tabakum d.o.o.
export–import
trgovina s
KMETIJSKO MEHANIZACIJO
ZA VSAKO VAŠE VOZILO
AKUMULATORJI VESNA Maribor
Novo mesto, Velika Cikava 25, tel. 068/322-625

DOLENJSKI LIST

Št. 50 (2313), leto XLIV • Novo mesto, četrtek, 16. decembra 1993 • Cena: 90 tolarjev

DOLENJSKI LIST ČETRTEK
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
VSAK
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

JUTRI ZAČNEJO Z MENJAVO GORIVA

KRŠKO - Jutri, 17. decembra, bodo ustavili reaktor krške jedrske elektrarne zaradi že prej napovedane zamenjave goriva. Gorivo je elektrarna pravočasno dobila, prav tako pa so se slovenski dispečerji že pred časom dogovorili za uvoz in transportne poti za dobavo nadomestne električne energije.

POSOJILA RAZDELJENA

KOČEVJE - Občinski izvršni svet je pred kratkim pregledal prošnje za dolgoročna posojila za razvoj malega gospodarstva in kmetijstva. Skupno je bilo razpisanih za 90 milijonov tolarjev posojil (72 milijonov za malo gospodarstvo in 18 za kmetijstvo). Od skupno 42 prosilcev so odobrili posojilo triindvajsetim (19 malo gospodarstvo, 4 kmetijstvo). Dokončno bo o posojilih odločala Ljubljanska banka.

V SOBOTO SLAVI MORIS

KOČEVSKA REKA - 17. decembra je dan specialne brigade Moris. V počastitev svojega praznika bo v soboto, 18. decembra, ob 17. uri v Kočevski Reki slavnostna postrojitev te brigade, ki ji poveljuje brigadir Tone Krkovič. Že v ponedeljek, 13. decembra, je bil v Primožih vojaški "Enduro cross".

VREME

V drugi polovici tedna se bo vreme izboljšalo. Malo hladneje bo.

Milan Kučan na prisegi v Cerkljah ob Krki

Priseglo je 400 vojakov

CERKLJE OB KRKI - V tukajšnjem učnem centru je v petek popoldne priseglo kar 400 vojakov 7. generacije slovenske vojske. To pomeni, da se bo poslej v prenovljenih cerkljanskih objektih usposabljalo za kakih 200 vojakov več kot doslej. Svečano prisego so popestrili z nastopom Pihalnega orkestra Loče in z ogledom razstav fotografij o zadnji vojni in o življenju v vojašnici ter zametka nove razstave "Znaki slovenske vojske", ki jo pripravljajo v sodelovanju s Posavskim muzejem.

Mladim vojakom sta med drugimi spregovorila generalpolkovnik Albin Gutman in predsednik Milan Kučan. Slednji je dejal, da živimo v svetu nasilja, zatorej moramo biti tudi mi pripravljeni, da se upremo s silo. "Če se v zadnji vojni ne bi znali upreti vojaški sili z orožjem, potem nas nihče na svetu ne bi branil niti nam pomagal. Šele vojaški odpor slovenske TO in policije je omogočil, da smo lahko potem s politično in diplomatsko akcijo zagotovili svobodo, samostojnost in mednarodno priznanje Slovenije," je poudaril predsednik Kučan.

B. D.-G.

HALO — ALO PIZZA!
☎ (068) 24-415
ZARADI VAS

Tekstilna šola v novih prostorih

Prostore metliške Tekstilne šole odprl minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber - Milan Kučan: "Tisti, ki poskušajo s provokacijami, ne bodo uspeli"

METLIKA - Po 27 letih se je na metliški Partizanski trg v nekdanjo stavbo osnovne šole pretekli teden znova vrnila šolska mladina. Le da bo tokrat nabiralo v njej znanje 220 učencev in učenk Tekstilne šole Metlika, ki je poleg metliške in podzemeljske osnovne šole edina v občini. Tekstilna šola je 27 let gostovala v tovarni Beti, preselitev učilnic v nekdanje šolsko poslopje, ki je zadnja tri leta v glavnem samevalo, pa pomeni tudi vrnitev življenja in mladostne živahnosti v staro mestno jedro ter hkrati njegovo revitalizacijo.

Tekstilno šolo, ki ima triletni izobraževalni program za šivilje in krojače ter dveletni program za pomožne šivilje, obiskujejo učenci iz Bele krajine in Dolenjske. Kot je ob otvoritvi dejala ravnateljica Branka Kusič, je v letih obstoja redno končalo šolo več kot 2.000 učencev, ob delu pa 5. in 6. stopnjo tekstilne šole, delovodsko šolo ter vrsto tečajev še nekaj sto ljudi.

MODNA REVIJA - Tekstilna šola Metlika že dolgo sodeluje z mnogimi dolenjskimi in belokranjskimi tekstilnimi podjetji. Tudi ob otvoritvi novih šolskih prostorov tega sodelovanja niso mogli zaobiti. Tako je 17 učencev in učenk prikazalo številnim Metličanom in drugim gostom modele podjetij Labod, Komet, WAM triko ter obrtnih delavnic Pletisa in RIM, v katerih je zaposlenih precej nekdanjih učencev Tekstilne šole. Na fotografiji: šolske manekenke so predstavile tudi modele za letošnjo zimo, ki so jih v šolski delavnici same sešile. (Foto: M.B.-J.)

Minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber, ki je odprl nove šolske prostore, je dejal, da si prizadevajo vlagati v šolstvo, razpršeno po vsej Sloveniji. Prav ta ključ je bil pomemben tudi pri odločitvi ministrstva, da obnovi metliško šolo. Predsednik države Milan Kučan, ki se je tudi udeležil slavnostne otvoritve, je čestital vsem, ki so pokazali dovolj razumevanja, da je šola dobila novo podobo. Prav tako pa tudi šoli, ki je sicer zgolj lupina, življenje in smisel ji dajejo učitelji in učenci. Poudaril je, da je za Slovenijo v novih razmerah Bela krajina dobila na pomenu. "Verjamem, da bodo iz šole prišli ljudje, ki bodo težili za državljansko enakopravnostjo, in da bo Belokranjcem uspelo povedati svetu, da je to vodilo naše države," je dejal Kučan. Tistim, ki poskušajo s provokacijami, kakršne lahko ne tako daleč od nas povzročijo celo vojno, pa je dal vedeti, da v Beli krajini in Sloveniji ne bodo uspeli. Bela krajina je po njegovem sicer odprta za vse ljudi, vendar bo ostala slovenska.

M. BEZEK-JAKŠE

ENAJSTI KROG POBOTA - NAJUSPEŠNEJŠI

NOVO MESTO - Konec novembra je SDK v Republiki Sloveniji opravila že letošnji enajsti krog obveznega večstranskega pobota obveznosti in terjatev med pravnimi osebami. Svoje obveznosti za pobot je prijavilo na območju SDK Novo mesto 157 pravnih oseb za 1.976 milijonov tolarjev obveznosti. Pobotano je bilo za 378 milijonov tolarjev obveznosti oz. 19,1 odst. prijavljenih obveznosti. Pravne osebe iz gospodarstva so pobotale 21,1 odst., pravne osebe iz negospodarstva 5,8 odst., pravne osebe iz zavarovalništva pa 28 odst. Enajsti krog pobota je bil na območju SDK podružnice Novo mesto najuspešnejši v letošnjem letu, saj je bilo pobotano kar za 8 odst. več kot v osmem krogu, ko je bilo pobotano 349 milijonov tolarjev. Naslednji - zadnji krog pobota v letošnjem letu bo SDK v republiki Sloveniji opravila že 17. decembra 1993.

B. Š.

Industrijski vohuni kradejo Jutranjki?

Seznanili UNZ Krško

SEVNICA - Ob rednih tržnih analizah in stikih s kupci so v največjem podjetju otroške konfekcije v Sloveniji v sevniški Jutranjki, ugotovili, da se na trgu pojavljajo izdelki, ki predstavljajo tako kreacijsko kot tudi krojno kopijo naših izdelkov. "Ker gre po naših ocenah za zavestno početje z namenom izpodkopavanja tržnega deleža našega podjetja, kar se že kaže na zmanjšani prodaji naših izdelkov, vas prosimo za intervencijo po službeni dolžnosti," je pozval republiško tržno inšpekcijo vršilec dolžnosti direktorja sevniške Jutranjke Drago Perc.

Delavci Jutranjke so v ljubljanski blagovnici Maximarket zasledili, da firma S & R Protex iz Tržiča prodaja otroške jakne, ki so v verna kopija Jutranjkinih modelov iz kolekcije jesen-zima 1992-93. Uvoznik dveh kopiranih artiklov naj bi bilo zgoraj omenjeno tržiško podjetje, a čeprav skušajo Gorenjci dokazati, da gre za kitajskega proizvajalca, v Jutranjki domnevajo, da so omenjene artikle šivali v Sloveniji, ker so všivne etikete slovenske, prišite so z enim šivom, ne pa naknadno vstavljene.

V ljubljanski Nami pa so Jutranjkine delavke odkrile, da firma Tina - otroška konfekcija Krško proizvaja in prodaja štrampice, ki so kreatorsko in krojno v celoti kopirani modeli Jutranjkinih kolekcij pomladpoletje 93 in tekoče kolekcije jesen-zima 93. Hkrati so celo ugotovili, da je artikel Tina št. 15 kopija Jutranjkinega vzorčnega modela. Poleg osnovne ideje gre za kopijo vezenega emblema, spremenjenega v tisk. V Jutranjki utemeljeno sumijo, da je podatke o njihovih izvirnih kreacijah v krško podjetje Tina, ki ga v skupni obratovalnici s svojim možem vodi njihova bivša vodilna delavka M. Š., sporočal nekdo iz sevniškega kolektiva. Ker imajo v Jutranjki svoje modele zaščitene, v svojih listinah pa tudi nedvoumno opredeljeno, kaj je poslovna skrivnost, so s tem primerom, ki že diši po industrijskem vohunjenju, seznanili tudi Upravo za notranje zadeve Krško.

MARTIN LUZAR

Posavju nesnago, državi davek

Savske elektrarne menijo, da ministrstvo za okolje in prostor predlaga nemogoče pogoje za gradnjo in izkoriščanje HE na Savi - Bo gradnja res zastala?

BREŽICE - Jazbinškovo ministrstvo je pripravilo predlog akta o koncesiji za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save. To bo zakonski okvir za razpis ter pogodbo s koncesionarjem za gradnjo in 30-letno izkoriščanje verige savskih elektrarn. Koncesijo bi po predlogu lahko dobilo le podjetje s sedežem v Sloveniji, ne glede na višino tujega deleža v njem. Ministrstvo namerava že skoraj dokončano HE Vrhovo vložiti kot državni delež v savsko verigo.

Predlog je že obravnavalo podjetje Savske elektrarne, ki je kot pooblaščeno državno podjetje poverjeno za izkoriščanje HE Vrhovo. Po mnenju vodje projekta Janeza Nučiča so Savske elektrarne edine, ki ustrezajo predvidenim pogojem razpisa. Minister Miha Jazbinšek pa je že pred tedni v Sevnici napovedal oblikovanje konzorcija, v katerem bi se združevali slovenski kovinarji, energetiki in gradbeniki. Po Nučičevih reakcijah na nedavnem sestanku v Brežicah je mogoče sklepati, da Savske elektrarne dobivajo konkurenco in da za nasprotnikoma stojijo različni tuji lastniki kapitala.

Janez Nučič se je namreč spraševal, zakaj je Sloveniji sploh potreben razpis, saj že ima koncesionarja za savsko verigo, to pa so Savske elektrarne! Po njegovem mnenju predlagani akt o koncesiji pomeni, da bi gradnja verige za nekaj časa zastala. "Savske elektrarne so že itak na meji ekonomičnosti in se splačajo le zato, ker smo ovrednotili tudi nove zaposlitve v času gradnje. V 12 letih bi neposredno na gradbišču delalo 820 delavcev, v tovarnah opreme dodatnih 1800 in posredno v reproverigi še do 5.000 delavcev. Akt obvezuje koncesionarja, da skrbi za čistost Save, sanira slabe železnice, ceste in nanašanje proda v porečju reke ter mu na koncu naloži še 20 do 30 odstotni davek na vrednost proizvedene

(Nadaljevanje na 2. strani)

• Najbolj so za okolje zaskrbljeni Brežičani, ki poleg dveh elektrarn dobijo tudi največje akumulacijsko jezero. Medtem ko jih skrbi, kako bo v prihodnosti z ozračjem in klimo, zdaj opozarjajo predvsem na nedokončane nasipe ob Savi, ki še povečujejo nevarnost poplav. Ker Posavci ne uspejo v razgovorih z ministrom Jazbinškom, se bodo obrnili na ministra za gospodarske dejavnosti in sekretarja za energetiko. Njihovi poslanci v državnem parlamentu so dali pobudo, da bi regija pripravila predlog akta po svojem okusu in ga predlagala državnemu zboru.

Energetiki rišejo rože

Posavju počasi postaja energetski bazen. Čeprav bodo rudnik rjavega premoga na Senovem kmalu zaprli, tu ostaja še elekrarna Brestanica, nuklearka, Vrhovo in še ostalih pet elektrarn bodoče savske verige. Gre za same pomembne energetske objekte, ki pa so v upravljanju države in tako regija na njihovo usodo nima in ne bo imela nikakršnega vpliva.

Energetiki danes rišejo Posavju rožice in govorijo samo o pozitivnih učinkih omenjenih objektov. Pri tem naštevajo nova delovna mesta, obljubljajo stabilnejšo električno energijo in napovedujejo izboljšanje okolja. Ali Posavju na ta način spet podtikajo kukavičje jajce? Z ljubljanskega gradu se zdi pomembno, ali bo pri gradnji savskih elektrarn prevladal italijanski ali avtrijski lobi, s posavskega stališča pa je treba zgolj čimprej sprejeti odločitev, tako ali drugačno. Posavci podpirajo gradnjo, vendar samo ob pogoju, da se do največje mere odpravijo negativne posledice. Težava je v tem, da jim zaenkrat tega ni sposoben nihče 100-odstotno zagotoviti. Vrhovo je zgrajeno, obljubjenega očiščenja Save pa od nikoder. Na osnovi česa naj torej Posavje realno pričakuje obljubljeno kakovost življenja v bodočem energetskem bazenu, da o surfanju, ribolovu in druge vrste turizmu na bodočem akumulacijskem jezeru pri Brežicah sploh ne govorimo?

BREDA DUŠIČ-GORNIK

Danes v Dolenjskem listu

na 2. strani:
• Čez tril leta zapiranje Kanižarice
na 4. strani:
• Minister pomaga odnašati kovčke
na 5. strani:
• Avtocesta kot grožnja Temenici
na 6. strani:
• V Lisci lastninijo po bližnjici
na 9. strani:
• »Odpisali smo le del oderuških obresti«
na 11. strani:
• Čigava bo novomeška televizija
na 12. strani:
• Zvone Šeruga: utrinki z nevarnih poti

NAGRADE - Med 13 dobitniki letošnjih novomeških občinskih nagrad za inovativnost in raziskovanje sta bila tudi Karel Željko in Alojz Retelj. Dr. Miha Japelj iz Krke, tovarne zdravil, Novo mesto, ki je dober poznavalec razmer v novomeški inovativni in raziskovalni dejavnosti, je na podelitvi dejal, da je Karel Željko simbol inovatorstva v Novem mestu. Željkovo inventivnost prepričljivo potrjuje tudi otvoritev novih proizvodnih zmogljivosti v firmi Željko, in sicer nove merilnice za kontrolo merilnih transformatorjev. Trak v tem novem delu Željkove obratovalnice je v petek prerezal minister dr. Rado Bohinc. Na posnetku: Franci Koncilija, predsednik novomeške občinske skupščine, čestita nagrajencema Karlu Željku in Alojzu Retlju. Več na 4. strani. (Foto: L. M.)

Gospodična Srečno '94
OKVIRJANJE IN KAŠIRANJE SLIK
IZDELAVA OGLEDAL
ODKUP IN PRODAJA SLIK
Novo mesto
Ul. Talcev 2
tel. 21-126

FIAT GRIL
Vesel Božič in srečno novo leto 1994
Novo mesto, Dol. Kamence 46 B, ☎068/28-714

urarstvo budna
priporoča ročne ure
ABS watch ROTARY
Novo mesto, Glavni trg 16, tel. 068/25-698

Čez tri leta zapiranje Kanižarice

Po dolgem pojasnjevanju so črnomaljski delegati glasovali za začetek zapiranja kanižarskega rudnika, a šele, ko so tudi iz rudnika povedali, da se s tem strinjajo

ČRNOMELJ - Kanižarski rudnik naj bi skupaj z rudnikoma Senovo in Zagorje začeli zapirati leta 1997. Vendar je tukajšnji izvršni svet pripravil obsežno gradivo, v katerem s številnimi argumenti zagovarja podaljšanje odkopavanja premoga v Kanižarici vsaj na 7 do 10 let. Seje občinske skupščine, na kateri je tekla beseda o tej problematiki, so se udeležili tudi državni sekretar v ministrstvu za gospodarske dejavnosti Boris Sovič s sodelavcem Korenčanom ter direktor Rudnikov rjavega premoga Trbovlje Aljoša Kink.

Sovič je poudaril, da so v letih ekološke streznitve prišli do zaključka, da v prihodnje domačega premoga ne bodo uporabljali več v industriji in široki potrošnji, temveč le v treh energetskih objektih, torej v TE Šoštanj, TE Trbovlje ter delno v TE-Toplarni Ljubljana. Kar se tiče Kanižarice, zaloge ne bi zadoščale za 10 let. Glavni problem pri nadaljnjem izkoriščanju bi bila visoka odkopna cena, a tudi vsebnost žvepla v premogu je prevelika. Edino, kar je pri kanižarskem rudniku dobrega, je energetska vrednost premoga. Dejal je, da ni prepričan, da bo moč v nedogled subvencionirati kanižarski premog. Če bodo v občini in rudniku pripravili dober načrt, bo gotovo tudi denar za kontinuirano zapiranje rudnika in prezaposlitev. Direktor Kink pa je dejal, da rudnik nima dolgoročne perspektive, medtem ko je odkopavanje z manjšim številom delavcev zgolj kratkoročna rešitev.

V nasprotju s tistim, kar so delegati dobili zapisano v gradivu, je predsednik občinskega izvršnega sveta dejal, da so se v vladi odločili za zapiranje, saj bi bilo tvegano, da bi občina, ki nima denarja, reševala rudnik namesto republike. To je začudilo delegate, ki so bili v razpravi proti zapiranju rudnika že čez tri leta. V občini je namreč 14 odst. ljudi brezposelnih, rudniški delavci pa predstavljajo 7 odst. vseh zaposlenih v črnomaljskem gospodarstvu. Zanimalo jih je, kakšno korist bo imela občina od zaprtega rudnika, začudilo pa, kako to, da se kar naenkrat na republiki tako zanimajo za njihov mali rudnik. Ob tem so namignili, ali niso morda v ozadju kakšni drugi interesi, saj je jedrska elektrarna v Krškem blizu.

Sovič je zagotovil, da nikakor ne gre za odlaganje jedrskih odpadkov, temveč le želijo razvijati regionalno energetsko politiko. Sicer po njegovem ne gre za to, kaj bi Bela krajina z zaprtim rudnikom pridobila, temveč, kaj bi izgubila, če ga ne zapro. Kajti če se ne odločijo za intenzivno zapiranje, bo rudnik sam zamrl, ne da bi ga imeli možnost sanirati.

M. BEZEK-JAKŠE

• Kot je povedal predstavnik kanižarskega rudnika, so sami najprej zahtevali odkop vseh odprtih zalog, toda ko so spoznali, da ne bodo imeli komu prodajati, ko zgubijo ljubljansko toplarno, so se odločili za začetek zapiranja leta 1997. Ob tem je opozoril, da se bo za zdrave ljudi še našlo delo, da pa bi morali v občini razmisliti o invalidski delavnici za invalide, ki jih ni veliko le v rudniku, ampak tudi v mnogih drugih črnomaljskih tovarnah. Ko so delegati spoznali, da se tudi v kanižarskem rudniku strinjajo z začetkom zapiranja čez tri leta, so kljub vsemu dvignili roke za zapiranje.

Evropski nasveti o demokraciji

Predstavniki Villafrance del Penedes, italijanskega Melza in novomeške občine izmenjali izkušnje o združevanju občanov in lokalni upravi - Pomoč beguncem

NOVO MESTO - Tu je 2. in 3. decembra potekal drugi seminar iz programa Phare demokratie, ki ga financira Evropska skupnost in v katerem sodelujejo občina Novo mesto, katalonska Villafranca del Penedes in italijanska Melzo. Program je namenjen izmenjavi izkušenj na področju prostovoljnega združevanja občanov ter odnosov med združenji in posamezniki in lokalno upravo.

Tokratni seminar je bil namenjen funkcionarjem in strokovnim delavcem v občinski upravi, ki se pri svojem delu srečujejo z različnimi pobudami civilne družbe, kot so društva in različne asociacije. Seminar so vodili Luigi Bertoli, podžupan, in Ottavio Buzzini, vodja odseka za splošne zadeve mesta Melza, ter predstavnika Villafrance Casimir Pla, ki ima v tem mestu na skrbi kulturo, in Roberto Labandera, vodja odseka za gospodarski razvoj in promocijo. Seminar so torej vodili dobri poznavalci problematike, ki ji je bilo namenjeno delovno srečanje v Novem mestu. Pri novomeškem izvršnem svetu je koordinator programa Phare demokratie Marjan Ristič.

Na seminarju je tekla beseda o modelih sodelovanja občanov z lokalno upravo v deželah Evropske skupnosti, iz katerih so gostje prišli, o tamkajšnji politični kulturi in zakonodaji, ki omogoča participacijo občanov, in organih, preko katerih lahko občani izrazijo želje in pobude. Drugi del seminarja je potekal v obliki delavnice, na kateri so udeleženci primerjali Izkušnje iz Evropske skupnosti z našo stvarnostjo. Med drugim so se dotaknili kulture, športa, vzgoje in izobraževanja, razvoja slabše razvitih področij občine, sociale, turizma in mladinske problematike. Pri tem so našli veliko skupnih točk, pa tudi različnosti, ki so jih tudi najbolj zanimale. V zaključnem delu seminarja so udeleženci skušali izluščiti predloge za izboljšanje obstoječe situacije, zavedajoč se nedorečenosti naše zakonodaje na posameznih področjih.

V nadaljevanju programa Phare demokratie bo v februarju še tretji seminar, ki bo namenjen članom posameznih društev, združenj in asociacij. Ob koncu bodo predstavniki društev in občinski strokovni delavci obiskali sorodne organizacije in ustanove v Melzu in Villafranci del Penedes.

M. R.

• V dneh, ko je bil omenjeni seminar, so si gostje iz Vilafrance del Penedes in Melza ogledali Novo mesto z okolico in kartuzijanski samostan Pleterje. Obiskali so tudi begunska centra v Novem mestu in jima obljubili pomoč. Pomoč pa so gostje iz Katalonije že prinesli begunskemu centru v Črnomlju, in sicer so mu izročili 16.000 DEM. Denar so zbrali meščani Villafrance, in sicer potem, ko je njihova folklorna skupina letos poleti obiskala Dolenjsko in Belo krajino.

HALO — ALO PIZZA!

☎ (068) 24-415
ZARADI VAS

Ljubljansko pismo

Zakaj bi morali borci na kolena?

Preteklost v očeh Slovencev (iz raziskave SJM)

LJUBLJANA - Na začetku decembra je javnost zvedela za rezultate Slovenske javnomnenjske raziskave '93 (SJM 93). Odnos Slovencev do preteklosti so raziskovalci SJM tudi tokrat, tretjič oz. četrtič zapored, merili na več načinov - po splošnem vrednotenju preteklosti, po konkretnem vrednotenju partizanstva in domobranstva kot dveh nasprotujočih si strani, po odzivanosti ljudi na bolj ali manj radikalne zahteve po prevrednotenju nacionalne zgodovine. Rezultati raziskave kažejo, da glede na prejšnje meritve ni bistvenih sprememb ne pri splošnem ne pri konkretnem vrednotenju preteklosti, čeprav je bilo v zadnjem obdobju objavljenih veliko novih elementov, ki domnevno razkrivajo pravo naravo in odgovornost obeh strani. Pri splošnem vrednotenju v javnosti prevladuje umirjena ocena preteklosti kot prepleta dobrega in slabega. Delež tistih, ki preteklost ocenjujejo skrajno negativno, je neznaten. Pri konkretnem vrednotenju pa del vprašanih ostaja neodločen; vsi drugi pa, nekako v razmerju 1:5, vendarle pozitivno vrednotijo NOB.

Poglejmo sedem različnih zahtev oz. trditev raziskovalcev v obliki vprašanj, naslovljenih na sprašene! Prvih pet zahteva: državni zbor naj razglasi NOB za državljansko vojno in partizane za koloborante tujih (sovjetskih) sil; domobranci so se upravičeno borili zoper partizane in si zato zaslužijo priznanje; vse slovenske politične emigrante mora državni zbor s slovesnim aktom sprejeti v narodno in državno občestvo in preklicati vsa škodljiva pravna dejanja, storjena zoper nje; vsem, ki so zaradi sodelovanja v NOB dobili kake pravice, je treba te pravice odvzeti; državni zbor naj sprejme izjavo o KPS kot hudodelski organizaciji, ki je narodu prinesla le škodo in zločine. Zadnji dve pa trdita: ukvarjanje s preteklostjo le odvrača pozornost od hude socialne in gospodarske krize; s preteklostjo naj se ukvarjajo zgodovinarji.

Odgovori vprašanih so zgovorni: s prvimi petimi zahtevami je "močno soglašalo" le od 1,5 do 5,2 odst. vprašanih, z zadnjima dvema pa kar 28,2 oz. 43,1 odst.!

Delež tistih, ki sprejemajo radikalno oceno tega obdobja predvsem v smislu odgovornosti partizanske strani, je razmeroma majhen. Tretjina vprašanih v raziskavi je tudi danes, enako kot pred štirimi leti, pripravljena prepoznati svojo povezanost ali vsaj bližino z NOB, kakih 3 odst. pa z domobranstvom in podobnimi formacijami. Podobna podoba se pojavi tudi pri (ne)odobravanju bolj ali manj radikalnih zahtev po prevrednotenju zgodovine. Zaledje za radikalizacijo odnosa do nacionalne zgodovine je torej neznatno in z njim seveda lahko računajo le radikalno desne stranke. Je pa na drugi strani, sodeč po odgovorih na vprašanja glede postavljanja spomenikov padlim med drugo svetovno vojno, slovenska javnost izrazito odprta, spravno usmerjena. Vendar ta spravna usmerjenost ne temelji na obsodbi lastne nacionalne zgodovine.

V. BLATNIK

RAZŠIRITEV ZDRAVSTVENEGA DOMA

SEVNICA - Prostorska stiska v sevniškem zdravstvenem domu je vse bolj neznosna. Začeli so že prezidavati hodnike, direktor ZD dr. Željko Halapija pa je prepričan, da je nujna razširitev ZD na novi prizidek, s čimer bi pridobili 700 m², skupna površina ZD pa bi znašala okrog 2.000 m². Naložba velja do 50 milijonov tolarjev.

Posavju nesnago...

(Nadaljevanje s 1. strani)

električne energije. Takšnih stroškov ne bo zmogel nihče," sodi Janez Nučič.

Sporen je predvsem davek, saj Savske elektrarne menijo, da se bo investitor oddolžil prostoru že z izboljšanjem okolja, medtem ko mora za očiščenje reke Save do predpisanega 2. kakovostnega razreda poskrbeti država, saj elektrarne niso onesnaževalec. Kot je povedal Janez Nučič, bi čistilne naprave, ki bi jih morali zgraditi ob pogonu Vrhovega, stale toliko kot izgradnja 3 elektrarn.

Tri posavske občine naj bi v teh dneh Savskim elektrarnam (ministrstvo jih za mnenje ni vprašalo) poslale pripombe na predlog akta. Za zdaj se predvsem sprašujejo, zakaj neki bi država pobirala skoraj polovico davka na proizvedeno energijo zato, ker nekdo izkorišča njihov prostor. V Posavju, kjer bo stalo 6 elektrarn savske verige, so že večkrat povedali, da podpirajo nadaljevanje gradnje. Pri tem zahtevajo, naj se do največje mere odpravijo negativni vplivi elektrarn na okolje, predvsem Sevničani pa priznavajo tudi pozitivne vplive.

B. DUŠIČ-GORNIK

Večina za prisilno poravnavo

Nasprotovala edino banka

NOVO MESTO - Na naroku 8. decembra na sodišču v Novem mestu je večina upnikov Tovarne obutve Novo mesto glasovala za sklenitev prisilne poravnave. Proti je glasovala Ljubljanska banka Dolenjska banka, d.d., Novo mesto.

Taka odločitev o TOB je posledica dosedanjega dogajanja. Ljubljanska banka Dolenjska banka, d.d., Novo mesto si je v preteklosti namreč zagotovila hipoteko na TOB in s tem ločitveno pravico v nadaljnjih postopkih, povezanih z vračanjem dolgov Tovarne obutve. Ko je bila zdaj možna prisilna poravnava, ji je banka nasprotovala, ker je bančni upravni odbor prepričan, da je prisilna poravnava nestvarna. Poleg tega banka menda tudi ne sme odpisovati svojih terjatev. Za banko sprejemljiva možnost je prodaja premoženja tovarne.

Čas bo pokazal, kaj bo sklenitev prisilne poravnave pomenila za prihodnost TOB. Medtem ko se banka z glasom proti prisilni poravnavi ne odreka svoji ločitveni pravici, ki predstavlja v denarju 167 milijonov tolarjev, je večina upnikov pripravljena spremeniti svoje terjatve v kapitalski delež v tovarni. Očitno je podlaga za tako večinsko odločitev presoja, da se razmere v TOB izboljšujejo, da ima tovarna dovolj naročil, da zaposleni dobivajo za plače denar in ne več tudi bonov. Tovarna tekoče posluje pozitivno, pri čemer je znano dejstvo, da je banka že dolgo več ne podpira z garancijami. Sicer TOB bremeni tudi to, da še ni dobila plačanega vsega blaga, izvoženega v nekdanjo Sovjetsko zvezo, da njen dragi stroj za ulivanje podplatov obratuje samo s polovično zmogljivostjo in da je Adidas prekinil pred dvema letoma z njo poslovno pogodbo.

L. M.

• O prebivalcih Betelgeze je znano samo to, da so Neslovenci. (M. Zorko)

• Slovenskih pisateljev nihče ne pozna. To, da jih v tujini poznajo, je pravljica. (Petan)

SREČANJE TAJNIC - Prejšnji torek je bilo v Kosovi gostilni v Novem mestu 2. srečanje tajnic dolenjske regije. Gre za izobraževalne večere, ki jih prireja agencija za kvaliteto življenja Kristina iz Ljubljane. Direktorica te agencije Milenka Trkovnik je povedala, da se vsako tako srečanje sestoji iz dveh delov, strokovnega in družabnega. V strokovnem delu gre za izgradnjo človekove osebnosti, poznavanje ljudi, kvaliteto medsebojnega sodelovanja ipd. Tokrat je o sestavi in delovanju celovite osebnosti ter analizi medčloveških odnosov govoril dipl. psiholog Leon Lojk. Tretjega srečanja, ki bo konec januarja, naj bi se udeležil bivši minister Dušan Šešok, ki bo tajnicam govoril o gospodarsko-političnih razmerah v Sloveniji in o tem, kako on vidi dobro sodelovanje med poslovno sekretarko in predsednikom oz. direktorjem. V klubu tajnic dolenjske regije, ki je eden od štirih takih klubov v Sloveniji, so tajnice iz občin Novo mesto, Trebnje, Metlika, Črnomelj in Kočevje. (Foto: A. B.)

naša anketa

Ste za samoprispevek?

V mnogih primerih se staro umika novemu, krajevni samoprispevek, ki je svojevrsten poganjek socialističnega samoupravljanja, pa vztraja, tudi marsikje v Posavju in na Dolenjskem, kjer so o samoprispevku glasovali v teh dneh. Državljani so v tem pogledu presenetljivo odporni. Država jim zna pobrati davke in drug denar, ki ji po njeni lastni presoji pripada. Kaj se dogaja s tako zbranim denarjem, davkoplačevalci vedo ali pa ne vedo. Vsekakor drži, da se v teh dajatvah skrivajo tudi viri za naložbe, ki naj bi jih (so)financirali s samoprispevkom. Država in občina bi morali graditi predvsem z omenjenim denarjem, ki nekako samodejno odteka preko mnogoterih davkov, šele potem pa državljanom predlagati oziroma naložiti še samoprispevek. Oblastniki, namesto da bi skušali iztrgati državi čimveč z davki pobranega denarja, izberejo lažjo pot in naprtijo ljudstvu novo dajatev. Prostovoljnost le-te je lahko vprašljiva. Kljub tej možnosti je samoprispevek zdaj in tu verjetno še neogibna reč. Za mnoga naselja in cela območja je krajevni samoprispevek pomembna ali celo edina možnost, da pridejo še do državnega naložbenega denarja. Odpravljanje samoprispevka je v takih razmerah videti bolj kot koristna državljanska pobuda za bližnjo prihodnost, bolj kot cilj.

MARJAN PODLOGAR, likovni pedagog iz Zabrdja pri Mirni: "Referendum je še vedno nujna oblika izražanja volje ljudi pri raznih samoprispevkih, saj brez tega ni hitrejšega razvoja. Samo pričakovati od države neko pomoč, čeprav je še kako res, da se naša država vse bolj centralizira, bi bila velika utvara, saj v Ljubljani ne vidijo naših, zanje nepomembnih, za nas pa življenjsko pomembnih komunalnih in drugih vprašanj."

LADISLAV MOČIVNIK, vodja kadrovsko-splošnega oddelka v sevniški Lisce: "Načelno proti referendumu kot institutu za zbiranje določenih mnenj oziroma opredelitev ljudi nimam ničesar, če ni v ozadju materialni interes za zbiranje denarja za neke splošne potrebe. Sprijazniti se bo pač treba z večjimi razlikami v razvitosti. V Sevnici, denimo, nismo potrebovali nikakršnega referenduma oz. samoprispevka za napeljavo plinskega omrežja."

ANTON PENIČ, upokojenec iz Bereče vasi pri Metliki: "Če bi bil dober program in bi denar namensko uporabili, bi ljudi še prepričali za samoprispevek. Nekateri so zgubili zaupanje, ker denar ni šel vedno za določeni namen, mnogi se ne bi odločili zanj zaradi stiske. Pri nas dobijo KS denar od prispevka za uporabo stavbnih zemljišč, ki je bolj stalen vir kot samoprispevek, in skupaj s prostovoljnim delom se da veliko narediti."

FRANC JAKŠA, mesar z Gornje Pake pri Črnomlju: "Nekateri pravijo, da samoprispevek preveč diši po socializmu. Tega ne bi trdil, res pa je, da danes marsikdaj ne glasujejo zanj, ker je velika kriza in je precej ljudi brez dela. Najbrž bi uspeli z njim le tam, kjer bi se odločili za naložbo, ki je zares življenjskega pomena. Lahko smo srečni, da smo nekoč imeli samoprispevek, saj smo zgradili marsikaj, česar drugače ne bi imeli."

IRENA FURST, kustodinja v brestaniškem muzeju: "Jaz sem vedno glasovala za uvedbo samoprispevka, ker lahko le na ta način kraj dobi še kakšen denar zraven in kaj naredi. Trenutne razmere res niso najbolj primerne, saj mnogi živijo že na robu preživetja. Vendar menim, da tisti, ki so za samoprispevke, pokažejo pripadnost svojemu kraju in željo, da svojo okolje obogatijo s cestami, domovi in drugimi objekti."

MELITA ŠVIRT, študentka iz Jelš pri Otočcu: "Res je, da so samoprispevki že preživela oblika. Država pobira davke, zato naj gradi javne ustanove, ceste in podobne reči. Državni denar bi moral kdaj pa kdaj pricurljati tudi do sedanjih krajevnih skupnosti. Žal je realnost drugačna. V naši krajevni skupnosti je bil to nedeljo referendum in vesela sem, da je uspel. Upam, da se bo v naših manj razvitih krajih sedaj kaj premaknilo na boljše."

STANE HAFNAR, urednik ribniško-kočevskih Novic iz Ribnice: "V občini je bilo precej narejenega s samoprispevki. Ni prav, da samoprispevek plačujejo samo zaposleni, zgrajene objekte pa uporabljajo vsi. Marsikaj bi se dalo zgraditi tudi brez samoprispevka. Samoprispevek pride v poštev predvsem za manjša okolja, kjer ljudje sami ugotove, kaj nujno potrebujejo, to zgrade in nato tudi vzdržujejo."

SANDI BIŽAL, učitelj računalništva na OŠ Zbora odposlancev v Kočevju: "Če država, občina ali krajevna skupnost nima denarja, razpiše samoprispevek. Država nikoli nima denarja, ker svoje dohodke z lahkoto zapravi. Dohodke lahko dobiva z davki in drugimi obremenitvami ljudi. Po mojem v občini referendum o samoprispevku ne bi uspel, ker je slabo gospodarsko stanje. Zato je propadel tudi zadnji referendum o samoprispevku za gradnjo osnovne šole."

FRANC OGOREVC, lastnik trgovine s pohištvom, iz Dobove: "Strinjam se s samoprispevki, sploh v teh časih, ko ni od nikoder denarja za kraje na obrobju centrov. Mesta in centri imajo še vedno prednost, medtem ko si mora podeželje vse graditi s pomočjo lastnih prispevkov: telefone, javno razsvetljavo, ceste. V naši KS imamo ravno ta teden referendum. Samoprispevki so v glavnem namenjeni za izgradnjo šol, telovadnic in domov."

kmetijstvo

VEČ ZA UREJANJE VODA

KOČEVJE - Kočevski občinski izvršni svet se v načelu strinja s predlogom Republiške direkcije za varstvo okolja in urejanje voda - izpostava Ljubljana, naj bi za to področje namenjali več denarja, kar je predvideno tudi v osnutku plana vodnogospodarske dejavnosti v letu 1994. V zadnjih letih se je namreč denar za te namene zmanjšal kar za okoli 4,5-krat, zato pa so se povečale nevarnosti na tri plazove v Zgornji Kolpski dolini, neočiščene požiralnike, neurejene jezove na Kolpi, hrvaške načrte za gradnjo malih elektrarn na Kolpi in pritokih itd.

POKUŠNJA DRAŠIČKIH VIN

DRAŠIČI - V soboto, 18. decembra, bo ob 18. uri v sosedski zidanici v Draščičih že tretja degustacija za vinorodni okoliš Draščič, ki jo bo vodil dr. Julij Nemanič. Vzorce za pokušino vin bodo v omenjeni zidanici pobirali dan prej od 15. do 17. ure.

• Alkoholizem je družbeno sprejemljiv genocid nad odvečnim in manj vrednim prebivalstvom. Po tej surovi definiciji se ravna slovenska družba. (J. Rugelj)

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek smo na tržnici izpisali naslednje cene: jabolčni kis 100 tolarjev, krvavice 400, razni domači čaji 100, česen 300, merica radiča 100, merica motovilca 100, koren 100, jajca 7,12 in 14, orehi 900, sirček 300 in rozine 300 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so bili orehi 1.000, banane 90, mandarine 105, limone 155, česen 250, pomaranče 165, kislo zelje 95, repa 110, jabolka 35, paradižnik 165 in hruške po 70 tolarjev. Pri Djeladiniju so bile mandarine 100, banane 80 in 95, orehi 890, limone 150, kivi 170, fige 130, solata 180 in ohrovt po 250 tolarjev kilogram.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so prodajalci ponudili 180 do tri mesece starih in 85 starejših prašičev. Mlajših so prodali 105 po 220 do 250 tolarjev, starejših pa 40 po 180 do 210 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Kvasovke uničujejo silažo

Letošnja katastrofalna suša stoletja ni samo močno zmanjšala pridelka voluminozne krme, temveč je tudi poslabšala njeno kakovost. To velja zlasti za silažo, ki je bila presuha, da bi jo bilo mogoče dovolj potlačiti in iz nje iztisniti kar največ zraka. Kisik, ki je ostal, omogoči razmnoževanje kvasovk, če le imajo na voljo dovolj sladkorja ali mlečne kisline. Začne se pogubno segrevanje silaže, kar je začetek kvarjenja do neužitnosti.

Velja pravilo, da se začne nevarno segrevanje silaže, ko se kvasovke namnožijo na kritičnih 100.000 živih celic na en gram silaže. Tedaj je treba ukrepati. Kot najbolj učinkovito sredstvo za zaviranje razmnoževanja kvasovk so se obnesle propionska kislina in njene soli, ki jih pod različnimi trgovskimi imeni prodaja trgovina. Pri nas je na voljo pripravek z imenom mold zap, ki ga po približno 600 tolarjev za liter prodaja Salus iz Ljubljane, nekateri kmetje pa se raje oskrbujejo z avstrijskima izdelkoma luprosilom ali propcornom.

Pred uporabo je potrebno pripravek primerno razredčiti (na liter kisline dodamo 4 do 9 litrov vode, odvisno od prizadetosti silaže), nato pa sledi škropljenje površine silaže. Na vsak kvadratni meter silosa je treba 5 do 10 litrov mešanice, kar zadošča, da je zaščiten dovolj debel sloj silažne mase, ki bo preprečil, da bi se kvarjenje nadaljevalo. Ponekod uporabljajo tudi posebne injektorje, s pomočjo katerih vnesejo razredčeno kislino oz. sol tudi v globlje plasti silaže, kar je seveda še bolje.

Da uporaba kisline kot skrajnega sredstva sploh ne bo potrebna, je mogoče doseči s preventivnimi ukrepi. K njim prištevamo predvsem pravilno napravo silosa, temeljito tlačanje in neprodušno zapiranje, ki mora trajati vsaj tri tedne, da se zaradi pomanjkanja kisika število kvasovk zmanjša pod škodljivo mejo. Segrevanje in plesnenje silaže je moč preprečiti tudi z zadosti velikim dnevnim odvzemom silaže, saj zrak prodira v zbito maso in omogoča razmnoževanje kvasovk. V koritastih silosih, ki so za segrevanje silaže še zlasti občutljivi, mora dnevni odvzem znašati vsaj 15 cm debelo plast, v stolpnih silosih pa 10. Toplo vreme segrevanje in plesnenje še spodbuja.

Inž. M. L.

V Krškem ocenjevali mlada vina

Kar 358 vzorcev - Od Bizeljskega do Blance in Šentjerneja - Vzpodbuda za boljše kletarjenje in nego vin - Uveljavljanje in boljša prodaja

KRŠKO - Krška občinska turistična zveza je na pobudo vinogradnikov ponovila prireditev Teden mladega vina, na kateri so ocenjevali mlada vina posavskega vinorodnega rajona. Vinogradniki so prinesli v ocenjevanje kar 358 vzorcev vin, ki so jih ocenjevale tri petčlanske komisije pod vodstvom Marjana Malusa, Romana Šepetavca in Franca Bezjaka.

Komisije so po posebej sprejetem pravilniku ocenile 276 vzorcev, medtem ko so jih 88 morale izločiti. Med vzorci je bilo precej bolnih vin in vin z napakami, kar se je predvsem kazalo pri rdečkastih in rdečih vinih. Poleg tega je bilo precej vzorcev še vedno v stanju zaključene fermentacije, tudi z ostanki sladkorja. Komisije so zaznale, da so posamezna vina dosti boljša od drugih, kar je po njihovem mnenju posledica primernega kletarjenja. Menile so, da bi vzorci zaradi številčnosti lahko predstavljali povprečje letošnje letine, ki so jo tako ocenili s splošno oceno prav dobro. Zmagovalec prireditve z najvišjo povprečno oceno 18,83 je predikatno vino laški rizling - izbor iz kleti Vina Brežice. Diplome in priznanja za najbolje ocenjena mlada vina so podelili minulo soboto, ko so pripravili tudi srečanje vinogradnikov. Kar 140 vinogradnikov je isti dan poslušalo še predavanje o značilnostih letošnjega letnika, njegovem kletarjenju in negi.

Glede na odziv in rezultate prireditve lahko drugo leto pričakujemo že 3. teden mladih vin v Krškem, le da organizatorji obljubljajo, da se bodo nanj začeli pripravljati veliko prej. Že na letošnji prireditvi so sodelovali tudi vinogradniki iz sosednjih občin.

B. D.-G.

• Najbolje ocenjena vina v posameznih kategorijah so bila: cvički Martina Pirca iz Krškega (16,42), Jožeta Romiha iz Sel pri Blanci (16,22) in Jožeta Pečulina iz Cerkelj (16,18); mešano rdeče Jožeta Slivška z Zdol (16,96), Sandija Lilega iz Krškega (16,34) in Ludvika Resnika iz Krškega (16,24); modra frankinja Janeza Nečemra iz Gržeče vasi pri Leskovcu (17,04), Janeza Zadnika iz Brežic (17,02) in Kmečke zadruge Krško (16,90); rose Andreja Fabjančiča iz Brestanice (16,84) in Zvonka Mežiča z Drnovega (16,48); mešano belo Antona Kuneja iz Brestanice (17,38), Vilija Dimca iz Krškega (17,30) in Mari Geršak iz Krškega (17,14); laški rizling Slavka Mavsarja iz Krškega (16,84), Rudija Zupančiča iz Krškega (16,82) in Alojza Vizlarja iz Krškega (16,46). Diplome je prejelo še 9 izmed 13 ocenjenih sortnih vin in vseh pet sodelujočih predikatnih vin.

TEČAJ ZA DELO S TRAKTORJI

METLIKA - Tukajšnja kmetijska svetovalna služba organizira v sodelovanju s srednjo kmetijsko šolo Grm iz Novega mesta tečaj za varno delo s traktorji, ki se bo začel takoj po novem letu v metliški Vinski kleti. Z uspešno opravljenim tečajem in izpitom B kategorije bo moč dobiti vozniško dovoljenje za traktor. Prijave zbira do novega leta kmetijska svetovalna služba na tel. 58-585.

SAD ŠT. 11

KRŠKO - Izšla je novembrska številka revije za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo, ki se, kot pravi urednik inž. Peter Jankovič, zgleduje po južnotirolski strokovni reviji Obstbau-Weinbau. Tokrat v njej objavlja inž. Milko Krajnc prispevek o prodaji sadja, inž. Alojz Pirc članek o voluharju, mag. Matej Stopar piše o obročkanju dreves, mag. Anton Vodovnik o kletarjenju v letu 1993, inž. Rastko Tement o vinu kot alkoholni pijači in mag. Mojmir Wondra o senzoričnem vrednotenju belokranjskih mladih vin, ki je bilo 6. in 7. novembra v Črnomlju.

• Nekaj malega bolje bi nam šlo že, če bi bili politiki sposobni pustiti kakšno reč pri miru. (Černivec)

Le še sto tisoč v mililitru

Evropska skupnost bo z novim letom zelo zaostrila merila za odkup mleka - Treba se bo prilagoditi

Z novim letom pa bo šlo čisto zares! V državah Evropske skupnosti bo začel veljati predpis, da sme v predelavo in prehrano le mleko z manj kot 100.000 mikroorganizmi v mililitru. Kdor bo hotel tja izvažati svoje mleko, se bo moral podrediti temu močno zvišanem pragu oporečnosti.

Kaj to pomeni za Slovenijo, ki po sedanjem pravilniku odkupuje tudi mleko z do 3 milijone mikroorganizmov v mililitru, si je lahko predstavljati. Vsekakor bodo strožja merila, ki jih lahko pričakujemo tudi za doma prodano mleko, hud preizkus zdržljivosti in sposobnosti naših rejcev, vendar jim kaj drugega kot prilagoditi se sploh ne preostane, pa naj bodo "žrtve" še tako velike. Tako je tudi stališče slovenskega kmetijskega ministrstva.

Kot smo ga poleti na tej strani natančneje obrazložili, velja še ta mesec v Sloveniji začasni pravilnik, ki naj bi olajšal oster prehod na zaostrena merila za kakovost mleka, da bi lahko rejci pridobili čas, opremo in izkušnje. Res se je ponekod, predvsem pa na Gorenjskem, kjer so že prej prostovoljno uvedli strožje kriterije, kakovost celo bolj izboljšala, kot so pričakovali. Žal pa to po besedah poznavalca, veterinarja Franca Colariča ne velja za Dolenjsko, ki jo bodo evropske zahteve neprimerno bolj prizadele. Na Dolenjskem že tako in tako pada odkup mleka, na območju novomeške zadruge se je letošnji odkup zmanjšal kar za okrog 14 odst., kot je v nedavni kmetijski oddaji Radia Slovenije dejal njen direktor Jože Starič. Seveda ne kaže vnaprej vreči puške v koruzo, marveč je potrebno storiti vse, da bi bil upad čim manjši in udarec kar najmanj boleč.

V prihodnje pa se obeta še ena novost. Po novem bo država oz. njeno kmetijsko ministrstvo nadzirala le zahtevano higiensko kakovost, ne bo pa več urejala plačevanja mleka glede na njegovo tolščo in beljakovine, za kar po sedanjem pravilniku poznamo pribitke in odbitke. To bo raje prepustila mlekarnam in kmetom, ki se bodo morali sami pogoditi o ceni. Ker ima Slovenija mleka preveč, preveč pa ga je tudi v deželah Evropske skupnsoti, bodo pri tem kmetje, ne prvič, gotovo potegnili krajši konec. Taka je pač cena za vstop v Evropo.

M. LEGAN

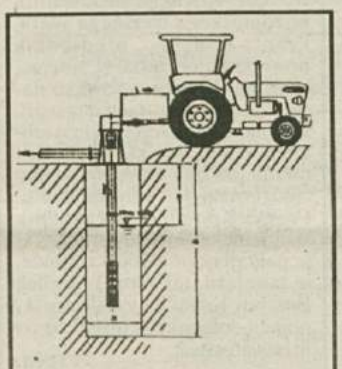

POMAGAJ SI SAM - Namakanje s pomočjo Litostrojeve črpalke.

Litostrojeva črpalka namesto "gradov v oblakih"

Kako si lahko sami pomagamo v boju s sušo

Ob hudi suši, ki je letos pestila slovensko kmetijstvo, je bilo izrečenih veliko velikih besed o nujnem vsenacionalnem programu namakanja, ki naj bi s pomočjo Mednarodne banke za obnovo in razvoj omogočil, da bi po desetih letih namesto dosedanjih 6.000 ha namakali kar 100.000 ha kmetijske zemlje. Na pomoč so klicali izraelske vrhunske strokovnjake, ki znajo namakati celo puščave.

Velike besede so se zdaj stišale, k temu pa ni pripomogel le izdaten dež, temveč tudi pomanjkanje denarja, ki ga tako velik načrt zahteva. Vsekakor je do njegove uresničitve še daleč, zato bo koristno zvedeti, kaj lahko vsak posameznik naredi, da bi se, ko bo treba, ubranil suše. Kot tak majhen in hkrati velik korak lahko imenujemo črpalko, ki so jo razvili v Litostroju in ki je zelo primerna za namakanje manjših površin zemlje s podtalnico, ki je v globljih plasteh zemlje.

Litostrojske črpalke zahtevajo minimalni pretok vode 15 kubičnih metrov na uro, vgraditi pa jih je moč skorajda v vsak vodnjak. Novost so preizkusili v nasadu sadnega drevja v Agrokombinatu v Krškem, in se je kar dobro obnesla, predvsem pa prinaša velike prihranke v primerjavi z gradnjo velikih namakalnih naprav in sistemov, ki so tako in tako za zdaj le "gradovi v oblakih". **(Tehnične in tehnološke informacije)**

- n

V MOZLJU SO SE PRAV ODLOČILI

MOZELJ - V želji, da bi omogočili neposrednejšo prodajo kmetijskih pridelkov in nakup repromateriala, so posamezni kmetje iz te vasi in okolice pred časom ustanovili kmetijsko gozdarsko zadrugo. Sedaj menijo, da so se odločili prav, saj plačujejo zadružniki zadrugi le nekaj odstotkov razlike med prodajno in nabavno ceno. Prednost tega poslovanja je tudi v tem, da imajo mnogo boljši pregled nad poslovanjem, kot so ga imeli prej, ko so bili v poslovnem sistemu Merkator-KG Kočevje. Da v zasebnem kmetijstvu še vedno ni vse prav, po svoje dokazuje tudi podatek, da je bil znesek 18 milijonov tolarjev, ki ga je Občina Kočevje odobrila kot posojilo za kmetijstvo, ostal neizkoriščen in ga bodo uporabili za malo gospodarstvo.

- vd

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Motnost vin zaradi težkih kovin

Nekateri vinogradniki svoja najboljša vina že pridno pripravljajo za stekleničenje. Kakor je težko nabaviti vse stroje, ki so za to potrebni, je težko tudi vino pripraviti tako, da bo v steklenici ostalo bistro dalj časa.

Motnosti, ki jo izzovejo beljakovine ali oksidacija polifenilov, so pogoste vzrok tudi težke kovine: železo ali baker, redko cink in aluminij. Ako je nastala motnost zaradi železa, govorimo o belem, sivem ali črnem lomu.

Motnost zaradi železa nastopi pri popolnoma zdravem in negovanem vinu, recimo pri pretoku, ko pride vino v stik z zrakom, enako pred stekleničenjem vina. Motnost se kaže v obliki belega ali sivobelega pajčolana, tenčice (meglice) ali sive barve, črni lom pa ob stiku z zrakom, ker se vino obarva modrozeleno do modročrno. Tudi pri rdečem vinu pride do tega pojava, vendar se manj opazi.

Motnost zaradi bakra se praviloma pojavi 3 do 4 tedne po stekleničenju, če ni v vratu steklenice dovolj velika zračna "blazinica". Včasih se pojavi čez nekaj mesecev v obliki majhnih okroglih strdkov premera okrog 1 mm. Vino se opalescirajoče zmotni. Čez nekaj časa se ti strdki sesedajo na dno steklenice v obliki zelenkastorjave usedline, ki je včasih velika kot majhen novčič. Pod mikroskopom so videti kot diplokoki (bakterije), ker se držijo v parih. Da je vzrok motnosti baker, se prepričamo, če steklenico odpremo in prezračimo: vino se lahko ponovno zbistri v nekaj minutah, urah ali dnevih.

Stopnja motnosti je odvisna predvsem od koncentacije težkih kovin. Iz jagodnega soka zaide v vino nepomembna količina težkih kovin. Večje količine so lahko posledica pripravkov za varstvo vinske trte pred boleznimi ali stik drozge, mošta ali vina s površinami kovine, ki korodira. V času alkoholne fermentacije se del težkih kovina zmanjša, ker se sesedejo s kvasovkami v droži.

Težko je z gotovostjo napovedati, pri kateri količini železa ali bakra v vinu bo prišlo do motnosti. Količina železa v vinu ne bi smela znašati več kot 3 do 7 mg/l, če je pripravljeno za steklenice, oz. čez 0,3 do 0,4 mg/l bakra.

Količine težkih kovin v vinu je možno zmanjšati na več načinov, najučikoviteje s tvorbo težko topljivih spojin. Ena pot je modro čiščenje, ki pa se sme izvajati samo, če je pooblaščeni laboratorij določil dozo čistila in če isti pooblaščeni laboratorij po čiščenju ugotovi, da je vino sposobno za promet.

Lažja pot je s pomočjo askorbinske kisline. Povedal sem že, da nastane motonost zaradi železa, če pride do zračenja vina. Zračenje povzroči, da dvovalentni železov ion preide v trivalentnega. Samo trivalentno železo izzove motnost. Dodatek askorbinske kisline preprečí nastajanje trivalentnega železa. Ta sposobnost askorbinske kisline traja toliko časa, dokler se sama zaradi oskidacije ne razgradi. Za vina, ki se kmalu popijejo, zadostuje zaščita pred črnim lomom, ki jo nudi askorbinska kislina. Toda askorbinska kislina pospešuje motnost zaradi bakra. Zato se lahko na askorbinsko kislino zanesemo le, če ni v vinu več kot 0,3 mg/l bakra. Ako smo zdravili vino proti žveplovodiku z raztopino bakrovega sulfata oz. če škropimo vinograd samo z bakrovimi pripravki, potem askorbinska kislina ne bo zadostovala.

Dr. JULIJ NEMANIČ

Kmetijska svetovalna služba danes

O vlogi in organiziranosti svetovalne službe na splošno in v naših razmerah

Pri delu kmetijske svetovalne službe se je v preteklih treh letih, odkar je bila ustanovljena, pojavila vrsta vprašanj, pomislekov pa tudi nerazumevanja glede njene vloge, tako da se sama po sebi ponuja potreba po obrazložitvi njene funkcije in organiziranosti.

Namen pričujočega članka je, da poskušamo odgovore na zastavljena vprašanja razjasniti tako kmetom in kmečkim gospodinjam kot tudi strukturam v občinah, ki imajo pri svojem delu kakršnekoli delovne stike s kmetijsko svetovalno službo. Upam, da bomo s tem dosegli boljše medsebojno sodelovanje in razumevanje.

Kaj sploh je kmetijsko svetovanje? Na kmečko prebivalstvo lahko vplivamo na veliko različnih načinov, vendar svetovalna služba, ki je javna, organizirana pri Ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo, svetuje prek svoje organizacije. V vseh vidikih svetovanja gre za proces, ki poteka med kmetijskim strokovnjakom in kmetom oz. njegovo družino. Namen teh nasvetov je pomagati kmečkemu prebivalstvu za dosego njihovega cilja, s tem da kmetu, ki nasvet sprejema, pušča končno odgovornost o izbrani poti do cilja in odločitvi, ki jo bo sprejel. Odgovornost svetovalca pa je pravočasno in strokovno podajati nasvete za pravilno odločitev kmeta. Temeljni cilj nove gospodarske reforme je spodbujati take metode, ki bodo vplivale na večjo samozavest in sposobnosti posameznikov.

Večina zahodnoevropskih držav uporablja za doseganje ciljev kmetijske politike kmetijsko svetovanje in strokovno kmetijsko izobraževanje. Svetovanje in izobraževanje mora zajemati vse kmete in kmečka gospodinjstva; tudi to je del odgovora, zakaj svetovalna služba deluje samostojno v interesu razvoja države in neparcialno v okviru zadrug ali katerihkoli političnih organizacij.

Svetovalna služba mora biti povsem nevtralna in delovati le v interesu kmeta ter mu pomagati z znanjem. Danes naši kmetje vse preveč pričakujejo od svetovalcev, da jim bodo delali različne usluge (priskrbeli popolno investicijsko dokumentacijo, podajali namesto njih razne evidence itd.), premalo pa iščejo od svetovalcev več znanja, raznih informacij ipd. Tako se zgodi, da na izredno pomembno in strokovno dobro pripravljeno predavanje pride le nekaj poslušalcev.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Kmetijski zavod Ljubljana
oddelek svetovalne službe
vodja: NIKO POŽEK, dipl. inž. agr.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Ko povabimo v goste

Kadar povabimo v goste prijatelje, znance ali sorodnike na manjšo slovesnost ob prazniku, niso potrebne pretirane priprave. Vendar pa tudi pri teh povabilih ne gre popolnoma brez stroškov in brez načrta. Z domiselnostjo pa lahko tudi majhne slovesnosti pocenimo in pripravimo prijetno vzdušje.

Goste, ki jih povabimo na popoldansko srečanje, pogostimo po želji z eno vrsto vina ali po izbiri z belim in rdečim vinom. K vinu nudimo slano in sladko pecivo različnih vrst. Ponudimo tudi prigrizek, pri katerem se omejimo na nadevane kruhke, na nabodalca in majhne, tek vzbujajoče prigrizke, lahko pa ponudimo tudi krepko juho, kot je boršč, golaževo juho ali krepko kurjo juho. Za spremembo lahko serviramo tudi mešano solato ali pa sadno solato.

Če se boste odločili za GOLAŽEVO JUHO (za 2 osebi), boste potrebovali 350 g govejega mesa, 3 čebule, 50 g svinjske masti, 15 g moke, 4 žlice paradižnikove mezge, 3/4 litra vode, sol, rdečo papriko, kumino in majaron. Meso in čebulo zrežemo na kocke ter dušimo na masti in nekaj žlicah vode. Ko se meso zmehča, ga potresemo z moko in na hitro prepražimo. Dodamo paradižnikovo mezgo, sesekljano kumino in zalijemo z vročo vodo. Nato dodamo še sol, majaron in papriko. Golaževa juha bo pikantnejša, če ji bomo dodali nekaj pekoče paprike, paradižnikovega kečupa ali worcesterske omake. K juhi ponudimo črn kruh s celimi pšeničnimi zrni ali orehovimi jedrci. Juho prinesemo na mizo v jušniku ali veliki skledi, zraven pa seveda sodi zajemalka.

Če bomo imeli povabljene le krajši čas v gosteh in ne bomo pripravljali tople hrane, lahko postrežemo le s pijačo, ki jo zmešamo v shakerju. Sestavimo jo iz kozarčka gina, žličke sladkorja, kozarčka pomarančnega soka, kozarčka nesladkane smetane, pol kozarčka limoninega soka, kanca maraskina in nekaj kock ledu. Vse skupaj dobro zmiksamo v shakerju in nalijemo v kozarce. Prilijemo še mineralno vodo in ponudimo čim bolj hladno.

Minister pomaga odnašati kovčke

Minister dr. Rado Bohinc in novomeški predstavniki o raziskovanju - Novomeška "sramota in škandal" - Tujci neradi prodajajo Sloveniji tudi pamet

NOVO MESTO - Novomeška občina je lahko za zgled, kaj se da narediti na raziskovalnem področju. Tako je menil dr. Rado Bohinc, minister za znanost in tehnologijo, ko se je v petek v Novem mestu pogovarjal s predstavniki novomeškega občinskega vodstva, raziskovalnih ustanov in nekaterih podjetij o raziskovalni dejavnosti.

Dr. Bohinc, ki je poudaril pomen raziskovanja, je orisal načrte svojega ministrstva na področju raziskovalne dejavnosti, ki je bila sicer tema novomeškega pogovora. Po njegovih besedah je zelo pomembno, da se Slovenija ravna v raziskovanju po mednarodnih standardih, drugače so izsledki njenih raziskovalcev neprimerljivi z rezultati mednarodnih raziskav. Med raziskavami v Sloveniji bodo imele po ministrovih besedah prednost tiste z znanim naročnikom in predvsem plačnikom. Zato bo po besedah dr. Bohinca potrebno povezati središča znanja in lastnike denarja. Da bi premagalo ovire, ki otežujejo tako povezavo, bo ministrstvo spodbujalo nastajanje raziskovalnih ustanov po terenu. Zdaj je takega policentrizma premalo; ob tem tudi ugotavljajo, da se raven znanja v raziskovalnih ustanovah in gospodarstvu preveč razlikuje. Dr. Rado Bohinc, ki je menil, da je pri financiranju raziskovanja odveč stiskaštvo, je napovedal, da bo država spodbujala raziskovanje tudi z davčno politiko.

Člani novomeške delegacije, ki se je pogovarjala z ministrom, so med drugim izrekli nekaj kritik in pomislekov. Dr. Miha Japelj je na pogovoru z ministrom pogrešal predstavnike nekaterih firm, zlasti novomeške tovarne avtomobilov kot največjega novomeškega proizvajalca, a tudi Novolesa in Novoteksa. Dr. Japelj je presodil, da njihova odsotnost pomeni "sramoto in škandal". Andrej Kirm, podpredsednik novomeškega izvršnega sveta Novo mesto, je menil, da se v Slovenijo sicer seli tuji kapital, vendar tujci na nas raje prevalijo končno proizvodnjo, kot da bi k nam prenesli svoje raziskovalne centre. Naši raziskovalci pa po Kirmovem mnenju zapuščajo podjetja, ker so premalo stimulirani. O teh rečeh bi po njegovem predlogu vlada morala imeti svoje dolgoročne zamisli. Vasja Fuis, ravnateljica raziskovalno zelo razgibane in uspešne Gimnazije Novo mesto, je dr. Bohinca vprašala za možnost, da bi ministrstvo za znanost in tehnologijo namenjalo več denarja za mlade raziskovalce po šolah, da le-te ne bi bile finančno odvisne od občine in podjetij. Fuisova je menila, da šolsko ministrstvo da denar za mlade raziskovalce šele takrat, "ko nekdo že stoji s kovčkom na letališču". Kot je dejal Nikola Padevski, se država očitno še ni odločila o tem, kaj je poraba in kaj produktivno delo.

L. M.

• Na pogovoru so omenjali nekatera novomeška okolja, ki spodbujajo raziskovanje. Pri tem so poudarili Krko, tovarno zdravil, Novo mesto, in novomeškega Pionirja.

ZNANOST - Na petkovih pogovorih predstavnikov Novega mesta in ministrstva za znanost in tehnologijo sta obe strani pohvalili raziskovalne dosežke nekaterih novomeških okolij. Na fotografiji (z leve): Boštjan Kovačič, predsednik novomeškega izvršnega sveta, dr. Rado Bohinc, minister za znanost in tehnologijo, Zvonka Pere, svetovalka v ministrstvu, in Andrej Kirm, podpredsednik novomeškega izvršnega sveta. (Foto: L. M.)

MOST IN DOM KULTURE

V Obrhu bodo prihodnje leto adaptirali most čez Radešco. Dom kulture v Podhosti pa je v zelo slabem stanju. Razmisliti je treba, kako bi dom koristno služil. Vsekakor pa je treba ohraniti en prostor v domu, ki bo za potrebe krajanov.

T. V.

V PRIČAKOVANJU NOVOVLETNEGA KAMIONA

NOVO MESTO - V ponedeljek, 20. decembra, bo krenil na pot novoletni kamion z dedkom Mrazom. V petih dneh bo obiskal vsa krajevna središča v novomeški občini, pripravil program in obdaril vse otroke od enega do šestih let. Vsak večer ob 18.30 se bo kamion ustavil tudi na Glavnem trgu v Novem mestu. Uro pred tem bodo čakajočo mladež zabavali znani slovenski pevci. V ponedeljek bo to Romana Kranjčan, v torek Hajdi Korošec, v sredo Damjana Golavšek in Čarli Novak, v četrtek Mojca Pavlič in Jani Lipičnik, v petek bo z izborom božičnih pesmi na trgu prepevala Simona Weiss z gostjo Manjo Šalamun. Prednovoletni program pa se bo na trgu pričel že jutri, ko bosta pred rotovžem ob 17. uri pela Miki Šarac in Werner Brozovič. Od torka do torka so se na žiro računu Zveze prijateljev mladine št. 52100-678-80209 zbrali novi prispevki za veseli december. Poslali so jih: Osnovna šola Center 20.000, krajevna skupnost Hinje 18.000, Zavarovalnica Tilia 100.000, Malkom, d.o.o., 50.000 in Tratnik, d.o.o., 8.000 tolarjev. Vsem hvala.

DANES VOLILNI ZBOR ZL SD

NOVO MESTO - Danes, 16. decembra, ob 17. uri bo v sejni dvorani Zavarovalnice Tilia v Novem mestu programsko-volilni zbor občinske organizacije ZL SD - SDP Novo mesto. Na zboru, na katerega vabijo člane in simpatizerje, bo beseda tekla o organiziranosti in delovanju občinske organizacije Stranke demokratične prenove v preteklem obdobju, sprejeli naj bi temeljne programske usmeritve območne organizacije ZL SD Novo mesto s posebnim poudarkom na organizaciji lokalne samouprave ter volilnem programu za lokalne volitve 1994; izvolili pa naj bi tudi vodstvo območne organizacije.

Nagrade inovatorjem in raziskovalcem

Dolenjska se lahko meri tudi s Slovenijo

CEGELNICA PRI NOVEM MESTU - V prostorih firme Željko v Cegelnici so v petek že 16-ič doslej izročili nagrade, ki jih podeljujejo za dosežke v inventivni in raziskovalni dejavnosti v občini Novo mesto v letu 1993. Gašper Fortuna, študent 1. letnika Medicinske fakultete v Ljubljani, je prejel nagrado za raziskovalno delo mladih. Prof. Zdenka Jeras iz Gimnazije Novo mesto in dipl. ing. Lidija Hribernik iz Zavoda za socialno medicino in higieno Novo mesto sta prejeli nagrado za mentorsko delo z mladimi. Dipl. ing. Stanislav Udovč iz GIP Pionir Novo mesto, Jože Smrekar iz delniške družbe Pionir MKI, Slavko Turk in Roman Turk iz novomeškega Revoza, Karel Željko in Alojz Retelj iz firme Željko v Cegelnici pri Novem mestu ter Marko Pavlič iz Iskre PIO Šentjernej so dobitniki nagrade za inovativno delo. Izročili so tudi nagrade za raziskovalno delo, ki so jih prejeli: mag. Filip Uvodič in dipl. ing Marija Drnovšek, oba iz Krke Tovarne zdravil Novo mesto; Cvetka Petelinc, organizator dela, in ing. gradb. Terezija Vidrih, obe iz GIP Pionir Novo mesto; dipl. ing. Zlatko Katalenič iz Tovarne posebnih vozil Novo mesto in dipl. arch. Borut Križ iz Dolenjskega muzeja Novo mesto.

Podelitvi nagrad v prostorih Željkove firme so prisostvovali tudi minister za znanost in tehnologijo dr. Rado Bohinc, Boštjan Kovačič, predsednik novomeškega izvršnega sveta, Franci Koncilija, predsednik novomeške občinske skupščine, in drugi. Udeleženci, ki so nastopili s priložnostnimi nagovori, so poudarili razvojni pomen inovatorstva in raziskav in ob tem menili, da ima Slovenija veliko zmogljivosti prav v inovativnosti. Franci Koncilija, predsednik skupščine občine Novo mesto, ki je nagrajencem izročal nagrade, je poudaril, tako kot tudi mag Boštjan Kovačič, vseslovenski pomen dolenjskega raziskovanja in inovatorstva.

L. M.

Nune in najstnice pod isto streho?

Šolske sestre zahtevajo vračilo objekta OŠ Šmihel na Kristanovi ulici

NOVO MESTO - Ali se lahko zgodi, da bodo učence in učitelje novomeške osnovne šole Šmihel na Kristanovi vrgli iz sedanje šolske stavbe na cesto? Kakšna usoda bo doletela te šolarje in šolnike, bo pokazal čas, dejstvo pa je, da Kongregacija šolskih sester de Notre Dame zahteva, da ji novomeška občina vrne v naravi omenjeno po vojni podržavljeno stavbo.

V zgradbah Osnovne šole Šmihel na Kristanovi so tudi 3 najemniška stanovanja, del 2. nadstropja ima v brezplačnem najemu Pedagoška akademija Ljubljana, v 3. nadstropju so v preteklosti dali v brazplačen najem prostor Zvezi organizacij za tehnično kulturo, v pritličju pa je prostor najela Mladinska knjiga. Ker v objektu torej potekajo tudi druge družbene in zasebne dejavnosti in ne samo vzgojno-izobraževalni proces, je zahteva za denacionalizacijo naletela zunaj Kongregacije šolskih sester de Notre Dame na različne komentarje.

V središču pozornosti je vprašanje, ali lahko gre nazaj v last Kongregacije tudi tisti del podržavljene stavbe, v katerem je zdaj šola. Šolske sestre predlagajo, da jim občina vrne tudi ta del stavbe, in zatrjujejo, da so pripravljene dati šoli v brezplačen najem vse nepremičnine, ki jih OŠ Šmihel potrebuje za pouk. Nunam pri tem nihče ne očita ničesar slabega. Toda nekateri menijo, naj bi šolske sestre dobile nazaj stavbo šele takrat, ko bo zgrajena osnovna šola v Mrzli dolini, v katero se bo odselila šmihelska osnovna šola. V primeru hitrejše denacionalizacije bi se po nekaterih presojah zelo verjetno kmalu znašli pod isto streho osnovnošolke in osnovnošolci ter nune, taka kombinacija "prebivalcev" pa ni nujna za nemoten potek dejavnosti vzgoje in izobraževanja.

L. M.

• V demokratični deželi so vsi svobodni, tudi policisti. Preganjajo, kogar hočejo. (Jurič)

• Laž uničuje zaupanje ljudi v besedo, ki je temeljno sredstvo sporazumevanja. (Kučan)

Družinsko srečanje - božični ples

26. decembra v Športni dvorani Marof

NOVO MESTO - Da bi popestrili družabno življenje v Novem mestu in hkrati pomagali dobrodelni dejavnosti mesta in občine, sta se Turistično društvo Novo mesto in Društvo novomeških študentov dogovorili, da bosta vsako leto 26. decembra pripravili turistično - zabavno in hkrati koristno prireditev Družinsko srečanje - božični ples.

Letošnja prireditev bo v nedeljo, 26. decembra, ob petih popoldne v Športni dvorani Marof. Za dobro počutje in veselo vzdušje bosta skrbela ansambel Čuki, ki bo na tej prireditvi predstavil svojo novo kaseto, ter folklorno društvo Kres, program pa bo vodil Silvester Polak. Za bogato gostinsko ponudbo bo poskrbelo gostišče Loka, pripravljajo pa še kopico presenečenj in zabavnih točk.

Pokrovitelja prireditve sta novomeški župan Franci Koncilija in predsednik skupnosti krajevnih skupnosti Novega mesta Frane Smerdu, glavni sponzorji pa Cestno podjetje Novo mesto, podjetje Elba, Studio D in občinski odbor krščanskih demokratov.

NA OTOČCU SO GLASOVALI ZA - V nedeljo so se v krajevni skupnosti Otočec odločali o 2-odstotnem samoprispevku. Referenduma se je udeležilo 86 odst. krajanov, ki so se s 60,14 odst. odločili za uvedbo samoprispevka. V naslednjih petih letih naj bi z zbranim denarjem (okoli pol milijona mark) zgradili vodovod, napeljali telefon v domala vsako gospodinjstvo, zgradili mrliško vežico in posodobili nekaj cest. Na sliki: volišče v Pakarjevi garaži v Jelšah. (Foto: J. Pavlin)

Prva dolenjska alpha

Računalničarji iz podjetja Aplicom imajo prvi računalnik nove generacije na Dolenjskem

NOVO MESTO - Težko bi našli tehnološko področje, kjer je razvoj tako hiter kot v računalništvu. Računalniki, ki so bili še včeraj revolucionarna novost, so danes že zastareli. Ta trditev ne velja le na področju osebnih računalnikov, ki so širšemu krogu navadnih smrtnikov bolj poznani, temveč še bolj na področju poslovnih računalnikov.

V začetku letošnjega leta je ameriška firma Digital - njeni poslovni računalniki tipa VAX so na Dolenjskem najbolj razširjeni in jih med drugimi podjetji uporabljajo tudi Krka, nekdanji IMV, Labod, Beti, Novoles... - namenila široki prodaji novo generacijo računalnikov s 64-bitnimi procesorji Alpha, ki se od računalnikov stare generacije že na prvi pogled močno razlikujejo. Namesto "velikih omar", ki smo jih bili vajeni pri starejših tipih poslovnih računalnikov, alpha ni večja od osebnega računalnika in za svoje delovanje ne potrebuje posebnih klimatskih pogojev. Kljub svoji majhnosti pa matematične operacije na njej potekajo tudi do 1.000-krat hitreje kot na primer na VAX-u, poleg tega je njena cena občutno manjša od cen velikih poslovnih računalnikov pred nekaj leti.

Prvi računalnik alpha na Dolenjskem ima zasebno računalniško podjetje Aplicom iz Novega mesta, v katerem so se združili štirje obrtniki: Franc Pučko, Franc Kristan, Metod Saje in Zlatko Avbar. Računalnik bodo uporabljali pri razvoju aplikacijskih programov za računalniško podporo poslovanja v podjetjih in obrti. Podoben računalnik s še večjo zmogljivostjo je že naročila Krka, ki bo v kratkem temeljito obnovila in posodobila svojo Službo za informacijske tehnologije in telekomunikacije.

I. VIDMAR

PREIZKUS ALPHE - Računalniški programer Aplicoma Zlatko Avbar preizkuša sposobnosti računalnika Alpha AXP 3000/300, ki se po obliki in velikosti ne razlikuje od osebnega računalnika, na njem pa lahko isto časno dela 20 uporabnikov oziroma teče 20 različnih aplikacij.

Prednovoletni čas v Žužemberku

Ustanovili in registrirali Turistično društvo Žužemberk-Dvor - Brošura o krajih, "kjer čas teče drugače" - Od 23. do 31. decembra novoletni sejem - Božični večer

ŽUŽEMBERK - Žužemberk in Suha krajina dobivata novo možnost za svojo promocijo in za razvoj turizma. Potem ko so v letošnjem septembru ustanovili Turistično društvo Žužemberk-Dvor, so pred kratkim društvo tudi registrirali.

V turizmu kot pomembni dejavnosti vidi manj razvita in demografsko ogrožena Suha krajina velike neizkoriščene možnosti za svoj razvoj. V čem bi lahko bilo obsežno krajinsko območje zanimivo obiskovalcem, so domačini skušali obvestiti javnost s pred časom natisnjeno publikacijo Dvor-Žužemberk 1399-1993. Ta brošura pomeni prvo tovrstno gradivo o zgodovini in turizmu v Suhi krajini. Vanjo je avtor Vlado Kosteve zapisal izzivalno in mogoče za koga celo provokativno vabilo: "Pozabite na vse skrbi in pridite v Žužemberk, kjer čas teče drugače."Za tem namigom bodo možni obiskovalci zaslutili gostoljubje Krajinčanov, vonj sveže pečenega kruha, pravkar vzetega iz krušne peči, brbotanje mošta in okus žlahtne kapljice, tišino na pragozd spominjajočih in z divjadjo bogatih goščav, skrivnostni šepet, a tudi šumenje Krke, ki te nese v dalje in nahrani z ribami. V štirih jezikih napisani prospekt o Žužemberku in Dvoru je Svet krajevne skupnosti Žužemberk, izdajatelj in založnik, dal natiskati v 4.000 izvodih.

V že omenjenem Turističnem društvu Žužemberk-Dvor so: predsednik Vlado Kosteve, podpredsednik Slavko Mirtič, tajnik Martin Grčar in blagajničarka Jelka Kocjančič. Turističnemu društvu je izrekla vso podporo tudi dolenjska turistična zveza.

L. M.

• Turistično društvo Žužemberk-Dvor bo organiziralo novoletni sejem od 23. do 31. decembra v Žužemberku. Na sejmu bodo sodelovali obrtniki, podjetniki, gostinci in trgovci iz KS Žužemberk. V sklopu novoletnega sejma bodo organizirali božični večer, ki ga bodo popestrili pevski zbor OŠ Žužemberk in pevci iz Žužemberka. V sredo, 28. decembra, bo smučarski sejem.

Novomeška kronika

BOGASTVO - Minister dr. Rado Bohinc je ob nedavnem obisku v Novem mestu slišal, da arheologi odkrivajo v odkopanih grobovih pradavnih novomeških prednikov veliko bogastva. Ni se bati, da bi bilo bogastvo tudi v grobovih sedanjih novomeških generacij, razen v elitnih.

PIJAČA - Slišati je, da policisti še preverjajo, kaj kdo pije za novomeškimi šanki pred osmo zjutraj. Ne ve pa se, ali možje postave na ta način preganjajo ali zasledujejo alkohol...

ZELENJAVA - V zadnjem času ne mečejo več v smeti neužitne lakirane solate iz okolice Revozove lakirnice. Vzrok je pretežno v tem, da pozimi normalna solata ne raste. Vprašanje je, če je solata tam normalna.

DOBRO - Poslanka dr. Vida Čadonič Špelič je vse bolj nepogrešljiv ud državnega parlamenta. Poslanci se vse bolj kregajo in grizejo in doktorica bi po potrebi lahko cepila proti steklini in drugim poslanskim nesrečam.

ČRNO - Črni baron ima tudi v teh dneh streho na svojem poletnem vrtu. Ni se podrla, čeprav so jo postavili na črno, kot se spodobi za barona, ki je "Črni". Sicer pa bi se Novo mesto in širša okolica že davno zelo obilno sesula v ruševine, če bi se podrlo vse, kar so tu postavili na črno.

Ena gospa je rekla, da je v Novem mestu že tako malo nekdanjih komunistov-boljševikov, da pride na enega vse več denarnega bogastva nekdanjih samoupravljalcev.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 24. novembra do 6. decembra so v novomeški porodnišnici rodile: Pavla Peteh iz Črnomlja - Tomaža, Lea Hribar z Dol. Težke vode - Uroša, Helena Kulovic iz Podgrada - Barbaro, Janja Gorenčič iz Šentruperta - Tomaža, Barica Blažina z Malega Vrha - Matka, Darinka Vene iz Dul - Tino, Zlata Kopar iz Polja - Aleksandro, Martina Hribar iz Velikega Gabra - Klavdijo, Mirjana Gorše iz Kamanja - Barbaro, Majda Pungert iz Goriške vasi - Davida, Rozalija Hudelja iz Črnomlja - Jana, Marica Dražumerič iz Podloga - Boruta, Romana Starina iz Krmelja - Anamarie, Sonja Grden iz Martinje vasi - Majo, Mojca Janko z Gor. Sušic - Matica, Lidija Arh iz Velikega Podloga - Špelo, Martina Grum iz Žužemberka - Jožeta, Anica Nose iz Rumanje vasi - Andraža, Jožica Ban iz Anovca - Mojco, Bernardka Stariha iz Črnomlja - Katjo, Helena Vinšek iz Dol. Toplic - dečka, Marija Požek iz Črnomlja - deklico.

Iz Novega mesta: Mateja Lovko, Marjana Kozine 30 - Kristijana.

Čestitamo!

POPRAVEK - Pred 14 dnevi je bilo na tem mestu pomotoma zapisano, da je Sonja Poglajen, ki je rodila Urško, doma iz Metlike, pravilno pa bi bilo, da je doma iz Novega mesta, Cankarjeva 33. Za napako se opravičujemo, čeprav smo napačno informacijo dobili iz porodnišnice.

Uredništvo DL

INVALIDI!

Občinski odbor ZZB NOB Novo mesto v soglasju z vojaškimi vojnimi invalidi in civilnimi invalidi vojne vabi vse invalide na zbor, ki bo v torek, 21. decembra, ob 17. uri v sejni sobi št. 68, v stavbi občine, Novi trg 6/II, Novo mesto. Na zboru bodo posredovane spremembe zakona o vojnih invalidih. Vabljeni!

OBVESTILO UPOKOJENCEM

NOVO MESTO - V času, ko vsi razmišljamo, kaj ukreniti z lastninskimi certifikati, bo dobrodošel informativni sestanek, ki bo 20. decembra ob 17. uri v sejni sobi zavarovalnice Tilie. Upokojencem bodo ob tej priložnosti dajali strokovna pojasnila finančni in bančni strokovnjaki. Vabljeni!

Društvo upokojencev Novo mesto

Črnomaljski drobir

SNEG - Čeprav je takrat, ko so nastajale te vrstice, že kar dobro pobralo sneg, pa glede na to, da se koledarska zima še niti začela ni, na snežno nadlogo ne gre povsem pozabiti. Zlasti ne bo tako hitro šla iz spomina tistim, ki so se morali dričati po snegu in ledu na cestah proti zdravstvenemu domu ter osnovni šoli, gimnaziji in vrtcu v Loki, medtem ko so bile drugje ceste že suhe. Občinska vlada je Komunali sicer zaukazala, da mora izpred vitalnih stavb odpeljati sneg. Komunalci so ga zares očistili pred občinsko stavbo, v Loki, kamor vsak dan pripelje po 24 avtobusov, pa ga še splužili niso. Najbrž jim je prišla na um misel, da sta odmetavanje snega in samomor nepotrebna. Oba, sneg in življenje, odideta sama.

KADROVSKA - Na zadnjem zasedanju občinske skupščine je bilo na dnevnem redu precej kadrovskih zadev. Tisti, ki so imeli nanje pripombe, so najprej uprizorili daljši uvod prepričevanja o tem, da s pripombami ne mislijo na nikogaar osebno. Ali so tudi tisti, na katere so pripombe letele, pozabili na kritike, se bo kmalu pokazalo.

STREHA - Med bolje zastopanimi ustanovami ob otvoritvi nove stavbe metliške Tekstilne šole je bila osnovna šola Loka. Ravnateljica in njen namestnik sta si prišla med drugim najbrž ogledat, kako gradijo strehe v Metliki, da se jim zaradi snega ne poderejo, kot se je zgodilo v loški osnovni šoli.

Sprehod po Metliki

OB OTVORITVI PRENOVLJENIH PROSTOROV nekdanje osnovne šole za potrebe Tekstilne šole je bilo videti tudi ljudi, ki so se pred leti vroče potegovali za preselitev te šole v Črnomelj. Navdušeno so ploskali govornici, ki je podčrtala, da je edinole pametno in razumljivo, da je Tekstilna šola v Metliki in ne v Črnomlju. Pozorno oko pa je lahko opazilo, da med publiko ni nekate-rih "akterjev" preseljevanja šol, kar namiguje k sklepu, da nekateri še imajo vest.

FOLKLORNA SKUPINA "IVAN NAVRATIL" IZ METLIKE je požela vse simpatije publike v Domu španskih borcev v Ljubljani. Čez šestdeset nastopajočih je brezhibno izvedlo nastop, ki so si ga ogledali tudi znani slovenski kulturniki in politiki, pa tudi ameriški ambasador v Sloveniji. Gledalci iz nabito polne dvorane so odhajali domov zadovoljni in z željo, da bi se kaj podobnega ponovilo v Cankarjevem domu. Po nenapisanem pravilu je Metličane v Ljubljani prezrla slovenska televizija, medtem ko so radijci posvetili dogodku kar precej pozornosti.

ŠTAJERSKA PIVOVARNA JE PRIPRAVILA v hotelu Bela krajina pokušnjo piva. To bi bilo lahko zelo nepomembno, če ne bi vedeli, da se hotel Bela krajina zadnje čase zelo odpira različnim zamislim in akcijam. V Domu španskih borcev so bili metliški hotelirji opaženi, ker so pripravili obiskovalcem pogače in narezke, skupaj z metliško Vinsko kletjo pa tudi pokušnjo vin.

Trebanjske iveri

VIRUS - Trebanjski predsednik občinske skupščine Ciril Pungartnik je bolan. Poznavalci domnevajo, da ga je napadel referendumski virus gripe. Bojijo se le, da utegne županovo bolniško, ki sicer slovi kot čvrst mož, podaljšati še nekaj nevarnih denacionalizacijskih zahtevkov upravičencev, ki so jim po vojni zaplenili premoženje, zdaj pa oni grozijo, da bodo osušili občinsko blagajno.

PREVOZI - Za prevoze osnovnošolskih otrok se je na javni razpis prijavil: dosedanji prevoznik Gorjanci, TA Mobil, Dupan Lubej iz Boštanja in Interflash, d.o.o., Trebnje. Trebanjska vlada se ni opredelila za nobenega od treh ponudnikov, to pa pomeni, da bo po veljavni pogodbi šoloobvezne otroke do konca šolskega leta še prevažal novomeški prevoznik. Če mu bo to ob ponovnem razpisu uspelo tudi v novem šolskem letu, je veliko vprašanje. Zaradi konkurence in (ne)kvalitete. V Velikem Gabru so se jezili, ker avtobus na nekaterih progah ni vozil otrok med sneženjem, ker bojda ni imel zimskih gum oz. ni vžgal. Iz druge šole vedo povedati, da so jim prejšnji teden Gorjanci zaračunali 65 km presežnih kilometrov za izlet pri treh avtobusih in pri enem 45 km. kar naj bi bilo v nasprotju z dogovorom.

RADIO - Nekateri si precej poenostavljeno predstavljajo, kako se ustanovi in kako deluje radijska postaja. To velja tudi za neko podjetje iz Šentruperta, ki bi rado pridobilo občinsko radijsko frekvenco za lokalno radijsko postajo. Vsekakor je modra odločitev trebanjske vlade, da se ni zaletela.

Tisoče ljudi čaka na vračanje

Vendar denacionalizacija v črnomaljski občini poteka prepočasi - Če ne bodo odpravili kadrovskih težav, zahtevki za vrnitev premoženja ne bodo rešeni še nekaj let ali celo nikoli

ČRNOMELJ - V črnomaljski občini se je doslej zbralo 320 zahtevkov za vrnitev nacionaliziranega premoženja. A tako med tistimi, ki pričakujejo vrnitev lastnine, kot med tistimi, ki rešujejo zadeve, vlada veliko nezadovoljstvo. Po zakonu bi morali upravičenci dve leti po vložitvi zahtevka dobiti odločbo. Toda nekateri čakajo že dve leti, in če ne bodo odpravljene kadrovske težave, ki so pri denacionalizaciji v Črnomlju najbolj pereče, bodo nekatere zadeve rešene šele čez nekaj let ali celo nikoli.

Seveda upravičencem kadrovske težave niso mar, kar je razumljivo. Če jim je bilo premoženje hitro odvzeto, zahtevajo tudi hitro vrnitev. Na vrnitev lastnine čaka kar nekaj tisoč ljudi, saj skoraj ni vloge, kjer ne bi bilo več upravičencev. V eni jih je celo 52. V Črnomlju so poskušali reševati zahtevke z zaposlenimi na občini in ob pomoči zunanjih sodelavcev. Vendar se je izkazalo, da tako ne bo moč dovolj hitro reševati zadev, saj so vsi ti ljudje že dovolj obremenjeni na delovnem mestu. Kot je na nedavni seji občinske skupščine dejal eden izmed šestih pravnikov, ki so se lotili reševanja zadev poleg rednega dela, z volonterji ne bodo še nekaj let kos vsem zadevam. Iz lastnih izkušenj je lahko povedal, da je pri denacionalizaciji potrebno kontinuirano delo ljudi, ki delajo samo na teh postopkih. Zato bi morali na občini zaposliti najmanj dva diplomirana pravnika.

Eden od delegatov je predlagal, naj na občini določijo rok, v katerem morajo biti zahtevki rešeni, potem pa ugotovijo, koliko ljudi bi lahko opravilo to delo. Denar za plačilo dela, ki tudi ni povsem zanemarljiv problem, bodo pač morali najti v občinskem proračunu. Razumljivo je namreč - in tudi to so v Črnomlju končno le spoznali - da zadev ne bo nihče reševal za simbolično plačilo. Delegate je začudilo predvsem to, da šele dve leti po uveljavitvi zakona o denacionalizaciji ugotavljajo, da je denacionalizacija zapletena in da se je volontersko ne da reševati. 60 zadev, kolikor so jih doslej rešili, je po njihovem premalo. A tudi vrnjeno premoženje - 18 ha kmetijskih zemljišč, 426 ha gozdov, 34 ha stavbišč in dobrih 1.000 kv. metrov poslovnih prostorov - je preskromno za dvoletno delo.

M. BEZEK-JAKŠE

VRSTA IMENOVANJ

ČRNOMELJ - Delegati občinske skupščine so na zadnji seji pretekli teden opravili kar nekaj kadrovskih razrešitev in imenovanj. Tako so Jožeta Strmca razrešili kot načelnika oddelka za družbeni razvoj, Mojco Stjepanovič pa kot načelnico oddelka za občo upravo in proračun. Hkrati so Jožeta Strmca imenovali za sekretarja skupščine občine, Dušana Kočevarja za načelnika oddelka za lokalni razvoj, Mojco Stjepanovič za načelnico oddelka za gospodarstvo, družbene dejavnosti in javne finance ter Natašo Kozina za načelnico oddelka za občo upravo. Ponovno pa so imenovali za vodjo sodnika za prekrške za črnomaljsko in metliško občino Mirjano Garilovič.

V SEMIČU USTANAVLJAJO ZASEBNI RADIO

ČRNOMELJ - Tukajšnja občinska skupščina je dala zasebnemu podjetju Studio B2 - Radio Bela krajina v ustanavljanju iz Semiča soglasje za dodelitev UKV-FM oddajne frekvence in postavitev oddajnika na Mirni gori. Podjetje potrebuje soglasje za vpis v register javnih glasil za republiškem Uradu za informiranje ter za dodelitev radijske frekvence, ki jo dodeljuje republiški Urad za telekomunikacije. Hkrati so delegati za predstavnika skupščine občine Črnomelj v programskem svetu radia Bela krajina imenovali Vlada Starešiniča.

ŽALOSTNA GORA BO KULTURNI SPOMENIK

TREBNJE - Da bi trajno zavarovali območje Žalostne gore pri Mokronogu, ki predstavlja spomeniško celoto, tako kulturno kot krajinsko, jo bodo Trebanjci s posebnim odlokom razglasili za kulturni spomenik. O tem bodo odločali občinski odborniki že na prihodnjem zasedanju v decembru, ko bodo ob osnutku odloka dobili v roke še ustrezna gradiva oz. strokovne podlage.

Veseli december

V Metliki bo v prednovoletnem času vrsta prireditev

METLIKA - Tukajšnja občinska zveza prijateljev mladine je pripravila za prijetno vzdušje ob izteku starega leta številne prireditve, ki se bodo zvrstile vse do konca decembra. Poleg vrste mladinskih filmov v kulturnem domu in video predstav v Ljudski knjižnici naj opozorimo predvsem na nekaj prireditev, s katerimi želijo prireditelji pričarati prijetno vzdušje tako otrokom in mladostnikom kot tudi njihovim staršem.

V soboto, 18. decembra, bo ob 10. uri v metliškem otroškem vrtcu za vse predšolske otroke živžav z Matejo Koležnik. v nedeljo, 19. decembra, bo ob 16. uri v kulturnem domu lutkovna predstava "Črviva zgodba", v sredo, 22. decembra, pa ob 16. uri v Ljudski knjižnici ura pravljic za predšolske otroke z zgodbico Mavrična ribica. Od 23. do 26. decembra se bodo po vsej občini zvrstile obdaritve predšolskih otrok. Otroci bodo dobili osebna vabila, vsi tisti pa, ki jih zaradi kakršnih koli razlogov ne bi prejeli, naj pridejo ponje v Ljudsko knjižnico. V petek, 24. decembra, bo ob 10,30 v metliški osnovni šoli novoletni koncert z ansamblom Čuki. V torek, 28. decembra, ob 15,30 bo na Trgu svobode prednovoletno rajanje z ansamblom 12. nasprotje, v četrtek, 30. decembra, pa ob isti uri pri Gali rajanje z ansamblom Hop, Cefizelj.

Novoletni direndaj

V Črnomlju je veselo praznično vzdušje že od 1. decembra

ČRNOMELJ - V Črnomlju se je v decembru zvrstilo že nekaj prednovoletnih prireditev tako za otroke kot za odrasle, ki sta jih pripravila Zavod za izobraževanje in kulturo ter Zveza prijateljev mladine. Otrokom se do novega leta obeta še Škrat Kuzma, s katerim se bo v torek, 21. decembra, ob 16,30 v tukajšnjem kulturnem domu predstavila lutkovna skupina iz Dolenjskih Toplic. Naslednji dan bo ob 16. uri v Ljudski knjižnici igrana pravljica Mavrična ribica, 23. decembra ob isti uri pa v kulturnem domu čarovnik Kilary iz Maribora. Prav tam se bo v petek, 24. decembra, ob 16. uri lutkovno gledališče iz Novega mesta predstavilo s Piščančkom Frančkom. 27., 28 in 29. decembra bo ob 17. uri v kulturnem domu dedek Mraz, pa igrica, recitatorji in ansambel Hop, Čefizelj. 30. decembra pa bo ob 16. uri krenil izpred kulturnega doma po mestu sprevod dedka Mraza.

Za odrasle bo danes, 16. decembra, ob 20. uri v kulturnem domu predstava Slovenskega mladinskega gledališča Tartif. V soboto, 18. decembra, bo ob 21. uri v Mladinskem kulturnem klubu nastop tamburašev iz Sodevcev in folklorne skupine iz Dragatuša. V sredo, 22. decembra, ob 18. uri bo glasbena šola pripravila v kulturnem domu gostovanje komornega orkestra Pro arte, uro prej pa bo v Miniartu otvoritev likovne razstave študenta Akademije za likovno umetnost v Ljubljani Jureta Šuštariča iz Črnomlja. V nedeljo, 26. decembra, bo ob 19. uri v kulturnem domu novoletni koncert črnomaljskih pevcev in glasbenikov, v petek, 31. decembra, pa boste od 22. ure naprej lahko v kulturnem domu skupaj nazdravili novemu letu. Od 20. decembra naprej bo pred tukajšnjim kulturnim domom praznični sejem s stojnicami, do 17. decembra pa boste lahko kupovali ali prodajali tudi na boljšem sejmu.

Največ škode naredijo govorice

Notranji minister Ivo Bizjak na javni tribuni - O meji in vsem, kar teži ljudi ob njej - Preiskava o tem, kaj je bilo v ozadju pisanja o SAO Beli krajini, še teče

METLIKA - Minulo soboto je bil gost javne tribune v Metliki, ki jo je pripravil tukajšnji občinski odbor Slovenskih krščanskih demokratov, notranji minister Ivo Bizjak. Beseda je tekla predvsem o meji in njenem varovanju, kriminaliteti in varnosti v prometu ter o vrsti drugih problemov, s katerimi se v vsakdanjem življenju srečujejo ljudje ob južni državni meji.

Minister Bizjak je povedal, da je bil v juniju potrjen s Hrvati sporazum o mejnih prehodih, bolj počasi pa se dogovarjajo o maloobmejnih prehodih. Pri določitvi meje tečejo obsežna dela. Ustanavljajo se že diplomatske komisije, ki bodo nadaljevale delo tam, kjer so ga končali eksperti. Sicer pa prav meji s Hrvaško namenjajo v Sloveniji največ pozornosti, tudi zato, ker se na tej meji odraža vsa kriza z podeželja, pri katerih pa, tako upajo, ne bo notranje ministrstvo ostalo samo.

Medtem ko je bila včasih za prodajalce mamil Slovenija zgolj tranzitna, sedaj pri nas prodajo vse več mamil. Letos je prekomerni dozi mamil podleglo že osem ljudi. Tako pri preprečevanju trgovine z mamili kot tudi drugega organiziranega kriminala Slovenija dobro sodeluje z ostalimi državami. A na srečo so razmere pri nas boljše kot v številnih drugih evropskih državah, saj je bilo celo kaznivih dejanj letos v primerjavi z lanskim letom za 15 odst., manj. Veliko slabša je prometna varnost.

Metličane je zanimalo, zakaj je v Beli krajini toliko policistov, saj se ljudem dozdeva, da se vozijo po nevarnem območju. Bizjak jih je potolažil, da ni razloga za slabe občutke, da pa bo več policistov na južni meji, ki je najbolj občutljiva, vsaj še nekaj časa.

M. BEZEK-JAKŠE

IVO BIZJAK V METLIKI - Notranji minister Ivo Bizjak (desno) je zagotovil, da si prizadevajo, da bi ob meji živeli srečni ljudje, ne bi pa rad, da bi v teh prizadevanjih ostalo njihovo ministrstvo osamljeno. Na fotografiji skupaj z gostiteljem, predsednikom OO SKD Metlika, dr. Antonom Šukljetom. (Foto: M.B.-J.)

• O nedavnem pisanju o SAO Beli krajini v Slovenskih novicah je dejal, da so se resno lotili raziskovanja, kaj je v ozadju tega papirja, ki se je pojavil v Ljubljani. "Pomirljivo lahko rečem, da v ozadju ni močne organizacije, ki bi ogrožala življenje v Beli krajini, vendar je takšno pisanje povzročilo precej hude posledice. Zato bomo poskušali ugotoviti, kdo je v ozadju, in s tem preprečiti razhajanja med ljudmi, ki živijo v Beli krajini." O pisanju v hrvaškem Globusu o skladišču orožja v Beli krajini je zatrdil, da se tam ni dogajalo nič posebnega v zvezi z orožjem.

vojnih območij. "Zato bomo storili vse pri varovanju te meje, čeprav smo sedaj precej osamljeni. Pri evropskem varovanju meje računamo tudi na sodelovanje občanov. Poleg rešitve kadrovskih in prostorskih problemov policistov bi čimprej radi zgradili tudi infrastrukturo ob meji, predvsem ceste in telefon," je dejal minister. Metličani so se ministrstvu zahvalili za ta prizadevanja za razvoj

PROSTORSKO UREDITVENI POGOJI ZA MESTO

TREBNJE - V trebanjski občini je bilo doslej mesto Trebnje edino naselje, ki še ni imelo prostorsko ureditvenih pogojev (PUP). Kot pravi direktorica Zavoda za urbanistično načrtovanje Vida Šušteršič, je poglavitni razlog, zakaj je občinsko središče capljalo zadaj, ta, da je bila urbanistična zasnova za mesto sprejeta pozneje, kot so načrtovali. S PUP-om določijo merila in pogoje za novogradnje stanovanjskih, gospodarskih in drugih objektov na stavbnem zemljišču, a tudi za komunalne ureditve, adaptacije, nadzidave, dozidave in vzdrževalna dela na obstoječih objektih in napravah. O vseh teh na prvi pogled suhoparnih, uradniških zadevah se bodo Trebanjci lahko seznanjali 60 dni, kolikor časa bo razgrnjen osnutek odloka o PUP za mesto Trebnje, in dajali svoje pripombe.

Trebanjska občina pred bankrotom?

Preti plačilo odškodnine upravičencem

TREBNJE - V Sloveniji je že nekaj "bankrotiranih" občin, bolj zavoljo lastne lahkomiselnosti pri razpisovanju obveznic, še več občin pa utegne iti na boben, če jim država ne bo pomagala pri plačevanju odškodnine upravičencem, ki so jim po vojni v kazenskih postopkih zaplenili premoženje. Če bi Trebanjci v kratkem morali plačati okrog 60 milijonov tolarjev odškodnine samo dvema upravičencema, bi se občinski proračun močno stresel.

Zakon o denacionalizaciji je namreč opredelil tudi vračanje nepravično odvzetega premoženja povojnim razlaščencem, tudi fizičnim osebam, ki jim je bilo premoženje zaplenjeno na podlagi kazenskega zakonika. Zaplenjeno premoženje lahko vrnejo obsojencu oz. njegovim dedičem. Če vrnitev zaplenjenega premoženja ali posameznih njegovih delov stvarno ali pravno ni več mogoča, povrne dejansko vrednost tega premoženja družbenopolitična skupnost, ki je premoženje prevzela.

Trebanjska enota Temeljnega sodišča Novo mesto ima trenutno v obravnavi 6 tovrstnih zadev, pravnomočno pa je rešena ena, in sicer vračanje premoženja upravičencu Josipu Režku iz Novega mesta, čigar pravni nasledniki zahtevajo vrnitev zaplenjenih stvari oz. plačilo odškodnine. Ker vrnitev nekaterih stvari v naravi ni več mogoča, je sodišče za te stvari odmerilo odškodnino v višini 31.698.111 tolarjev. Poleg zadeve Režek je pravnomočno zaključena zadeva upravičenca Jožeta Jerlaha, ki jo je vložila pravna naslednica Roza Fortuna iz Velikega Gabra. Večino premoženja so vrnili v last in posest. Na trebanjskem sodišču imajo še štiri podobne zahtevke. Občinarjem se najbolj ježijo lasje v primeru Marije Ban iz Trebnjega, ki bi ji sodišče utegnilo odmeriti približno enako odškodnino kot v zadevi Režek.

P. PERC

ZOBOZDRAVNIKU KULAŠEVIĆU ŠE KONCESIJA

TREBNJE - Izvršni svet je sklenil, da bo sekretariat za občo upravo in družbene dejavnosti izdal 40-letnemu Siniši Kulaševiću, dr. stom. z Mirne, odločbo o podelitvi koncesije za opravljanje zobozdravstvene dejavnosti v ordinaciji Šentrupert 124, in sicer za določen čas, od 1. januarja do 31. decembra 1994. Kulašević je že imel koncesijo od 19. februarja do konca tega leta.

Avtocesta kot grožnja Temenici

Številne pripombe trebanjske občine na projektno nalogo za izdelavo lokacijskega načrta avtoceste Bič-Trebnje - Pozornost t.i. dolinski in pobočni inačici

TREBNJE - Ena od pomembnejših pripomb Trebanjcev na projektno nalogo za izdelavo lokacijskega načrta za odsek avtomobilske ceste Bič - Trebnje je, da je nujna presoja inačic projekta avtoceste na odseku Pluska - meja z občino Novo mesto. Trebanjski izvršni svet v vseh pripombah poudarja, da mora biti bodoča avtocesta nujno dovolj odmaknjena od ponorov Temenice. Še posebno pozornost in proučitev pa terjata t.i. dolinska in pobočna varianta avtoceste na odseku Pluska - Trebnje - Ponikve.

Omenjena projektna naloga naj bi služila ministrstvu za okolje in prostor kot razpisna dokumentacija v postopku javnega razpisa za pridobitev presoje variant, lokacijskega načrta ter spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Trebnje. Trebanjci predlagajo, naj po izboru prometne inačice izdelajo lokacijski načrt in spremembe zgoraj omenjenih listin za celotno traso avtoceste v trebanjski občini, ne pa zgolj za odsek Bič - Trebnje.

Trebanjska vlada je ministrstvo za okolje, ministrstvo za promet in zveze, republiško upravo za ceste in medobčinsko projektno skupino za graditev avtoceste na odseku Ljubljana - Obrežje opozorila, da je trebanjska občina vselej jasno zahtevala priključek na Biču v sedanji obliki, to je z enakim prometnim režimom priključka v obe smeri, se pravi proti Ljubljani in proti Zagrebu. Trebanjci še pripominjajo, ne oziraje se na to, da bi bila dva priključka na avtocesto v omenjenih težiščih regionalnih in lokalnih prometnih tokov, da še vedno vztrajajo pri obvoznici za mesto Trebnje. Zato naj bo obvoznica tudi predmet pri presoji variant, saj v primeru gradnje dolinske inačice avtoceste v nobenem primeru ni dopustna usmeritev prometa skozi naselje Trebnje, kar velja seveda tudi za čas gradnje.

V primeru dolinske variante (četudi sta dva priključka) mora biti po mnenju Trebanjcev zagotovljena priključitev obeh voznih pasov na območje grad - motel, z neposrednim izvozom in uvozom. Pri pobočni inačici pa naj bi na obstoječi magistralki M-1, ki bi prevzela funkcijo obvoznice za mesto Trebnje na zahodnem delu, zagotovili obojestranski priključek na avtocesto. Projektno nalogo naj bi dopolnili tako, da bi prikazali obvozne ceste v času graditve avtoceste na njeni celotni trasi skozi trebanjsko občino.

P. P.

• Trebanjski izvršni svet poudarja, da so dopustni samo nujni posegi v potok Temenica, pri čemer pa se naj ohranijo vegetacija, značilni meandri in ostale kvalitete naravnega spomenika republiškega pomena. Pozornost je potrebno posvetiti tudi arheološki dediščini. Predsednik trebanjske vlade Jože Rebolj meni, da je ob presoji inačic poteka trase avtoceste in priključkov na mesto Trebnje potrebno upoštevati in vrednotiti ekonomski interes kraja in vpliv na dolgoročni razvoj turizma kot ene izmed štirih prednostnih panog občine Trebnje.

Prihajata Božiček in dedek Mraz

Kočevje v decembru

KOČEVJE - Glavne prireditve v praznicnem decembru v Kočevju že potekajo. Novoletni sejem se je začel včeraj, 15. decembra, in bo trajal do 30. decembra. Na mestni ploščadi in v kavarni bo v tem obdobju vsak dan enourni program, namenjen otrokom. Obiskala jih bosta Božiček oz. dedek Mraz s spremstvom. V središču mesta bodo stojnice, nastopali bodo mažoretke, godba, čarovnik, kitaristi itd. Za pokušnjo svojih proizvodov bodo poskrbela podjetja Žito, Šumi, Union itd. Na ogled bo modna revija Pike-poke. Pokrovitelj pa je zavarovalnica Triglav.

Samo še danes, 16. decembra, bo v Likovnem salonu odprta razstava izdelkov učencev lesarske in tekstilne smeri kočevske Srednje šole.

Jutri, 17. decembra, so ob 17. uri vabljeni vsi otroci na ustvarjalno udejstvovanje v vrtcu, ki bo potekalo pod naslovom "Veseli december v vrtcu".

Jutri, 17. decembra, bodo ob 18. uri odprli v Likovnem salonu "Galerijo v gosteh". Podjetje Danex art iz Novega mesta, ki odkupuje in prodaja slike, bo pokazalo in ponudilo v nakup razna dela.

22. decembra ob 18. uri bo v Šeškovem domu v Kočevju novoletni žur za otroke z Romano Kranjčan. To bo osrednja prireditev za otroke.

23. decembra bo ob 17. in ob 20. uri v Šeškovem domu nastopal Boutique Moped show.

30. decembra pa bo po zaključku novoletnih prireditev pohod oz. parada organizatorjev, nastopajočih in sodelavcev iz mesta do Pristave, kjer bo zanje zaključno srečanje.

J. P.

Iz Kočevske Reke

KOČEVSKA REKA OBČINA? - "Naša zamisel je taka, da bo tu občina. Podedovane zaostalosti ne bomo mogli hitro spremeniti. Imamo šolo, vrtec, zdravstveno postajo. Največ težav pa imamo z infrastrukturo, predvsem cestami, ker je sedanja krajevna skupnost zelo obsežna. Vendar se moramo osamosvojiti, saj moramo o našem razvoju na nekaterih področjih sami odločati. Računamo pa tudi na pomoč, saj smo demografsko ogroženo, obmejno in še razvojno šibko območje." Tako pravi Stane Gabrič, predsednik KS Kočevska Reka.

VEČ STANOVANJ BO - Na območju Kočevske Reke bo zgrajenih okoli 25 novih stanovanjskih hiš. V tej številki pa niso vštete hiše, ki bodo zgrajene namesto razpadlih starih hiš v okolici Kočevske Reke. Tam so namreč razprodali več starih hiš in ruševin, ki jih kupci obnavljajo oz. grade hiše nanovo.

PROTEST IZ ŽELJN

KOČEVJE, ŽELJNE - Vaška skupnost Željne je naslovila na občinsko skupščino Kočevje, njen izvršni svet, policijo, Komunalo, Cestno podjetje, Mercator-Kmetijsko gospodarstvo in svojo KS Šalka vas "Protest zaradi nerešenih problemov v Željnah". V njem omenjene opozarjajo na težave, ki jih je potrebno nujno odpraviti. Tako je treba odpreti vodna pota v Željnskih jamah, da bo voda redno odtekala in ne bo vdirala v nekatere kleti in poplavljala obeh cest. Zahtevajo ukrepanje proti tistim, ki s težkimi tovornjaki vozijo skozi vas, čeprav bi lahko po drugi cesti, zato predlagajo postavitev ustreznih prometnih znakov. Pokritizirali so Komunalo zaradi poznega pluženja snega in zahtevali popravilo glavne cestne povezave s Kočevjem.

NE GRE ZA TAJNO DRUŠTVO

OSILNICA - Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da so v Kovačevem gostišču v Osilnici ob številni udeležbi ustanovili društvo civilno gibanje, sprejeli statut tega društva, izvolili izvršni in nadzorni odbor, za predsednika pa Mira Štimca, direktorja Beti Metlika. Zvedeli smo še, da ne gre za tajno društvo, čeprav je res, da so na ustanovni zbor vabili le eno novinarko ter da od občinskih veljakov niso vabili niti župana niti izvršnika.

Nepopolna merila za "šibkost"

Kočevske pripombe k predlogu zakona o spodbujanju razvojno šibkih območij

KOČEVJE - Kočevski občinski izvršni svet je na zadnji seji ugotovil, da se njegovi člani v glavnem strinjajo s predlogom zakona o spodbujanju razvoja razvojno šibkih območij. Še posebno to velja za tisti del predloga, ki govori, da naj imajo območja ob novi južni meji poseben status na osnovi posebnega zakona.

Niso pa se povsem strinjali, naj bo osnovna enota razvojno šibkega območja krajevna skupnost, ampak naj bi bilo to zaokroženo območje, kot na primer velja za Kočevsko Suha krajina ali Obkolpje. Opozorili so, da je na primer razvojno šibko območje treh KS, Osilnice, Kostela in Kočevske Reke, ki zavzema po površini večje območje kot katerakoli nova občina v državi, hkrati pa ne zadosti določilu, da tu živi desetina prebivalcev občine (Kočevje); torej ne bi smelo biti to veliko območje zaradi svoje razvojne šibkosti deležno pomoči države, ampak bi morala to reševati sama občina Kočevje.

Odgovorne bodo tudi opozorili, naj v zakonu upoštevajo tudi razmerje med površino območja (občine) ter državno in zasebno lastnino zemljišč in gozdov. Prav za kočevsko občino je značilno, da so gozdovi in zemlja v ogromni večini last države in ne prebivalcev občine. Novi zakon bi moral upoštevati tudi zaraščenost območja. Tako je bilo na primer pred 50 leti na območju kočevske občine od vseh površin le 47 odst. zaraščenih z gozdovi, danes pa obsegajo gozdovi že prek 90 odst. površin občine.

Z ostalimi merili za določitev razvojno šibkih območij so se v glavnem strinjali. Gre za zaposlenost oz. brezposelnost, število šolobveznih otrok, izobrazbeno raven prebivalstva, cestno infrastrukturo itd. Menili pa so, naj bi postavili merilo oskrbljenosti z javnimi vodovodnimi omrežji pred merilom o razvitosti telefonskega omrežja, saj je voda pomembnejša za življenje kot telefon.

Nadalje so izvršniki predlagali, naj bi denar za razvoj razvojno šibkih dobile občine (in ne KS), ki ga bi nato po svoji presoji razporedile tja, kjer bi bil najbolj učinkovito porabljen. Ob tem so ugotovili še, da je bil tudi za območja v kočevski občini že izdelan kup raznih programov za pospeševanje razvoja, uresničenih pa je bilo bolj malo, ker ni bilo nosilcev uresničevanja.

J. PRIMC

ŽIVAHNO PRED PRAZNIKI

KOČEVSKA REKA - Pred prazniki bo tudi v Kočevski Reki živahno, za kar skrbi podjetje Snežnik, ki je 14. decembra organiziralo srečanje z novimi zasebniki, ki sodelujejo s tem podjetjem in po svojih močeh prispevajo tudi k napredku KS Kočevska Reka. 20. decembra bo Snežnik organiziral srečanje z upokojenci, na katerem jih bo seznanil z delom in načrti podjetja. 22. decembra pa bo tradicionalno prednovoletno srečanje članov kolektiva Snežnika in drugih vabljenih, na programu pa bo tudi zanimiv športno-rekreacijsko-zabavni del srečanja.

LESARJI IN TEKSTILKE V LIKOVNEM SALONU - Učenci lesne in tekstilne usmeritve kočevske Srednje šole samo še danes razstavljajo svoje izdelke v kočevskem Likovnem salonu. Lesarji prikazujejo tudi več izdelkov, za katere so prejeli priznanje na nedavnem lesnem sejmu v Ljubljani, tekstilke pa predvsem oblačila in druge izdelke, ki jih bodo prikazale najprej na sejmu mode v Ljubljani, nato na modni reviji vseh slovenskih tekstilnih šol v Ljubljani, za zaključek pa še na reviji v Kočevju. Lesarji in tekstilke so s svojimi izdelki pokazali, da so strokovnjaki v svojih strokah, in so za razstavljene izdelke poželi številne pohvale poznavalcev. Na fotografiji: z razstave v Kočevju, ki so jo odprli 10. decembra. (Foto: J. Primc)

Kakor posojeno, tako vrnjeno

Odgovor na vprašnje in odgovor na odgovor

KOČEVJE - Poročali smo že o odgovoru inž. Braneta Kovača na pripombo mag. Vinka Pintarja in vprašanje Petra Šobarja na majski seji zborov občinske skupščine Kočevje. V osvežitev spomina: pripombi obeh delegatov sta se nanašali na grafično prilogo predloga odloka o preimenovanju dela Trga Zbora odposlancev v Trg sv. Jerneja.

V odgovoru je inž. Kovač poudaril, da je bila omenjena grafična predloga kopirana iz nikoli veljavnega katastrskega načrta v merilu 1:2.500, nastalega v letu 1963. Novejših načrtov ni, ker za to delo ni ne denarja in ne potrebnih kadrov. Odgovor je zaključil s podukom, da ni prav pričakovati od Geodetske uprave, da bi vzdrževala (imela na tekočem) prav tisti list, ki bi ga morali uporabiti za prikaz preimenovanja ulic, saj je to enako pričakovanju, da bo direktor šole gradil šolo za enega učenca (Peter Šobar je direktor šole) ali da bo direktor mesarije (mag. Vinko Pintar je direktor mesarije) zgradil farmo za enega prašiča.

Na zadnji seji občinske skupščine je na ta odgovor Braneta Kovača delegat Peter Šobar dejal, da je primerjava enako neokusna, kot je neokusno uporabljati nikoli veljavne podlage za prikaz preimenovanja ulic in trditi, da je preimenovanje ulic najbolj razvidno prav iz te neveljavne karte. Magistra Pintarja pa na seji ni bilo. Gotovo bi tudi on povedal kakšno zanimivo, saj je prav po tem še posebno znan.

J. P.

Sežig kar doma

Izvršni svet soglaša s predlogom, da bi posebne odpadke sežigali v občini

KOČEVJE - Občinski izvršni svet se v načelu strinja s predlogom zasebnega podjetja Mema, d.o.o., iz Kočevja o sežiganju posebnih odpadkov iz območja občin Kočevje in Ribnica. Te odpadke zdaj vozijo podjetja na sežiganje drugam, kar je precej dražje, kot če bi sežiganje uredili doma.

V predlogu Meme je opozorjeno, da je številka 1000 ton teh odpadkov le okvirna in naj bi točno ugotovili na osnovi izpolnjevanja posebnega vprašalnika in ob pomoči inšpekcijskih služb. Ugotoviti je potrebno tudi kemično sestavo odpadkov. V prvi fazi bi odpadke le sežigali, v drugi pa bi poskrbeli tudi za uničenje škodljivih plinov oz. pranje dimnih plinov.

Določiti bo potrebno tudi mesto, kjer bo ta naprava stala.

Potrebnih je okoli 500 kv. metrov od tega 200 kv. metrov pokritih površin. Toplotno energijo, ki bo pri sežiganju odpadkov nastala, pa bi kazalo koristno porabiti za ogrevanje hiš, proizvodnih prostorov ali pa za zimsko gojenje zelenjave oz. gob.

Izvršniki so se s predlogom strinjali, opozorili pa so, da je zadevo potrebno izpeljati skladno z veljavnimi predpisi in ob tem upoštevati varstvo okolja. Menili so tudi, naj bi inšpekcijski organi že zdaj zaostrili nadzor nad posebnimi odpadki.

J. P.

BOŽIČNI KONCERT OKTETA JURIJ DALMATIN

SEVNICA - Sevniški oktet Jurij Dalmatin je lani pripravil v predbožičnem oziroma prednovoletnem času več uspešnih koncertov v Posavju. Oktet je za letošnje božične koncerte še obogatil svoj repertoar. Z novim sporedom se bo oktet predstavil v soboto, 18. decembra, ob 18. uri v župnijski cerkvi v Boštanju.

NOVOLETNO SREČANJE SEVNIŠKIH OBRTNIKOV

SEVNICA - Tukajšnja obrtna zbornica vabi svoje člane v soboto, 18. decembra, ob 18. uri v jedilnico sevniške Lisce na novoletno družabno srečanje. Za prijetno razpoloženje bo poskrbel tudi ansambel Štajerskih 7. Občinski sklad za izobraževanje delavcev v zasebnem sektorju pa je v hotelu Ajdovec že pripravil uspelo 10. tradicionalno srečanje delavcev.

V Lisci lastninili po bližnjici

V petek začeli vpisovati lastninske certifikate delavcev, upokojencev in bivših zaposlenih - Lastninili bodo 1,7 milijarde tolarjev družbenega kapšitala

SEVNICA - V obratih Konfekcije Lisca v Sevnici, Krmelju, Zagorju in na Senovem so v petek, 10. decembra, da bi skrajšali postopek lastninjenja, organizirano pričeli zbirati certifikate lastninskih upravičencev, ki jih bodo deponirali, dokler Agencija za prestrukturiranje in razvoj ne bo potrdila programa lastninjenja, ki ga je 3. decembra sprejel delavski svet podjetja. Direktor Lisce Vili Glas upa, da agencija ne bo imel večjih pripomb in da bo program potrdila v januarju 1994.

Če agencija v mesecu dni ne bo imela pripomb, bodo v Lisci lastninili 1.707,412.000 tolarjev družbenega kapitala. Izdali bodo 1,493.132 navadnih delnic s prodajno ceno 1.143,50 tolarjev. Otvoritvena bilanca Lisce na dan 1.1.1993 kaže, da je vrednost zemljišč in gradbenih objektov skoraj podvojena glede na knjižno vrednost po zaključnem računu za leto 1992, vrednost opreme pa povečana skoraj petkratno. Podvojena vrednost družbenega kapitala glede na vrednost po zaključnem računu za leto 1992 je eden od dokazov, da gre za podjetje, kjer so doslej umno gospodarili.

Ob 1.384 zaposlenih, ki so jih na zborih že seznanili s programom lastninjenja, v Lisci računajo tudi na certifikate svojih več kot 400 upokojencev in okrog 1.500 bivših zaposlenih delavcev. Če ti upravičenci ne bodo odkupili vseh delnic v okviru interne razdelitve in notranjega odkupa, računajo pri prodaji delnic tudi na njihove družinske člane. Zatorej tudi v Lisci nekoliko brenkajo na čustva in občutek pripadnosti temu največjemu sevniškemu kolektivu: Ostanimo to, kar smo, Liščani!

P. PERC

● V Lisci so se odločili za kombinacijo načinov lastninjenja, ki predvideva 40-odstoten obvezen prenos na sklade, prav toliko bi namenili za notranji odkup in javno prodajo, petino delnic pa za interno razdelitev. Tako naj bi okrog 60 odst. podjetja ohranili v svojih rokah. Posebnost teh kombinacij je v tem, da zneskovno ni opredeljeno, koliko družbenega kapitala namenjajo notranjemu odkupu in koliko javni prodaji, ampak je to odvisno od izida zbiranja certifikatov. Sicer pa so se v Lisci odločili, da javno objavijo posebno telefonsko številko (41-608), na kateri bodo kvalificirani ljudje vsak delavnik med 8. in 12. uro dajali podrobne informacije o lastninjenju.

PROMETNA VARNOST NI TAKO KRITIČNA

SEVNICA - Komandir sevniške policijske postaje Andrej Bobek je na zadnji seji sevniškega izvršnega sveta ob obravnavi prometne varnosti dejal, da ta v sevniški občini še zdaleč ni tako kritična, kot dajejo vtis nekateri. V občini na cestah ni izrazitih črnih točk. Opozoril pa je zlasti na zanemarjena parkirišča okoli hotelov in na Glavnem trgu ter na ozko grlo pri sodniku za prekrške, ki mu bodo pomagali z začasno zaposlitvijo še ene tajnice in sodobnejšim računalnikom.

Vili Glas, direktor Lisce

30 NOVIH DELOVNIH MEST - V sevniški industriji latofleksa (Silex) so prejšnji teden pričeli z usposabljanjem 30 novih delavcev tega podjetja. Predstavniki območne enote republiškega zavoda za zaposlovanje so skušali novim delavcem (na posnetku) prikazati, kako pomemben dogodek je to zanje v teh časih, ko vse težje brzdajo brezposelnost. Vodja sevniške enote za zaposlovanje Anton Koren je dejal, da se niti napovedati ne upa, kdaj spet se bo v Posavju pojavila taka možnost. Predstavnik svetovalnega podjetja Sporti Božidar Zajc pa je povedal, da bo okrog 120 delavcev Silexa moralo narediti od 350 do 400 m3 letvic mesečno, da bo proizvodnja donosna. Po Zajčevih besedah naj bi v letu 1994 z dodatno naložbo zaposlili še 30 do 40 ljudi. Več o Silexu prihodnjič! (Foto: Perc)

Drobne iz Kočevja

ZAKAJ PREBAVNE MOTNJE? - Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da je v času od 4. pa do 9. decembra v Kočevju nekaj sto ljudi bruhalo in imelo prebavne motnje. Te svoje nevšečnosti gotovo niti 10 odst. občanov ni prijavilo zdravniku ali kje drugje. Ljudje so krivili za to mesne izdelke, torte, sadje, itd., bolj strokovni pa vodo. Medobčinska inšpektorica Irena Cimprič je na naše vprašanje dejala le, da ne more reči nič dokončnega, ker čaka na obvestilo Zavoda za zdravstveno varstvo Ljubljana, ki kontrolira vodo, kontrola pitne vode pa je celo v pristojnosti republiške inšpekcije, od katere še vedno pričakuje poročilo. Kdo se igra z zdravjem ljudi torej še vedno ni znano.

BOLNE ČEBELE, MED PA ZDRAV - Pred tedni smo poročali, da so nekemu čebelarju zbolele čebele. Zdaj se je čebelar pritožil pri veterinarskem inšpektorju, ker ljudje ne kupujejo več njegovega medu, saj se boje, da med ni zdrav. Inšpektor je povedal, da ni nevarno uporabljati med obolelih čebel.

USPEŠNI BOJEVNIKI - V novembru, mesecu boja proti alkoholizmu, je neki gostilničar organiziral tekmovanje, kdo bo hitreje spraznil liter piva. December pa je mesec boja proti aidsu in bo kakšna kočevska bistra glavica gotovo spet pogruntala kakšno tematsko tekmovanje.

OBČAN VPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Zakaj vlomilci v stavbo občinske skupščine niso znali odpreti blagajne, ki ima ključavnico še iz časov presvitlega cesarja Franca Jožefa?

- Ker so bili deležni usmerjenega izobraževanja.

Ribniški zobotrebci

ŽELIJO SNEŽNI TOP - Na smučišču Izber oz. Izver pri Sodražici so bile od prvega zapadlega snega naprej odlično vzdrževane vse smukaške in tekaške proge. Ob nedavni odjugi in pomanjkanju snega pa se je izkazalo, da potrebujejo tudi snežni top. Smučarski klub Sodražica je zato zaprosil Športno zvezo Ribnica za nepovratna sredstva oz. za posojilo v vrednosti okoli 20.000 DEM. Na žalost smučarjev pa je ta prošnja naletela na gluha ušesa, ker tudi športni zvezi primanjkuje denarja.

OBVOZNICE ŠE NE BO - Ribničanje že dolgo načrtujejo gradnjo obvozne ceste mimo Ribnice. Še posebno to zahtevajo šolniki in šolarji, saj sedanja obvoznica pelje prav mimo šole, vozila pa motijo pouk in ogrožajo učence. Obvoznico bi morala finansirati republika, ki pa nabija le vedno nove in nove davke, za take zadeve, kot je ribniška obvoznica, pa ji vedno zmanjka denarja.

ZA VARNEJŠO POT V ŠOLO IN DOMOV - Iz vasi v okolici Ribnice se mnogi učenci vozijo v šolo s kolesi ali hodijo peš. Njihova pot vodi iz smeri Brega in Nemške vasi po prometni in nevarni magistralni cesti. Zato šolarji opozarjajo, da je potrebno ob tej cesti zgraditi pločnike in kolesarske steze. Občina ne najde prave rešitve, če pa jo, se zaplete pri lastništvu zemljišč itd.

Sevniški paberki

REDARJI - Sevniški občinarji nimajo srečne roke z redarji, ki naj bi zlasti urejali parkiranje pred Merxom. Doslej tam zaposlenega umirjenega, a doslednega redarja so razburjeni lastniki vozil domala kamenjali, ko je terjal zgolj, "kar je cesarjevega."

DOHODNINA - Kakorkoli je že imel predsednik sevniških zelenih ESS Alfred Železnik utemeljen predlog, naj bi na zadnji seji sevniške vlade umaknili z dnevnega reda predloge za odpis plačila dohodnine in na isto sejo s 26 točkami dnevnega reda dodali novo, o naložbah v boštanjski osnovni šoli, je bila večina prisotnih sita poldrugo uro dolgega nategovanja seje, ki se pravzaprav sploh ni pričela. Ne, hvala za tako cagavo demokracijo!

ROŠADE - Predsednik sevniške vlade Marjan Kurnik se v resnici poslavlja in naskakuje direktorski stolček v Kopitarni. Kurnika naj bi začasno nadomeščal sekretar za gospodarstvo Jože Kovač, za katerega pa so že razširili govorice, da je novi namestnik direktorja Posavske banke, dr. Dejana Avsca.

REVOLUCIJA? Nekega direktorja ustanove hočejo nezadovoljni sindikalisti prisiliti v malo zgodnejšo penzijo, ker mu očitajo, da je cokla hitrejšemu razvoju ustanove. Je na obzorju revolucija ali se bo končalo z - evolucijo?

PEŠ VOŽNJA - Na planinskem predavanju gospe iz Ljubljane, ki je sevniškemu občinstvu s pomočjo diapozitivov lepo prikazala svoje potepanje, pardon trekking, po širnem svetu, je ušel tudi tale lapsus linguae: "Večinoma časa smo se vozili peš." Zaznal ga je celo učenec 3. razreda osnovne šole.

Krške novice

SEL MIRU - Boris Sovič je krški občini prišel vbijat v glavo, da bo lahko v prihodnosti dobila del sredstev za celostni razvoj rudarskega Senovega. Če bo zakon o zapiranju rudnikov sprejet in bodo v proračunu zagotovljena potrebna sredstva za prihodnje in še za prihodnje leto in vsa naslednja, če bo dovolj politične volje in še česa. Če se bodo uresničili vsi ceji in če bo ob tem občina še pravočasno izkazala dovolj pripravljenosti za sodelovanje. Senovemu torej zapirajo rudnik in učijo občino in njene občane, da so lahko srečni, ker bodo morda dobili nekaj drobiža za bodoče srečno življenje. Državni sekretar ponuja goloba na strehi in jemlje vrabčka v roki. Ob tem skorajda poziva Krčane, naj bodo vendar zadovoljni, saj jih, če jih, čaka nekje tam zgoraj golob.

DRUGI ČASI - Pred leti so se Ljubljančani vozili na Senovo in prosili, naj izkopljejo več premoga, da se bodo v prestolnici imeli s čim greti. Danes tam gori niti ne vedo, kje Senovo je.

NOVO - Včeraj smo slišali, da so se Senovčani in Brestančani vendarle poenotili. Ne glede bodoče občine, ampak v zvezi z ozkotirno železnico. Ker sta oba kraja še vedno povezana z gradbiščem namesto s cesto, se je oblikovala iniciativna skupina za oživitev ozkotirne železnice od rudnika na Senovem do železniške postaje v Brestanici. Zavzema se, da bi dober milijon mark namesto za gradnjo ceste namenili popravilu železnice, dodali še kake 3 do 4 milijončke in usposobili to obliko prevoza. Res je investicija večja kot tista na cesti, zato pa bi železnico ohranili kot koristen in uporaben tehnični spomenik. In ne samo to. Ker bi promet preusmerili na železniške tire, bi imeli tudi možnost zaslužiti s prodajo vozovnic za prevoz z vagončki. Na cesti ima zaslužek kvečjemu policija.

Novo v Brežicah

TANKI - V Cerkljah je nameščena oklepno mehanizirizana bojna enota. Pred časom so nekateri vaščani in nekateri predstavniki Zelenih svarili pred novim hrupom, ki da grozi krajanom. Zadnje mesece so tankisti trenirali z večjo intenzivnostjo kot običajno, vendar so njihovi poligoni tako obsežni, da se vse ropotanje porazgubi. V vojašnici zdaj, odkar po njihovih terenih orjejo tanki, še niso slišali nobene pritožbe. Kako tudi bi ob takem ropotu.

SLABO CEPIVO - Še ena vojaška. Poveljnik učnega centra je opozoril na neučinkovito cepivo. Ženski del obiskovalcev predstavitve življenja v vojašnici je namreč kar vzdihoval ob pogledih na zgledno postlane postelje. "Tega, ki tako pospravlja, bi pa rada spoznala," je dahnila kolegica novinarka. Poveljnik ji je obrazložil, da iz njenega poznanstva ne bi bilo trajnejših koristi. Kot je slišati iz izkušenj, cepivo zelo hitro popusti, ko se fantje vrnejo na domove.

DRNOVŠEK - Posavci so tuhtali, kako bi uveljavili svoje interese v vladi. Z ministrom Jazbinškom se najbolj ne ujamejo, zato so sprva ciljali na Drnovška. A ne za dolgo. Sevniška županja Breda Mijovič je na nedavnem sestanku v Brežicah opozorila na lastno izkušnjo. Ko so želeli na razgovor v Sevnico povabiti ministrskega predsednika, so se v njegovem kabinetu silno začudili: "V Sevnico? Ne, Drnovšek pa ne hodi po občinah!" Se mu že vidi in njegovi politiki tudi!

AFERE - Poleg udbomafije in oficirske mafije obstaja po zadnjih anonimkah v Brežicah tudi gospodarska mafija. Ne le ena, ampak kar dve krili: slovenska in hrvaška mafija. Obe menda povezuje ena sama osebnost, v Brežicah sicer največkrat omenjena. Brežiško mafijo razkriva anonimni pisec, ki je sicer stalni dopisnik nekaterih novinarjev in obljublja, da se bo še javil.

SEJEM SMUČARSKE OPREME NA SENOVEM

SENOVO - Smučarski klub Krško priredi to nedeljo od 8. do 13. ure novoletni smučarski sejem rabljene in nove opreme v športni dvorani na Senovem. V soboto, 18. decembra, bodo med 17. in 19. uro prevzemali v istem prostoru rabljeno smučarsko opremo za komisijsko prodajo. Na sejmu v nedeljo bodo predstavili šolo smučanja, prikazali pripravo opreme za smučarsko sezono in svetovali pri nakupu opreme. Posredovali bodo tudi turistične in propagandne informacije za letošnjo sezono; predstavili smučarski program svojega kluba (tečaji alpskega smučanja, tekmovanja, izleti, smučarski teki), delo smučišča Planina na Gorjancih in Koprivnica ter omogočili včlanjevanje v klub.

December je praznik za leskovško šolo

Ob dnevu šole

LESKOVEC PRI KRŠKEM - Tukajšnja osnovna šola praznuje v decembru dan šole, zato je pri njih v teh dneh še posebej veselo. Učenci 2. razreda so se naučili igrico Zajček Repko in bodo večkrat nastopili pred šolarji in predšolskimi otroki. Otroci iz vrtca si bodo ogledali tudi lutkovno igrico brežiških lutkarjev in se razveselili obiska in daril dedka Mraza.

Za osrednje dogajanje na svoji šoli so si izbrali tri srede. Tako so v sredo, 8. decembra, pripravili športno srečanje s sosednjo krško šolo s programom plesnega kluba Bolero iz Ljubljane. Včeraj so imeli dan za film in petje. Večina učencev si je ogledala romantično-pravljični film "Nedokončana zgodba", mladi pevci in pevke pa so se medtem pripravljali na nastop. Sredi dneva so najboljši med njimi zapeli pred učitelji in učenci v programu "Korajža velja", ki ga je vodil Studio H iz Trbovelj.

Prihodnja sreda, 22. decembra, bo v znamenju interesnih dejavnosti in bo terjala največ ustvarjalnosti od učencev. Na šoli bodo organizirali interesne delavnice, na katere se učenci in učitelji pripravljajo že več tednov. K sodelovanju so povabili tudi zunanje stalne mentorje in mentorje samo za to priložnost. Svoje sodelovanje sta že obljubila predsednik občine in košarkar Peter Vilfan. Na posamezne predstavitve interesnih dejavnosti vabijo tudi starše in vse ostale, ki jih zanima ustvarjalno delo učencev te šole.

B. D.-G.

V TERMAH NARED POKRITI BAZENI

ČATEŽ OB SAVI - Termalna riviera v Čatežu bo od prihodnje srede bogatejša še za največji pokriti bazen v Sloveniji. Z njim je podjetje Terme Čatež končno uresničilo svojo željo, da bi omogočilo obiskovalcem zabavo v termalnih vodah skozi vse leto. Slovesna otvoritev bo 22. decembra ob 14. uri.

OPUS IN NAŠ GLAS ZA BRALCE KNJIG

KRŠKO - Minulo soboto zvečer so v knjigarni Opus v Krškem predstavili novo knjigo slovenskega pisatelja Miha Remca Astralni svetilniki. Večer s pisateljem sta pripravila omenjena knjigarna in uredništvo časopisa Naš glas.

Z BOGATAJEM O KULTURNI DEDIŠČINI

BREŽICE - Na povabilo Občinske turistične zveze je v Brežicah predaval dr. Janez Bogataj o vrednosti kulturne dediščine v Sloveniji. Poudaril je, da na majhnem ozemlju najdemo veliko kulturnih slogov, ki so se razvijali skozi stoletja, zaradi česar je naša dežela še posebej zanimiva. Mnogi se tega niso zavedali in so mnogo stvari zavrgli ali prodali tujcem in tako osiromašili našo dediščino. Dr. Bogataj je z barvnimi slikami pokazal predmete in posode, ki so jih uporabljali in izdelovali naši predniki.

BOJAN HORVATIČ

V torek odprejo novoletni sejem v Brežicah

Ponudba na 115 stojnicah

BREŽICE - V torek, 21. decembra, se bo v Brežicah pričel novoletni podajni in razstavni sejem, ki je namenjen širšemu slovenskemu in obmejnemu hrvaškemu prostoru. Organizirata ga Občinska turistična zveza in Obrtna zbornica Brežice, ki sta se zaradi boljše organizacije prireditve povezali z izkušenim Gospodarskim razstaviščem iz Ljubljane.

Podjetniki in obrtniki so se tudi tokrat dobro odzvali na ponujeno možnost predstavitve svoje dejavnosti in izboljšanje prodaje. Na sejemskem prostoru bo prodajalo kar 115 razstavljalcev, približno po ena tretjina jih prihaja iz brežiške in krške občine, medtem ko so preostali iz različnih krajev Slovenije. Ponudba bo primerna predpraznicnim dnem, saj bo na stojnicah možno izbirati predvsem med izdelki za darila, od igrač, bižuterije in tekstilnih izdelkov do novoletnih okraskov in pod. Organizatorji ravno zato pričakujejo veliko število obiskovalcev ter zato tudi povsem neposredne učinke prireditve.

Šejem bo potekal v opuščeni proizvodni hali Adrie Caravan v Šentlenartu vse do 30. decembra. Za gostinsko ponudbo bo skrbelo osebje Term Čatež. Povedati moramo, da bo v dneh sejma obiskovalcem na razpolago bogat kulturni in zabavni program. Tako bodo že na dan otvoritve sejma gostovali Čuki, v sredo Agropop, v četrtek Andrej Šifrer in ansambel Majolka ter v petek, na božični večer, poleg Božička še ansambel Faraoni. Sejem bo pozneje večkrat zapored obiskal tudi dedek Mraz. V zadnjih dneh leta bodo gostovali še: Helena Blagne, modna revija, Čudežna polja, Romana Kranjčan, Haidi, Sanja Mlinar, ansambel Lopatič, Karavan's in Alfi Nipič.

V času sejma bo praznični novoletni program potekal tudi v prosvetnem domu v Brežicah, kjer bodo pripravili lutkovne predstave in risanke za otroke.

B. D.-G.

Zapiranje je tu, bo tudi denar?

Boris Sovič je pri Krčanih iskal podporo za program zapiranja rudnikov - Ne verjamejo v uspešno prezaposlitev delavcev - Če bo zakon, naj bo tudi denar!

KRŠKO - Državni sekretar za energetiko je zdaj odločno povedal, da izkop premoga v Sloveniji nima nikakršne perspektive, saj ga ni mogoče prodati. Domači rjavi premogi se bodo uporabljali samo še v v saniranih kuriščih TE Šoštanj in Trbovlje ter TE in toplarne Ljubljana. Slednja bo do leta 1997 nadomestila domače premoge s tujimi. Tako se še posebej zaradi velike vsebnosti žvepla zapira pot na tržišče tudi senovškemu premogu.

"S tem, ko zapiramo Senovo, Kanižarico in Zagorje se Slovenija odpoveduje 12 milijonom ton premoga, ki pa jih ni kje pokuriti," je dejal državni sekretar Sovič v Krškem, kjer je iskal podporo predlogu zakona o zapiranju rudnikov. Domačine je predvsem razburil z opozorilom, da gre za program zapiranja rudnikov, ki še ni potrjen, in zato ne more zagotoviti, da bo država v resnici dala sredstva za odpravljanje tehnoloških, ekoloških in socialnih posledic pospešenega zapiranja. Sredstva naj bi si morali vsako leto znova izboriti v proračunu.

VISOKA NAGRADA - Prof. Drago Gradišek iz Krškega je na pobudo domače ZKO prejel visoko nagrado Zveze kulturnih organizacij Slovenije - Gallusovo listino za izjemne uspehe na področju instrumentalne glasbe. Po zaslugi Draga Gradiška je v zadnjih letih instrumentalna glasba dobila drugačno podobo tudi navzven, postala je priljubljena med občinstvom in je izredno napredovala. Nagrajenec ni samo dolgoletni vodja Pihalnega orkestra Videm iz Krškega, ampak tudi ravnatelj glasbene šole, kar se opazno odraža v sodelovanju te šole z okoljem in predvsem z orkestri v Posavju.

Omenil je tudi možnost, da se občina z vso odgovornostjo odloči za svojo pot reševanja rudnika in se s tem odreče finančne pomoči države, vendar Krčani take izjave niso mogli vzeti zares. Predstavniki senovškega rudnika in nekateri drugi domačini ne zaupajo programu prezaposlovanja, odpiranja novih delovnih mest, zagotavljanja socialne varnosti rudarjev in bodočega razvoja rudarskega kraja. Tehnični vodja Rudnika Senovo Drago Klanšček je dvomil o uspešnosti prezaposlovanja zaradi nizke izobrazbe rudarjev in prekratkega časa.

Rudi Mlinarič in Franc Češnovar iz krškega IS sta poudarila, da bi moral zakon o zapiranju obvezovati državo, da izpelje projekt do konca in zagotovi potrebna sredstva. Poslanec Branko Janc je vprašal, ali je smiselno zapirati rudnik nekaj let pred njegovim naravnim umiranjem. Opozoril je na nekorekten odnos Ljubljane, ki je še nedavno tega vzpodbujala večje izkope premoga, zdaj pa uvaža rjavi premog iz Indonezije, in to brez carine. "Ali se je možno dogovoriti s toplarno za večji odkup, saj je Slovenija že vlagala v njeno sanacijo in bi z nekaj dodatnimi vložki lahko uporabljala tudi senovški premog?" je vpraševal istočasno, ko je državni sekretar vztrajal, da ima Ljubljana pač pravico, da se odloči za plin tako kot vsako drugo mesto.

B.D.-G.

• Rudarji poznajo žalostno usodo krajev, v katerih so zaprli rudnike, zato zahtevajo, naj država poskrbi tudi za bodoči razvoj kraja. Bojijo se, da bo država z upokojitvami ter doplačili let rešila socialne probleme, ne da bi zagotovila eno samo novo delovno mesto. Boris Sovič je bil v odgovor oster: "Prišel sem povedat, da boste lahko dobili del sredstev za celostni razvoj rudarskega kraja. Tega boste morali sami izdelati. Čas za to nalogo je omejen do konca leta 1996. Če do takrat ne boste izdelali primernega programa, boste sredstva zamudili." Tokrat se mu ni zdelo pomembno še enkrat poudariti, da denarja, ki ga ponuja, v resnici še ni.

V KAPELAH ZA CESTE IN TELOVADNICO

KAPELE - Krajevna skupnost Kapele bi rada podaljšala 1. krajevni samoprispevek iz leta 1988, s katerim so modernizirali precej krajevnih cest. Vrednost del bi po današnjih cenah znašala 53 milijonov tolarjev, od tega so jih 32 zbrali s samoprispevkom, preostalo pa zagotovili iz občinskega proračuna in s koriščenjem domače gramoznice.

Kapelci bi s podaljšanjem samoprispevka tudi v naslednjih petih letih plačevali 3 odst. od osebnih dohodkov in pokojnin, 3,5 odst. od bruto dohodka obrtnika in 15 odst. od katastrskega dohodka. Z zbranim denarjem bi asfaltirali še preostale ceste v krajevni skupnosti, uredili najbolj obremenjene kmetijske poti in zgradili šolsko telovadnico, ki bi služila tudi za druge namene. Referendumski program je vreden 71,5 milijona tolarjev ali le nekaj manj kot milijon nemških mark. Računajo, da bodo 29 milijonov tolarjev za asfaltiranje zagotovili s pomočjo občinskega proračuna, ki bi prispeval 30 odst. vrednosti, medtem ko naj bi si pri urejanju makadamskih cest z enakim deležem pomagali s sredstvi iz programa celostnega razvoja podeželja. Znatno pomoč po ključu 50 odst. država, 35 občina in 15 KS načrtujejo tudi pri gradnji večnamenskega objekta.

GLOBOŠKE CESTE IN KANALIZACIJA

GLOBOKO - O podaljšanju samoprispevka se bodo to nedeljo odločali tudi v Globokem. Odstotke prispevkov naj bi nekoliko znižali, in sicer bi krajani plačevali 2,5 odst. od neto OD in pokojnin, 3 odst. od katastrskega dohodka in enak odstotek od dohodka v obrti. Sredstva, ki bi jih zbrali, potrebujejo za modernizacijo krajevnih in medkrajevnih cest ter za izgradnjo sistema kanalizacije od Malega Vrha preko centra Globokega. Projekt za kanalizacijo je že v izdelavi in ga financira občina. Na zborih krajanov so voljo za uvedbo samoprispevka pokazali predvsem krajani, ki še nimajo asfalta, medtem ko za kanalizacijo večina, ki ni neposredno prizadeta zaradi neurejenosti, ne kaže zanimanja. Če se bo večina med 840 volilnimi upravičenci izrekla za podaljšanje samoprispevka in bo program modernizacije cest uresničen, bo v kraju ostalo še kakih 20 kilometrov neasfaltiranih cest.

Tudi v Globokem bodo gradili večnamenski dom. Vsi dokumenti so že pripravljeni, in če bo vreme, bodo gradbinci še letos začeli z deli. Naložba bo pokrita podobno kot v Dobovi: polovico plača država, 35 odst. občina in 15 odst. krajevna skupnost Globoko. Ta sredstva so krajani že zbrali z dosedanjim samoprispevkom.

BEGUNEC HOTEL PRODAJATI PETARDE

KRŠKO - 6. decembra okoli 11.15 ure so krški policisti v Kolodvorski ulici v bližini avtobusne postaje legitimirali 20-letnega Erdžama D. iz Kaknja, ki ima pri nas status begunca z bivališčem v Mariboru. Pri pregledu prtljage so policisti v potovalki našli 10 paketov po 1000 petard, ki izvirajo iz Avstrije. Povedal je, da jih je kupil od neznanca v Mariboru in jih prinesel v Krško z namenom, da jih proda. O zadevi je bil obveščen medobčinski tržni inšpektorat Krško.

OBDRŽALI SO GA DO IZTREZNITVE

KRŠKO - V nedeljo, 12. decembra, ob 23.20 so krški policisti dali pridržali do iztreznitve 18-letnega Gregorja J. iz Drnovega. Gregor je namreč doma razgrajal, razbijal in grozil domačim, da jih bo pobil. Ob prihodu policistov ni prenehal z razgrajanjem, zato so ga odpeljali s seboj. Zoper njega bodo napisali predlog sodniku za prekrške.

Slovensko in hrvaško srečanje v Brežicah

Ob 415. obletnici izida Kronike Antuna Vramca

BREŽICE - Jutri bo v Brežicah potekalo slovensko-hrvaško znanstveno srečanje, ki ga pod nazivom "Brežiški kulturni dan" pripravljata Skupščina občine in Posavski muzej Brežice. Srečanje se bo pričelo ob 10. uri dopoldan v malem avditoriju brežiškega gradu in je posvečeno 415. obletnici življenja in dela Antuna Vramca v Brežicah.

Vramec je leta 1578 natisnil svojo Kroniko v Ljubljani in predgovor k njej napisal v Brežicah. Kronika je pomembno pričevanje o slovensko-hrvaških kulturnih stikih. Edini izvirni primerek Kronike, dragoceni Mandelčev tisk, hrani Narodna in univerzitetna knjižnica v ljubljani.

Na srečanju bo predstavljenih več referatov. Tako bodo priznani strokovnjaki govorili o večstoletni zgodovini slovenskega brežiškega sveta, delu dr. Milka Kosa "Brežice v srednjem veku", o Brežicah v Frankopanskih zapisih, o Juraju de Sclavoniju iz Brežic in o Antunu Vramcu kot začetniku hrvatsko-slovenskih kulturnih vezi. Predstavili bodo še brežiško občino pred marčno revolucijo, delo Franja Baša "Iz narodnostnih bojev v Brežicah in nekatere druge teme.

B. D.-G.

SVOJEVRSTNO PRIZNANJE BREŽICAM - Nedavno so na posebni prireditvi Turistične zveze Slovenije v Novi Gorici podelili priznanja za najbolj urejene objekte: gasilske domove, šole, kmetije, pošte, zdravilišča itd. V Brežice so šle kar tri od omenjenih nagrad, ena v Terme Čatež, druga v brežiško pošto in tretja v mestno osnovno šolo. Pošta Brežice je bila razglašena za najlepše urejeno med 570 poštami v Sloveniji, v katerih so v drugi polovici leta ocenjevali poleg izgleda tudi kakovost dela. Osnovna šola Brežice (na sliki) je bila ob tej priložnosti razglašena za šolo, ki ima v Sloveniji najlepše urejeno okolico. (Foto: B. D.-G.)

Brez samoprispevkov bi šlo po blatu

V Dobovi so se odločili, da bodo zbirali denar za dozidavo šole, gradnjo športne dvorane in druge programe po vaseh - Globočani in Kapelci se bodo izrekali v nedeljo

DOBOVA - Referendumi v krajevnih skupnostih Dobova, Kapele in Globoko kažejo, da samoprispevki spet postajajo običajen način za izboljšanje standarda na podeželju. V brežiški občini pred leti sicer niso podaljšali občinskega samoprispevka, zato pa se zdaj vse več krajevnih skupnosti, posameznih vasi ali celo samo njihovih delov odloča za tak način zbiranja denarja.

Dobovčani so si v nedeljo oddahnili, saj se je ta dan kar 90 odst. od 2183 volilnih upravičencev v njihovi krajevni skupnosti udeležilo referenduma. Za uvedbo novega samoprispevka se jih je izreklo 70 odst., proti jih je bilo 18 odstotkov. Na vseh devetih voliščih je referendum uspel, še posebej z velikim odstotkom glasov "za" v Ločah, kjer že imajo svoj vaški samoprispevek, in v Malem Obrežu, kjer so tudi odločili še za vaški samoprispevek.

V Dobovi so se na referendum pripravljali dober mesec. V tem času so po vaseh organizirali zbore krajanov, na katerih so jim predstavili cilje dodatnega zbiranja denarja. Krajani bodo prispevali 1,5 odst. od neto osebnih dohodkov in pokojnin, 2 odst. od bruto dohodka obrtnika in 5 odst. od katastrskega dohodka. Dve tretjini zbranih sredstev ali 27 milijonov tolarjev bodo namenili kot svoj prispevek k izgradnji prizidka z osmimi učilnicami za svojo osnovno šolo ter za izgradnjo športne dvorane ob šoli. S tem denarjem bodo pokrili 15 odst. naložbe, vredne 2,4 milijona mark, medtem ko bosta ostalo prispevali občina (35 odst.) in država (50 odst.).

Dobovčani bodo sofinancirali tudi opremo za športno dvorano in šolo, zunanjo ureditev objektov ter odkup parcele za zunanje igrišče ob novi športni dvorani. Tretjino zbranih sredstev bodo razdelili nazaj v vaške skupnosti, ki bodo z njim uresničile že zastavljene srednjeročne programe izgradnje vaške infrastrukture.

• O uvedbi krajevnih samoprispevkov v občini Brežice bomo očitno še pisali, saj je občina vpeljala zgoraj opisano pravilo, s katerim se da lažje odvezati mošnjo državi. Po tem pravilu se bodo morale poslej ravnati tudi mestne krajevne skupnosti. Podobno načelo naj bi veljalo tudi pri prispevkih za telefonsko in še kako drugo omrežje.

B. DUŠIČ-GORNIK

kultura

REŠČIČEVE ILUSTRACIJE V ŠE ENI KNJIGI

Slikar Lucijan Reščič je na vse daljši seznam knjig, ki jih je ilustriral, vpisal še eno. Z barvnimi ilustracijami je namreč opremil knjigo priložnostnih pesmi Svetlane Makarović Kaj lepega povej, ki je te dni izšla pri DZS v zbirki za najstarejše otroke in namlajše odrasle Veliki otroci.

Krik obupa in protesta proti vojni

Tiskarna Novo mesto - Dolenjska založba je izdala monografijo akademskega slikarja Staneta Jagodiča Art Paradox - Impresivna predstavitev v Tilii

NOVO MESTO - Zavarovalnica Tilia je bila minuli petek zvečer prizorišče pomembnega kulturnega dogodka. Tiskarna Novo mesto -Dolenjska založba je predstavila monografijo akademskega slikarja Staneta Jagodiča Art Paradox, knjigo, ki ob svoji vsebinski tehtnosti pomeni tudi zelo lep in zahteven tiskarski dosežek. Dogodek je pomemben tudi zato, ker je pokazal, da je sodelovanje med kulturo in gospodarstvom lahko plodno; brez podpore Tilie in drugih delovnih organizacij bi namreč monografija le stežka izšla. Ne nazadnje lahko dogajanje v Tilii razumemo tudi kot izziv in poziv ostalemu dolenjskemu gospodarstvu, da se vključi v kulturno snovanje in plemenitenje življenja pri nas.

Predstavitev knjige je bila mali gledališki dogodek. Dramski igralec SNG Igor Samobor je ob glasbi in zvočnih učinkih Lada Jakše ter ob sodelovanju plesalca Gregorja Kamnikarja predstavil ciklus Jagodičevih pesmi Dobro jutro, gospod Orwell. Pesmi, ki govore o krvavem klanju na Balkanu in o zlu vojne nasploh, so v multimedialni predstavitvi pustile nedvomno globlji vtis, kot bi ga zgolj pri branju. O knjigi pa so spregovorili slavist in univ. prof. dr. Milan Dolgan, publicist Drago Medved in avtor sam. Nekaj priložnostnih besed je povedal tudi direktor Tilie Janez Novak in urednik Dolenjske založbe Franci Šali, ki je svoj nagovor mimogrede prelil v verze.

Monografija Art Paradox je, v celoti gledano, krik obupa in protesta zoper vojno na Balkanu in zoper zlo, ki širi temna in krvava krila povsod po svetu, hkrati pa je predahnjena s satiro in homorjem, ki s svojo paradoksnostjo morda globlje zbode in natančneje zadene v živec uspavane vesti. Vojnih grozot na tleh nekdanje Jugoslavije in drugod po svetu smo se namreč kar nekako navadili in smo že otopeli ob vsakodnevnih prizorih vojne, s katerimi nas obsipavajo mediji. Jagodič nam s svojo knjigo prebuja vest in ostri občutljivost. Svoj umetniški protest in razmislek je izrazil v govorici poezije v prvem delu knjige, kjer je natisnjen ciklus pesmi Dober dan, gospod Orwell, in v likovni govorici, ki prevladuje v drugem delu knjige, kjer so natisnjeni kolaži in fotomontaže, po katerih je Jagodič že dolgo poznan kot izrazit in samosvoj ustvarjalec. Svojevrsten in le na prvi pogled odmaknjen od vsebine knjige je tretji del, ki vsebuje aforizme in "umetnostne epigrame", humorne pripise k najznamenitejšim likovnim delom svetovne umetnostne dediščine od altamirskih jamskih slik naprej, vendar je v globlji, reflektivni plasti kar lepo uglašen z zasnovo knjige.

M. MARKELJ

LEP TISKARSKI IN ZALOŽNIŠKI DOSEŽEK - Tiskarna Novo mesto - Dolenjska založba je ponosna na monografijo Staneta Jagodiča Art Paradox, saj je izdana knjiga, ki so jo predstavili v Zavarovalnici Tilia, zahteven tiskarski in založniški dosežek. Na sliki: med pogovorom o knjižni novosti (z desne proti levi sedijo) urednik Franci Šali, avtor Stane Jagodič in predstavnik poglavitnega podpornika, direktor Tilie Janez Novak. (Foto: MiM)

OBNOVA SEVNIŠKEGA GRADU

SEVNICA - Tukajšnja zveza kulturnih organizacij, ki že vrsto let načrtno obnavlja sevniški grad in njegovo okolico, načrtuje v letu 1994 pozidavo preostalih teras in dveh razgledišč, položitev novega tlaka pred vhodom in ob vhodu v grad. Ob pozidavi vseh teras naj bi se dokončno odločili o nasadu na teh terasah in jih jeseni prihodnje leto tudi nasadili. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Celje je izdelal načrt gozdovne posaditve, zato so že za to zimo predvideli redčenja nekaterih drevesnih vrst, če pa bo vreme dopuščalo, naj bi nekatere nove nasadili že februarja. Restavriranje in obnova dveh lesenih stropov ter izdelava 18 vrat za vse tri etaže v dosedanjem stilu pa gotovo ne bo tako zahteven zalogaj, kot je načrtovana prenova grajske vile, čeravno zaenkrat brez notranje ureditve.

KUMROVE MINIATURE V GOSPODIČNI

NOVO MESTO - Akademski slikar Jože Kumer bo danes ob 18. uri v galeriji Gospodična na Ulici Talcev 2 odprl razstavo svojih miniatur. Dela bo slikar sam predstavil, bodo pa tudi naprodaj. Razstava bo odprta do 5. januarja.

DRUGA DRAŽUMERIČEVA PESNIŠKA ZBIRKA

TREBNJE - V knjižnici Pavla Golie so v petek, 10. decembra, zvečer predstavili drugo pesniško zbirko mladega trebanjskega literata Sama Dražumeriča-Estela. Na prireditvi je svoje pesmi ob izbrani glasbi predstavil avtor sam. Samo Dražumerič je leta 1990 izdal pesniški prvenec Ulica, njegova najnovejša, druga pesniška zbirka pa nosi naslov Kel-teta ulica. V nji so zbrane avtorjeve pesmi, ki so nastale po njegovi prvi zbirki. Knjiga je izšla v samozaložbi.

ZVEZDICA KLARA

NOVO MESTO - Za najmlajše prebivalce Novega mesta, njihove mamice, očke, babice in dedke sta novomeško plesno društvo Terpsihora s svojimi najmlajšimi plesalci in novomeška gledališka igralnica pripravili malo plesno-igrano predstavo Zvezdica Klara. Na sporedu bo v soboto in nedeljo, 18. in 19. decembra, ob 11. uri v Domu kulture. Veselo in igrivo decembrsko dopoldne so gmotno podprli Kraš Commerce iz Ljubljane, Dolenjka, Mercator in Alfagraf iz Novega mesta ter Beti iz Metlike.

Pihalni orkestri iz Posavja

10. regijska revija

KRŠKO - Na 10. reviji pihalnih orkestrov iz Posavja je sodelovalo vseh pet skupin, ki že leta uspešno delujejo v tej regiji. Z nastopi so minulo soboto zvečer razveselili številne poslušalce, ki so napolnili dvorano krškega kulturnega doma. Organizatorji so program sestavili tako, da so se proti koncu vrstili po številu in kakovosti močnejši orkestri.

Pihalna orkestra s Senovega in iz Krškega sta se v minulih letih pod vodstvom dirigentov Janeza Ceglarja in Draga Gradiška uvrstila v sam vrh tovrstne slovenske instrumentalne glasbe. Ostali trije orkestri po številu in kakovosti sicer zaostajajo za njima, kljub vsemu pa kažejo stalen napredek. Gasilska godba na pihala iz Loč, ki jo vodi Jože Rus, Delavska pihalna godba iz Sevnice z dirigentom Francem Zupancem in Pihalni orkester Kapele, ki mu dirigira Franci Arh, vse bolj stopajo v korak z uspešnejšima skupinama.

Spomladi bo v Krškem tekmovanje 1. kakovostne kategorije pihalnih orkestrov Slovenije, za katero se je že prijavil Pihalni orkester Senovo. Pihalni orkester Videm iz Krškega bo v letu 1995 sodeloval v koncertnem sporedu najboljših pihalnih orkestrov v ljubljanskem Cankarjevem domu, saj je pred časom že osvojil zlato v 1. kakovostni skupini.

B. D.-G.

PREDSTAVITEV KNJIGE O NOGOMETU - Slavko Grahek je s knjigo "Nogomet v Beli krajini" iztrgal iz pozabe bogato zgodovino belokranjskega nogometa. Kot je v uvodu dejal predvojni golman SKB Viktor Plemelj, bi lahko Grahkovo delo posnemali tudi drugi slovenski športni klubi. Na fotografiji (od leve proti desni): avtor Slavko Grahek, mag. Janez Kramarič, ki je knjigo predstavil, ter predvojni nogometaš Tone Malerič. (Foto: M.B.-J.)

Knjiga mladosti, spominov

V Črnomlju predstavili knjigo domačina Slavka Grahka "Nogomet v Beli krajini" - Svojevrsten spomenik

ČRNOMELJ - S priredbo himne črnomaljskih predvojnih nogometašev so minuli petek pričeli v tukajšnjem hotelu Lahinja s predstavitvijo nedavno izšle knjige Slavka Grahka "Nogomet v Beli krajini". Gre, kot je dejal mag. Janez Kramarič, za knjigo mladosti in spominov, ki iz preteklosti uči za prihodnost. Ne nazadnje je avtor z njo dokazal sedanjim in poznejšim rodovom, da nogomet v Beli krajini ni bil le športna igra, temveč hkrati združevanje s kulturnim in družabnim življenjem.

Slavko Grahek, tudi sam navdušen nogometaš, je spodbudil k ustvarjanju knjige mnoge, ki so živeli z nogometom. Z njo je iztrgal iz pozabe bogato zgodovino ne le črnomaljskega, temveč tudi metliškega nogometa. S knjigo je, rečeno v nogometnem žargonu, zares zabil gol. V prvem delu grê za spomine tistih, ki so živeli z belokranjskim nogometom pred drugo vojno. V drugem delu govori o povojnem nogometu ter ljudeh, ki so doprinesli k njegovemu razvoju. Prav zato, ker se o predvojnem belokranjskem nogometu ni ohranilo veliko gradiva, imajo pričevanja takratnih nogometašev toliko večjo vrednost. Kar osem od enajstih še živečih predvojnih nogometašev živi v Ljubljani, zato je bila 25. novembra prva predstavitev knjige v slovenski prestolnici.

Delo je, kot je povedal avtor, nastalo precej slučajno. Marsikdo, ki si je leta 1985 v Črnomlju ogledal razstavo o belokranjskem nogometu, mu je svetoval, naj obširno gradivo objavi v knjigi, saj bi bilo škoda, da bi se razgubilo. Toda ko ga je hotel lani izročiti v hrambo Belokranjskemu muzeju, sta ga predsednik in sekretar črnomaljske občinske skupščine spodbudila, da je pričel pisati knjigo. Priznal je, da je imel v mislih le skripto v nekaj izvodih, vendar je na koncu zagledala luč sveta knjiga z 240 stranmi in v nekaj sto izvodih, ki jo je izdala in založila Grafika iz Novega mesta. Po Grahkovih besedah bi gotovo prej odnehal, preden bi dokončal ogromno delo, če mu ne bi stali ob strani številni nogometaši, predvsem pa mag. Janez Kramarič in prof. Jože Dular. Tako je poleg spomenika, ki stoji na stadionu v Loki, postavil s to knjigo belokranjskim nogometašem še en spomenik, ki promovira Belo krajino, nogomet ter zagrizene nogometaše, ki nadaljujejo tradicijo že osivelih veteranov.

M. BEZEK-JAKŠE

VEČER DEKLEVOVIH KLAVIRSKIH SKLADB

NOVO MESTO - V Kozinovi dvorani Glasbene šole Marjana Kozine bo v torek, 21. decembra, ob 18. uri glasbeni večer, posvečen 60-letnici priznanega slovenskega pianista prof. dr. Igorja Dekleve. Njegove skladbe bodo izvajali učenci glasbene šole in tudi sam avtor.

UNIKATNO OBLIKOVANJE NA NARAVNI SVILI

NOVO MESTO - Jutri, v petek, 17. decembra, ob 13.30 bo v razstavišču SDK otvoritev prodajne razstave Amalije Hribar Unikatno oblikovanje na naravni svili. S plesom bo otvoritev popestrila Metka Pograjc, Jure Murn pa bo ob tej priložnosti prebiral svoje pesmi. Razstava bo na ogled do 10. januarja.

Med Kozjanskim in porečjem Save

Knjiga o gradovih

Eden naugledneših slovenskih kastelologov na Slovenskem, dr. Ivan Stopar, v peti, zadnji knjigi v topografski seriji Grajske stavbe v vzhodni Sloveniji obravnava gradove in dvorce na širšem območju Kozjanskega in na levem bregu Save v Posavju. V knjigi z naslovom "Med Kozjanskim in porečjem Save" predstavlja grajske stavbe na ozemlju, ki je bilo nekdaj v posesti krških škofov in salzburške nadškofije ter je z vidika kastelologije morda najzanimivejša med dosedanjimi, saj obravnava vrsto vrhunskih spomenikov. Tu so, ohranjeni ali razvaljeni, srednjeveški gradovi Planina pri Sevnici, Rajhenburg, Pišece, Podsreda, Podčetrtek in Bizeljsko; obdobje renesanse odlično zastopajo dvorci Brežice, Sevnica, Jelše in Olimje, ki so zaradi kasnejših baročnih posegov hkrati tudi imenitne priče umetnostnega snovanja v 17. in 18. stoletju, saj so se na tem prostoru takrat že uveljavljale tako imenitne fevdalne rodovine, kot so bili Tattenbachi, Mosconi ali Attemsi in pozneje Windischgraetzi.

Dr. Ivan Stopar je ob nedavni predstavitvi knjige na sevniškem gradu pohvalil sevniške entuziaste, ker so se lotili obnove sevniškega gradu, ki lahko ustrezno zaživi le kot mnogonamenski objekt z galerijami, zbirkami, poročno dvorano pod svojo streho, ne pa zgolj kot reprezentančni gostinski objekt.

P. PERC

Vznesenost, prepojena z bolečino

Cikel Marylin Monroe slikarja Dimitrija Popovića v Galeriji Krka njegova druga razstava v Sloveniji - Nastop pevca Vlada Kreslina zapolnil mučno čakanje

NOVO MESTO - Srečanje s slikarjem Dimitrijem Popovićem in njegovo razstavo ciklusa Marylin Monroe, ki je od srede zvečer razstavljena v Galeriji Krka v Novem mestu, bo za marsikaterega ljubitelja umetnosti prijetno presenečenje. Spoznal bo namreč, kako je mogoče dobro znani motiv, podobo čutne ameriške filmske igralke, umetniško dograditi, razgraditi in povezati v nove izrazne sklope, pri tem pa ohraniti vse bistvene elemente tega ameriškega seks simbola šestdesetih let.

Dimitrije Popović, rojen na Cetinju, je leta 1976 končal študij na Akademiji likovnih umetnosti v Zagrebu, leta 1978 pa je v sklopu zbirke gospoda Davierja v galeriji Alexander Braumueller razstavljal skupaj z umetniki Ernstom Fuchshom, Dalijem, Dadom Djuričem, M. Klerweinom, Leonor Fini, Victorjem Braunerjem in drugimi. Leta 1982 sta mu Galerija Liverta in Univerzal Fine Arts iz Washingtona organizirali skupno razstavo grafik z Dalijem. Istega leta je razstavljal tudi v milanski Palazzo Sormani svoj ciklus risb "Omaggio a Leonardo". V Novo mesto je prišel torej priznan umetnik, ki so mu odprta tudi svetovna razstaviša. Pričujoča razstava je njegova druga v Sloveniji.

Slikarja in njegovo delo je navzočim na otvoritvi razstave predstavila umetnostna zgodovinarka in kustosinja umetnostne galerije v Mariboru Milojka Kline, ki je med drugim dejala: "Marylin Monroe, filmski mit in seksualni simbol šestdesetih let, je v sebi združevala prav toliko senzualnosti kot otroške ranljivosti. Bila je ženska, ki se je zavedala poželenja, ki ga je zbujala in svoje naivnosti do vsega intelektualnega. Bila je ženska, ki so jo želeli milijoni in ki so jo imeli le izbranci."

Slikar, ki ga na otvoritvi žal ni bilo, pa je o motivu razstavljenega cikla zapisal takole: "Videnje tega projekta sem zasnoval in gradil na treh elementih: lepoti, erotičnosti in gnilobi. Kot simbol nekega časa je čutna Marylin Monroe na enak način zapolnjevala filmska in slikarska platna kakor tudi kabine tovornih avtomobilov in najstniške majice... Morda bo zvenelo protislovno, vendar pa njene fotografije, ki sem jih proučeval, kažejo Marylin v narejenih, skorajda izumetničenih pozah in prav v njih odkrivamo njen značaj in njeno bistvo. Tu se kaže njena lepota, zasenčena s porazom, in njena vznesenost, prepojena z bolečino. Neprekosljivo kraljico poparta so prežemali strah, negotovost in samota."

Otvoritev razstave se je zaradi vremenskih razmer pričela z zamudo, čakanje pa je spretno zapolnil gost večera pevec Vlado Kreslin, ki je znal s svojim glasom, kitaro in poezijo obdržati občinstvo v prijetni napetosti.

T. JAKŠE

PEVEC IN IGRALKA - Marylin Monroe, tema slikarskega ciklusa Dimitrije Popoviča, in slovenski trubadur Vlado Kreslin v skupni vlogi: oba sta na razstavi v Galeriji Krka prijetno ogrela občinstvo. Razstava bo odprta do 10. januarja. (Foto: T. Jakše)

RAZPIS ODLIČIJ IN PRIZNANJ ZA 1993

NOVO MESTO - Predsedstvo novomeške Zveze kulturnih organizacij je že razposlalo razpis za odličja in priznanja za leto 1993. Predloge za odličja in priznanja sprejemajo na naslov ZKO Novo mesto, Prešernov trg 5, najpozneje do 31. decembra, vsebovati pa morajo pravilno ime predlaganega društva ali samostojne skupine ter njegovega predsednika z naslovom in telefonsko številko. Predlagatelj naj navede tudi vrsto priznanja (odličje ali priznanje) ter napiše dovolj obširno in natančno obrazložitev predloga. Odličja bodo podeljena ob slovenskem kulturnem prazniku.

LITERARNI VEČER BOŽA KONČARJA

METLIKA - V petek, 17. decembra, bo ob 19. uri v Ganglovem razstavišču v metliškem gradu literarni večer, na katerem se bo predstavil domačin Božo Končar. Njegove pesmi bo ob glasbeni spremljavi Stanka Fuxa prebiral član slovenske Opere Marijan Breznik. Sponzorji prireditve so podjetja "Zaščita" Petra Kostelca s Suhorja, "Julija" Ane Štrucelj iz Metlike in Komet.

DANES LUTKE V KULTURNEM DOMU

NOVO MESTO - Danes popoldne ob šestnajsti uri bo v Novomeškem kulturnem domu gostovalo Lutkovno gledališče iz Maribora z igrico Zlatka Krilića z naslovom Pravljica o velikanu Mrazku. To je zimska pravljica o velikanih, ki ponazarjajo mraz, sneg, ogenj in zarjo, in o deklici Zorki, ki z dobroto in ljubeznijo stopi led v Mrazkovem srcu. Predstava je bila na lutkovnih festivalih že večkrat nagrajena in je primerna za otroke od petega leta dalje. Vstopnice po 200 tolarjev so že v predprodaji.

PRENOVLJENA RAJSKA PTICA - Novomeški steklarski atelje Rajska ptica je dobil novo perje. Lastnica Mojca Peček ga je razširila in tako ljubiteljem steklarske umetnosti - v njem pa prodaja tudi malo plastiko iz različnih materialov, od žlahtnih kovin, keramike, marmorja do voska ter slike - omogočila pestrejšo in lažjo prednovoletno izbiro daril. Večina izdelkov brušenega stekla je iz njene lastne brusilnice, precej pa tudi iz Rogaške, katere serijske izdelke namerava letos prodajati tudi na stojnici na Glavnem trgu. (Foto; T. Jakše)

VEČER NA CIKAVI - Ob zvokih citer in kitare, ki so ubrano zapele pod prsti Rudija Mlinariča in Marjana Pirnarja, se je v gostilni Rozalije Drenik na Mali Cikavi v Novem mestu minuli petek, 10. decembra, začela prijetna kulturna prireditev Večer na Cikavi. Gost večera je bil slikar Franc Železnik, ki se je predstavil s svojimi najnovejšimi likovnimi deli. Za gostilno je bil to prvi tak kulturni večer, za slikarja Železnika pa razstavljanje v Drenikovi gostilni ni bilo novost, saj so njegove slike dolenjske pokrajine že stare znanke na stenah te gostilne. Tokrat je na ogled in v nakup poleg krajinarskih slik postavil še bero svojih abstraktnejših del in leseno skulpturo. Železnik, ki živi in dela v Avstriji, je pa velik ljubitelj Dolenjske, se namreč ob slikanju ukvarja tudi s kiparjenjem. Na sliki z leve proti desni: slikar Železnik, glasbenika Pirnar in Mlinarič ter gostiteljica Drenikova. (MiM)

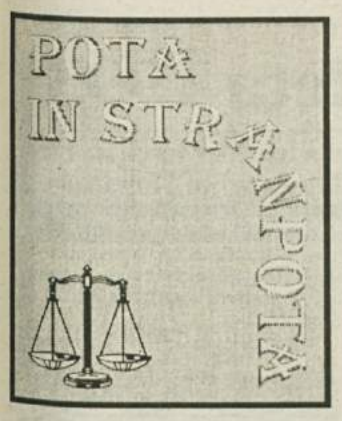

Več je le gospodarskih stranpoti

Število obravnavanih kaznivih dejanj na območju novomeške UNZ upada - Vse več nasilništva - Vlomilce v črnomaljski Oddelek za notranje zadeve še niso odkrili

NOVO MESTO - Na območju novomeške Uprave za notranje zadeve so v devetih mesecih obravnavali 1393 kaznivih dejanj, kar je 452 primerov manj kot lani. Porast dejanj opažajo le pri gospodarski kriminaliteti. Neraziskanih je ostalo 478 kaznivih dejanj, v enakem lanskem obdobju pa 758. Delavci novomeške UNZ pravijo, da se je raziskanost dejanj izboljšala za 6,7 odst. Temeljnemu javnemu tožilcu so v devetih mesecih ovadili 12001 osebo, med njimi je največ tistih, ki so starejši od 21 let, pa tudi 254 mladoletnikov med 14. in 18. let starosti. V zadnjih devetih mesecih so obravnavali tudi manj tatvin, skrb pa vzbuja porast nasilništva. Od težjih oblik kaznivih dejanj je ostal neraziskan vlom v Oddelek za notranje zadeve v Črnomlju.

Na področju splošne kriminalitete prevladuje premoženjska kriminaliteta, saj so v letošnjih devetih mesecih obravnavali 989 kaznivih dejanj, neraziskanih je ostalo nekaj manj kot polovica. Obravnavali so 411 tatvin, 355 velikih tatvin, 61 primerov poškodovanj tuje stvari, 31 prikrivanj, 3 požige in 2 ropa. V novomeški UNZ pravijo, da je raziskanost tatvin v primerjavi z lanskim obdobjem nekoliko boljša. Pri velikih tatvinah so obravnavali manj vlomov v avtomobile, vikende in stanovanjske hiše. Od težjih oblik je ostal neraziskan vlom v črnomaljski oddelek za notranje zadeve, odkoder so storilci odnesli potne liste in vozniška dovoljenja, neraziskan pa je ostal tudi rop, ko so neznanci napadli lastnika lokala in njegovo ženo ter jima vzeli več kot 200.000 tolarjev.

Poleg tega so v devetih mesecih obravnavali 82 kaznivih dejanj zoper življenje in telo. Od hujših dejanj je bil en poskus umora, dve posebno hudi poškodbi in 19 hujših telesnih poškodb, 8 kaznivih dejanj je bilo zoper spolno nedotakljivost in moralo, 30 zoper pravni promet in 41 zoper javni red in mir. V porastu so tudi povzročanje požarov iz malomarnosti ter nevarnosti na deloviščih. V tem času so obravnavali tudi tri kazniva dejanja omogočanja uživanja mamil in 3 kazniva dejanja neupravičene pridelave mamil. Vsa ta dejanja so bila storjena na območju občine Črnomelj.

J. D.

● Na področja gospodarske kriminalitete so v devetih mesecih obravnavali 156 kaznivih dejanj (lani 242). Obravnavali so tudi 40 poslovnih goljufij in 5 zlorab zaupanja. Najštevilnejša so kazniva dejanja zoper upravljanje z družbenim premoženjem in naravnim bogastvom, obravnavali so 126 zlorab, lani 158. V tem obdobju izstopajo kazniva dejanja zlorabe pooblastil, ko so mnoga dolenjska podjetja z lažnim prikazovanjem izplačil regresa za letni dopust ali bonov za prehrano od teh zneskov plačala nižje prispevke, kot bi jih sicer morala, saj je šlo za izplačilo osebnih dohodkov.

ŽENA GA JE SMRTNO RANILA

MOSTEC PRI BREŽICAH - 8. decembra okrog 19.45 je prišlo do pretepa med zakoncema, 57-letnim Francem S. in 53-letno ženo J. S iz Mosteca pri Brežicah, na hodniku stanovanjske hiše. Med prerivanjem je S. J. s kuhinjskim nožem zabodla moža v levo roko in mu tako prerezala žile. S. F. je nato odšel po stopnicah v kletne prostore do svojega avtomobila. Vso pot je močno krvavel in se ob vozilu zrušil na tla in obležal. Žena je nato najprej očistila hodnik, se preoblekla in nato šla do soseda, ki je poklical reševalce, vendar je možakar v brežiški bolnišnici malo zatem umrl. Kot se je izkazalo, je S. J. živčna bolnica, saj so jo policisti dobili pod močnim vplivom zdravil. Odpeljali so jo na zaslišanje k novomeškemu preiskovalnemu sodniku.

dežurni poročajo

VLOMIL V AVTO - 6. decembra zvečer je neznan storilec na Ljubljanski cesti pred bistrojem Viktorija vlomil v osebni avto in ukradel poslovni kovček, v katerem je imel A. A. iz Novega mesta dokumente, čeke in štampiljko. Lastnika je oškodoval za okoli 25.000 tolarjev.

OB VETERINARSKE PRIPOMOČKE IN RAZNA ZDRAVILA - 8. decembra je neznanec pred ambulanto ORL v Novem mestu vlomil v osebni avto T. S. z Malega Slatnika in ukradel torbo, v kateri so bili veterinarski pripomočki in razna zdravila. Storilca, ki je povzročil za 15 tisočakov škode, policisti še iščejo.

USPELO MU JE ODVITI LE ENO OGLEDALO - V času od 10. do 12. decembra je nepridiprav v Trebnjem s tovornjaka s polpriklopnikom odvil levo vzvratno ogledalo, desnega pa mu ni uspelo odviti, ker se mu je zlomil vijak. Lastnika K. L. iz Grosupljega je oškodoval za okrog 30.000 tolarjev.

OB DVA AKUMULATORJA - V času od 9. do 10 decembra je neznanec na Roški cesti v Novem mestu s tovornjaka znamke TAM 190 T15 odmontiral dva akumulatorja ter s tem oškodoval lastnika J. R. iz Občic za 40.000 tolarjev. Storilca še iščejo.

POPRAVEK

KRŠKO - Prejšnji teden smo v vesti "Na dan zaračunaval 10-odstotne obresti" zapisali napako, ki ni zrastla na našem zeljniku, ampak smo jo žal povzeli po policijskem poročilu. Vest se pravilno glasi: 41-letni K. V. iz Krškega je osumljen oderuštva. Letos januarja je namreč S. M.-ju z Raven na Koroškem dal za razne usluge 7.600 nemških mark. Ker S. M. ni uredil dogovorjenih poslov in mu ni vrnil denarja, je K. V. na mesec zaračunaval 10-odstotne obresti na glavnico, tako da je bil S. M. 20. maja dolžan že 12.860 mark.

Vročekrvni voznik se ni zmenil za prepoved vožnje

Jurišal na policista

SENOVO - Republiška policijska patrulja policijske postaje Ljubljana - Vič - Rudnik je bila 10. decembra napotena v Posavje, da opravi kontrolo motornih vozil na Senovem. Ob 9.55 so ustavili 23-letnega Franca V. s Senovega, ki je vozil golfa. Policisti so ugotovili, da Franc nima vozniškega dovoljenja, zato so mu nadaljnjo vožnjo prepovedali, vendar jo je kljub temu nadaljeval. Čez 15 minut se je iz nasprotne smeri po Titovi cesti pripeljal na Senovo in so ga policisti ponovno hoteli ustaviti. Ko je Franc opazil, da ga ustavljajo, je zmanjšal hitrost, nato pa jo je sunkovito pospešil in zapeljal naravnost proti policistu, ki je stal ob cesti. Zaradi majhne oddaljenosti se policist ni mogel odmakniti, vročekrvni voznik pa je pred policistom zavil v desno in odpeljal v smeri proti Malemu Kamnu, prometna patrola pa se je odpeljala proti Sevnici.

Med vožnjo so ga ponovno srečali v Orehovem, ko se je peljal proti Sevnici. Patrulja je zapeljala za njim, vendar se Franc ni hotel ustaviti. V Sevnici je s svojo vožnjo ogrožal starejšo pešakinjo, v križišču pa je zavil proti Planini in v naselju Doropolje zapeljal po cesti proti Bohorju, vendar je ostal v snegu, ker cesta ni bila splužena. Takoj ko je vozilo ustavil, sta iz njega stopila tudi sopotnika M. I. iz Pokleka pri Blanci in F. J. iz Anžeja pri Krškem in skupaj z voznikom pobegnila. Po 30 minutah zasledovanja so jih policisti prijeli.

PO DOLENJSKI DEŽELI

● *Drzna tatica, ki je v Trebnjem vstopila v hišo L. M.in z obešalnika ukradla žensko jakno, ni imela uspešnega dne, saj jo je pri odhodu srečal lastnik, ki je jakno odvzel, storilka pa je pobegnila.*

● *Še bolj drzen je bil nepridiprav, ki si je prisvojil kar cel avto. S parkirnega prostora v Šentjerneju je ukradel fička, last J. D. iz Ledeče vasi, vendar se z njim ni dolgo vozil. Avto so našli na parkirnem prostoru pred gradom na Otočcu, kjer je tatu pustil na cedilu zaradi pokvarjenega menjalnika.*

● *Tisti, ki je v začetku decembra vlomil v Podturnu v stanovanjsko hišo P. R. iz Češnjice in ukradel 8 mesarskih nožev, 5 vejnikov, žensko ročno uro, zlato verižico, škornje in nogavice je poskrbel, da bo imel za koline dovolj orodja, drv pa še škornje in nogavice, da ga ne bo zeblo v noge.*

● *Nepridipravom so ženske torbice in kovčki na avtomobilskih sedežih očitno mamljiva vaba. Te dni je nekdo vlomil v avtomobil J. K. iz Šentjerneja, ki ga je imel parkiranega pred gostilno Selak v Dobravi. Neznanec je odnesel žensko torbico, vredno 13 tisočakov. Še isti večer je na istem mestu nekdo vlomil tudi v avtomobil J. Š. iz Novega mesta in prav tako odnesel žensko torbico, vredno 14 tisočakov.*

● *Vabljiv pa je lahko tudi videorekorder. 19-letni D. S. iz Črnomlja se je na krajo le-tega temeljito pripravil. 11. decembra ponoči je skozi okno, ki ga je popoldan pustil priprtega, prišel v učilnico srednje šole v Črnomlju in odnesel videorekorder, vreden 60 tisočakov. Kmalu so mu ga policisti zasegli in vrnili šoli.*

Roparja napadla ženici

Zbrala sta si hiši na samoti - Dva ropa v dveh dneh - Ženici sta zvezala in jima pobrala denar

OREŠJE PRI BIZELJSKEM IN DOVŠKO PRI SENOVEM - V Posavju sta se konec tedna zgodila dva ropa, ki sta si po načinu, kako sta bila izvedena, zelo podobna. Prvi se je zgodil 9. decembra, ko sta nekaj po 18. uri dva neznanca potrkala na vhodna vrata stanovanjske hiše 57-letne Marije Z., ki stoji na samotnem kraju v Orešju pri Bizeljskem. Ko je odprla vrata, sta jo maskirana neznanca podrla na tla, jo zvezala in jo pri tem tudi poškodovala. Preiskala sta hišo in potem, ko sta našla 10 tisočakov, zapustila stanovanje. Storilca policija še išče.

Drugi rop se je zgodil dva dni kasneje, 11. decembra, ko sta med 22.30 in 23. uro neznana storilca prišla do stanovanjske hiše 78-letne Zofije A. v Dovškem pri Senovem, ki leži na samotnem kraju ob cesti Senovo - Bohor, in prebudila ženico z zvonjenjem in klicanjem na pomoč. Ko je Zofija odprla vhodna vrata, sta ji storilca vrgla na glavo pokrivalo in jo odvlekla v kuhinjo, kjer sta ji zvezala roki in nogi in jo pustila v ležečem položaju. Storilca sta pregledala in razmetala spalnico ter iz omare vzela 50.000 tolarjev. Med iskanjem sta se večkrat vračala v kuhinjo in spraševala ženico po denarju in jo brcala. V stanovanju sta se zadržala pol ure. Predno sta odšla, sta ji zabičala, da ne sme iz stanovanja, ker se bosta še nekaj časa zadrževala zunaj. Zofija je nekaj časa ležala na tleh, nato pa se je začela reševati. Ko se je rešila in z obraza potegnila pokrivalo, je ugotovila, da sta ji popolnoma razmetala spalnico. Ker nima telefona, je odšla do sosede Rozalije K., ki je od njene hiše oddaljena okoli 400 metrov, in po telefonu sporočila policistom, kaj se ji je zgodilo. Za storilcema policija še poizveduje.

Zabodel policista

Vzrok še ni znan

KOČEVJE - 7. decembra je imel 32-letni kočevski policist R. Z. prosto. V civilni obleki je šel v "Sport bistro", kjer je pil kavo. Mimo njega je prišel 53-letni Č. S., državljan BiH, izvlekel nož z 20 cm dolgim rezilom in zabodel policista od zadaj v vrat. Policista so odpeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da gre za lažjo poškodbo; Č. S. pa so policisti z ovadbo vred predali preiskovalnemu sodniku, ki je za Č. S odredil pripor.

O vzroku napada na policiji niso povedali nič določenega oz. so menili, da pravega vzroka ni bilo. Res je sicer, da so policisti teden pred tem napadom med nadzorom tujcev ugotovili, da Č. S. nima urejenega statusa tujca, ter ga opozorili, naj na svoji ambasadi dobi osebno izkaznico ali potni list, sicer bo moral zapustiti našo državo. Vendar v tem postopku zabodeni policist R. Z. ni imel z napadalcem nobenega opravka. Vzrok za napad bo torej poskušalo odkriti sodišče.

POLICISTI OPOZARJAJO METALCE PETARD

NOVO MESTO - Bliža se čas množične uporabe pirotehničnih izdelkov in pokanja najrazličnejših petard in drugih eksplozivnih sredstev, ki se bo stopnjevalo predvsem o božiču in pred novim letom. Pri uporabi pirotehničnih izdelkov je prišlo že do hudih nesreč, poškodovanih je bilo kar nekaj otrok. Nepravilna, nepremišljena ali objestna uporaba petard lahko povzroči poškodbe rok, obraza, oči ter opekline po telesu, poškodovanje oblačil, lahko tudi požar in drugo, da ne govorimo o tem, da vznemirja in moti ljudi in kali nočni mir in počitek. Policijski pravilnik o kategorizaciji in preizkusu pirotehničnih izdelkov pravi, da lahko otroci in mladoletne osebe do 16. leta starosti uporabljajo pirotehnične izdelke le pod nadzorstvom staršev oz. skrbnikov, pa tudi prodajalci jih ne smejo prodajati otrokom in mladoletnikom brez nadzora staršev. Policisti sporočajo, da bodo kršitve javnega reda in miru dosledno preganjali. Poostrili bodo tudi nadzor, kjer je uporaba petard in njim podobnih izdelkov prepovedana, in sicer v bližini šol, vrtcev, domov za starejše občane in tudi v stanovanjskih naseljih.

● *Tepite svoje otroke, brž ko opazite, da vam postajajo podobni. (Radović)*

"Odpisali smo le del oderuških obresti"

Po sledi pisanja o Novem mestu brez davkov - Davkarji ne dajejo izjav - Obrtna zbornica Novo mesto podpira odpis - V zadnjih dveh mesecih odpisali za 1,7 milijona tolarjev dolgov - V Krškem odpisali vsem vse zamudne obresti - "Zlonameren malomeščanski konstrukt!"

Nedavno pisanje Slovenskih novic o Novem mestu brez davkov oz. o nepobiranju davkov novomeške davčne izpostave najbolj znanim obrtnikom v letih 1991 in 1992 je v Novem mestu in okolici spodbudilo vrsto govoric. Kost so zagrabili in jo začeli glodati. Da bi zvedeli, kako je v resnici s to stvarjo, smo se obrnili na nekatere pristojne ljudi in ustanove.

Za osvežitev le kratek povzetek pisanja Slovenskih novic. Ovadba, ki naj bi jo vložila delavka novomeške izpostave Republiške uprave za javne prihodke zoper Marjeto Primic, vodjo te izpostave, pravi, da naj bi v uradno listino vpisovala lažne podatke in zlorabila svoj položaj, da je določeno število obrtnikov nezakonito oprostila plačila obveznosti in tako prikrajšala družbeno premoženje po grobih izračunih za skoraj poltretji milijon tolarjev. Delavka novomeške davkarije, ki je zadevo prijavila, trdi celo, da je ta znesek kar 4,6 milijona tolarjev, če bi upoštevali vse obresti. To naj bi se dogajalo lani in predlani.

V ovadbi, kot so zapisale Novice, piše, da je uradna oseba 15. maja lani izdala Ivanu Vrhovšku z Otočca potrdilo o plačanih zapadlih obveznostih, čeprav naj bi imel na ta dan nekaj sto tisoč tolarjev dolga. Med omenjenimi je tudi Martin Gazvoda iz Novega mesta, kateremu je prav tako kot ostalim odpis dolga odobril novomeški izvršni svet, čeprav naj bi to storil le v primeru, če bi z izterjavo spravil v nevarnost njegovo preživljanje in preživljanje njegovih in družinskih članov. Omenjeni so tudi Pavle Bobič iz Škocjana pa Bojan Črtalič, Stanislav in Marjan Lisac, Jože Bobič ml., Avguštin Bučar, Ivan Krajnc ter Marjan Kovačič, vsi iz Novega mesta, nekateri z višjimi in drugi z nižjimi zneski odpisov.

Marjeta Primic, vodja novomeške davčne izpostave, nam o tej "aferi" ni hotela dati izjave, rekoč, da pripravljajo odgovor na Republiški upravi za javne prihodke v Ljubljani, kjer pa pojasnila o tem prav tako nismo dobili. Direktor Ivan Rojc je dejal, da bodo odgovór dali šele, ko bo postopek, ki ga glede naštetih novomeških nepravilnosti vodijo v upravi, končan.

Kriminalisti novomeške Uprave za notranje zadeve, ki jih pisec prav tako omenja, pravijo, da zadevo raziskujejo že nekaj časa. Zahtevo, naj razišèejo nepravilnosti pri odmerjanju davkov nekaterim obrtnikom, je na UNZ poslal novomeški javni tožilec, ki je dobil ovadbo. Ministrstvo za finance, kamor sodi tudi Uprava za javne prihodke, so zaprosili, če bi kontrolo teh nepravilnosti lahko naredili njihovi inšpektorji. Komisija, ki je prišla z ministrstva, je zadevo raziskala in naredila zaključke. Del ugotovitev so kriminalisti že posredovali tožilcu, preostali del bodo poslali v kratkem.

Ivan Krajnc, predsednik Obrtne zbornice Novo mesto in tudi sam eden tistih obrtnikov, ki jim je izvršni svet odpisal del obresti, je o tej "aferi" povedal naslednje: "Čeprav Obrtna zbornica Novo mesto v članku v Slovenskih novicah ni omenjena, smo se sestali in zaradi zaščite članov - in to ne samo tistih, navedenih v članku v Slovenskih novicah - do tega pisanja zavzeli svoje stališče.

● "Obrtna zbornica Novo mesto povsem podpira novomeški Izvršni svet pri odpisu dela obresti od zapadlih davčnih obveznosti tistim obrtnikom, ki so vložili prošnjo in so izpolnjevali pogoje za tak odpis. Dejstvo je, da so bile takrat obresti nenormalne, lahko bi rekli oderuške. Na republiški Obrtni zbornici so izračunali, da so bile takrat letne obresti kar 288.000-odstotne. S tem ko je izvršni svet odpisal nekaterim obrtnikom del obresti na zapadle davčne obveznosti - v glavnem gre za davke iz dejavnosti - jim je pomagal prebroditi težave, v katerih so se znašli bodisi zaradi izgube južnih trgov, bodisi zaradi neplačevanja domačih kupcev."

Naslov članka v Slovenskih novicah "Novo mesto brez davkov" je tendenciozen in zlasti za nas obrtnike še posebej žaljiv. Obrtniki namreč plačamo ogromno davkov in tako veliko prispevamo v državni proračun. Prizadeti obrtniki, očrnjeni v tem članku, smo se zbrali in pogovorili glede nadaljnjih korakov. Za pravno pomoč in svetovanje smo se obrnili tudi na Obrtno zbornico Slovenije in verjetno se bomo odločili za skupno tožbo proti časopisu.

Na vprašanje, kaj je na tem, kar po mestu raznašajo govorice, namreč, da so med obrtniki, ki so jim odpisali del obresti, v glavnem taki, ki so delali pri hiši predsednika Izvršnega sveta, je Krajnc odgovoril: "Že pred objavo v Novicah so vse nas obiskali delavci novomeške UJV. Zanimalo jih je tudi, kdo od nas je kaj delal za Primčevo (direktorica novomeške davkarije, op. p.) ali za Boštjana Kovačiča. Mene so vprašali, ali poznam ta človeka in kolikokrat sem bil na davkariji in izvršnem svetu. Gospo Primčevo poznam na videz, na izvršnem svetu pa sem bil le kot predsednik Obrtne zbornice, in še to zmeraj skupaj s sekretarjem zbornice. Ne za Kovačiča ne za Primčevo nisem nikoli nič delal, moja proizvodnja je strogo usmerjena in serijska, tako da še zase kot mizar nisem naredil zaključnih letev, ampak sem jih kupil v trgovini.

Kriminaliste je tudi zanimalo, kako so obrtniki zvedeli, da je odpis sploh možen. Obrtna zbornica je vsakemu svetovala, naj da vlogo na davkarijo. In to je vse. Sicer pa mislim, da je vsa ta ‚afera' samo sredstvo za razčiščevanje odnosov na novomeški davkariji."

Ivan Krajnc: tako površno in tendenciozno pisanje je za nas obrtnike žaljivo.

Boštjan Kovačič, predsednik novomeškega Izvršnega sveta, največjega "krivca" za odpis dela obresti od zaostalih davčnih obveznosti nekaterih obrtnikov, pa je povedal tole: "Občinski izvršni svet je v skladu z zakonom o dohodnini pooblaščen, da odloča o prošnjah za odpis dohodnine, ki jo morajo zavezanci plačati na osnovi 114. člena tega zakona. Tako lahko IS na obrazložen predlog davkarije odloči, da se zavezancu davčni dolg v celoti ali delno odpiše. Vse predloge za odpis strokovno pripravijo na davkariji in jih potem dajo v formalno obravnavo in sklepanje izvršnemu svetu. Tako smo delali in še vedno delamo. V zadnjih 2 mesecih smo na predlog davkarije obravnavali približno 560 primerov in odpisali za 1,7 milijona tolarjev davčnih dolgov. In manjši del teh so vloge obrtnikov.

Pri odpisu davčnih dolgov obrtnikom in malim podjetnikom pa poleg tega ravnamo v skladu s sprejetim vladnim programom, v katerem smo se zavezali podpirati razvoj obrti in malega podjetništva, segmenta, ki v razvitih deželah ustvari 65 do 75 odst. družbenega produkta, pri nas pa bistveno manj. Razlogi, ki so nas vodili pri odpisu davčnih obveznosti v članku v Novicah navedenim obrtnikom, so v glavnem: upad prometa in neplačevanje njihovih dolžnikov ter izredno visoke zamudne obresti. Na osnovi predloga, ki ga je pripravila uprava za javne prihodke, smo vsem obrtnikom, ki so dali vloge, odpisali 30 odst. zapadlih zamudnih obresti, ker smo pač ocenili, da so te obresti presegle vsako razumno mejo.

Boštjan Kovačič: Gre za zgolj zlonameren malomeščanski konstrukt.

Morda se tole sliši heretično, vendar se je treba vprašati, ali bi bilo bolje, da poberemo vse davčne obveznosti in tako povzročimo zmanjšanje števila zaposlenih pri obrtnikih in tako še povečamo pritisk na sredstva za nezaposlene, ali da tudi z odpisom dela zamudnih obresti pripomoremo k novim naložbam v obrtni dejavnosti in tako k odpiranju novih delovnih mest? Mi smo se odločili, kot smo se, očitno pa tako mislijo tudi v državnem zboru, saj je v postopku zakon, ki naj bi te stvari na enak način urejal za vse obrtnike v Sloveniji. Sicer pa je sklep Izvršnega sveta sklep kolektivnega organa in o njegovi upravičenosti lahko odloča le skupščina."

Slišati je, da so v drugih slovenskih občinah na tak način odpisali celo večje dele zamudnih obresti obrtnikom, v Krškem kar vsem v celoti, in to brez vlog. Vendar je temu krškemu dejanju sledila (menda ne prav prijazna) okrožnica ministra.

Na enako vprašanje kot Krajncu glede govoric o tem, da je IS odpisal dolgove tistim obrtnikom, ki so delali pri njegovi hiši, Kovačič odgovarja: "Gre zgolj za zlonameren malomeščanski konstrukt, ki ga najodločneje zavračam, čeprav se zavedam, da mu nekateri, žal, nasedajo!"

A. BARTELJ, J. DORNIŽ

Šport

Častni člani nogometnega kluba

17 ljudi je prejelo naziv častnega člana NK Bela krajina

ČRNOMELJ - Upravni odbor nogometnega kluba Bela krajina iz Črnomlja je na predlog predvojnih nogometašev SKB sprejel sklep o podelitvi naziva častni član NK Bela krajina. Iz predvojnega obdobja je naziv prejelo enajst nogometašev in funkcionarjev SKB, in sicer Hilarij Frančeškin, Miran German, Stanko Kolbezen, Vojko Kvas, Tone Malerič, Jože Movrin, Viktor Plemelj, Ivan Ščuka, Stanko Škof, dr. Štefan Šobar in Stanko Vrščaj.

Iz povojnega obdobja sta si prislužila častni naziv za vsestransko pomoč pri gradnji stadiona v Loki Niko Belopavlović in Blaž Pahulje; za brezplačno glasbeno priredbo pesmi SKB "Tre,tre, trese se" Silvester Mihelčič sr.; za brezplačni načrt spomenika na stadionu v Loki inž. Jure Jaklič; za publikacijo Nogomet v Beli krajini Slavko Grahek, Robert Englaro, nekdanji mladinec NK Bela krajina, pa za dosežke v nogometu, saj je sedaj član NK SCT-Olimpija in član slovenske državne reprezentance.

PRIZNANJE ZA POMOČ - Večini častnih članov NK Bela krajina so naziv podelili konec novembra v Ljubljani ob predstavitvi knjige Nogomet v Beli krajini. Nekaterim, med njimi Blažu Pahulji (na fotografiji desno), pa jih je ob prestavitvi omenjene knjige pretekli teden v Črnomlju podelil podpredsednik nogometnega kluba Jani Stepan. (Foto: M. B.-J.)

Srečen dan dolenjskih odbojkarjev

Pionir je pod Mohorčičevo taktirko presenetil v Ljutomeru - Novomeščanke prvič uspešne doma - LIK Tilia je uspešno zaustavila nekdanjo soigralko

LJUTOMER, NOVO MESTO, KOČEVJE - Po porazih v prejšnjem krogu so minuli konec tedna vse tri dolenjske prvoligaške odbojkarske ekipe zmagale. Odbojkarji Pionirja so po zamenjavi trenerja presenetili v Ljutomeru, Novomeščanke so prvič zmagale doma, Kočevke pa so proti zadnjeuvrščenemu Taboru nesrečno izgubile le prvi niz. Do konca jesenskega dela prvenstva bodo igrali še enkrat, vsi pa tudi tokrat pričakujejo zmago.

Odbojkarji novomeškega Pionirja, ki so se po medlem začetku se0zone v prvi državni odbojkarski ligi odločili za carski rez in zamenjali ukrajinskega trenerja z domačim strokovnjakom prof. Janezom Mohorčičem, so v soboto dokazali, da s svojim moštvom še vedno sodijo med najboljše slovenske klube. Ljutomerčani, ki so bili pred sobotno tekmo tretji, so glede na dosedanjo igro Novomeščanov pričakovali zanesljivo zmago na domačem parketu, so se hudo ušteli. Odbojkarji Pionirja, ki so bili tokrat odlični v bloku in pri sprejemu, so zlahka dobili prvi niz s 15:8, v drugem nizu so nekoliko popustili in ga izgubili 15:13. Tretji in četrti niz sta bila ponovitev prvih dveh (15:9 in 12:15), o zmagi pa je odločal peti niz, v katerem so Novomeščani pokazali več znanja, moči in sreče ter ga dobili s 15:12. Pionirjevi odbojkarji so kljub zmagi še vedno na 6. mestu. Zadnjo jesensko tekmo bodo igrali doma v soboto, ko se bodo pomerili z ravenskim Fužinarjem, ki je letos zmagal le enkrat. Drugo moštvo Pionirja je z 0:3 doma izgubilo z Brežovico in je s tremi zmagami na 8. mestu drugoligaške lestvice.

Odbojkarice Novega mesta so tekmo z mariborskim Branikom zaradi smučarskega sejma odigrale že v petek in doživele prvo zmago pred domačim občinstvom. V prvem nizu so povsem nadigrale Mariborčanke, ki niso osvojile niti ene točke. Povsem drugače je bilo v drugem nizu, ko so gostje vodile že s 5:0. V podaljšani igri pa je Novomeščankam le uspelo zmagati, in sicer s 16:14. V zadnjem nizu so Mariborčanke še enkrat poizkusile obrniti igro v svojo korist, vendar jim razigrane domačinke z Vernigovo in Pastuchovo na čelu niso pustile več kot pet točk. V naslednjem krogu bodo Novomeščanke gostovale pri predzadnji Mislinji, pričakovana zmaga pa jih bo še utrdila na šestem mestu prve lige, kar je tudi njihov cilj v letošnji sezoni. Njihova druga ekipa je s 3:0 izgubila tekmo na Jesenicah.

Nekoliko težje delo kot Novomeščanke so imele Kočevke, ki so imele v gosteh zadnjeuvrščeni Tabor. Zaradi slabega sprejema so prvi niz celo izgubile, v nadaljevanju pa so onemogočile svojo nekdanjo soigralko Natašo Briški in naslednje tri nize dobile s 15:8, 15:3 in 15:7. Odbojkarice LIK Tilie so pred gostovanjem pri Krimu s petimi zmagami na petem mestu prve lige.

I. V.

Športna obvestila

NOVO MESTO - Agencija za šport v Novem mestu razpisuje rekreativno ligo v odbojki, ki se bo začela januarja leta 1994. V ligi lahko sodelujejo vse odbojkarske ekipe, ki ne tekmujejo v sistemu tekmovanj odbojkarske zveze Slovenije. Prijavnina za ekipo znaša 4.000 tolarjev in jo lahko nakažete na ŽR 52100-603-31109, prijavite pa se lahko na naslov Agencija za šport, p.p. 30, Novo mesto, najkasneje do 28. decembra. Informacije na telefon 22-267 ob delavnikih od 7. do 15. ure.

ČRNOMELJ - 25. in 26. decembra bo v črnomaljski športni dvorani v Loki božično-novoletni turnir v malem nogometu. Prijavnina znaša 4.000 tolarjev, ki jo lahko ekipe nakažejo na ŽR 52110-621-523-1430114-231045 ali pa denar prinesejo na žrebanje, ki bo v četrtek, 23. decembra, ob 18. uri v prostorih NK Bela krajina. Nagradni fond znaša 50 odst. prijavnine. Vse informacije na tel. 52-500, vsak dan od 18. do 21. ure.

ŠENTJERNEJ - 25. in 26. decembra bo v športni dvorani OŠ Šentjernej božično-novoletni turnir v malem nogometu. Prijavnina znaša 5.000 tolarjev. Prijava ekip in žrebanje bo v sredo, 22. decembra, od 18. do 20. ure v gostilni Majzelj v Šentjerneju. Vse informacije na tel. 42-014.

BREŽICE - Teniški klub Brežice bo v soboto, 18. decembra, ob 8. uri v dvorani tenis centra Brezina pripravil dvoransko prvenstvo Dolenjske v tenisu. Pravico udeležbe imajo vsi člani teniških klubov Dolenjske in Posavja. Prijavite se lahko pismeno na TK Brežice ali telefonsko na (0608) 65-380 najkasneje do petka 17. decembra, ko bo ob 19. uri v prostorih TC Brezina žrebanje.

IZENAČEN REKORD DRČE - Prizadevni člani šentjernejskega smučarskega kluba so na 45-metrski skakalnici v Drči pripravili tekmovanje v smučarskih skokih. Med mladinci je s skokoma 38 in 41 metrov zmagal mladi Belokranjec Dušan Šutaršič s Krasinca, ki je bil na tekmovanju za rekord skakalnice s 43,5 m dolgim skokom tretji pri članih. Med mladinci je bil drugi Šentjernejčan Simon Rangus (31 m in 34 m) in tretji Pavlin iz Straže. Pri članih so prva tri mesta zasedli gostje iz Cerkelj na Gorenjskem - Vili Ropret (40, 42), Janez Globočnik (40,42) in Peter Šlatnar (36, 38); četrti je bil Krčan Pompe (30, 33), peti Kostanjevičan Primc (33, 34) in šesti najboljši domačin Damjan Rangus s skokoma 31 in 34 metrov. V tekmovanju za rekord Drče je zmagal Ropret, ki je s 45 metrov dolgim skokom izenačil rekord skakalnice. (Foto: I. V.)

SEJEM BIL JE ŽIV - Smučarski sejem, ki ga je minulo soboto in nedeljo pripravilo smučarsko društvo Rog iz Novega mesta, je obiskalo preko 1.300 obiskovalcev. Ponudba nove opreme je bila najboljša do sedaj, saj se močno pozna prisotnost zasebnih trgovin s športno opremo, ponovno pa sta se izkazali Dolenjka in Alpina. Manjša je bila le ponudba rabljene opreme, kar je posledica padca kupne moči in novembrskega snega, zaradi katerega so si mnogi obnovili opremo že pred sejmom. (Foto: I. V.)

Kriza Kočevk, zmaga Novomeščank

Tretji poraz Kočevk, ki so izgubile prvo mesto - Novomeščanke zmagale drugič zapored

KOČEVJE - Kočevske rokometašice, ki so zablestele na začetku prvenstva prve ženske rokometne lige, so ta čas očitno v veliki krizi, saj so v soboto v Ajdovščini doživele že tretji poraz. Tekmo z Mlinotestom so sicer dobro začele, potem pa začele delati hude napake v obrambi in domačinke so jih hitro ujele ter dobile prvi polčas s 17:14. V drugem polčasu so hitre Ajdovke povsem zasenčile kočevsko ekipo, poraz s 35:26 pa je Kočevke umaknil s prvega mesta na lestvici. Čeprav imajo v svoji ekipi dve odlični strelki - Gorbunova je dosegla kar 10 golov, Burjakova pa je bila uspešna šestkrat - brez boljše obrambe ne bo šlo naprej tako, kot si v Kočevskem taboru želijo. V drugem delu prvenstva začnejo ekipe znova, zato zadnji porazi niti niso odločilni v boju za naslov državnih prvakinj.

NOVO MESTO - Novomeščanke so gostovale pri zadnjeuvrščeni Dravi in so zmago pričakovale, vendar je tako visoka razlika presenetila tudi nje same. Prvi polčas je bil še precej izenačen, Novomeščanke so ga dobile s 14:10, v nadaljevanju pa se je prednost gostij stalno povečevala, vse do 30:18. Rokometašice igrajo vse bolje, mladim se že poznajo izkušnje s prvoligaških tekem, v ekipo se je vrnila Klobučarjeva, kar se je poznalo predvsem pri bolj samozavestni igri v obrambi. Derčarjeva je v življenski formi, dosegla je kar 11 zadetkov, Veseličeva je zadela mrežo šestkrat, Turkova in Tomasova pa po štirikrat. Vse to so dobri obeti pred drugim delom prvenstva, ko se točkovanje začne znova.

Gorazd Canič

Caničeva zmaga

Uspešen povratek Gorazda Caniča po poškodbi

PTUJ - Gorazd Canič, že dolga leta najboljši novomeški boksar, se je po več kot polletnem prisilnem odmoru po poškodbi uspešno vrnil v ring. Na tradicionalni mednarodni boksarski prireditvi za zlato rokavico na Ptuju je v polteški kategoriji po treh rundah z soglasno odločitvijo sodnikov premagal ljubljanskega boksarja Jerkoviča. Dvoboj bi Canič lahko končal že v drugi rundi, ko je nasprotnika dvakrat spravil v knock down, vendar je nekoliko popustil, tako da glavni sodnik ni prekinil dvoboja pred koncem tretje runde. Na tekmovanju so nastopili boksarji iz Slovenije, Hrvaške, Bosne in Avstrije, od Novomeščanov pa je bil povabljen tudi mladi in izredno talentirani Tomaž Brinec, ki pa na zlati rokavici ni imel nasprotnika, zato ni mogel nastopiti.

OPRAVIČILO BRALCEM

Zaradi velikega števila dogodkov in stiske s prostorom v današnji številki Dolenjskega lista nismo mogli objaviti vseh člankov, za kar se prizadetim športnikom in bralcem Dolenjskega lista opravičujemo. O dogodkih bomo poročali v 51. številki, ko bo objavljeno tudi nadaljevanje članka Janeza Pence o preporodu novomeške atletike.

Še je upanje

Tri zmage in dva poraza Hrasta

NOVO MESTO - Jesenski del ekipnega državnega prvenstva v squashu je že skoraj končan, saj je igralcem te zanimive igre z loparji preostalo le še eno srečanje. Igralci novomeškega Hrasta so prvi letošnji tekmi z lanskim prvakom Fittopom in prvim favoritom letošnjega prvenstva Squashlandom gladko izgubili. V nadaljevanju jim je šlo precej bolje. Najprej so premagali Velenje s 4:1, potem Vojnik s 5:1, v zadnjem krogu pa Konex Brdo s 3:2. in Novomeščani zaradi snega niso mogli odigrati srečanja prvega kroga z zadnjeuvrščeno Mursko Soboto. Glede na to, da vsi pričakujejo zanesljivo zmago Hrasta v Murski Soboti, bo po končanem jesenskem delu velika gneča na drugem mestu, saj bosta imela po osem točk poleg Hrasta še Fittop in Konex. Za vodeči Squashland igra tudi nekdanji igralec Hrasta, Novomeščan Goran Vučkovič, ki je v zadnjem krogu na tekmi s Fittopom prvič premagal najboljšega slovenskega igralca squasha Janežiča. Če bi Vučkovič ostal pri Hrastu, bi se Novomeščani tudi letos potegovali za naslov državnega prvaka, tako pa Turku, Kupcu in izredno talentiranemu Gutmanu ostaja upanje na ponovitev drugega mesta.

Nekoliko manj uspeha kot fantje imajo dekleta. Igralke Hrasta so z eno samo zmago na predzadnjem mestu, ob morebitni zmagi v Murski Soboti pa bi se Verbičeva, Turnškova in Zupanova lahko priključile Vojniku in Konexu na četrtem mestu.

I. V.

Športnik leta 1993

Svečana proglasitev športnika leta bo v torek ob 17. uri - Pester program - Vodita Papež in Moretova

NOVO MESTO - Organizatorji tradicionalne prireditve Športnik leta v občini Novo mesto so za letos pripravili nekoliko drugačno prireditev, ki bo še bolj kot do sedaj posvečena najboljšim športnikom. Na njej bodo v torek, 21. decembra, ob 17. uri v športni dvorani Marof predstavili vse kandidate za naslov športnika leta, ki se bodo med sabo pomerili v štafetni igri, podelili priznanja vrhunskim športnikom in proglasili najboljše rekreativne ekipe celoletnih delavskih športnih iger. Predstavili se bodo plesalci plesne šole Borisa Vovka, videli boste posnetke s svetovnega prvenstva v ironman triatlonu na Havajih, kjer se je tudi letos izkazal Igor Kogoj, za glasbo bosta poskrbeli vse bolj znani novomeški skupini Društvo mrtvih pesnikov in Županova torta, najverjetneje pa bodo prireditev z modno revijo popestrile tudi manekenke Marka Klinca.

Do torka smo v Dolenjskem listu prejeli kar nekaj glasovnic. Pri fantih je v vodstvu kolesar Sandi Papež, vendar njegova prednost pred Igorjem Primcem, Gorazdom Stangljem, Martinom Dergancem in Matjažem Retljem ni velika, zato ni še nič odločeno. Svoje glasove bodo dodali še športni strokovnjaki, ki ponavadi glasujejo nekoliko drugače kot bralci, saj se na šport drugače spoznajo. Izenačeno je tudi pri dekletih, kjer sicer vodi smučarka Nuša More, tesno za petami pa so ji Darja Tratar, Mateja Udovč in Jana Vernig. Kdo vodi med ekipami, pa naj še ostane skrivnost. Glasovanje bralcev Dolenjskega lista še ni končano, pri izboru športnika leta pa bomo upoštevali vse glasovnice, ki bodo na naš naslov prispele do ponedeljka, 20. decembra.

Športnik leta 1993

MOŠKI

1. _____
2. _____
3. _____

ŽENSKE

1. _____
2. _____
3. _____

EKIPA

1. _____

VAŠ NASLOV

_____

_____

_____

Krško - jesenski prvak vzhoda

V zadnjem jesenskem krogu so Krčani premagali Polet, Sevničani Radgono, Akripol pa Besnico - Poraz AFP Dobove in Črnomlja - Prvoligaš Ribnica izgubil s Preventom

Rokometaši Krškega, ki so v zadnji tekmi jesenskega dela prvenstva v vzhodni skupini druge državne rokometne lige v gosteh premagali Polet s 23:18 - po prvem polčasu je bil izid izenačen 10:10 - so s tremi točkami pred drugouvrščeno Pomurko osvojili naslov jesenskega prvaka in so s tem z eno nogo že v prvi ligi.

V vzhodni skupini uspešno tekmujeta še dve posavski moštvi. AFP Dobova je v zadnjem krogu s 27:19 sicer izgubila v Ormožu in osvojila tretje mesto, vendar za Pomurko, ki je v zadnjem krogu zmagala, zaostaja le za točko. Tretji posavski klub Sevnica je v zadnjem krogu kljub močno oslabljeni ekipi - zaradi bolezni in poškodb niso igrali Šunta, Rantah in Šlogar - premagal Radgono s 27:20 (16:9) in osvojil peto mesto, za drugouvrščeno Pomurko pa zaostaja le za dve točki. Najuspešnejši strelec v sevniški ekipi je bil Vešligaj s 13 zadetki.

Tudi v zahodni skupini druge državne lige gre Dolenjcem dobro od rok. Trebanjski Akripol je premagal tudi zadnjega jesenskega nasprotnika moštvo Besnice z 20:19 (12:10). Ker rokometaši Besnice niso imeli proste dvorane, so tekmo odigrali v Trebnjem, kjer rokomet doživlja pravi preporod. Domači navijači, ki na vsaki tekmi napolnijo trebanjsko športno dvorano do zadnjega kotička, so zagotovo najboljša publika druge lige, včasih preglasijo celo sodnikovo piščalko; v takem vzdušju pa se vsaki gostujoči ekipi slabo piše. Trebanjci so po koncu jesenskega dela prvenstva tretjem mestu in so s tem za dve mesti presegli načrte, ki so si jih zastavili pred sezono. Črnomaljci, ki tudi igrajo v zahodni skupini so v Grosupljem nesrečno izgubili s 26:25, čeprav je bil izid po prvem polčasu še izenačen (12:12).

Naš edini prvoligaš Ribnica je zadnjo tekmo jesenskega dela prvenstva s Preventom v Slovenj Gradcu izgubil z 28:22. Tekma je bila izenačena le do 4:4, nato pa so domačini našli pravo igro, prvi polčas končali z izidom 14:11 in gostom iz Ribnice v nadaljevanju onemogočili vse poskuse, da bi zmanjšali razliko. Ribničani so s petimi zmagami in 10 točkami končali prvi del prvenstva na 10. mestu, vendar kljub temu niso brez možnosti, da se spomladi povzpnejo precej višje. Od tretjega mesta jih namreč ločita le dve točki, enako število točk kot oni pa imajo kar štiri moštva. V prvoligaški druščini izstopajo le štiri moštva. Pivovarna Laško in Kolinska Slovan sta si z ogromnim naskokom že zagotovili prvi dve mesti, Šešir in Velika Nedelja pa sta po prvem delu že zanesljiva potnika v drugo ligo.

Vsa ostala moštva vključno z Ribnico so tako izenačena, da je nemogoče napovedati, katero izmed njih bo na koncu pri vrhu in katero na repu lestvice.

I. V.

Zmagal je samo Snežnik

Snežnik je premagal Črnuče - Interier, Novo mesto 92 in Brežice so izgubili štiri tekme

Izmed domačih moštev, ki nastopajo v prvi in drugi košarkarski ligi, je v zadnjem kolu zmagal le Snežnik iz Kočevske Reke. Kočevci so na domačem igrišču srečanje s Črnučami začeli slabo in izgubili prvi polčas s 34:36. V nadaljevanju tekme pa se je razigral Nurkanovič, ki je bil s25 točkami tudi najboljši strelec, in zmaga z izidom 88:73 je ostala doma. Brežičani so se doma pomerili z drugouvrščeno Novo Gorico in z vodstvom po prvem polčasu (43:36) napovedali prvovrstno presenečenje. V drugem delu so že vodili za 12 točk, a jim je na koncu zmanjkalo moči in zmaga z izidom 80:70 je odšla v Novo Gorico. Novomeščani so prejšnji teden odigrali dve tekmi. Na ponovljenem srečanju z Radovljico se je ponovila zgodba z razveljavljene tekme. Novomeščani so ves čas vodili, pristranska gorenjska sodnika pa sta kriva, da so v zadnjih minutah tekmo izgubili s petimi koši razlike. Na srečanju rednega kola so se Novomeščani pomerili z vodilno Odejo Marmorjem, ki je bila na svojem parketu premočan nasprotnik, kar kaže tudi izid tekme 102:63 za Odejo Marmor.

Posebno zanimivo pa je bilo prvoligaško srečanje v Leskovcu med domačim Interierjem in drugo ekipo Smelta Olimpije. Mladi Ljubljančani so si vroče želeli zmago in to se jim je tudi obrastovalo. Gostje so dobili že prvi polčas s 33:30, in čeprav so Podbočani še 7 minut pred koncem tekme vodili s 13 točkami razlike, so Ljubljančani, tudi ob pomoči sodnikov, domačine ujeli in jih na koncu premagali s 66:64.

SMUČARSKI TEČAJI

NOVO MESTO - Smučarsko društvo Rog iz Novega mesta bo za božične praznike od nedelje, 26. decembra, do četrtka, 30. decembra, na Gaču pripravilo petdnevni smučarski tečaj za otroke in odrasle. Prijavite se lahko v novomeški poslovalnici Gloubtoura, kjer se lahko tudi včlanite v društvo oz. v Smučarsko zvezo Slovenije, kar vam prinaša popuste pri nakupu športne opreme in smučarskih vozovnic na večini slovenskih smučišč.

LISEC 9. NA SVETU

SEVNICA - Mladi sevniški karateist Danilo Lisec je bil med dečki najbolje uvrščen slovenski tekmovalec na 2. svetovnem karate pokalu za otroke in kadete v Miskolcu na Madžarskem. Medtem ko se v katah nobeden izmed slovenskih karateistov ni uvrstil med 20 finalistov, se je Lisec v borbah izkazal z devetim mestom v kategoriji od 11. do 12. leta, kjer je nastopilo kar 128 tekmovalcev iz celega sveta. Veliko bolje so se uvrstila dekleta, ki so osvojila zlato, srebrno in dve bronasti medalji.

50 Priloga
Novo mesto, 16. december 1993

»Saj ni bilo nič hudega, to počno vsi očetje!«

V zadnjih desetih letih je bilo v Sloveniji odkritih tisoč primerov spolno napadenih otrok, ki so bili mlajši od štirinajst let. Opravičila za to ni! Koliko takšnih primerov ostaja za štirimi stenami? Na novomeškem temeljnem sodišču so obravnavali v zadnjih treh letih 10 primerov spolne zlorabe otrok. Na žalost smo kot družba zelo tolerantni do nasilja nad otroki.

Devetletno deklico je lastni oče spolno zlorabljal že dalj časa. Deklica je trpela in prenašala, ko pa jo je začel posojati še sosedu za pijačo, ni več prenesla. Svoje bolečine, ki jih je skrivala več let, je morala nekomu zaupati. Oče je bil potem kaznovan, deklico pa je odšla v rejništvo. Vendar bolečine, ki bo v deklici ostala za vedno, tudi najhujša kazen ne more izbrisati. Na žalost to ni zgodba, ki bi se dogodila nekje na tujem, da bi lahko dejali, da tega ni pri nas, zgodila se je na Dolenjskem. Takšnih in podobnih zgodb je verjetno še nekaj, večina njih pa ostaja za gluhimi štirimi stenami.

Prijavljenih spolnih zlorab je malo

Po podatkih novomeške Uprave za notranje zadeve, ki pokriva občine Črnomelj, Metlika ter Novo mesto in Trebnje, je bilo leta 1991 prijavljenih 10 primerov kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost in moralo, kamor spada kršitev spolne nedotakljivosti z zlorabo položaja, poskus posilstva, posilstvo in drugo. Lani so policisti zabeležili le 5 takšnih primerov, v letošnjih devetih mesecih pa že 8. Med temi primeri so tudi primeri spolne zlorabe otrok, vendar jih je malo, še manj pa jih doseže sodni epilog. Glede spolne zlorabe otrok so na novomeškem temeljnem sodišču obravnavali 1991 leta 6 zadev; od tega dve še nista končani, 3 sodbe so bile obsodilne, kjer je sodišče ugotovilo, da je obtoženec kriv, in 1 oprostilna. Lani so obravnavali le dve takšni zadevi in obe sta bili obsodilni, letos pa prav tako dve, le da je ena že končana, druga pa še ni zaključena. Pri preiskovalnem sodniku so bile v zadnjih treh letih ustavljene tri zadeve, ki zaradi pomanjkanja dokazov niso prišle v sodno dvorano. Sodnica Milojka Gutman z novomeškega temeljnega sodišča pravi, da je sojenje spolnim deliktom eno najtežjih zadev za sodnika, saj je zelo pomembno, da zna vzpostaviti stik z otrokom - žrtvijo. Poleg tega pri spolnih zlorabah ni prič, ki bi nekaj potrdile ali ovrgle.

"Bistven je sodnikov pristop do otroka, ki je bil zlorabljen, da mu pusti, da po svoje pove, kaj se mu je dogajalo. V veliki večini primerov žrtve nasilja tega nočejo pripovedovati v prisotnosti obdolženca," pravi sodnica Gutmanova. Iz primerov, ki so jih v zadnjih letih obravnavali na sodišču v Novem mestu, je razvidno, da je do spolnih zlorab otrok prihajalo v socialno neurejenih družinah, kjer je pogosto prisoten tudi alkohol. "Ker ni prič, ki bi dejanje potrdile, saj storilec ponavadi to počne, ko je sam doma z otrokom, je treba tehtati, komu verjeti, mislim pa, da otroci o spolnih zlorabah ne lažejo, to se vidi iz njihovega pričevanja," meni Gutmanova. Matere reagirajo različno, predvsem so zelo prizadete, pogosto pa se postavijo na storilčevo, torej moževo stran, otrok pogosto tako ostane sam.

Pri nas se za otroka, ko pove, kaj se mu je dogajalo, šele začenja neprijetna pot dokazovanja. Svojo zgodbo mora zaupati večkrat: policistu, socialni delavki, preiskovalnemu sodniku pa potem ponovno na sodišču in verjetno še komu. Morda je tudi zaradi tega pri nas manj prijav spolnih zlorab otrok kot drugje po svetu. Npr. Nizozemci, kjer je spolno zlorabljenih otrok veliko več kot pri nas, so se z odkrivanjem teh zlorab začeli intenzivneje ukvarjati precej pred nami, dodelali so tudi metode, kako v takšnih primerih ravnati, in predvsem otroke preventivno spodbujajo, da povedo, kar se jim je zgodilo in da to ni njihova krivda. Pri njih teče drugače tudi sodni postopek: otrok izpove, kaj se mu je zgodilo, le enkrat, to izpoved pa zabeležijo na filmski trak.

Tolerantni do nasilja

Na novomeškem Centru za socialno delo pravijo, da se v zadnjih letih pri njih ni zgodil kakšen vpijoč primer spolne zlorabe, so pa naleteli na primere, ko so nekateri le nakazovali, da naj bi šlo za spolni napad na otroka. O tem, v kakšnih dilemah se pri razreševanju tega lahko znajdejo socialni delavci, smo se pogovarjali z direktorjem Centra za socialno delo Alojzom Simončičem, dipl. psihologom Ivanom Goršičem, dipl. socialno delavko Dubravko Hrovatič ter s socialnimi delavkami Gordano Bubalo, Marijo Gril in Tejo Lovšin.

Vsi so poudarili, da so pri nas otroci, ki so žrtve spolnega napada, dvakrat prizadeti: pri samem nasilju in pri razkrivanju in dokazovanju tega dejanja ter zaradi ožigosanja okolice. Potem, ko je oče obsojen, ni terapevtskega dela z družino, niti z očetom, čemur Nizozemci pripisujejo velik pomen. Velik pomen pripisujejo tudi ukvarjanju s storilcem, dejstvo je, da so to ponavadi motene osebnosti, pogosto pa so bile v svojem otroštvu žrtve takšnega početja njihovih staršev. V naši kulturi obstaja prepričanje, da vsakdo zna biti starš, Nizozemci o tem niso povsem prepričani, pogosto se oglasijo tudi pri strokovnjakih in povprašajo za nasvet, če so ravnali z otrokom prav.

Dosedaj so v glavnem vsi poznani vzgojni sistemi dovoljevali določeno stopnjo nasilnosti pri vzgoji, tudi pri nas, prav tako je še vedno prisotno mišljenje, da so otroci lastnina staršev, torej, da se z njimi lahko dela, kar se hoče. Konvencija o otrokovih pravicah pa pravi, da je pravica otrok, da so zavarovani pred vsemi oblikami zanemarjanja, izkoriščanja, trpinčenja in zlorab.

Brošuri, ki sta izšli pred dvema letoma o spolnem napadu na otroka in pred kratkim še zloženki: Otrokova pravica je biti varen, Zaščitimo otroka pred nasiljem, Otroci, je izdal Republiški sekretariat za notranje zadeve RS. Njihov namen je, da opozorijo otroke in starše, kakšne so njihove pravice, kje lahko dobijo pomoč, navaja jih k temu, da spregovorijo in da ni nič narobe, če so povedali, ter da to, kar se jim je zgodilo, ni njihova krivda. Predstavniki Centra so poudarili, da smo kot družba zelo tolerantni do nasilja do otrok, tako tudi do spolnih zlorab.

Zadnje čase se pri nas med strokovnjaki pojavlja dilema ali naj trpinčene otroke obravnava pravna ali terapevtska država. Najlažja rešitev je, če se odločimo le za pravno urejanje. Storilci bodo obsojeni za kaznivo dejanje in to je vse. Prav pa bi bilo, da se vključi tudi terapevtska država, kajti nekdo mora delati tudi z otrokom, družino in tudi s storilcem, saj si skoraj vsi otroci želijo odraščati pri svojih starših. Delavci Centra za socialno delo so poudarili, da si je za reševanje teh problemov treba vzeti čas, kajti nepremišljena poteza lahko povzroči otroku še več trpljenja in bolečin.

Opravičila za spolno zlorabo otrok ni!

Po nekaterih podatkih je bilo v Sloveniji v zadnjih desetih letih odkritih tisoč primerov spolno napadenih otrok samo do 14. leta. Izkušnje torej kažejo, da moramo preprečevanju teh pojavov dati večji poudarek tudi pri nas. Med ljudmi še vedno obstajajo zgrešene predstave, da so neznane osebe otroku najbolj nevarne, čeprav je v 85 odst. primerov storilec član otrokove ožje družine ali nekdo, ki ga otrok pozna in mu zaupa; prav tako ni res, da so žrtve le najstnice, so tudi deklice in dečki, npr.: nacionalna študija v ZDA leta 1981 je pokazala, da je v približno 90 odst. primerov spolnega napada na otroka storilec moškega spola in žrtev ženskega spola.

Spolne zlorabe se dogajajo v bogatih in revnih družina, izobraženih in manj izobraženih, ponavadi spolni napad ni enkraten pojav in v nekaterih primerih traja več let. Storilci imajo potem, ko jih odkrijejo, najrazličnejša opravičila, od tega, da vsi očetje to počno, da so dajali le spolno izobrazbo, izkazovali ljubezen, do tega, da je za to kriv otrok. Vendar izgovorov za spolni napad ni, to je zločin, pri katerem je storilec močnejši od žrtve. Vendar otrok, ki ima nekaj osnov spolne izobrazbe, ki mu jo lahko da šola, predvsem pa starši, bo tudi spolni napad lažje zaupal.

JOŽICA DORNIŽ

televizija · novo mesto

Čigava bo novomeška televizija?

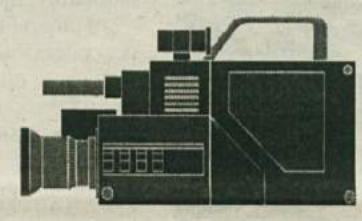

Kljub oddajanju s Trdinovega vrha se program Vaš Kanal, ki ga z izredno skromnimi sredstvi pripravljajo zagnanci pri Televiziji Novo mesto ni dosti spremenil. V novomeško televizijo želi vložiti kapital kar nekaj bodočih družbenikov, vandar jim zmanjkuje časa. Obstaja bojazen, da bo frekvenco prevzela ena izmed komercialnih televizij nad katero drži roko ena izmed političnih strank.

Ko so Novomeščani že skoraj davnega marca leta 1990 na tretjem kanalu kabelskega omrežja lahko prvič spremljali enourni program Televizije Novo mesto v ustanavljanju, si peščica navdušencev z visokoletečimi cilji ni niti v sanjah predstavljala, da bo program Vaš kanal čez tri leta in pol še vedno pripravljala na isti skromni ljubiteljski opremi. Marjan Moškon, ki je bil tedaj še direktor Grafike, ustanoviteljice prvega registriranega neodvisnega televizijskega programa v Jugoslaviji, je želel, da bi Novo mesto in Dolenjska vsaj na enem področju prebila led podeželske zaostalosti. Zbral je skupino enako mislečih ljudi, ki so bili pripravljeni trdo delati celo brez kakršnihkoli honorarjev. Med njimi sta bila tudi sedanji novomeški župan Franci Koncilija in nekdanji urednik Dolenjskega lista Tone Gošnik, ki sta se lotila urejanja informativnega programa, zraven pa mnogo mladih, ki so kot snemalci, novinarji, montažerji, operaterji in bralci veliko pripomogli, da je program Vaš kanal postal zanimiv in se kljub vsem težavam obdržal do danes.

Seveda ni bil cilj novopečenih televizijcev le oddajanje programa v novomeškem kabelskem omrežju, zato so že marca 1990 zaprosili za dodelitev frekvence na oddajniku na Trdinovem vrhu, od koder bi pokrivali celotno območje dolenjskih, posavskih in belokranjskih občin, kar so vse občine tudi podprle. Pri pridobitvi frekvence pa se je stvar hudo zapletla. Ko je spomladi leta 1990 že kazalo, da je na tedanjem jugoslovanskem ministrstvu že vse urejeno, smo v Sloveniji doživeli prve demokratične volitve. Peterletova vlada pa je potem, ko so v Beogradu dodelili frkvenco "politično komercialnemu" kanalu A na Krimu pri Ljubljani, na zahtevo Televizije Slovenija uvedla moratorij na dodelitev radijskih in televizijskih frekvenc. S svojimi zahtevki po dodelitvi frekvenc so se Novomeščanom pridružile še nekatere druge novoustanovljene televizijske postaje, ki pa so bile za razliko od novomeške, usmerjene predvsem komercialno. Vmes je prišla vojna in zadeva s frekvencami je bila kar za nekaj časa postavljena na stranski tir. Poleg tega se ni več vedelo, kdo ima sploh pravico dodeljevati frekvence. V bojazni pred konkurenco je hotela odločati o frekvencah celo Televizija Slovenija, vendar je konec lanskega leta Drnovškova vlada stvari le postavila na svoje mesto in letos za Veliko noč je na naslov televizije Novo mesto prišlo pismo z odločbo o dodelitvi frekvence na Trdinovem vrhu. Strokovnjaki Oddajnikov in zvez RTVS so usposobili poskusni 100-vatni oddajnik, Novomeščani pa so 8. junija z njim začeli oddajati svoj triurni televizijski program v eter.

Vendar brez denarja ne gre. Namesto, da bi stvar stekla tako kot bi bilo pričakovati, so Novomeščani še naprej delali program po starem ter na sedaj že povsem dotrajani in neprimerni opremi. Televizija Novo mesto nima niti ene svoje kamere, vse posnetke naredijo snemalci z zasebnimi Super-VHS in celo VHS napravami, ki seveda ne ustrezajo radiodifuznim normativom. TV Novo mesto nima zaposlenega niti enega novinarja in kar je še huje, nima niti komercialista, ki bi v hišo "prinesel" denar za plače štirih zaposlenih, vzdrževanje najnujnejše opreme in skromne honorarje blizu petdesetih zunanjih sodelavcev, ki še vedno delajo skoraj zastonj. Zakaj?

Lani naj bi bila ustanovljena družba z omejeno odgovornostjo Televizija Trdinov vrh, ki bi z ustanovnim kapitalom omogočila nakup ustrezne opreme in zaposlitev komercialista, novinarjev in tehnikov. Prve družbenice so bile občine Novo mesto, Trebnje, Črnomelj in Metlika ter štiri novomeške firme, vendar družba ni zaživela, ker televizija ni dobila frekvence, v tem času pa je začel veljati zakon o lastninjenju, zato je zdaj razvoj Televizije Novo mesto odvisen od dokapitalizacije, kar pa se lahko zgodi šele po zaključenem lastninjenju.

Na sestanku, ki ga je pred kratkim sklical novomeški župan Franci Koncilija z vsemi večjimi bodočimi družbeniki, so se dogovorili, da bodo svoje nekdanje pogodbene deleže povečali in uskladili, hkrati pa pridobili za sodelovanje tudi nove vlagatelje. Časa za to pa ni več veliko. Če Televizija Novo mesto do 3. marca prihodnjega leta ne bo začela oddajati programa z ustrezno opremo in v obsegu kakršen je bil predviden ob dodelitvi frekvence, jim bodo le-to lahko odvzeli in seveda ponudili novim interesentom, ki jih seveda ne manjka, saj televizijski signal s Trdinovega vrha pokriva dobršen del Slovenije in sega tudi na hrvaško stran. Zagotovo pa to ne bo več neodvisna pokrajinska televizija, namenjena javnemu obveščanju, temveč komercialna postaja, ki bi znala biti močno strankarsko obarvana.

IGOR VIDMAR

FOTO: I. VIDMAR

Na sliki so vsi redno zaposleni delavci Televizije Novo mesto. Kamera jih je ujela pri delu v skromno opremljenem studiu, kjer nastajajo dnevne novice iz Novega mesta in drugih krajev Dolenjske. Z leve proti desni: montažer Sebastijan Ajdišek, snemalec Dušan Pezelj, operaterka Jožica Murn, tajnica Stanka Rajer in oče novomeške televizije Marjan Moškon.

Utrinki z nevarnih poti

Svetovni popotnik in svobodni novinar Zvone Šeruga je napisal in izdal svojo tretjo knjigo Nevarne poti. V nji z besedo in sliko govori o kriznih območjih sveta, o ljudeh v krvavem objemu vojne, v trdem objemu revščine in begunstva.

Zvone Šeruga, doma s Sel pri Ratežu na Dolenjskem, zdaj udomljen v Ljubljani kot svobodni novinar, je poznan kot svetovni popotnik, ki doživetij z različnih geografskih poldnevnikov in vzporednikov ne tišči v sebi. Skoraj enako močno kot potovalska žilica utripa v njem tudi pripovedniška in fotografska žilica. S potovanj okrog in okrog zemeljske krogle sta nastali kar dve knjigi Potovanje k ljudem in Drugačne zvezde, množina reportaž in drugih časopisnih prispevkov ter tudi televizijski dokumentarni film. Na tisoče ljudi je Zvonetovim doživetjem prisluhnilo tudi v živo, saj je imel o svojih popotovanjih odmevna multimedijsko podprta predavanja. Zvone ima torej veliko izkušenj, tako potovalnih kot pripovednih, in postal je v tem pogledu pravi profesionalec, zato lahko pričakujemo kar precej od njegove tretje knjige, ki prav te dni prihaja iz tiskarne.

- Knjigi ste dali naslov Nevarne poti. Tudi poprejšnja vaša potovanja so bila večkrat nevarna, pa vendar se bistveno ločijo od teh, ki jih opisujete v svoji najnovejši knjigi. Kaj je v nji?

"Na svojih prejšnjih potovanjih sem ostajal na poti mesece in mesece, poti pa si nisem izbiral z namenom, da bi me vodile po krajih, kjer se dogajajo tistikrat aktualni dogodki, bil sem pač povsem svoboden in samostojen popotnik. Letos pa so bila moja potovanja povsem drugačna. Šlo je za naloge, ki sem jih kot svobodni novinar opravljal za časopisa Delo in Nedeljski dnevnik. Naloge so bile jasne: priti sem moral na določeno krizno območje, opraviti tam svoj posel in se zatem s svežimi materiali čim hitreje vrniti."

- Kam vse ste bili?

"Januarja letos sem preživel deset dni v Somaliji, februarja in marca sem potoval s terenskim avtomobilom dva tedna vozil vzdolž zahodne hrvaške fronte ter skozi Hercegovino in osrednjo Bosno, maja pa sem bil v času prvih svobodnih volitev v Kambodži, zatem pa še deset dni v Vietnamu in na poti domov šest dni v Kalkuti. Poleti sem v dobrih treh tednih z motorjem prepotoval vzhodno Hrvaško, Srbijo, Kosovo in Črno goro. Vendar moram povedati, da moja nova knjiga ne govori le o teh najnovejših potovanjih. V prvih štirih poglavjih pišem tudi o izkušnjah s prejšnjih potovanj, tako da je knjiga nekakšna kombinacija izkušenj s prejšnjih in sedanjih potovanj."

- Imena držav, po katerih ste potovali, so že sama po sebi dovolj zgovorna in izdajajo, da ste se tokrat srečevali z ljudmi v težkih življenjskih stiskah, z vojno, revščino, begunci.

"Da. Rdeča nit moje nove knjige je prav to: sedanje vojne v naši soseščini in begunstvo, ob tem pa še silna revščina, ki vlada ponekod po svetu, težko prebijanje skozi življenje, prostitucija. Dotaknil sem se tudi vloge, ki jo pri tem igrajo Združeni narodi in Mednarodni denarni sklad. V deželah tretjega sveta delujejo zelo vprašljivo, prej bi se dalo reči, da slabo kot dobro. Moja potovanja so bila sicer prekratka, da bi lahko nastopal kot poznavalec obiskanih dežel in suvereno delil edino zveličavne resnice o vzrokih, posledicah in rešitvah. Daleč od tega. Mislim, da je nespametno iskati eno samo resnico. Kaj kmalu ugotoviš, da ne gre za poenostavljeno shemo dobri in slabi fantje, kar še posebej velja tam, kjer ljudje množično umirajo in trpijo za svoj različni prav."

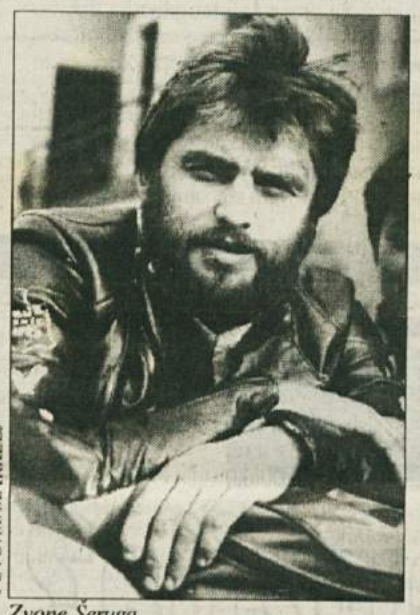

FOTO: M. MARKELJ

Zvone Šeruga

- Z dogajanjem v kriznih deželah sveta smo kar dobro obveščeni, saj nas mediji dan za dnem bombardirajo s slikami in poročili o vojnah, ranjencih, umiranju od krogel in lakote. Kako pišete v knjigi vi pišete o tem?

"V knjigi sem poskusil tako rekoč iz prve roke podati vtise in spomine na kraje, ljudi in dogajanja, ki nas sicer spremljajo po vseh medijih. Mislim, da prav zaradi prezasičenosti z medijskim poročanjem ne dojemamo in sprejemamo vse tragičnosti dogajanja. Za časopise sem poročal novinarsko, torej sem podajal predvsem dejstva, v knjigi pa podajam svoja osebna videnja, zato mislim, da bodo bralci stvari, o katerih pišem, globlje doživljali in sprejemali. Predno sem se lotil svojih zadnjih potovanj, sem bil po sili razmer - ponesrečil sem se z zmajem in si poškodoval hrbtenico - v prisilnem mirovanju. Imel sem veliko časa za razmišljanje. In takrat mi je padlo v glavo, da bom poskusil namesto dolgih potovanj opraviti kratka, a intenzivna potovanja v krizna območja sveta, o katerih toliko berem in slišim. Hotel sem na lastne oči videti kraje in ljudi, o katerih sem bral, doživeti bolj človeške, osebnejše vtise. To nekaj velja."

- Ko bralcem v knjigi ponujate svoja doživetja in videnja, se ne zanašate samo na moč besede, enakovredno uporabljate tudi fotografijo. Kaj vam pomeni?

"Fotografija je močna stvar. Nikoli je sicer nisem imel za svoj osnovni poklica in zato vanjo nisem vlagal vsega, kar bi si zaslužila in bi zmogel sam. Me je pa spremljala na vseh potovanjih, na teh zadnjih morda še najbolj. Resneje kot poprej sem se posvetil fotografiranju in zaradi tega nisem maral vzeti s seboj video kamere. Fotografija mi s svojo relativno enostavnostjo nudi več smaostojnosti, ki je žal ni mogoče doseči s tehničnimi in programskimi zahtevami dela na televiziji. In nekaj tudi drži: določenih stvari še tako močne besede ne morejo opisati bolje kot ena sama, celo slaba fotografija. Samo letos sem posnel okrog 7000 diapozitivov in si ustvaril goro fotografskega materiala, iz katere sem za knjigo izbral le delček, 163 fotografij, a tudi to je ob 190 tipkanih straneh besedila veliko. Knjiga ima tako močno poudarjeno fotografijo. Na nek način mi je bil za zgled znani ameriški mesečnik National Geographic."

FOTO: Z. ŠERUGA

Vojna idila na meji med Srbsko krajino in Hrvaško. Onkraj Drave so že ostrostrelci.

- Knjiga je avtorska v več pogledih: ste pisec besedila, avtor vseh fotografij, urednik, založnik in še več, tudi oblikovanja ste se lotili kar sami. Kako to?

"Za oblikovanje Nevarnih poti sem sprva imel oblikovalca, ki naj bi knjigi dodal nadih elegance in popolnosti. Toda umetniško pojmovanje časa nekaterih ljudi se nikakor ne ujema s strogimi časovnimi termini v tiskarni. Tako sem se moral z oblikovanjem v zadnjem hipu poprijeti kar sam, da sem še ujel zadnje roke, ki so jih za tiskanje knjige postavili v tiskarni. Nesojeni oblikovalec je v treh mesecih neplodnega sodelovanja bolj ali manj negativno vplival na moj duševni mir kot vse vojne in krizna območja skupaj. K sreči je bila izkušnja s ljudmi Studia Jabolko in Repar, kjer so mi pomagali pri računalniškem prelomu in pripravo fotografskih predlog, neprimerno boljša. Z njihovo pomočjo je uspelo, kar je bilo že videti skorajda nemogoče: od oblikovalske ideje v moji glavi do oddaje pripravljenih materialov v tiskarno je minilo le osem dni."

- Knjiga je zdaj izšla, članki in reportaže so napisane? Kaj še ostane?

"V načrtu imam še pripravo multimedijskih predavanj, s katerimi bom ponovno obiskal vse večje kraje po Sloveniji. Potem pa bomo videli. Ni v moji naravi, da bi se zasedel doma. Najbrž bom spet odšel kam na pot. To je pravzaprav moj način življenja in ne nazadnje tudi moj poklic. Če povem po pravici, v tem tudi uživam. Mislim, da živim bogato življenje, čeprav nimam veliko denarja, a delam to, kar mi pomeni veliko in me veseli. Morda sem si s knjigo Nevarne poti tudi nekako začrtal, kaj in kako želim delati v prihodnosti. Svet je še velik, poti na njem so neštete, moj zvesti sopotnik fotoaparat Canon pa orodje, ki dela čudeže, na filmih in v dušah ljudi. Želim si, da bi še veliko povedala skupaj."

- Kako gledata na vaša potepanja po svetu žena in hči Kaja, še posebno, ko vas vleče na nevarne poti?

"Žena Romana je pametna punca in še poklicna novinarka povrhu. Razume me in se strinja z menoj, da je bolje, da potujem, kot da ves nesrečen čepim le doma. S trinpolletno Kajo pa je lahko: obljuba, da bo dobila cunjasto punčko s črno kožo ali knjigo, v kateri bodo naslikani sami Kitajčki, dela čudeže."

MILAN MARKELJ

Knjigo NEVARNE POTI z avtorjevim podpisom lahko naročite neposredno pri avtorju. Do konca decembra imate 25-odst. popust, tako da jo dobite za 2950 SIT. Naročilo pošljite na naslov: Zvone Šeruga, p.p. 181, 61101 Ljubljana, lahko pa knjigo naročite tudi po telefonu ali faksu na št. (061) 14-06-126. Plačate po po povzetju.

naše korenine

Ura spominov

FOTO: T. JAKŠE

Jože Lužar

Ura se je lepo zasvetila, kadar jo je oče potegnil iz lajbiča in pogledal nanjo. Otroke je še posebej pritegnila, saj je imela na zadnji strani vgravirano podobo lovca s psom, ki se je kar niso mogli nagledati. Še bolj kot podoba pa jih je vznemirjalo neprestano tiktakanje iz notranjosti tega bleščečega predmeta. Še in še bi poslušali enakomerne glasove iz njene notranjosti, ko jim jo je oče pritisnil k ušesom. Ko je Jožek rasel, mu je ura bila najljubši spomin na očeta. Komaj šest let mu je namreč bilo, ko mu je umrl. Zdaj se ga le še medlo spominja, suhljatega, zgaranega možaka, kako se je neprestano gnal za plugom in voli. Delo ga je tudi pokopalo in za Jožetom Lužarjem je ostala le ura, ki jo je njegov sin Jože skrbno čuval. A to je zgodba, ki jo bomo povedali na koncu.

Jožetov oče je bil doma iz Vinice in se je k Livkovim v Zalog pri Škocjanu, kjer je bila pri hiši svoj čas gostilna, priženil. Temna senca zle usode pa je že prej legla nad hišo. Edini fant v družini je ostal v avstrijskem Gradcu v službi pri nekem baronu in doma sta ostali samo dve sestri. Najstarejša se je poročila, a ji je mož zelo mlad umrl. Tudi vdova ni imela sreče. Neke temne noči je utonila v Radulji. Pri hiši je ostala le še Lojzka, ki se je že nekoliko v letih poročila z Jožetom. Rodilo se jima je šest otrok, trije so ostali živi. Eden od teh je bil tudi Jožek, ki je privekal na svet leta 1923. Življenje na kmetiji je imel rad, pa saj drugega tudi ni poznal, kajti po očetovi smrti je bilo za mater zelo težko in potrebovala je vsako roko, ki ji je lahko priskočila na pomoč. Tudi sosedje so pomagali, če je bilo treba. Tudi Rupar ali njegovi hlapci s posestva Vrh, o katerem smo letos že pisali. Načrte so imeli lepe eni in drugi, žal se je vse skupaj drugače zasukalo. Ruparjevo posestvo je bilo po vojni zaplenjeno in je sedaj precej zanemarjeno, Lužarjevo, ki je tudi ostalo brez pravega naslednika, pa je počasi kopnelo.

In zakaj Jože ni ostal doma na zemlji, ki jo je imel vendar tako rad? Vmes je prišla vojna, ki je marsikomu prekrižala načrte. Tudi njemu jih je. Januarja triinštiridesetega je odšel z Gubčevo brigado. Nihče ga ni nagovarjal, tudi ni imel velikih idej in velikih vizij. Tako se mu je pač zdelo prav in naravno. Marsikaj je moral zaradi te svoje odločitve pretrpeti, saj so bila pota, po katerih so hodili partizani, precej nevarna. Dostikrat jih je zato tudi skupil, saj je bil kar petkrat ranjen. Njegovo telo je še danes polno brazgotin. A jo je še vedno bolje odnesel kot nekateri drugi. Na primer tisti štirje, ki so jih zajeli domobranci, med njimi je bila tudi Ruparjeva Ivanka z Vrha, ki so jo klicali Dženi, kajti rojena je bila v Ameriki. Eden od ujetih, Dolče Taborski, je imel dve pištoli, ko so ga prijeli. Eno so mu vzeli, drugo pa je skrito obdržal pri sebi. Ko je ostal sam s stražatjem, jo je potegnil izpod oblačil, ranil stražarja in ušel. Tako se je rešil gotove smrti. Po vojni se je še večkrat srečal s stražarjem, ki ga je bil ranil, saj sta se poznala med sabo. Druge tri so domobranci ned potju ubili. "Bila je vojna," pravi Jože, ko se na njegovem stanovanju Nad mlini pogovarjava o tem." In ljudje so izginjali. Na obeh straneh so bili taki, ki jim bila dana priložnost, da so se izživljali in so uživali v ubijanju. Teh ni bilo dosti in navadni borci za likvidacije dostikrat niti nismo vedeli."

Petič je bil Jože huje ranjen. To je bilo četrtega aprila leta 1945 v bližini Lašč. Bližal se je konec vojne in z juga so pritiskale različne vojske in iskale prehode proti severu. Spopadi so bili kratki a močni. V enem od teh je dobil Jože strel v nogo. S tem je bila vojna zanj praktično končana. Za silo so ga pevezali na Pogorelcu, potem pa naložili na kamion. To je bilo za Jožeta posebno doživetje, saj se je prvič peljal s kamionom. Bil pa je tak, da so ga kurili kar na drva. V Črmošnjicah je bil operiran, potem pa se je v Štrekljevcu pod Gorjanci pridružil drugim ranjencem. Čakali so na transport. Ko se je zvedelo, da bodo pristali zavezniški avioni, so vaščani ranjence naložili na volovske vprege in odpeljali na improvizirano letališče. Nakladanje in razkladanje je trajalo nekaj ur, ves čas pa so jih preletavali dvotrupi zavezniški lovci. Da se je tokrat Jože prvič peljal z avionom, ni treba posebej poudariti. Še na eno prevozno sredstvo je Jože stopil prvič v življenju. To je bila ladja. Z njo se je se je konec aprila vrnil na Reko, nato pa v osvobojeno Ljubljano.

No, sedaj pa se zopet vrnimo k očetovi uri. Tik pred vojno se je Jožetu pokvarila in odnesel jo je v popravilo k urarju Budni, ki je nekdaj imel delavnico na sedanji Ulici komandanta Staneta. Med vojno je bila tista hiša bombardirana in kasneje porušena. Jože je mislil, da je ura seveda izgubljena. Pa se je nekaj let po vojni oglasil pri mojstru Budni, ki je bil zdaj na Glavnem trgu, in ga povprašal, če je morda njegova ura še kje. Opisal jo je po sliki na zadnji strani. Urar je odšel v zadnjo sobo, prinesel karton s starimi urami in pričel brskati. In res jo je našel. Manjkalo je steklo na njej in kazalci, a bila je ura, ki se je je Jože spomnil v rokah svojega očeta. Iz žepa je potegnil listek, ki ga je prejel od urarja pred vojno. Listek od očetove ure in materina fotografija, to je bilo edino, kar je Jožeta spremljalo skozi vse ofenzive in tegobe partizanščine. V Novem mestu se je po zaslugi vestnega urarja, ki je iz ruševin izbrskal, kar je ostalo od njegove delavnice po bombnem napadu, spet srečal s spominom na očeta.

TONE JAKŠE

o uskokih

Kdaj so v Žumberak prišli Uskoki?

Žumberak je prostrano, višinsko, razgibano, valovito in zaokroženo ozemlje med Kolpo, Savo in Krko ter se kot greben razteza med Slovenijo in Hrvaško. Med preseljevanjem slovanskih plemen od 7. do 13. stoletja je bil pod upravo novoustanovljene zagrebške nadškofije. Nekoliko kasneje, ko je bil del Žumberka povezan s Črnomljem in Metliko, je sodil pod okrilje Kranjske marke. Na začetku 14. stoletja je cerkvena oblast prišla pod oglejsko oziroma pod goriško nadškofijo, kar je povzročalo dolgotrajne spore med cerkvenimi oblastmi zaradi pobiranja cerkvene desetine. V prvi polovici 13. stoletja so nekateri vladarji začeli prodajati žumberško zemjo nemškim fevdalcem, zato je vedno bolj prehajala pod upravo dežele Kranjske. Novi gospodarji Žumberka so že v 13. stoletju podarili veliko vasi samostanom. Ko je leta 1407 v bližini starega gradu Sichersteina celjski grof Herman II. utemeljil kartuzijo Pleterje, jo je Ulrich leta 1428 obdaril z devetimi žumberškimi vasmi.

V 16. in 17. stoletju so se na Žumberku zgodile velike narodnostne spremembe, ki so bile predvsem posledica turških vdorov na Kranjsko. Po padcu Bosne leta 1463 so Turki vse bolj pogosto prodirali na Hrvaško in na Kranjsko. Ko so se leta 1469 prodrli do Ljubljane, so na svoji poti požigali žumberške vasi, večino ljudi pa so odgnali v suženjstvo. Nasilno izseljevanje se je nadaljevalo tudi v prvem desetletju 16. stoletja in tako so skoraj vsa žumberška naselja opustela. Turki so dobili prosto pot za vpade na Kranjsko.

Počasi so se v te zapuščene višinske vasi začeli prisêljevati ljudje iz Bosne in Dalmacije, ki so dolga leta trpeli pod turškim jarmom. Zgodovinski viri trdijo, da so se na turškem zasedbenem ozemlju Bosne in Dalmacije pojavili tajni odposlanci, ki so tamkajšnjim prebivalcem obljubljali popolno svobodo in odpravo vseh fevdalnih obveznosti. Znano je, da jih je na njihovi poti na Žumberak spremljala in varovala celo krščanska vojska, da jih ne bi presenetili Turki.

Novi prebivalci so se preseljevali v letih 1530 do 1741, prišlo pa jih je približno tri tisoč. V prvih letih po preselitvi so se že pojavile težave, zlasti ker pribežniki niso dobili obljubljene zemlje. Zato so začeli samovoljno krčiti gozdove ali pa so zemljo zasegli redkim tamkajšnjim kmetom - Mazolom, to pa je, razumljivo, razplamtelo sovraštvo med priseljenci in kmeti. Zgodovinski viri prišleke imenujejo prebege oziroma Uskoke, Vlahe in tudi Turke, staroselce pa Mazole (Šokce).

Leta 1533 so Uskoki dobili posebne privilegije. Fevdalci so jih namreč za šest let oprostili vseh dajatev, vendar so morali zato služiti vojsko. S takšnim položajem niso bili zadovoljni, zato je kralj Ferdinand leta 1535 izdal povelje, s katerim so bili priseljenci osvobojeni vseh dajatev in tlake za dvajset let. Uskokom je ostala dolžnost, da so na kraljev poziv zgrabili orožje in odšli na vojsko na svoje stroške.

Uskoki so se med svojo vojaško službo ukvarjali z dovoljeno in tudi s prepovedano trgovino, skratka, izkoriščali so vse prednosti, ki so jih imeli. Tako so bili prebegi z jugovzhodnega Žumberka znani trgovci in prekupčevalci (mešetarji), saj so tihotapili sol in tobak. Časa so imeli na pretek, zato je marsikatera uskoška skupina zašla med roparske bande.

SLAVKO DOKL

NAGRADA V NOVO MESTO IN LJUBLJANO

Žreb je izmed reševalcev 48. nagradne križanke izbral OLGO TOMAŽIN iz Novega mesta in IVANKO PLAHUTNIK iz Ljubljane. Tomažinovi je pripadla denarna nagrada 3.000 tolarjev, Plahutnikova pa bo prejela knjižno nagrado, Doklovo povest Uskoška princesa z avtorjevim podpisom. Nagrajenkama čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 27. decembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 50. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 48. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 48. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: NOČ, OVNAČ, ARU, CIUHA, POŠTENJAK, IMPOTENCA, SHEEN, TO, MANTRA, ASKA, SVALJEK, TAR, TERIER, SRK, JM, OSTEN, TARIFA, ILIREC, ENOSED, KONICA, PASAŽA.

prgišče misli

Vse, kar nam je res koristno, si lahko kupimo za majhen denar, samo nepotrebne stvari so naprodaj za visoko ceno.

A. MUNTHE

Ko smo starejši, vedno bolj vemo, da je bilo vse naše delo samo priprava za nekaj česar ne bomo nikoli dosegli.

M. MAHNIČ

Jezik je božja stvaritev, torej umetnina; pačijo ga samo tisti, ki so poganskega, praznega duha.

M. MAHNIČ

Zatajeno sovraštvo ustvarja lažno sovraštvo.

S. GRIFFIN

NAGRADNA KRIŽANKA 50

AVTOR: JANEZ KOGOVŠEK	KDOR SKRBI ZA DELOVANJE SVETILNIKA	PODATKI O AVTORJU, ZALOŽNIKU IN TISKU V KNJIGI	PARADIŽ, RAJ	BREZALKOHOLNA PIJAČA	ŽOGA IZVEN IGRIŠČA	NEUMEN ČLOVEK	FILMSKA IGRALKA VERSOIS	PRITOK UNE V BOSNI	DEL OSTREŠJA
LASTNOST ČLOVEKA, KI OBŽALUJE SVOJA DEJANJA									
VODOVODNI INSTALATER									
MIRUJOČI ALI GIBAJOČI SE ELEK. NABOJ									
GLAS, ZVOK				NACISTIČNA DRŽAVNA TAJNA POLICIJA	STARA AZIJSKA DRŽAVA / OLIVER CROMWEL				
IAN FLEMING / DRUŽABNA PRIREDITEV			MAKED. REVOL. DELČEV / GL. MESTO ŠVICE					PTIČ NA VISOKIH NOGAH, Z DOLGIM VRATOM	TIPALKA PRI ŽUŽELKAH
⇨						VISEČ SNEŽNI ZAMER	ZADNJA IN PRVA ČRKA / RUSKO M. IME		

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	ALBANSKI POLITIK VLLASI	MESTO OB AZURNI OBALI / OS. IZ DR. ŽIVAGA	⇩				ZNAK V HOROSKOPU				
DOKAZ O ODSOTNOSTI OBTOŽENEGA NA MESTU ZLOČINA					OZEK KONEC POLOTOKA / UNITED NATIONS		DEL SKLADBE / STOLETJE, ERA				
PISANJE POSTAVK RAČUNA											
GLAVNO MESTO ARMENIJE						HUDOBEN NASILEN ČLOVEK					
PLESKAR (LJUDSKO)					DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	OSMI TON OD OSNOVNEGA					

o genijih in genialnosti

V Himalaji človeške misli

Kdo je genij? Pamet, talent in znanje niso dovolj, človek mora biti še ustvarjalen, delaven in imeti mora nekaj posebnih lastnosti, da s svojim umom seže na vrhove človeške misli.

Dandanes sta besedi genij in genialno zelo pogosto izrečeni in uporabljeni. Genialni in geniji so brcalci žog, smučarji, boksarji, tenisači in sploh vsi športniki, ob njih pa še borzni mešetarji, politični povzpetniki pa pisana množica vseh tistih, ki ljudi zabavajo v živo ali prek televizijskih zaslonov, politiki in kdo bi vedel še kako. Tako sta besedi genialno in genij povsem razvodeneli in pomenita samo še oznako za nekaj, kar je dvignjeno nekoliko nad vsakdanje povprečje. Videti je, kot da imamo v novejšem času poplavo genijev, v resnici pa jih je izredno malo - po prepričanju enega od strokovnjakov, ki se ukvarja z vprašanjem genialnosti, samo sedem.

Genialno namreč ne pomeni, da si zelo dober v kaki stvari, da si pameten, da dosegaš na testih inteligentnosti prek 100 točk ali da znaš hitro rešiti zapleteno miselno uganko. Genialnost je več od tega, predvsem pa precej bolj redka, kot bi sodili po prepogosti rabi te besede. Znanstveniki se že precej časa mučijo z vprašanjem, kaj je sploh genialnost, kako jo definirati. Namesto definicij so dolgo raje uporabljali najrazličnejše podatke in opise o osebnostih, za katere nesporno velja, da so bili geniji.

Že leta 1904 je Havelock Ellis v svoji študiji o britanskih genijih zapisal nekaj dejstev, ki naj bi bila tesno povezana z genialnostjo. Po podatkih, ki jih je zbral, je izračunal, da se geniji rodijo predvsem starejšim roditeljem: več kot 30 let starim očetom in več kot 25 let starim materam. Značilnost mnogih genijev je tudi ta, da so bili v otroštvu bolehni. Po podatkih in ugotovitvah drugih raziskovalcev naj bi bila za genije značilna tudi spolna vzdržnost (Kopernik, Descartes, Galilei, Newton). Med geniji pa naj bi bilo tudi precej takih, ki so v mladosti ostali brez enega od roditeljev (Dickens, Marie Curie, Darwin).

Sedanji raziskovalci se ne zadovoljujejo le z ugotavljanjem takih podatkov, marveč ciljajo višje. Z analizami največjih osebnosti iz zgodovine skušajo odkriti, na kakšen način so velikani človeštva razmišljali in kakšne so bile njihove značajske črte. A tega se ne lotevajo le zato, da bi odkrili "vzorec" genija, pač pa, da bi s svojimi dognanji pomagali navadnim pametnim smrtnikom razmišljati bolj ustvarjalno, da bi pomagali staršem in učiteljem učinkoviteje vzgajati in bistriti otroke. Iščejo pa seveda tudi odgovor na vprašanje, zakaj danes ni več genijev, kot so so bili denimo Freud, Picasso ali Einstein.

Harvardski psiholog David Perkins ugotavlja, da za to, da človek doseže vrh sposobnosti človeške misli, nista dovolj le inteligenca in znanje. Lep dokaz je "najpametnejši človek na svetu". Oseba z najvišjim inteligenčnim kvocientom, kar so jih kdaj izmerili, je Marylin Savant, vendar s svojimi 228 točkami IQ ni še nič omembe vrednega dala človeštvu. Poleg inteligence in znanja je za genije namreč značilna predvsem ustvarjalnost. A tudi to še ni dovolj. Vse skupaj se mora združiti v osebnost, ki s svojimi dognanji pretrese svetin človeštvu odkrije popolnoma nova miselna in duhovna obzorja. Za genije torej ni bistvena značilnost, da rešujejo znane probleme, marveč da odkrivajo nove. Za analiziranje sanj denimo ni potreben genij, bil pa je potreben genialni um, da se je vprašal po pomenu sanj za duševno dinamiko v človeku. Harvardski vzgojni teoretik Howard Gardner je v svoji knjigi Ustvarjalni duh izrisal profile sedmih genijev novejšega časa, Freuda, Einsteina, Picassa, Stravinskega, Eliota, Gandija in Grahamove. Ti so po njegovem prešli reševanje obstoječih problemov in hrabro odkrili nove.

Po najnovejših ugotovitvah je značilnost genialnega duha, da zna to, kar mu dajeta pamet in znanje oblikovati na povsem nove, presenetljive načine. Psiholog Dean Keith Simonton s Kalifornijske univerze pravi, da genij iz znanega tvori več novega kot ostali talentirani ljudje. Na to naj bi opozarjali že sami besedi za misliti in inteligenco. Latinski "cogito" (mislim) ima prvotni pomen "skupaj zmešen", "intelego" pa "izbiram izmed". Tisti redki ljudje, ki znajo miselne elemente oblikovati v nekaj povsem novega, v umetnino, znanstveno teorijo ali izum, imajo nekatere značilne osebnostne črte: nagnjeni so k ikonoklastvu, radi imajo intelektualno tveganje in se ukvarjajo z idejami, ki so za večino mislecev prismojene, pogosto jih zanimajo stvari s popolnoma različnih področij in združujejo stvari, za katere ne bi nihče pomislil, da imajo kaj skupnega. Gutenberg je denimo do epohalnega izuma tiska prišel, ko je združil tako raznorodne stvari, kot je stiskalnica za grozdje, kovanja denarja in mehanizem za izdelovanje igralnih kart. In še nekaj, kar si velja zapomniti: geniji so izredno delavni in zagnani ljudje!

MiM

(Vir: Newsweek)

zdravnik razlaga

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Kako preprečiti bolečine v križu

Pri dvigovanju težjih bremen naj se teža bremena čim bolj zmanjša. To dosežemo tako, da razdelimo breme, ki ga je treba dvigniti, na več oseb. Če smo prisiljeni breme dvigovati sami, to napravimo postopoma. Breme naj bo čim bolj ob telesu, ker se na ta način teža porazdeli na večjo površino. Napačno je dvigovati breme s pripognjeno hrbtenico in iztegnjenimi nogami. Pravilno je, da se podporne ploskve telesa čim bolj približajo bremenu, kolena in kolki se upognejo do pravega kota, hrbet je vzravnan, breme pa je čim bliže središču telesa. Pri prenašanju in dvigovanju bremena moramo vedno paziti, da breme dvignemo ter se šele nato zasukamo, ne pa da to delamo istočasno. V tem primeru pride (torej pri zasuku in istočasni obrmenitvi) do nepravilne obremenitve medvretenčne ploščice. Seveda isti mehanizmi veljajo za ostale gibe, na primer, če skušamo breme z višjega položaja postaviti niže.

Pri prenašanju bremena moramo paziti, da hrbtenica ni nagnjena na eno stran. Težke predmete nosimo izmenoma na enem, nato na drugem ramenu. Če je možno, porazdelimo breme na obe roki tako, da nosimo na primer rajši dve manjši vedri vode kot pa eno večje. Če smo prisiljeni nositi težji predmet, ga naslonimo na telo, vendar se pri tem ne smemo nagniti nazaj, ker bi na ta način nepravilno obremenili križ.

Pravilna drža pri gospodinjskih opravilih

Pravilna drža ima velik pomen pri vsakdanjih opravilih, zlasti če trajajo dalj časa, na primer v gospodinjstvu. Gospodinje namreč sodijo med tiste poklice, ki imajo najdaljši delovni čas. Poleg obveznosti v službi delajo še doma. Da bi gospodinji olajšali delo, je treba upoštevati nekaj navodil. Zelo važno je, da ima pravilno višino delovne površine. Skoraj vedno pa je pomivalno korito postavljeno prenizko, ker leži v isti liniji z ostalimi elementi. V tem primeru si pomagamo tako, da se s prednjim delom telesa oziroma trebuhom naslonimo na rob pomivalnega korita in tako dobimo držo, ki nam olajša delo. Tudi pri pranju perila je treba paziti na držo. Zlasti je to pomembno pri starejših osebah.

V starih stanovanjih je to težko doseči, popravimo pa lahko takrat, ko stanovanje obnavljamo. Pomembno je, da pri delu lahko delno sedimo in delno stojimo. Pri opravilih, ki zahtevajo stanje, na primer pri likanju, pogosto delamo nepravilne zasuke telesa. Temu se lahko izognemo tako, da stopimo korak naprej ali nazaj in s tem zasuke zmanjšamo. Seveda je zlasti manjše stvari možno likati tudi sede. Predmeti, ki jih pogosto uporabljamo, morajo biti v višini, ki ne zahteva pripogibanja. Tako naj hladilnik stoji višje in ne na tleh.

Predmeti, ki jih uporabljamo za čiščenje, na primer sesalec za prah, metla ali podobno, morajo imeti primerno dolg ročaj. Če ga nimajo, lahko to popravimo s primernim razkorakom. Pri čiščenju tal je pametneje poklekniti, kot pa se pripogibati. Svetujemo tudi, da pod koleni položite blazino ali krpo. Klečimo izmenoma na enem oziroma na drugem kolenu. Tudi pri drugih opravilih hrbtenico držimo čim bolj vzravnano. Pripogibamo pa pri tem kolena in kolka. Poseben problem za gospodinjo so nakupovanja. Breme mora razporediti na obe roki, saj enostranska obremenitev pripelje do prekomerne obremenitve hrbtenice in mišičja. Pri nakupovanju zato vzemite nakupovalni voziček!

(Se nadaljuje)

praktični praktični praktični praktični KRIŽ KAŽ

Praznovanje doma

Ko boste razmišljali o garderobi za praznovanje, morate najprej vedeti, kjer nameravate preživeti božični in silvestrski večer. Zadnja leta jih je večina praznike preživela doma in najbrž bo tako tudi letos. Kar zadeva garderobo, je doma veliko manj zahtevna kot če bi, zlasti silvestrski večer, preživeli v lokalu, kjer marsikdaj okus igra postransko vlogo. Četudi boste doma oblečeni v vsakdanja oblačila, jim z novimi modnimi dodatki vdahnite nekoliko praznične, svečanosti. Prav je, da kljub praznovanju v ožjem družinskem krogu praznično oblečete tudi otroke, zlasti za božič. Moškemu ne zmerite, če ne bo nosil kravate, zato pa se ve skrbno naličite. Če boste za novoletno noč odšle praznovat tudi na ulico, je najpomembneje, da se oblečete v topla ter barvno in stilno usklajena oblačila, manj pa, da so praznična. Dovolj so bleščice na šalih, reverjih, v laseh, na licih.

Vezene voščilnice

Skrajni čas je, da pripravite voščilnice. Zakaj jih ne bi letos naredili kar sami? Izvezite jih v božičnih barvah, torej z rdečo in zeleno prejico na belo podlago. Poleg prejice potrebujete primerno tkanino za vezenje s križnim vbodom, dva kosa lepenke, velika 10,5 cm x 16 cm, kos vzorčastega blaga, velikega 17 cm x 22 cm, lepilo in lepilni trak. Odločite se za motiv, na primer za smrekico, rožico, adventni venček, srček, smrekovo vejico z okraski ali kaj podobnega in ga z dvojno nitko prejice izvezite na blago. Iz enega kosa lepenke izrežite okence v velikosti vezenine ter lepenko oblepite z vzorčastim blagom. V okencu zarežite v blago po diagonali od vogala do vogala. Blago zapognite na narobno stran in ga prilepite z lepilnim trakom. Na drugi kos lepenke nalepite izvezeni košček blaga. Zložite kosa lepenke in ju zlepite.

Polnjen kruh

Potrebujemo 1 francosko štruco kruha, 370 g paštete, 2 kisli kumarici, 1 rdečo in 1 rumeno vloženo papriko, 80 g vratine, 80 g trapista, sol. Kruh pazljivo izdolbemo in čvrsto napolnimo z nadevom, potem pustimo štruco nekaj časa v hladilniku. Za nadev penasto zmešamo pašteto in ji dodamo del zdrobljene sredice, kisle kumarice zrezane na kocke, prav tako zrezano rdečo in rumeno papriko, vratino in sir. Posolimo po okusu. Preden nadevani kruh postrežemo, ga zrežemo na tanke rezine, zložimo na krožnik, po želji okrasimo in ponudimo.

Kaj bo zadržalo zajca?

Dolgotrajen sneg in pomanjkanje hrane bosta prisilila divjad, da se bo približevala naseljem in se lotila sadovnjakov. Posebno divji zajec utegne narediti na mladem sadnem drevju pravo razdejanje. Najbolj mu tekne jablana, za njo pa hruške, medtem ko nad koščičastim sadjem ni tako navdušen in se ga loti le v skrajni sili. Stoodstotno mu pot do zanj tako sladke skorje prepreči le dovolj visoka žična ograja, ki je tudi ob debeli snežni odeji ne more preskočiti. Žal je to tudi najdražja zaščita, ki si je vsak sadjar ne more privoščiti. Zateči se mora k cenejšim rešitvam: k odvračalom (repelentom) ali k ovijanju drevesnih debel s slamo, koruznico ali plastičnimi folijami. Da taki ovoji ne bodo zatočišče mrčesa, je priporočljivo spodnji del debla oviti z lepljivim trakom bioplastom. Divjad delno zadrže tudi na robovih sadovnjaka nalašč nametane veje sadnega drevja, ki jih je moč brez škode narezati predvsem na bujno rastočih drevesih.

Zimska vožnja IV

Večina nesreč na zasneženih in poledenelih cestah se seveda zgodi zaradi neprilagojene hitrosti. Včasih mora biti ta zelo nizka, zato previdnost ni odveč. Zlasti nevarni so ovinki in klanci. Tako v ovinek kot v spuščajoči se klanec zapelje izkušen voznik pripravljen, se pravi z zmanjšano hitrostjo in znižano prestavo. Zavirati ali prestavljati na ovinku ali spuščajočem se klancu, ko vozilo že prične zanašati, je nevarno. Na zasneženi cesti je dobro, če voznik obvlada tako zvano rally tehniko vožnje, ko spreminja smer vožnje s kratkimi korekturnimi sunki volana in rahlimi zaporednimi pritiski na plin. Ta tehnika pride zlasti v poštev pri vozilih s pogomom na prva kolesa in lahko voznika zlasti pri dolgih klancih, ko nemočno drsi proti nasproti vozečemu vozilu, potegne iz zagate, če nima visoke hitrosti in če uporablja nizko prestavo, seveda.

preteklost v gosteh

FOTO: I. POČKAR

PREVOZ POZIMI - Sani, s kakršnimi so prevažali tovore, so bile poleg otroških sani na Slovenskem najpogostejše. Z njimi so vozili drva, kole, gnoj, pesek in kamenje. "Hribci", kmetje iz višje ležečih krajev Posavja, so si s takšnimi sanmi zvozili vse potrebno. Vpregli so vola, a kmetje iz ravninskih predelov konja. Bukove sani, izdelane po vzoru starih, je po drugi svetovni vojni izdeloval samouki kolar iz Gornjega Obreža pri Brežicah, kovaško pa jih je opremil domači kovač. Voznik je moral biti izkušen in spreten. Med vožnjo je imel noge na sanicah, če je bilo strmo, pa na "mačku", to je zavori. V še večji strmini je zaviral z dodatnimi "rajsi" - verigami. Zadnjikrat so bile Glogovškove sani iz Gornjega Obreža (na fotografiji) v uporabi leta 1960, ko sta z ženo vozila kola v gorco. (Pripravila dipl. etnologinja Ivanka Počkar)

Iz Trdinovih zapiskov

Kmečka lahkodušnost *- Kmetje veseli, če dobe na posodo 100 f. da plačajo dolžnih 50f. Zdi se jim, kakor da so dobili zastonj posojene denarce - lahkodušni ne pomislijo, da bo treba vrniti in da bo teže vrniti 100 f. nego pred 50.*

Mehkužnost pod dežnikom *- Mehkužni tod mnogi ljudje tako, da razprostro kmetje ombrele o vročini. Videl moža tolči kamenje pod ombrelo.*

V mestu živeti pa ne *- Naseliti se v mestu je brezumno: ni prijetno živeti v mestu in je sramota v mestu delati kmečki posel, n.pr. kako bi se mu rogali, ko bi kdo nosil v mestu drva na plečih -na kmetih je vse to naravno. Mora se kupiti drago vse na trgu in pri rokodelcih.*

Izvrstni raki *- Rakov dosti tudi v potokih, n.pr. Radoli, Bršlinki, pri Potočarski vasi. Tu pod slapom so izvrstni kakor krški.*

Vojaški kor dobiva naroden obraz *- Nemčurji niso nič kaj zadovoljni z mestno brambo. Hude se radi sprejemanja kmečkih okoličanov v kompanijo, tudi radi šarž nastal je hud prepir. Oficir Wagner je jezen izstopil iz brambe in govoril še za neke druge nemčuhe, da bodo sledili ga. Našinci pa se radujejo, da bo dobil vojaški kor na tak način popolnoma naroden obraz in značaj.*

NAŠA ZGODBA

MATEJA ČIMERMAN

"SITNA" MAMA

Hitro se je danilo in znova je začelo deževati. Pravo razkošje je bilo ležati v postelji in poslušati škrebljanje dežja, a Jelkino sanjarjenje in poležavanje je prekinila mama s klici iz kuhinje.

Jelki se je mudilo. Ura je neusmiljeno hitela. Kar stoje je spila kavo, bala se je, da bo zamudila službo.

"Če bi četrt ure prej vstala, bi sedaj lahko v miru pojedla," je mama boječe rekla. Odkar je bila Jelka v službi in samostojna, je rada svojo samostojnost krepko poudarjala.

"Saj nisem otrok, že vem, kaj delam!" ji je odgovorila tudi to pot. Mati je molčala. Čeprav je bil njen molk kratek, je Jelka spoznala, da ni storila prav. Hitro je vzela torbico in oblekla plašč. Ko je bila že pri vratih, je prišla za njo mama z dežnikom v roki.

"Jelka, oblačno je, vsak čas lahko prične deževati. Vzemi dežnik!"

"Ne bodi sitna, mama, bom že sama vzela dežnik, če bo treba!"Mama se je zdrznila in obstala.

"Že tako sem pozna, ti me pa še zadržuješ." Zaloputnila je z vrati ter stekla po stopnicah. Zakaj so mame tako sitne? je pomislila.

Mama je tiho zaječala. Vrnila se je v kuhinjo. Spet in spet je ponovila ime svoje edine hčere. In kakor da bi ptiči, ki so peli na vrtu, pripovedovali o njeni ljubljeni edinki, je stopila k oknu, da jim prisluhne...

Čez pol leta je Jelkina mama zbolela in tiho, kot je živela, tudi umrla.

Nekaj dni po pogrebu je Jelka spet hitela v službo. Bila je pozna. Stekla je po stopnicah. Ko je stopila na ulico, je videla, da dežuje. Vrnila se je po dežnik. Tisti trenutek ji je živo stopila pred oči podoba matere z dežnikom v roki in s solzami v očeh. Obstala je. Pri srcu jo je zbodlo. To je bil opomin. Kot odsev materine miline so ji šinile skozi zavest materine besede. Zavedala se je, da je bila žrtev svoje mladostne zaletavosti. Zdaj tiste čase, ko se je prepirala z mamo, vidi drugače: sebe je pomilovala in bila neobčutljiva za mamo.

ANJA G.

ZID

Pred kratkim me je sestrična poabila k sebi v Berlin, kjer živi že nekaj let. Skupaj sva si ogledali nekaj najzanimivejših značilnosti tega mesta; Aleksanderplatz, Brandenburška vrata in seveda ostanke nekdanjega Berlinskega zidu.

Priznati moram, da me je zid oz. nekdanji Vzhodni Berlin še najbolj zanimal. Sestrična je ustregla moji želji in me, čeprav nerada, odpeljala v Vzhodni del. Razumela sem jo, ko sem zgledala ta del mesta. Stanovanjski bloki, pusti in nezanimivi, so dobesedno silili v mene in neslišno kričali o nekdanjem strogem režimu. Na ulicah so se igrali otroci vseh narodnosti; Nemci, Turki, Poljaki, Romuni, Azijci... Večji del mest so v bistvu revne četrti, kajti po združitvi obeh Nemčij je večina tukajšnjih prebivalcev izgubilo svoja delovna mesta, saj so tovarne, ki so delovale v komunističnem režimu in s pomočjo nekdanje SZ, večinoma propadle.

V času komunistične vladavine so Vzhodni Nemci lahko sprejemali samo en TV kanal, na osebne avtomobile so čakali 10 let in nasploh so bili zelo izolirani ter odvisni od SZ. Z odstranitvijo zidu pa je Vzhodno Nemčijo, posebno pa Berlin, zajel t.i. "val demokracije", ki je ljudem obrnil življenje na glavo.

Danes Nemci vztrajno brišejo sledi nekdanjega režima. Tako je na ulicah močno viden vpliv Zahoda. Na veliko gradijo nove trgovske centre, ulice so poplavljene z reklamnimi plakati... Na mestu, kjer je nekoč stal zid, sadijo drevesa in postavljajo spomenike tistim, ki so pred leti skušali zbežati v lepšo prihodnost, pa jim to ni uspelo. Res je, da so v času, ko so postavili zid, razdvojili marsikatero družino. Venčar pa kljub temu večina Berlinčanov ni navdušena nad odstranitvijo zidu. Tako eni kot drugi so se znašli v socialnih težavah in za te obtožujejo drug druge.

Ni potrebno, da odpotuješ v London in nato še v Moskvo, da opaziš razliko med Vzhodom in Zahodom, dovolj je, da obiščeš Berlin in že zaznaš razliko.

KNJIŽNA POLICA

Zakladi Slovenije

Knjig, ki predstavljajo Slovenijo in njena bogastva, nam res ne manjka, saj jih je v zadnjem času izšlo kar precej, vendar pa monografija ZAKLADI SLOVENIJE, ki je prvič izšla pred 15 leti, ostaja ena od najboljših in, sodeč po podatku, da je skupna naklada vseh dosedanjih izdaj presegla 100.000 izvodov, tudi najbolj priljubljenih monografij o Sloveniji, za kar gre zasluga verjetno tako izvrstnemu besedilu dr. Matjaža Kmecla kot pretehtanemu izboru fotografij.

A 15 let je v teh burnih in spremenb polnih časih veliko in marsikaj, kar je bilo zapisano v prvih izdajah monografije, povsem ne drži več, bistveno pa se je spremenilo tudi osnovno gledanje na Slovenijo, ki ni več samo del neke države, marveč samostojna in neodvisna država. V vihri časov so se nekoliko spremenili tudi kriteriji pri ocenjevanju vrednot, saj denimo ni več mogoče gledati na jeseniško železarno ali krško jedrsko elektrarno kot na slovenske zaklade. To in pa potreba, da monografija postane informativnejša in primernejša tudi za tujce (najnovejša izdaja je izšla tudi v angleškem in nemškem jeziku), je narekovalo nekatere dodatke in spremembe v besedilu. In ker je bila knjiga že v predelavi, so se pri Cankarjevi založbi odločili, da jo prenovijo tudi likovno: tako je dobila novo opremo in prek 40 novih barvnih fotografij. Zdaj monografija na 336 straneh v besedi in s 600 slikami predstavlja po zaokroženih območjih najlepše, najzanimivejše in najpomembnejše naravne in kulturne zaklade slovenske zemlje od davnih do današnjih dni.

MILAN MARKELJ

Prva pomoč

Nesreča nikoli ne počiva, pravi ljudski pregovor, in nanjo moramo biti pripravljeni ne samo kot možne žrtve, marveč predvsem kot tisti, ki pomagajo ljudem, potrebnim pomoči. K temu nas ne zavezuje le moralna dolžnost človeške solidarnosti, marveč tudi zakon, ki pravi, da smo dolžni v nujnih primerih dati prvo pomoč po svojih zmožnostih. Od nudenja prve pomoči je pogosto odvisna usoda poškodovanca ali nenadno obolelega, prepreči lahko celo smrt ali invalidnost. Seveda je za nudenje prve pomoči potrebno primerno znanje. Vsi smo se nekaj o tem naučili v šoli, pri vozniškem izpitu, na tečajih Rdečega križa in še kje, a kot vsako znanje je tudi to dobro kdaj pa kdaj obnoviti, še posebno, ker se tudi spoznanja o pravilnem nudenju prve pomoči z razvojem medicine spreminjajo. Obnavljanju in nabiranju novega znanja je poleg drugega namenjena knjiga PRVA POMOČ, ki je te dni izšla pri Cankarjevi založbi.

Gre za prevod najnovejše izdaje priročnika prve pomoči, ki jo je pripravil britanski Rdeči križ s še nekaterimi organizacijami, ki skrbe za vzgojo prebivalstva. Knjiga je bila prevedena že v kakih 15 jezikov , skupna naklada vseh izdaj pa gre v milijone izvodov, kar vse je bilo dovolj močno priporočilo za pripravo slovenskega prevoda (zanj sta poskrbeli Mojca in Vesna Hočevar). Priročnik odlikuje sistematičnost, preglednost in nazornost, k čemur veliko pripomore prek 500 barvnih ilustracij in barvne oznake poglavij, ki olajšajo iskanje potrebnih informacij. Ena od novosti priročnika je tudi, da posveča pozornost značilnim težavam sedanjega časa, aidsu in motnjam, povezanim z uživanjem alkohola in drugih mamil. Skratka, gre za knjigo, ki ne bo odveč v nobenem domu, da o šolah in različnih ustanovah sploh ne govorimo.

MILAN MARKELJ

Še dva nobelovca

Znamenita zbirka Nobelovci, ki jo je zasnovala Cankarjeva založba, je bila sicer zaključena že pred več leti, vendar pa založba občasno natisne nove zvezke ter tako zbrani vrsti nobelovcev dodaja najnovejše dobitnike te ugledne nagrade. Pred kratkim sta tako izšli dve novi knjigi, ki sta vrsto v slovenščino prevedenih nobelovcev uvrstili še dva: Octavia Paza in Nadine Gordimer, nagrajenca za leto 1990 oziroma 1991.

Mehiški pesnik in esejist **Octavio Paz** zavzema v sodobni hispanoameriški književnosti najvišje mesto in je ena najbolj plodnih, polemičnih in vsestranski tamkajšnjih osebnosti. V Nobelovcih je predstavljen z izbranimi pesmimi in eseji. Izbor in prevod sta opravili Branka Kalenič Ramšak in Jasmina Markič, ki je napisala tudi spremno besedo o avtorju. Odločitev, da Paza predstavijo z izborom pesmi in esejev, je utemljena z za tega ustvarjalca zelo značilnim povezovanjem obeh književnih zvrsti, Pazov esej se kot most povezuje z njegovo poezijo. Južnoafriška pisateljica z izrazitimi simpatijami za temnopolto prebivalstvo in humanistka, ki se zavzema za socialno in rasno pravičnost v svoji domovini, **Nadine Gordimer**, se slovenskim bralcem predstavlja z izbranimi novelami, ki jih je prevedla Alenka Moder Saje, medtem ko je spremno besedo o avtorici napisal Janko Moder. Izbor zajema dela iz petih novelističnih zbirk. čeprav je Gordimerova napisala tudi več romanov, je novela zanjo najbolj značilna in pirljubljena literarna oblika sporočanja.

Mirjam Bezek - Jakše
Tone Jakše
17

PRI ROJAKIH ONKRAJ LUŽE

Na poti se 110 kilometrov od Toronta ustavimo pri Francu Turku iz Škrjanč pri Novem mestu, ki je zadnjih osem let župnik kar v dveh angleških farah, kjer tako rekoč ni Slovencev. Cerkev sv. Patricija, zraven katere stoji veliko župnišče, v katerem biva župnik Turk, je bila letošnjega marca stara sto let, medtem ko druga cerkev, v kateri je župnik, cerkev Lutrške Marije božje, šteje šele enajst let. Prav Turkova zasluga je, da je notranjščina cerkve sv. Patricija ohranila nekdanjo podobo. Ravno ko je prišel v faro, so hoteli cerkev modernizirati. Vsi kipi in stari oltar so bili že v kleti, obsojeni na propadanje. Toda prinesel jih je nazaj in obnovil v starem stilu. Povsem drugače je v mlajši cerkvi, ki je zgrajena v modernem stilu, a zato prav nič manj zanimiva. Zlasti zbujajo pozornost okenske poslikave. In ko župnik Turk zaokroži zgodbo o tem, kako so nastale, znova spoznava, kako majhen je svet in kako velika Slovenija, katere prebivalci so razkropljeni po vsej zemeljski krogli. Poslikave so namreč delo slikarke Jožice Kvas-Jemec, ki se je s svojim možem, sicer slovenskim kiparjem iz Argentine, srečala, ko je študiral v Parizu. Njuna skupna pot se je končala v Kanadi, kjer sedaj ustvarjata.

Mučeniki - starejši in novejši

Z avtomobilom se odpeljemo še nekaj deset kilometrov v notranjost dežele. Cesta se vije po tipični kanadski pokrajini, redko posejani s farmami in gozdnimi zaplatami, se vzpenja v blage griče in spušča v doline, na dnu katerih tečejo počasne močvirne reke ali se blestijo jezera. Na eni od vzpetin pred nami se nenadoma dvigne mogočna cerkev. To je znamenita Martyr's Shrine Church of St. Josef, ki je večini Slovencev v Kanadi poznana kot Jožefova cerkev v Midlandu, kajti sem radi zahajajo na božjo pot, nekako tako, kot doma verniki obiskujejo Brezje. Razlika med Brezjami in cerkvijo v Midlandu je le ta, da sem ne prihajajo samo Slovenci, ampak kanadski katoličani, v večini evropskega porekla. To se vidi po spominskih kamnih in znamenjih, ki jih je hrib okoli cerkve poln. Spominska znamenja svojim mučenikom so tukaj postavili v spomin nedolžnih žrtev v različnih vojnah in vstajah. Teh nobenemu narodu, kot kaže, ni manjkalo. Največja znamenja imajo Poljaki in Nemci, med številnimi drugimi pa sva na travnati jasi pod cerkvijo našla tudi železen križ, posvečen slovenskim žrtvam vojne od leta 1941 do 1945. Znamenja so pač postavljale različne skupine z mislijo na določene žrtve in povsem možno je, da so se žrtve, katerim so bila znamenja postavljena, opredeljevale za čisto nasprotne cilje. Mučeništvo in smrt pa je pomen teh ciljev izbrisalo, od vsega je skupaj je ostala le še skupna vera in skupno upanje v odrešitev. Prav temu sedaj v cerkvi pripisujejo največji pomen, kar dokazuje tudi to, da je prav ta kraj leta 1984 obiskal tudi papež Janez Pavel II.

Seveda pa cerkev ni nastala na tem kraju brez vzroka in si ni pridobila svojega mučeniškega slovesa kar tako. Pod cerkvijo v dolini ob reki je ograjeno naselje, nič kaj podobno današnjim. Saj tudi ni. To je zelo prepričljiva konstrukcija naselbine iz sedemnajstega stoletja. Imenuje se Sainte-Marie, ljudje pa ji enostavno pravijo kar Indijanska vas. Poleti, ko je naselbina odprta za obiskovalce, dela v njej večje število študentov, ki so opravljeni prav tako kot njihovi predhodniki pred tremi stoletji in pol in poskušajo obiskovalcem, kako so takratni prebivalci živeli in s čim so se uhvarjali. Zdaj je naselbina precej prazna, v njej so le stalno zaposleni delavci, med njimi je večina Indijancev, ki popravljajo stavbe, urejajo poti in nasade, da bo vse nared za turistično sezono. Čeprav do uradnega odprtja manjka še nekaj tednov, pa lahko smuknemo skozi vrata in si vas ogledamo.

Naselbino Sainte-Marie so leta 1936 ustanovili francoski jezuiti, ki so prišli iz Quebeca. Potovanje nikakor ni bilo enostavno, saj so za več kot 1200 kilometrov potrebovali kar 20 do 30 dni, ob ugodnih vremenskih razmerah seveda, kajti pot jih je vodila večinoma po rekah in jezerih, ki so jih premagovali s kanuji. Misijonarili so med Indijanci in pleme Huronov, med katere so prišli, je bilo za njihove nauke kar dovzetno. Precej se jih je tudi naselilo v vasi Sainte-Marie, ki je tako dobila poleg samostanskega tudi svoj indijanski del in precej narasla. Toda vsa indijanska plemena, ki so se često bojevala tudi med seboj, misionarjem niso bila naklonjena. Tako se je zgodilo, da so kdaj katerega od njih tudi ubili. Leta 1649, bilo je 16. marca, so v sosednji vasi St. Louise zajeli petinšestdesetletnega očeta Jeana de Brebeufa in njegovega mlajšega spremljevalca Gabriela Lalemanta skupaj z veliko skupino pokristjanjenih Indijancev. V vasi St. Ignace so jih mučili in veliko pobili, le redki preživeli so ušli. Trupla pobitih misionarjev so bila vrnjena v naselbino Sainte-Marie, katere prebivalci so poslej živeli v strahu pred napadom morilskih plemen. Zato so sami naselbino zažgali, ustanovili začasno naselbino Sainte-Marie II na nekem otoku, a tudi to kmalu zapustili in se leta 1650 vrnili v Quebec. S sabo so prinesli tudi posmrtne ostanke mučenikov. Jean de Brebeuf je kmalu postal najbolj znan kanadski katoliški mučenik in septembra lani je dvanajstisočglava množica vernikov slovesno pospremila njegovo lobanjo, ko so jo vrnili v te kraje in shranili v cerkvi Martyr's Shrine Church of St. Joseph. Zdaj vemo, od kod cerkvi tako ime. Vas Sainte-Marie so ljubitelji kanadske zgodovine in turistični delavci že pred desetletji rekonstruirali in sedaj poleti privablja množice turistov.

Kanada skriva še mnogo skrivnosti, lepot in neznanskih prostranstev. Tudi veliko število naših rojakov, ki jih ne bova mogla nikoli obiskati in spoznati, še živi in dela tu. A najino bivanje na novi celini se bliža koncu. Pred hišo že stoji srebrni Lincoln strica Slava, ki nas po lepi avtomobilski cesti odpelje čez ameriško mejo. Stric Slavo se nekam neugodno preseda, ko nas obstopijo ameriški cariniki. A ni nobene sile, uradniki preverijo najine dokumente, se čudijo slovenskemu potnemu listu in nas spustijo naprej. Stric Slavo se oddahne. Šela zdaj pove, da je prostorni prtljažnik poln šunk, klobas, kokošine, jajc, sadja, kislega zelja in drugih dobrot. Kadar se Slovenci iz Chicaga odpravijo k znancem v Kanado, je tako, kot bi se ljubljanski sorodniki odpravili na Dolenjsko. Vračajo se s polnimi prtljažniki hrane, to pa je v Ameriko prepovedano uvažati. Dobro, da za prtljago nisva vedela že prej, sicer bi nama bilo tesno, tako kot nama je bilo ob prvem vstopu v Ameriko.

Letališča na poti nazaj v domovino so polna vrveža, ki pa postaja, ko se mu človek privadi, dolgočasen. Vsakdo poskuša preživeti ure čakanja, kakor pač ve in zna. Šele arhaična dolenjska govorica naju na dunajskem letališču zbudi iz enoličnosti. Čakajočim za polet proti Celovcu se pridruži skupina starejših izletnikov. Pisana oblačila izdajajo, da prihajajo iz dežel onkraj luže. Tudi angleške besede, ki se vrivajo v pristne slovenske dialekte, povedo, da gre za skupino slovenskih izseljencev. Na letalu se seznanimo. Iz Toronta prihajajo. Nekaj jih je bilo celo na isti gledališki predstavi kot midva. Kaj hitro ugotovimo nekaj skupnih znancev in že se prične stara znana slovenska pesem: "Ali poznate tega in tega? Ste bili tam in tam?" Svet je postal zares majhen.

KONEC

Prihodnjič nov podlistek:

Karel Rustja:

Proge na Dolenjskem

(Že) diktatura?

Namesto pravice in resnice smo dočakali samo izgubljene iluzije

Diktatura ni samo tisto stanje, ko kak diktator nedemokratično prevzame oblast v svoje roke. Diktatura je tudi stanje nepravne države, omajanega ugleda najvišjih organov oblasti, zagotavljanje funkcioniranja teh organov na nedemokratičen način, vsesplošno nezaupanje, razvrednotenje temeljnih postulatov uspešnega občestva in izgubljenega občutka za stvarnost.

S takšno obliko diktature se v Sloveniji že srečujemo. Kako je mogoče drugače razumeti nelegitimno obnašanje državnozborskih poslancev, njihovo discipliniranje z raznimi kolegiji in podpisovanje aneksov strank vladajoče koalicije, ki pokončnim poslancem jemljejo pravico do odločanja po njihovi vesti. Ob vsem tem potekajo privatizacijske prevare vseh vrst, narašča javni dolg, bohotijo se afere, smešijo se napori za udejanjenje resnične narodne sprave in moralno prenovo slovenstva, vse številnejše pa postajajo vrste žrtev slovenske pomladi t.j. vseh tistih, ki so upali, da bodo dočakali pravico in resnico, dočakali pa so izgubljene iluzije.

V takšni obliki diktature žal Slovenija že živi. Od nje pa do prave diktature je samo korak. Slovensko desnico skrbi takšno stanje in ob tem upa, da predsednik Republike Slovenije g. Kučan zaradi vsega tega ne bo prisiljen uporabiti svojih ustavnih pooblastil za uvedbo izrednih razmer in razpis predčasnih državnozborskih volitev.

Za Slovensko desnico:
DANIJEL MALENŠEK

RIGELNIK PROTI PARLAMENTARNI DEMOKRACIJI?

Med drugim je v zadnji številki Dolenjskega lista g. Peter Volasko v članku prikazal tudi svoje slabe spomine na Jugoslavijo. Kar je bilo, je bilo in še tako slabi spomini ne bodo spremenili zgodovine, ki pa na srečo ni bila tako slaba, kot jo vidi g. Volasko, nad katero se mu zdi potrebno zgražati. Jugoslavija je, kolikor mi je zgodovina znana, po drugi svetovni vojni zelo hitro napredovala. Spretno se je izogibala pastem zlasti v času Stalina ter igrala pomembno medblokovsko in mednarodno politiko. Glede kreditov pa bi tudi g. Volasko moral vedeti, da so bile in so verjetno še države, ki so dolžne Jugoslaviji, kar je sedaj zaradi krize zamrznjeno. Škoda pa, da se ni (predvsem zaradi takšne miselnosti, kot jo ima g. Volasko) enkrat ocenila celotna vrednost nekdanje države, tako da bi videli, da tisti krediti niso pomenili nič v primerjavi z vrednostjo samo v nepremičninah, ki so se naredile ali ustvarile po vojni.

ANTON JUDEŽ
Štatenberk

PROTI "TEDNU BOJA PROTI NACIONALIZMU"

Slovenska desnica protestira proti t.i. akciji "Teden boja proti nacionalizmu", ker menimo, da gre za nedopustno in neupravičeno uporabo denarja državnega proračuna, ki naj bi jih brez soglasja Državnega zbora R Slovenije namenil Urad za mladino pri Vladi Republike Slovenije z namenom ožigosati tisti del političnega prostora, ki želi pravno normativno urediti vprašanja državljanstva in preprečevanja dvojnega državljanstva na način, kot ga poznajo v državah, članicah Sveta Evrope.

Zato dvomimo v dober namen te političnopropagandne akcije zoper nacionalizem, ker s tem žalijo domoljubna čustva pretežnega dela Slovencev. Ne strinjamo se, da je Urad za mladino pri Vladi Republike Slovenije popustil pritisku tistih političnih sil, ki skušajo na stroške davkoplačevalcev nagovoriti v svojo korist tiste skupine državljanov Republike Slovenije, ki so potencialni volilci levosredinskih strank.

Za Slovensko desnico:
SAŠO LAP

VABILO SLOVENCEM POVRATNIKOM

Restavracija družine Antona in Anice Grandovec iz Ljubljane, Dolenjska cesta 336, vabi vse Slovence, povratnike v domovini, na Štefanovo, v nedeljo, 26. decembra, med 10. in 11. uro na novoletno srečanje. Pripeljite s seboj družine in drage prijatelje!

V imenu organizacijskega odbora
Društva Slovencev povratnikov:
DRAGICA NUNČIČ
Krško, Šolska 10

Cestne barabije

Republika prinesla okoli občino - Kje je denar za cesto ob Kolpi?

KOČEVJE - Na območju občine Kočevje je kategoriziranih 219 km lokalnih cest, od teh pa je le 30 odst. asfaltiranih, medtem, ko je v Sloveniji to povprečje 70 odst. Ker se denar za ceste deli na glavo prebivalca (zdaj so to merilo nekoliko spremenili), dobi kočevska občina za ceste zelo malo denarja, saj je ta občina najbolj redko naseljena.

Včasih je bila cesta Brezovica - Stari trg lokalna. Kočevska občina jo je s svojim denarjem posodobila. Potem pa jo je prevzela republika, ki jo je spremenila v regionalno cesto. V zameno pa je neasfaltirano regionalno cesto ob Kolpi Dol - Fara spremenila v lokalno in tako spet naložila občini stroške za njeno asfaltiranje. Pri tem pa je zanimivo še, da nosi zdaj isto številko cesta od Vinice prek Starega trga do Brezovice, kjer je te ceste konec (od tam do Kočevja oz. Fare ima cesta drugo številko); belokranjska cesta, ki se je končala v Brezovici, pa se nato nadaljuje šele v okoli 60 km oddaljenih Mirtovičih pri Osilnici! Tako država okoli prinaša revno občino.

Vsem so gotovo znani zapleti v zvezi s posodabljanjem kolovoza ob Kolpi. Predsednik občinske skupščine dr. Mihael Petrovič je na nedavnem sestanku z Demokrati poudaril, da so bili vsi odgovorni organi že pred tremi leti opozorjeni, da je to območje potrebno s cesto povezati s Slovenijo. Pa ni nič pomagalo. Narejene so bile razne študije o cestah, o ljudeh, ki žive tu odrezani od Slovenije, pa nič. Največ ovir in zavlačevanj povzročajo Zeleni-ESS, ki zdaj predlagajo tako imenovano višinsko varianto (za katero domačini pravijo, da ni primerna, ker pozimi ne bi bila prevozna in ker bi ogrožala vodne vire, ki jih v suši uporabljajo za oskrbo s pitno vodo).

J. PRIMC

Še o pobudi za odstop T. Oršaniča

Odgovor na "Odprto pismo predsedniku Oršaniču" (Dol. list 2. decembra) - "Zakaj nastopate v imenu stranke SKD, ki vam ne daje podpore in se od vas ograjuje?"

Kljub temu da od vas, spoštovani gospod Ciril F. Zupančič nisem prejel ne odprtega, ne zaprtega pisma, ne vašega pisanja delegatom, vam izjemoma odgovarjam. In to zaradi vas, ki vas spoštujem in vam želim dobro, da ne bi še naprej po nepotrebnem tratili svojega dragocenega časa, časa spoštovanih bralcev, sebi in svoji stranki pa delali še naprej škode ter zavajali javnost.

Seveda moj odgovor sloni samo na dejanskih dogajanjih v skupščini občine in nekaterih člankih v časopisju, na katere sem bil opozorjen, ker ne razpolagam z ničimer drugim.

Prav vesel sem, da se še spominjate nekaterih mojih misli iz nastopnega govora tako temeljito, da jih celo citirate. Še posebej sem zadovoljen, ker nam je uspelo v celoti uresničiti začrtano usmeritev pri delu skupščine, in kot sami veste, delamo umirjeno ob korektnih odnosih in zelo učinkovito. Takšen način dela je sprejet od večine delegatov, žal ne od vseh. So izjeme, ki to pravilo pač potrjujejo. Med slednje, kar sami ponovno dokazujete, sodite prav gotovo tudi vi. Saj je bil (poleg mnogih drugih) vaš odnos do dela in sodelavcev razlog, da vas je skupščina razrešila funkcije sekretarja in članstva v izvršnem svetu s spoštljivo večino glasov. In to s tajnim glasovanjem, demokratično, legalno in legitimno. Dobronamerno vam svetujem, g. Zupančič, da premislite o reakciji skupščine na vaše delo, ker vas bo objektiven premislek prav gotovo približal realnosti.

Vaše sklicevanje na nekakšno anonimko - jaz je k sreči nisem prejel - je prav tako za vas dokaj značilno. V citatu, ki ga navajate, je omenjen od vas tako priljubljeni termin "manipulacija", ki bi jo naj jaz izvajal. Ker jo navajate kot svoj "argument" - dovolite, da imam takšen vtis - vam je verjetno zelo blizu, kot da se z njo identificirate. Moj odnos do anonimk - tudi po tem se razlikujeva - je drugačen. Ne reagiram in se tudi ne pogovarjam z osebo, ki sama nima toliko samospoštovanja, da bi pogledala sobesedniku v oči. Končno pa, g. Zupančič, anonimko lahko napišeš tudi sam sebi, kot grajo ali kot pohvalo. Veljava takšne anonimke je enaka veljavi vaših "argumentov".

Vaše samovoljno sklepanje in takojšnje obveščanje javnosti, da v oktobru in novembru ni bilo seje občinske skupščine, da bi čas potekel in se tako "umirile" zadeve s septembrske skupščine, je, prvič, netočno in zavajajoče, in drugič, več kot smešno in naivno. Ste mar spregledali smeh in presenečenje kot odmev na vašo pobudo?

Domnevam, da ste namerno pozabili, da je bila 27. oktobra 1993 slavnostna seja občinske skupščine ob našem občinskem prazniku. Da smo imeli vsebinsko zelo bogat, zahteven in od vseh zelo pozitivno ocenjen program aktivnosti vse od 15. oktobra pa do vključno 6. novembra. Če že sami niste nič prispevali in tudi niste bili prisotni, čeprav ste delegat skupščine občine, ki je praznovala in izvajala del svojega programa, bodite vsaj toliko objektivni in pošteni, da s tem ne manipulirate na tako primitiven način.

Kot delegat in bivši funkcionar bi morali vedeti, kakšno nalogo ima skupščina in kakšne naloge imajo upravni organi in izvršni svet. Poznati bi vendarle morali poslovnik skupščine občine Brežice vsaj toliko, da bi se lahko izognili tako hudim zablodam. Edino če vam cilj posvečuje sredstva, potem imate vsekakor prav. Ali ni to manipulacija? Ali je groba insinuacija?

Oceno vašega ravnanja na septembrski skupščini, g. Zupančič, je dala tudi vaša stranka SKD. Na to ste očitno pozabili in v odprtem pismu, verjetno zaradi "teže", (zlo)rabljate njen znak. Ker si dovoljujete citirati anonimke, mi dovolite, da vam odgovorim s citati iz članka v Delu, podpisanega od novinarja Vlada Podgorška. Poglejmo, kaj med ostalim piše: "Hudi očitki nekdanjemu predsedniku SKD Brežice. V stranki menijo, da Ciril Zupančič kot občinski odbornik dela preveč po svoje in jim škoduje." In še naprej: "... da nekdanji predsednik nima podpore v članstvu in da tudi kot občinski odbornik nima podpore stranke. Ogorčeni so nad njegovim ravnanjem na zadnji seji občinskega parlamenta, ko je zahteval odstop Cirila Kolešnika, predsednika občinskega izvršnega sveta, zaradi sporne gradnje slačilnic na mestnem stadionu." V sklepni besedi še piše: "...in dal tudi pobudo za odstop župana Teodorja Oršaniča, češ da problematiki ni namenil nobene pozornosti. Od tega nastopa in zahtev svojega nekdanjega predsednika se brežiški krščanski demokrati ograjujejo."

In vi, spoštovani g. Zupančič, kar vztrajate in nastopate celo v imenu stranke, ki vam ne daje podpore in se od vašega nastopa in zahtev v celoti ograjuje. Svetujem vam v vaše dobro, začnite razmišljati, odtrgajte si v ta namen nekaj vašega dragocenega časa.

In kako je z vašim "argumentom" za "grobo manipulacijo", ki vas je vzpodbudila za ponavljanje pobude z odprtim pismom? Stvar je vsakomur razumljiva, vendar ne tudi vam, ker tega nočete. Vsaj domnevam, da je tako, sicer bi moral podvomiti o čem drugem. Pri preštevanju glasov je bil dvakrat ugotovljen en glas več, kot je bilo prisotnih delegatov. Če bi bil takšen rezultat glasovanja priznan, bi res lahko imeli utemeljene pripombe. Vendar se to pri nas ne more zgoditi in tudi poslovnik skupščine predvideva rešitve v takšnih in podobnih primerih. V drugem odstavku 55. člena piše: "Posamično se izjavljajo delegati, če tako določi predsednik, ker meni, da je to potrebno za natančno ugotovitev izida glasovanja..." Glasovali smo posamično. Rezultat je bil jasen. In če se ni izteklo po vaši želji, je to vaš in samo vaš problem in nikar ne kličite v svoji "sveti jezi" na pomoč javnosti! Javnost ni argument, ampak je v tem konkretnem primeru edini argument navadna poštevanka. V nadaljevanju navajate, da pri naslednjem glasovanju nisem bil več tako dosleden. Mar res? Od 39 delegatov je za predlog sklepa glasovalo 35 delegatov. Več kot dovolj. Vi pa fantazirate in me želite podučiti, da je kvorum skupščine 36 delegatov, in si izmišljate probleme tam, kjer jih ni. Saj s tem govorite veliko več o sebi kot o drugih in se razkrivate pred javnostjo v čudni luči. Sedaj vem še tisto, česar prej nisem vedel in nisem pričakoval. Razočarali ste me.

Gospod Zupančič, mar hodite po svetu z zaprtimi očmi in zadelanimi ušesi, zasužnjeni od maščevanja brez razloga? Ali gre morebiti za kaj drugega? Kaj če ste prav vi tista oseba, ki z insinuacijami, etiketiranjem, pospoševanjem, izmišljanjem konstruktov in napadanjem drugih želi prikriti lastno manipuliranje zaradi osebne rehabilitacije v javnosti, stranki in skupščini? Če se želite rehabilitirati, je to pozitivno in zaželjeno, vendar vam zagotavljam, da tako, kot ste si vi zamislili vzpenjanje po nedolžnih glavah drugih, je zastarela metoda, ki vas v današnjem času še bolj oddaljuje od željenega cilja.

Ker menim, da ne boste odnehali, izmišljati si vašo kvaliteto "argumentov" pa ni noben problem tudi za manj izobražene, vam sporočam, da ne bom odgovarjal. Imam namreč zelo veliko pametnejših in koristnejših opravil.

TEODOR ORŠANIČ,
predsednik Skupščine občine Brežice

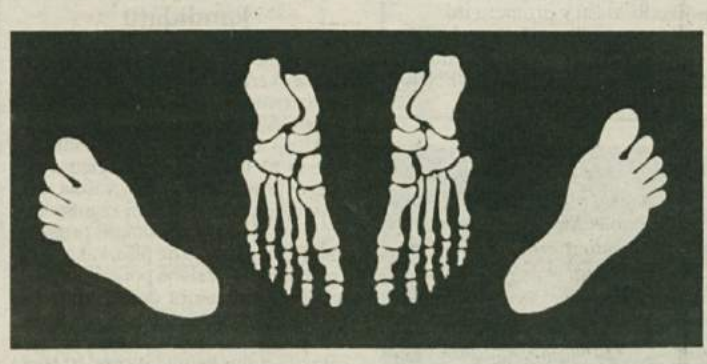

Kmetom popravljajo krivice na ta način, da delajo nove

Pripombe h komentarju s tem naslovom (DL 25. nov.)

S takim in podobnim pisanjem gospoda "tovariša" novinarja Marjana Legana se v Slovenski gospodarski stranki ne moremo strinjati in zahtevamo, da objavite v Dolenjskem listu odgovor na omenjeni članek.

Avtor članka se postavlja v vlogo sodnika-sindikalista družbenih kmetijskih obratov in obenem zagovarja 4.000 delavcev v teh obratih ter jih predstavlja kot izgubljene v puščavi. Ugotavlja, da jim bo država zavestno uničila delovna mesta in naredila ogromno gospodarsko škodo, ker bodo njeni delavci izpadli iz zakona o lastninskem preoblikovanju, čeprav jim to pripada po ustavi. Ugotavlja, da so o posledicah, katere bodo doživeli ti nesrečni delavci, obveščeni celo poslanci v državnem zboru, in omenja, da je do take starodavne analize prišel tudi ZOP Management Consulting. Družbeni obrati pa so po njegovem mnenju tisti, ki dosegajo visoko produktivnost, med drugim tudi 40-odstotno pridelavo vse hrane v Sloveniji. Avtor se boji, da zemlja, katera bo vrnjena pravim lastnikom, ne bo primerno obdelana, ker novi oz. stari lastniki nimajo ustrezne kmetijske mehanizacije. Med drugim gospod Legan ugotavlja, da so kmetje prodajali zemljo po nizki ceni v arondacijah, da so si pridobili otroške dodatke, štipendije, delo in druge privilegije.

Spoštovani avtor, kaj ko bi si vzeli za resnico samo eno dejstvo, in sicer to, da je ukradeno stvar treba pač vrniti, in če to narediš, se tatu v nobenem primeru ne zgodi krivica. Vi pa pišete, kot da tat, katerega še niso odkrili, piše o drugem že odkritem tatu in tatvini, katere po vaši razlagi sploh ni bilo.

Število 4.000 delavcev, ki delajo na kmetijskih površinah v zadrugah in kombinatih, pa je več kot pretirano. Omenjeni delavci so zaščiteni z zakonom o zadrugah, ki ga pa vi ne omenjate, in ne v zakonu o lastninskem preoblikovanju! Pozabljate, da je večina teh delavcev že lastnik, saj so dobili zaplenjene hiše oz. stanovanja ali pa parcele, na katerih so si kasneje zgradili hiše. Zaščiteni pa so celo z zakonom o denacionalizaciji, ker so danes zemljiškoknjižni lastniki in se tako premoženje ne vrača v naravi. Če pa bi se res zgodilo (zelo malo verjetno), da bi vsi ti delavci izgubili delo, bi ob že 160 tisoč brezposelnih predstavljali le 4 odst., zato ne bi bila nikakršna gospodarska katastrofa, kot pravite vi, g. Legan. Sicer pa bi se posvetovali z Vam bližnjo stranko, ki je obljubljala 100.000 novih delovnih mest, in ne bi bilo omembe vredno pisariti o 4.000 obubožanih "kmetijskih" delavcih. Strokovne študije ZOP Management Consulting, narejene po želji naročnika in plačnika, so enostranske in dejansko brez vrednosti. Podobna študija je bila narejena o preoblikovanju novomeške zadruge, ki pa je bila zelo daleč od realne.

Visoko produktivnost kmetijskih obratov (kolhozov) pa lahko vidimo tudi v sedanji Rusiji, ki je bila med drugim največja izvoznica hrane na svetu v času pred svojim razpadom. Kaj pa je danes? Največji uvoznik hrane, mogoče zato, ker ima strokovno visoko produktivnost. Žal tudi naši kmetijski kombinati niso veliko pred njimi, saj so delani po njihovih navodilih in stroki.

Večina kmetijskih kombinatov ima kmetijsko mehanizacijo, staro povprečno 10 do 25 let; to pa je doba, v kateri bi ob takem izkoriščanju morala biti že amortizirana. Denarja za nove stroje pa ni, ker ga država ne da več in ga tudi nima. Stanje je na splošno v celotni Sloveniji katastrofalno.

Ker imajo kmetje ob svojih malo izkoriščenih strojih ter sorazmerno dobro opremljenem strojenm parku tudi boljšo motiviranost od zadružnega delavca, se avtorju članka ni treba bati, da bi bila Slovenija lačna, kakor tudi ne, da bi nove parcele ne bile zadovoljivo obdelane. Gospod Legan, ali se Vam je sanjalo, ko ste pisali, da so se nekateri prostovoljno znebili zemlje zaradi - po vaši razlagi - drugih ugodnosti, ali pa je to še en dokaz, kako slabo poznate pravega slovenskega kmeta in njegovo navezanost na zemljo? Pozabljate, da ukradena stvar nima dobrega ne dolgega teka. Spomnite se rekla: "Kakor je prišlo, tako bo tudi šlo."

Spoštovani avtor, ponosni smo na dejstvo, da je tudi Vas odredila kmečka kravica, in ne samo zadružna, katero tako ponosno hvalite.

SGS Novo mesto, predsednik:
JOŽE RANGUS

NAMESTO ODGOVORA - V svojem komentarju sem (kot osebno neprizadet) skušal argumentirano opozoriti na narodnogospodarski in agrarnoekonomski vidik nastalega problema in ne želim polemizirati na ravni političnih obračunavanj, polresnic in podtikanj, kakršno skuša vsiliti pisec pripomb.

MARJAN LEGAN, dipl. inž. agr.

Ne le obtoževati, sebe pa umivati v nedolžnosti!

Iz intervjuja Republike (21. novembra) z nadškofom dr. Alojzijem Šuštarjem

"...Takrat smo se zavedali, da smo napravili simbolično spravo z mrtvimi, zdaj pa se začenja veliko težja sprava z živimi. Simboličnega dogodka v Kočevskem Rogu smo bili veseli, v svetu je doživel velik odmev in vsako leto ga nekako ponovimo na istem kraju, ki nas spominja na tako žalostne čase in dogodke. Hkrati pa je ta spomin na mrtve vedno znova vzpodbuda: prizadevajmo si še bolj iskreno za spravo med živimi...

Toda sprava kot človeško zorenje, ki vedno vsebuje tudi priznanje krivde, odpuščanje in pripravljenost, da začnemo na novo, je za veliko ljudi izredno težka. Največja težava, s katero se vedno znova srečujemo, je, da je tako malo ljudi pripravljenih priznati, da so kaj napačnega naredili. Vsak se izgovarja na druge. Nimam nobene težave, da tudi, kar zadeva katoliško Cerkev - sam tega tukaj nisem doživljal, ker sem živel v inozemstvu - priznam, da so se dogodile stvari, ki niso v skladu z evangelijem in s poslanstvom Cerkve. Če nekateri očitajo to samo Cerkvi ali pa samo tistim, ki so bili povezani s Cerkvijo, pa naj bodo to domobranci ali drugi ljudje, ki niso bili vključeni v domobranstvo, je to dejstvo, ki ga moramo sprejeti. Hude stvari pa so se dogajale tudi pri drugih. Zato ni mogoče obtoževati samo nekoga, sebe pa umivati v nedolžnosti...

...Želel bi omeniti, v kaj naj bomo bolj zagledani - v preteklost, prihodnost ali naj se zapremo v sedanjost? Po mojem mnenju je soočanje s sedanjostjo prva naloga, vendar ne moremo razumeti sedanjosti brez preteklosti. Sedanjost, ki si ne bi prizadevala za jasen pogled v prihodnost, prav tako pomeni zaprtost. Preteklost, sedanjost in prihodnost je treba jemati v notranji enotnosti. To pa je zahtevna stvar. Človek želi navadno živeti tako rekoč samo v trenutku. Preteklost ga zanima samo, kolikor ima od nje koristi, drugače jo pušča ob strani. Manjka nam prava zgodovinska razsežnost in prava zgodovinska zavest...

...Če kdo hoče res pošteno misliti in mu gre za to, da dela v dobrobit slovenske države in slovenskega naroda, se kljub vsem razlikam, pa naj bodo svetovnonazorske ali strankarske, ujame. Cerkev se noče spuščati v strankarske prepire ali stališča, ampak skuša poudariti pri ljudeh to, kar je po našem prepričanju velikega, človeškega, etičnega ali kulturnega pomena."

NISEM PRODAJAL PETARD

V zvezi s pisanjem v Novomeški kroniki (Dolenjski list 9. decembra) izjavljam, da kot pismonoša v tem delu mesta nimam ničesar s prodajanjem petard otrokom v Ulici Majde Šilc v Novem mestu, niti nisem raznašal poštnih pošiljk šele v večernih urah, kot piše v kroniki.

MIROLJUB CVETKOVIĆ
Ulica Majde Šilc 14
Novo mesto

RK KANDIJA-GRM VABI NA ČAJANKO

NOVO MESTO - Odbor RK Kandija-Grm vabi na tradicionalno novoletno čajanko s srečelovom in kulturnim sporedom, ki bo 22. decembra ob 15.30 na postaji Rdečega križa. Vabljeni vsi starejši krajani!

Še: Metličani protestirajo

Odgovor Jožetu Bajuku iz Metlike (DL 9. dec.)

Najlažje je koga obtožiti, napisati, da se seveda ve, kaj je na stvari, ker to že tako vsi vedo, in potem pričakovati, da se bo napadeni branil. Sam takim stvarem ne nasedam. Ker pa gre za institucijo, ki jo predstavljam, sem Jožetu Bajuku iz Metlike prisiljen odgovoriti:

Na seji predsedstva skupščine 25. novembra smo se odločili, da na provokativno vsebino izjave, ki so jo prejeli nekateri mediji, objavile pa le Slovenske novice, ne bomo odgovarjali. Trditve iz te "izjave", češ da pri nas ni nobene SAO Bele krajine, da tu ni nobene "vlade krajine" in da ni nobenega "gradonačelnika", so se nam zdele neslana šala. Vsakemu občanu je jasno, kako je s tem. Za ugotavljanje, kje in kdo so avtorji te "izjave", nismo pooblaščeni niti strokovno usposobljeni. Za to so druge institucije. Zdelo pa se nam je še kako potrebno, da protestiramo proti objavi članka s tako bombastičnim naslovom, ki je že sam po sebi vznemiril naše občane. Protest je bil objavljen v Slovenskih novicah, Dolenjskem listu, na Radiu Slovenija (I. program) in v Studiu D. Da smo storili prav, potrjuje veliko število telefonskih klicev in pa osebno izražena mnenja.

Torej: če smo z oblastjo mišljeni predsedstvo skupščine ali kateri drugi organ na občini Metlika, moram reči, da preiskave ne vodimo in je tudi ne bomo. Kar leti splošnih očitkov na to in ono, se v nekaterih točkah seveda strinjam z Bajukom, ne moremo pa v Metliki za vse to odgovarjati. Zelo pa bi nas skrbelo, če bi se primeri, kakršnega je opisal Bajuk na koncu svojega odmeva, dogajali množično. Vendar, kolikor vem, gre za že nekoliko časovno odmaknjen dogodek.

Resnici na ljubo pa moramo priznati, da je naša večnarodnostna skupnost v občini do sedaj živela v zglednem sožitju. Mislim, da bo tudi vnaprej tako.

Ne takih ne drugačnih afer pa v naši občini ne potrebujemo, saj znamo svoj čas porabiti veliko koristneje.

Predsednik
Skupščine občine Metlika:
BRANKO MATKOVIĆ, dipl. iur.

Potoški upokojenci na martinovanju

Martinovo v Brdih - Priprave na Škrabčeve dneve

Pred nedavnim izvoljeni odbor za rekreacijo, ki mu predseduje Janez Novak, je že 4. t.m. organiziral izlet pod imenom Martinovanje v Brdih. Poln avtobus upokojencev je v Novi Gorici prevzel vodič in jih najprej popeljal v samostan Kostanjevica, ki slovi predvsem po grobnicah znane francoske vladarske rodbine Bourbonov. Tu so jih patri seznanili z delom in življenjem ribniškega rojaka Stanislava Škrabca (1844-1918), jezikoslovca, utemljitelja slovenskega pravorečja, ki je odločilno vplivalo na našo jezikovno kulturo. Prav zdaj pripravljajo tako imenovane Škrabčeve dneve, in ker je umrl v Kamniku, si zelo prizadevajo, da bi se njegova zapuščina vrnila v samostan, kjer je Škrabec deloval in živel 42 let.

Naslednji cilj je bila znana kmečko turistična domačija inž. Mirana Sirka v Dobrovi v Brdih. Ker ima kmetija velikansko vinsko klet, ponujajo pa tudi druge dobrote, se je pravo razpoloženje tu šele začelo. Že sedaj so bili upokojenci povabljeni na prihodnjo pomladansko bero češenj. Od tod jih je pot vodila po dolini Soče do Tolmina.

Mošt, ki so ga s seboj pripeljali iz kleti v Dobrovi, so z vso ceremonijo, ki je v navadi v teh krajih, krstili v znani gostilni Kranjc in ga ob prijetni glasbi in plesu tudi popili. Gostoljubni Primorci pravijo, da je pri njih martinovo vse leto. In temu primerno je bilo tudi razpoloženje.

A. KOŠMERL

ZAHVALA DEMŠARJEVIH

Po uspešni operaciji našega Klemena v Wuerzburgu v Nemčiji, se bova vedno s hvaležnostjo spominjala vseh dobrih ljudi, ki so nama pomagali. Finančno so nam pomagali Bogomir Pivašević, Darinka Kosem, Marjan Šalehar, Albina Požes, Jožo Rostohar, Valerija Paunović (vsi Trebnje), Magda Bevec (Grm), Mira Cugelj (Medvedje selo), Vika Žerjav (Rateče-Planica), Ljudmila Brudar in njene sodelavke (Rateče), Vilma Radič (Kranjska Gora), Tomi Tomše (Ljubljana), Terezija Erpič (Polje), Jože Hrovat (Litija) in Stane Gorjanc (Žirovnica). Za prevajanje se zahvaljujeva Jelki Osolnik iz Trebnjega, Janezu Merharju s Trebelnega in Dragici Kobilke (Zellingen, Nemčija). Za pomoč pri stanovanju se zahvaljujeva Mojci Schmitt z družino z Begunj, za finančno pomoč pa tudi podjetjem in zavodom: Astec Ljubljana, Pionir Novo mesto, Zavarovalnica Tilia, Novo mesto, in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

SILVO IN MAGDALENA DEMŠAR

Prvo leto društva Vita

Pomoč otrokom po poškodbi možganov - Kar 120 mrtvih in poškodovanih vsako leto, pa še vedno slabše je

Društvo Vita smo novembra lani ustanovili starši prizadetih otrok na pobudo Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše. V društvo se je v enem letu včlanilo blizu 70 družin. Vsak mesec se pridružujejo novi člani. Pri naši prometni varnosti - večina poškodb nastane na cestah - se je bati, da bo članstvo prizadetih stalno naraščalo. Veseli pa smo vsakega člana, ki se pridruži iz humanega nagiba, da bi pomagal drugim. V enem letu smo jih pridobili 15, zlasti so to strokovnjaki.

V Sloveniji vsako leto umre na cestah okoli 60 otrok, kar pomeni okoli 0,2% rojenih v tistem letu. Več kot toliko je tako hudo poškodovanih, da bodo potrebovali pomoč vse življenje. Slovenci, ki smo zaskrbljeni zaradi izumiranja, bi se morali zavedati, da tudi tako izgubljamo svojo narodno substanco. 120 mrtvih in hudo poškodovanih na leto pomeni v 10 letih 1.200. In vedno slabše je. Nad tem bi se moral zamisliti tudi naš parlament in prometni varnosti nameniti posebno razpravo.

Če rečemo, da je slovenska skrb za otroke z nezgodnimi poškodbami glave na visoki svetovni ravni, je to samo pol resnice. Na tej ravni je medicinska skrb, ki se lahko ponaša z uspehi pri ohranjanju življenja. Na visoki ravni je tudi rehabilitacija neposredno po odpustu iz bolnišnice. Od tod dalje pa niti zakonodaja niti medicinski in socialnoskrbstveni mehanizmi ne dajejo pomoči, ki jo prenekateri otrok potrebuje vse življenje. Večina njih, razen nekaterih hudo fizično prizadetih, ostane prepuščena sama sebi in njihovim družinam. Nekateri imajo srečo, da imajo samo blage posledice poškodbe. Večina pa ima poleg telesnih okvar tudi drugačno psihosocialno funkcioniranje.

Zakaj društvo Vita, (Ljubljana, Gotska 18)?

Vita se povezuje z drugimi društvi glede na problematiko prizadetih otrok in odraščajočih. Včlanjeno je v Zvezo društev za cerebralno paralizo. Njegove posebne naloge pa so: medsebojna pomoč v kriznih trenutkih, informiranje svojcev o odškodninskih zadevah, obveščanje javnosti o posebnih problemih prizadetih, zavzemanje za zakonsko zaščito poškodovanih otrok, preprečevanje nezgodnih poškodb, zlasti v prometu itd.

Upravni odbor Društva VITA
Predsednica
MARJANA OSOJNIK-RUPNIK

KANADSKE SLOVENKE PREDSTAVILE SLOVENSKE PREDBOŽIČNE OBIČAJE - V našem severnem mestu Timminsu v Ontariu smo proslavili božični večer, na katerem je bilo predstavljenih sedemnajst narodnosti. Vsaka narodnost je po svojem običaju naredila lepo božično drevesce, na katerem je pisalo tudi ime narodnosti. Vse to se je pripravljalo en večer prej v hotelu, ki nosi ime Senator. Naslednji večer so bili povabljeni mnogi visoki gostje iz našega mesta in bližnje okolice. Posamezne narodnosti so zapele in zaplesale svoje narodne plese. Slovenska narodnost je v našem mestu najmanjša. Kar pa je najpomembnejše, naše Slovenke, so oblečene v narodne noše, doživele najlepši aplavz, čeprav so bile samo štiri. Mnogi niso vedeli, kateri narodnosti pripadajo, in so začudeno ogledovali njihova prekrasna oblačila. Ostale štiri Slovenke so bile oblečene v modra krila in bele bluze in so bile prav tako občudovane. Vsi Slovenci smo bili zelo ponosni na naše Slovenke, ki so tako lepo zastopale prelepo slovensko zemljico. Fotografija je bila objavljena v dnevnem časopisju in na njej so se znašle samo naše Slovenke. Vse Dolenjce in Dolenjke najlepše pozdravljajo Slovenci iz našega kanadskega mesta. (Jože Grubič, Kanada)

Pisanja o Kolpski dolini ob rob

Zgornja Kolpska dolina je postala medijsko zelo popularna, kar pa je zelo dvorezno - Kljub odmaknjenosti je v preteklosti dosegla zavidanja vreden napredek

Zgornja Kolpska dolina je v zadnjem času resnično postala medijsko zelo popularna. Žal pa so te razprave sila neproduktivne in samo vznemirjajo tukajšnje maloštevilno prebivalstvo. Med drugimi se oglašajo mnogi tu rojeni, nekateri z dobrimi nameni, za nekatere pa tega ni moč trditi. Ko človek bere te zapise, res ne ve, ali je to pisala ista oseba ali ne, čeprav je podpis isti. Kako drugače razumeti trditve, da je Osilnica enkrat odrezana od sveta, drugič pa, da meja ne predstavlja nobene ovire? Primerjati novonastalo mejo z italijansko ali avstrijsko je zares smešno. Tako lahko razmišlja samo tisti, ki v te kraje potuje zelo poredko. Razumljivo je, da Osilničan plača carino za blago, pripeljano iz Avstrije, nerazumljivo pa je, da ima iste probleme, če kupi blago v Kočevju.

Kljub naravni odmaknjenosti so ti kraji (zgornja Kolpska dolina) dosegli zaviden napredek, verjetno izmed KS izven mesta Kočevja največ. Pustimo ob strani Kočevsko Reko, ki je bila in je še vedno pojem zase. Družba je v preteklosti na pobudo posameznikov kar veliko vložila (ceste, vodovodi, telefoni, tovarne, itd). Svoje pa so opravili tudi krajani sami, saj so nekateri opravili tudi do 10.000 ur prostovoljnega dela. Po dvajsetih letih pa se javijo posamezniki in delijo lekcije, kako je bilo in kako naj se dela. Takrat, ko so bili najbolj potrebni, pa jih ni bilo.

V imenu demokracije se že vnaprej govori, kakšna naj bo organizacija nove lokalne samouprave, a R Slovenija si glede teh vprašanj še sama ni na jasnem. Ali ni to grobo manipuliranje z ljudmi? A ni tudi pisanje o cestnih povezavah s strani piscev zavaravanje? Morda pa piscem, ki ne živijo med krajani, ni poznano, da so le-ti za obe cesti, kar govorijo sklepi sveta KS in njihovi podpisi. Pa ne samo to, omenjene programe podpira tudi republiška vlada. Torej so pogledi glede cestnih povezav jasni, samo realizirati jih je treba, in to čimprej.

Da sta potrebni obe cesti, ne samo gorska, ampak tudi obkolpska, govorijo podpisi občanov Kuželja in KS Draga. Osilničani nujno potrebujejo obe cesti, in to prav zaradi turizma, ki naj bi bil tisti vlečni konj, ki bo dolino potegnil iz nerazvitosti. Ob tem pa bi veljalo dodati še to, da večina Slovencev misli, da največje neprijetnosti lahko pričakujemo od R Hrvatske.

Kolikor mi je znano, je imela KS Osilnica v zadnjih 20 letih pet demokratično izvoljenih predsednikov, kateri so se trudili po svojih močeh; priznati je treba, da je bilo veliko storjenega. Verjetno pa je nekaterim to težko priznati. Da bi dosegli še več, je potrebno združiti vse sile v okviru KS. Ustanavljanje nekakšnih gibanj ali društev in delati mimo načrtov sveta KS, ki je operativni organ, je sila nevarno. To govorim iz lastnih izkušenj, saj pojav vzporednih organizacij pripelje skoraj zagotovo do resnih sporov. Dokazov za to je več kot dovolj, od podjetij do strank in KS. Lep primer je KS Kostel. Iz vseh dosedaj prebranih razprav pa je z veliko gotovostjo možno razbrati, da metode posameznikov (piscev) peljejo ravno v to smer, in tega se je pošteno bati.

Zato naj ponovim misli nekoga, ki so že bile zapisane v DL: o življenjski problematiki ljudi naj govorijo oni sami, ki tu živijo, mi pa smo jim dolžni prisluhniti, ne pa z njimi manipulirati z nekakšnimi obljubami in neresnicami.

FRANC CIMPRIČ

Še: Inštruktorji so slab zgled

Metodo dela prilagodimo kandidatu

V četrtek, 9. decembra, je bilo v Dolenjskem listu objavljeno poročilo z naslovom "Inštruktorji so slab zgled". V njem je zapisano, da inštruktorji avtošol bodočim voznikom niso in ne morejo biti za zgled. Kot primer je navedena naša avtošola, češ da svojemu kandidatu ni zagotovila, da bi vozil po predpisanem programu. Ker v poročilu ne piše, kako smo kršili predpise, želimo pojasniti, zakaj je bil naš inštruktor deležen pozornosti policije in medijev.

V programu za poučevanje vožnje piše, da mora kandidat prve tri vaje opraviti na poligonu ali prometnih površinah. Kandidati, ki se pojavljajo v avtošoli, so po starosti, sposobnosti, motivaciji in znanju zelo različni. Inštruktor mora to upoštevati in metodo dela prilagoditi kandidatu. V primeru, zaradi katerega so nas označili za nezgledno avtošolo, je inštruktor po uvodnem razgovoru in preizkusu kandidata ugotovil, da že več let vozi osebni avto in je bil sposoben vožnje po lokalni cesti z manjšim prometom. Za policiste, ki so avto ustavili, je bil to hud prekršek. Kljub vsemu pa v Avtošoli P & P še vedno mislimo, da nismo tako hudo kršili predpisov in da nismo nikomur dajali slabega zgleda, saj konec koncev nismo kršili nobenih prometnih predpisov. Sicer pa v naši regiji nimamo poligona za vadbo, čeprav bi bil predvsem za kandidate, ki prvič sedijo za volanom, zelo koristen.

Avtošola P & P
Sevnica

- *Bo tisti, ki je nezvest pri majhnih stvareh, zvest pri velikih? (Gotthelf)*
- *Da boste razumeli, ja ću glasati protiv! (Jelinčič)*
- *V čast bi mi bilo, če bi bil moj svak Milan Kučan. Žal to ni mogoče, ker je moja žena edinka. (Jože Žagar, Smelt)*

DEŽURNE TRGOVINE

V **soboto, 18. decembra,** bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** od 7. do 19. ure: Mercator-KZ Krka, Blagovnica Žabja vas
- od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 7.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
- od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
- od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela
- **Šentjernej:** od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
- **Dolenjske Toplice:** od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Rog
- **Žužemberk:** od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Samopostrežba
- **Straža:** od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market

V **nedeljo, 19. decembra,** bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** od 8. do 11. ure: Mercator-Standard, Prodajalna, Glavni trg 3, in vse Dolenjkine prodajalne
- od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 8.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
- od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru
- od 8. do 12. ure: Urška, Uršna sela

Jožetova pot do pekla in nazaj

Spomini na preživeta grozodejstva Jožeta Laubiča vznemirjajo in bolijo, vendar je pripravljen vse odpustiti, le nekdo od države bi moral priti in reči eno samo odrešujočo besedo - Tega pa ni in ni

Tema o življenju v povojnem obdobju v nekoč zaprtem območju na Kočevskem obiva danes prizvok že malce utrujajoče in izpete popevke. Nekateri želijo ustriti vtis, da je bilo o kočevskih dogodkih že vse povedano in pojasnjeno. Prak pa kaže, da Slovenci le malo vemo, kaj se je na Kočevskem v resnici dogajalo. ič čudnega, saj država uradno na tem področju ni še nič storila. Zgodovinska bjektivna resnica še vedno lebdi v zraku. Takratna slovenska oblast je sledove ojega početja skrbno zabrisala, obremenilne zgodovinske dokumente pa avočasno pospravila. Prav zato utegne biti pripoved še živečega političnega upornika, ki je svoja najlepša mladostna leta pustil v "kočevskem komunističnem aju", za raziskovalce uporabna informacija, za bralce pa morda zanimivo čtivo.

V izjemno težkih in nevarnih pojnih časih je bila za še ne polnoletega fanta Jožeta Laubiča, rojenega 1.3.1932 v Svetelki pri Šentjurju, lina skrb, kako preživeti. To so bili si, ko je bilo nekaterim dovoljeno e, drugim nič. Karkoli je človek čel, je bilo za takratno slovensko blast narobe ali vsaj sumljivo. Jože bratu Martinu občasno pomagal eprodajati meso, kar je takrat veljalo za hujši prekršek. Oblast je zala brata iskati, zato se je umaknil doma in se skril. Ker je bil Jože lj dosegljiv, so začeli groziti njemu.

licali so ga na vsakodnevna zasanja. Ko so ga začeli še pretepati, bil Jože prisiljen nekaj storiti. Njev bratranec Palček, ki je takrat deval na strani križarjev, hkrati pa deloval tudi z Udbo, je svetoval in ganiziral pobeg v tujino. Na Joževem domu se je tako zbrala skupina 12 ljudi, se pripravila na daljšo in varno pot in se tudi primerno obožila. O tej nameri je Palček obvestil svojega nadrejenega in še isto noč so knojevci obkolili hišo. Ko je skupina nameravala odpotovati, je prišlo do oboroženega spopada. Martin je padel smrtno zadet, hudo ranjenemu Jožetu (dobil je strel v prsi in roko) pa je uspelo pobegniti. Po nekajtedenskem okrevanju in skrivanju po okoliških kozolcih so Jožeta našli in ga uklenjenega odpeljali v celjske zapore. Tisti dan se je končala Jožetova sanjska mladost. Padel je v kolesje krute realnosti, ki ga je potem bolj in bolj potiskala proti robu blaznosti.

V Celju so bile na dnevnem redu že znane torture, od zasliševanja, stradanja do pretepanja. Najhujša pa je bila samica, v kateri je Jože več dni in noči moral dobesedno čepeti. Kmalu so ga začeli nagovarjati k izdajstvu, vendar se za tako početje ni odločil. To je še posebej razjezilo raziskovalca, kapetana Streška. Nad Jožetom se je zato začel še bolj sadistično izživljati.

12 let strogega zapora

Med tem so Jožeta 15. julija 1950 obsodili na 12 let strogega zapora s prisilnim delom in z odvzemom vseh državljanskih pravic. (Cela skupina je dobila skupno kazen 153 let zapora, dva so pa ustrelili.)

Jože je v celjskih zaporih preživel 14 mesecev. Potem so ga odpeljali v Ljubljano, kjer je bil zaprt le mesec dni. Od tam so ga premestili v mariborske zapore, kjer je domoval dva meseca. Sledil je zapor v Medvodah ali natančneje povedano, težko prisilno delo v tamkajšnji elektrarni, ki je trajalo 7 mesecev. Ko so bila najtežja dela opravljena, se je Jože znašel na Igu, kjer je večinoma v čevljarski delavnici preživel (pretrpel) 5 mesecev. Potem je sledila zadnja in najdaljša postaja: Inlauf pri Borovcu (na Kočevskem). Tam je Jože pustil kar tri leta in pol svojega življenja.

Kljub dolgemu zaporniškemu stažu je bil za Jožeta sprejem na Inlaufu nenavaden in pretresljiv. Ob prihodu v taborišče je upravnik Plos razdelil novince na več skupin (do 15 ljudi) in potem še delovne brigade (do 100 ljudi). Pravice in dolžnosti v taborišču je pred stoječim zborom predstavil takole: vsak od vas ima pravico pobegniti, naša dolžnost pa je, da vas na begu ustrelimo.

Na Inlaufu so bile postavljene štiri lesene barake in v vsaki je bilo nameščenih 100 do 150 zapornikov. Spali so v nadstropnih posteljah (na slamaricah, brez vzglavja), včasih tudi po dva na enem ležišču. Zaporniki so morali ležišča večkrat menjati. Tako so že vnaprej preprečili morebitna druženja in nastala prijateljstva, kjer, bi lahko organizirali upor in pobeg.

Jože je najprej delal na cesti v smeri proti Brigi, potem pa kot miner v prvem kamnolomu. Običajno so delali 10 ur dnevno, od šestih zjutraj do štirih popoldne. Delo je bilo normirano; kdor norme ni dosegel, je bil kaznovan, kdor jo je presegel, je dobil ničvredne bone. Za zajtrk je bila vedno "plosovka" (prežganka z majhnim koščkom kruha, imenovana po upravniku Plosu). Malice ni bilo. Za kosilo so bile običajno nezabeljene enolončnice (največkrat jota). Če se je paznikom zahotelo, so pojedli tudi hrano, ki je bila namenjena zapornikom.

Po sili igralec v 53 (ženskih) vlogah

Vodstvo taborišča se je balo uporov in pobegov, zato je dosledno skrbelo, da so bili zaporniki nepretrgoma zaposleni, tudi v prostem času. Takrat so morali igrati odbojko, prepevati v pevskem zboru, igrati igre, brati knjige... Jože je prepeval v zboru, ki ga je vodil župnik Kragelj, in sodeloval v dramski skupini. Odigral je 53 (samo ženskih!) vlog, od Shakespeara do Nušića. Največkrat je bila na sporedu Miklova Zala. Imenovali so ga "lepa punca". Tematsko izbrane knjige je bral le zato, da je lahko ugotavljal, kje in kako lažejo in zavajajo ljudi.

Jože Laubič

Improvizirano ambulanto so sicer imeli, vendar so jo zaporniki le redkokdaj videli odznotraj. Manjše poškodbe so enostavno ignorirali, v primeru večjih nezgod pa so poškodovance odpeljali v neznano. Želo hitro in neznano kam so izginili tudi umrli. Jožetu so med pretepanjem v zaporih močno poškodovali zobe in razbili čeljust. Na Inlaufu je zaradi nenehnih zobobolov hudo trpel. Vodstvo taborišča je menilo, da zobobol ni resna poškodba, zato zobozdravnika ni bilo.

Jože je trpel tudi zato, ker je moral vsak dan v zboru poslušati primitivne politične pridige, ki so nekatere zapornike vznemirjale, druge pa uspavale.

Ob koncu leta 1955 je v taborišče pricurljala novica, da je bil Tito v Ameriki, kjer so ga resno opozorili, naj preneha zapirati ljudi. Novica je bila resnična, saj se je stanje v taborišču iznenada izboljšalo, pa tudi pomilostitve so postale vedno pogostejše. Zaporniki so začeli pisati vloge za pomilostitve, v katerih je morala biti poudarjena njihova krivda. Jože je napisal kar tri prošnje. V vsaki je navedel, da je nedolžen. Vse njegove vloge so zavrnili. Jože je kljub temu pričakoval, da ga bodo pomilostili. Toda namesto domov so ga poslali ponovno na Ig. Tam so ga že po prvi vlogi pomilostili in ga končno napotili proti težko pričakovanemu domu.

Ostal sumljiv in nevaren

Doma so ga čakala mati in sestra. Sosedje in znanci so ga sprejeli prijazno in dobrohotno, za oblast pa je bil še vedno sumljiv in nevaren. Zaradi odvzema državljanskih pravic je bil tri leta brez službe. Pozneje je delal v različnih podjetjih v Celju in Šentjurju in si medtem pridobil kvalifikacijo elektromehanika. Čeprav je imel zaradi svoje preteklosti s tovariškimi sekretarji veliko sitnosti, je na vseh delovnih mestih vztrajal, dokler ni zbolel (imel je raka na pljučih). Čeprav je bil že resno bolan in izmučen, si je v rojstnem kraju s skromno invalidsko pokojnino sezidal dom.

Kljub slabemu zdravju je Jože danes zadovoljen, saj ima prijazno in skrbno soprogo Nado, dve odrasli hčerki in sina študenta. Predvsem pa je zadovoljen, ker ni več političnih komisarjev, ki bi ga zasliševali, ponižev ali, pretepali... Spomini na preživeta grozodejstva pa ga močno vznemirijo in bolijo. Žal mu je za mladost, ki mu je bila krivično odvzeta. Boleči spomini ga bodo verjetno spremljali do groba.

Menim, da je Jože pripravljen vse odpustiti, le nekdo od države mora priti in reči eno samo besedo. Te pa ni in ni.

IVE A. STANIČ

NE Krško se da nadomestiti

Graški strokovnjaki dokazujejo, da imamo dovolj vode in energije - Poslanec Wabl proti neokolonializmu

GRADEC - Tisti petek, ko se je nuklearka samodejno ustavila, je bila v avli graške Tehniške univerze odprta razprava "Izstop iz nuklearne energije vizija ali stvarnost - je Krško nadomestljivo?".

Projektna skupina, ki jo je vodil prof. dr. Avgust Raggam iz graškega Inštituta za alternativno izrabo energije, je pripravila pismen prispevek v nemščini in slovenščini. Že v uvodu je uporabila besedno igro: "Energetski preobrat je možen, je zamenjava energije možna?" in nadaljevala s še zgovornejšim pristavkom v podnaslovu: "Dovolj energije, vode in visokokakovostnih živil s pomočjo ekološko naravnanega kmetijskega in gozdarskega gospodarstva v Sloveniji."

Graški strokovnjaki so na koncu pripravili tudi 7 zaključkov. Med drugim se zavzemajo za zmanjšanje deleža klorove kemije in uporabe težkih kovin v krožnih tokovih, podražitev topljivih umetnih gnojil, nasploh preusmeritev kmetijstva na biološko pridelovanje hrane, v energetsko uporabo biomase itd.

Ko je avstrijski zvezni poslanec Andreas Wabl skupaj s Koroščem pred časom prišel protestirat pred krško nuklearko, ni želel privilegijev, temveč je kot ostali čakal pred uradom krške sodnice za prekrške. Tokrat je grmel pod kipom cesarja Franca Jožefa v naravni velikosti ter vpričo doc. dr. Wolfganga Krompa z dunajske univerze in štajerskih strankarskih veljakov, kako da je vsa Avstrija ravnala nespametno, ko pravi čas ni bolj podprla Peterletove vlade, ki je bila pripravljena izvesti v slovenski skupščini sprejeta izhodišča in iti na referendum glede nuklearke."Prav nič se niste naučili iz tega nauka," je bil neusmiljen v svoji izvrstni retoriki, češ tudi sedaj hoče avstrijski kapital graditi savsko verigo le z zaposlitvijo svojih firm, za nameček pa še povsem neokolonialistično uporabljati na Savi pridobljeno elektriko celih 30 let. "Ne, tako ne bomo ustavili Krškega, prej se bo razletelo z nami vred," je bil odločen, da je treba Sloveniji pomagati drugače.

Doc. dr. Wolfgang Kromp, član Mednarodne komisije za neodvisno analizo krške nuklearne elektrarne, in prof. dr. Miha Tomšič (Zeleni - ekosocialna stranka) sta na tem srečanju zdržala pritisk in povedala, da ne moreta govoriti o ugotovitvah komisije, dokler slovenska vlada dostavljenega poročila ne izroči vladam sosednjih držav in javnosti.

ALFRED ŽELEZNIK

PRED GOSTILNO STA SE STEPLA

SENOVO - 34-letni P. J. iz Stranja pri Blanci je bil v nedeljo, 12. decembra, v gostilni Klanšek na Senovem. Za točilno mizo pa sta bila še 17-letni Š. S s Senovega in K. M. P. J. in Š. S. sta se začela prepirati zaradi žepnega noža, ki ga je P. J. potegnil iz žepa in z njim grozil Š. S. Natakarica Darja A. prepira v gostilni ni dovolila, zato sta P. J. in Š. S. odšla iz gostilne. Na terasi sta se začela najprej prerivati, nato pa je Š. S. zbil P. J. na tla in ga nekajkrat z nogo brcnil v obraz, tako da je obležal na tleh. P. J. so odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer je ostal na zdravljenju. Zdravniki so ugotovili večkratni zlom zgornje čeljusti in zlomljeno nosno kost. O pretepu je že obveščen preiskovalni sodnik.

TUDI V POSAVJU PADAJO JELENI - Ko je Branko Preskar iz Pišec letos poleti hkrati uplenil kar dva postavna jelena, mu tega nihče ni verjel, saj tamkajšnji lovci ne pomnijo, da bi se v njihovih lovišč ih tovrstna divjad sploh zadrževala. Pa je bilo res. Rogovi enega jelena sedaj krasijo dom pišeške lovske družine, druge pa Branko pripravlja za ocenitev, saj gre za izjemno lep primerek. Lovska sreča pa se je v začetku decembra nasmehnila tudi Slavku Hotku iz Kapel. V Dobravi je prvega decembra uplenil damjaka gumbarja, dva dni kasneje pa še štiri leta starega trofejnega damjaka. Tudi za kapelsko lovsko družino je to izredna posebnost, saj so zadnjega damjaka, ki so jih v teh krajih naselili pred 25 leti, ustrelili pred 12 leti. Slavko je prizadeven član lovske bratovščine, je blagajnik družine, na skrbi pa ima tudi več krmišč. Na sliki ga vidimo ob uplenjenem trofejnem damjaku. (M. V., foto: M. S.)

Darilo otrokom

Podjetje Graph iz Ljubljane darovalo 700 kg zvezkov

KOČEVSKA REKA - Zasebno podjetje Graph iz Ljubljane že okoli leto dni uspešno sodeluje s Posestvom Snežnik iz Kočevske Reke, saj tiska zanj interni časopis, koledarje, posterje, nalepke itd. Zdaj je to podjetje darovalo Snežniku 700 kg zvezkov in blokov, kar je za potrebe Kočevske Reke preveč, zato so to darilo 9. decembra razdelili šolam in vrtcem v vsej kočevski občini in še občinski Karitas.

Predstavniki obdarovanih so se za darilo zahvalili in med drugim poudarili, da jim bo prišlo prav za pomoč socialno slabše stoječim učencem, saj je vedno več takih družin, ki za svoje šolarje ne morejo kupovati učnih pripomočkov, plačevati šolske prehrane, izletov, tečajev itd. Kočevski župnik Marjan Lampret, ki se je zahvalil za pomoč v imenu Karitas, pa je med drugim dejal, da je pred dvema letoma dobivalo pomoč te organizacije 120 družin, danes pa je že 240 in prihajajo po pomoč že tudi nekateri izmed tistih, ki so včasih darovali Karitas obleke in drugo. Tako je pomoči potrebnih že več domačih družin kot begunskih.

Na razgovoru ob tej priložnosti pa so se predstavniki obdarovancev in podjetja Graph pogovarjali tudi o tem, kako bi lahko v bodoče poslovno sodelovali.

J. P.

ZVEZKI ZA ŠOLARJE - Predstavniki šol in vrtcev v kočevski občini prevzemajo v Kočevski Reki zvezke in bloke, ki jih je darovalo podjetje Graph iz Ljubljane. Dobili jih bodo pomoči potrebni otroci. (Foto: Primc)

ODGOVORNI ZA IZVAJANJE GASILSKEGA PROGRAMA

LJUBLJANA - Predsedstvo in poveljstvo Gasilske zveze Slovenije sta za izvajanje programskih usmeritev in sklepov, sprejetih na letošnjem 12. kongresu slovenskih gasilcev, določila posamezne člane predsedstva in območne poveljnike: za območje Dolenjske, ki vključuje občinske gasilske zveze Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje, člane predsedstva Antona Straha in območnega poveljnika Janeza Gornika; za območje Posavja, ki zajema občinske gasilske zveze Brežice, Krško in Šentvico, člana predsedstva Franca Černeliča in območnega poveljnika Ivana Leskovca ter za območje Ljubljane II, ki zajema območje občinskih gasilskih zvez Grosuplje, Kočevje in Ribnica, člana predsedstva Lojzeta Ljubiča in območnega poveljnika Jožeta Burjo.

- vd

Olgi Starčevi v slovo

V petek 10. decembra, smo na mokronoškem pokopališču spremili k poslednjemu počitku Olgo Starčevo, upokojeno gospodinjsko učiteljico iz Čuril pri Metliki.

Pokojna se je rodila 12.6.1913 v številni Kovačičevi družini v Martinji vasi pri Mokronogu. Mala kmetija ni mogla nuditi eksistence vsem osmim otrokom, zato so se izšolali in se tudi uveljavili v poklicih. Olga je po končani osnovni šoli v Mokronogu končala poklicno dveletno gospodinjsko šolo v Marjanišču v Ljubljani, kjer jo je učila kuhanja znana slovenska kuharica Felicita Kalinškova. Kmalu po šoli se je zaposlila kot učiteljica na trimesečnih gospodinjskih tečajih, s katerimi je prepotovala vso Slovenijo.

Na takem tečaju v Beli Krajini je spoznala Toneta Starca, kmetijskega

strokovnjaka, in se z njim poročila. Z Vinomera se je preselila v Čurile na njegov dom. Rodili so se ji trije fantje, moža pa ji je vzela druga svetovna vojna.

Po vojni se je zaposlila izven doma, kajti domovina je potrebovala njeno strokovno znanje. Doma ni bilo dovolj zaslužka za vse, zato je prepustila vzgojo sinov najbližjim sorodnikom in zvesti pomočnici Angelci. Skupno s sorodniki so reševali vzgojne probleme in dograjevali osebnosti njenih sinov. Tako je po vojni delala najprej na kmetijsko-gospodinjskih tečajih, kasneje na enoletni kmetijsko-gospodinjski šoli na Vinomeru in v Gradcu v Beli krajini, končno pa kot vzgojiteljica v Domu Majde Šilc v Novem mestu. Na vseh šolah je poučevala predvsem praktično kuhanje in prehrano. V Domu Majde Šile je ob razumevajoči podpori ravnateljice Romane Hanzelj v prostem programu učila številne gojenke doma kuhanja in ročnih del.

Kot dolgoletna učiteljica je spretno razširjala programe priprave jedi, upoštevala nova dognanja na področju zdrave priprave hrane in se stalno izpopolnjevala. Nikoli ni bila slepo zaverovana v svoje znanje in ga ni ljubosumno čuvala. S svojimi recepti je sodelovala v tedanjem časopisu "Sodobno gospodinjstvo" in v knjigah "Preprosta kosila" in "Koline", ki jih je v petdesetih letih izdajal Centralni zavod za napredek gospodinjstva, današnji "Domus" v Ljubljani.

Olga, hvala ti za vse, kar si v življenju storila za slovensko mladino in za vse, kar si posredovala slovenski javnosti.

JOŽA FLORJANČIČ

Jože Tomc

3. decembra so se Metličani poslovili od enega najstarejših Belokranjcev, 94-letnega Jožeta Tomca. Rodil se je v bližnjih Giršičih in je kot orožnik služboval po raznih krajih Jugoslavije. Po vojni se je udomil v Metliki, kjer je sprva kot tajnik delal pri Obnovitveni zadrugi, nato pa je pri občini skrbel za parke in sploh za zunanjo podobo Metlike.

Zlasti slednje delo je Tomc opravljal z veliko prizadevnostjo, saj mu je bila prirojena skrb za urejenost mesta, hkrati pa se je zanimal tudi za njeno zgodovinsko preteklost. Zato se je takoj vključil v obnovljeno Turistično-olepševalno društvo. Bil je med pobudniki za ustanovitev Hortikulturnega društva, najdemo pa ga tudi med ustanovnimi člani Belokranjskega muzejskega društva. Zlasti je bil delaven, ko je bil leta 1951 ustanovljen muzej in je nato uspešno sodeloval pri reševanju muzejske ostaline na terenu in pri arheoloških izkopavanjih na metliškem Borštku in Pungartu.

Tomčeva vsestranska prizadevnost se je pokazala predvsem po letu 1961, ko je ob posodabljanju glavne ceste skozi mesto kraj dobil prve parke in zelenice. Pri tem je Tomc sam zasajal in oblikoval mnoge zelene površine po Metliki. Vse pa je delal z občutkom pravega hortikulturnega esteta, ki si je potrebno znanje pridobil s prebiranjem strokovne literature in lastnim opazovanjem.

Jože Tomc je na starost ostal sam, saj mu je že pred desetimi leti umrla žena in tudi edini sin z družino že dolgo živi na Gorenjskem. Sicer je obiskoval očeta, ta pa je v poznih letih našel oddih predvsem na svojem vzorno urejenem vrtu ob Trdinovi poti, kamor so z učitelji mnogokrat prihajali učenci bližnje osnovne šole pa tudi drugi, ki so pri njem iskali vrtnarskih nasvetov.

Pred dvema letoma se je Jože umaknil v Dom počitka, kjer se je od Metlike tudi za vedno poslovil. Spomin nanj pa bo še naprej živel v parkih in zelenicah, ki jih je pokojni že pred desetletji priklical v življenje.

J. D.

Anton Štricelj

Anton se je rodil 19. marca 1915 v Semiču in prišel kot desetleten otrok k svoji teti v Sevnico. Umrl je 4. novembra letos in čez dva dni smo se od njega poslovili na sevniškem pokopališču.

Štricelj je bil 19. marca 1928 med ustanovitelji šahovskega kluba Oratorij na Radni pri Boštanju, predhodnika Šahovskega kluba Milan Majcen. Oratorij je bil v sklopu Salezijanskega zavoda na Radni. Na Radno je prihajala mladina od blizu in iz oddaljenih krajev današnje občine Sevnica. Štricelj je bil povsod zraven, pri razvedrilnih dejavnostih, šahu, dramski sekciji in godbi na pihala. V poklicu je vzljubil pločevino, železje in stroje. V Ševnici je zaoral ledino kovinske tovarne in je bil nekaj časa tudi njen direktor.

Anton je veliko časa žrtvoval za napredek gasilstva v Sevnici, na njegovo pobudo je Gasilsko društvo Sevnica organiziralo svojo družino, da je opravljala razna dela, ki jih pri gasilskih društvih nikoli ne zmanjka. Bil je dolga leta tudi ključar podružnične cerkve sv. Florjana, zadnja leta pa tudi župnijske cerkve sv. Nikolaja v Sevnici.

JANKO BLAS

VEDNO VEČ NASTOPOV SKUPINE DRUŠTVO MRTVIH PESNIKOV

V Društvu mrtvih pesnikov vre od entuziazma, predvsem po zaslugi novih moči, ki jih je prinesel 18-letni Igor Lumpert, ki bo nadomestil Boštjana Kovačiča, ki odhaja v vojsko. Nastopov je vedno več, promocija že zdavnaj izšle kasete še vedno tekoče teče, na obzorju je nekaj nove glasbene opreme, nekaj dobrih idej in sodelovanje z manegerji.

M. ZAJC

ŠTUDENTKA ODPRLA TRGOVINO - Polona Pavlin iz Družinske vasi si je zato, da bo lažje pretolkla študentska leta, omislila kar trgovino. Minulo soboto jo je ob veliki pomoči svojih staršev odprla sredi Bele Cerkve. Že prve dni so bili prebivalci krajev pod Vinjim vrhom zadovoljni z bogato ponudbo, Polona pa obljublja, da bo za svojo "Demetro" naredila še več. (Foto: J. P.)

ZAHVALA LION'S CLUBU NOVO MESTO

Člani dolenjske podružnice društva MS, ki vključuje 72 bolnikov, obolelih za neozdravljivo boleznijo multiplo sklerozo, smo od 6.12.1993 bogatejši za napravo AKTIV 2000, ki je zelo pomembna za razgibavanje. Naprava je zelo draga in za posameznika pa tudi za društvo glede na finančne zmožnosti praktično nedosegljiva. S to za nas prepotrebno napravo bo sedaj možna rehabilitacija bolnikov tudi na domu, kajti omogočili bomo izposojanje naprave na dom, tako da bo dosegljiva prav vsem članom društva. Zato se člani osebno in kot društvo zahvaljujemo LION'S CLUBU Novo mesto za razumevanje in pomoč, ki se je pokazala v obliki naprave, s katero si bomo poskušali vsaj malo pomagati pri boju z boleznijo.

IO dolenjske podružnice MS

Marija Podpadec

V nedeljo smo se na pokopališču sv. Marjete v velikem številu zadnjič poslovili od pokojne Ratajčeve mame iz Lukovka pri Trebnjem. Pred 91 leti je ugledala luč sveta pri Podpadčevih na Kamnem Potoku v številni kmečki družini med 11 otroki. Izučila se je za šiviljo, poleg tega pa je bila dobra gospodinja. Poročila se je z Francem Ratajem v Lukovek in imela šest otrok. Ratajčeva mama pa ni bila samo dobra in skrbna žena in mati, temveč tudi velika dobrotnica. Pred 25 leti ji je umrl mož in boleča izguba moža in očeta je bila zanjo velika preizkušnja, saj je vso skrb za otroke in gospodarstvo morala prevzeti na svoja ramena. Otroke je vzgojila v vzorne, pridne, v medsebojni ljubezni in spoštovanju. Vsem bo ostala v lepem spominu.

ŠAHISTI KLUBA ORATORIJ NA RADNI PRI BOŠTANJU - Šahovski klub Oratorij v sklopu Salezijanskega zavoda na Radni pri Boštanju (današnja Jutranjka) je bil ustanovljen 19. marca leta 1928. (Na sliki: peti z desne strani je pokojni Anton Štricelj, ki je bil tudi med ustanovitelji šahovskega kluba.) Mentor šestnajstih šahistov je bil duhovnik, salezijanec Jože Lovrenčič. (Foto: Kiderič, tekst: J. Blas)

OBVESTILO KMETOVALCEM!

Obveščamo kmetovalce, ki so naročili krmo za ublažitev posledic suše v letu 1993, da bo občina Novo mesto regresirala naročeno količino krme v višini 6 SIT/kg.

Naročene količine krme bodo kmetovalcem dobavile kot najugodnejše ponudnice: M-KZ Krka Novo mesto, INTERMARC, d.o.o., Novo mesto, in KLAS Mirna Peč.

Preglednica: Dobava regresirane krme za odpravo posledic suše v letu 1993 kmetovalcem — naročnikom

Vrsta krme	Količine v t	Cena krme SIT/kg	Cena regr. krme SIT/kg	Dobavitelj
Koruza	1577,5	20,90	14,90	M-KZ Krka 1400 t Intermarc 200 t v Žbk
Ječmen	1014,95	16,66	10,66	Klas Mirna Peč
Sončnične trop.	238,55	27,50	21,50	Intermarc N.m.
Sojine trop.	256,30	38,60	32,60	Intermarc N.m.
Seno	172,70	22,50	16,50	Intermarc N.m.

Vseh 1100 kmetovalcev, ki so naročili navedeno krmo v obsegu cca 3260 t, obveščamo, da jim bodo vse informacije o dobavi krme posredovali dobavitelji: M-KZ Krka Novo mesto, Intermarc Novo mesto in Klas Mirna Peč.

Akcija pomoči kmetovalcem v obliki regresirane krme bo zaključena do 15. januarja 1994.

SEKRETARIAT ZA KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO
OBČINE NOVO MESTO

Ne zamudite!

17. december - dan odprtih vrat za vse, ki iščete nov poslovni prostor v Metliki

Na odlični lokaciji v novem trgovsko-poslovnem centru Metlike prodamo ali oddamo v najem poslovne prostore, primerne za trgovsko in vse vrste storitvenih dejavnosti.

Nudimo ugodne prodajne cene in možnost obročnega odplačevanja.

Vabimo vas, da si prostore ogledate ob dnevu odprtih vrat, ki bo v petek, 17. decembra od 8. do 12. ure.

Na voljo vam bodo strokovnjaki za področje nepremičnin, ki vam bodo posredovali vse dodatne informacije.

Informacije in prodaja:

SKB - NEPREMIČNINE & LEASING D.O.O.
Ljubljana, Slovenska 54
telefon: 061/313-231, telefaks: 061/1321-202

PE MARIBOR
Ljubljanska 9, telefon: 062/35-564, 062/32-559

dogodki v sliki in besedi

VELIKO ZANIMANJE ZA ŽIVALI - V novomeški Športni dvorani je Društvo gojiteljev malih živali pripravilo tridnevno razstavo svojih malih ljubljencev. Številni obiskovalci so lahko občudovali na desetine vrst kuncev, činčile, golobe, pekinške race, zlatega fazana, hrčke, miške, ptiče in celo bele podgane. Zajce je strokovnjak tudi ocenil in mnogi so dobili naziv šampion. Med njimi je največje število točk zbral skoraj 8 kilogramov težki sivi orjak rejca Ivana Šantlja. Na sliki: Jože Bračika, eden najbolj aktivnih članov društva, pri alpski kozi lastnika Vlada Freceta iz Dolenje vasi. (Foto: J. Pavlin)

WINDISCHA NAJBOLJŠA - Eno od območnih predtekmovanj prvega slovenskega prvenstva v video igrah je bilo minulo soboto tudi v Novem mestu v prostorih podjetja Alan Informatika. Med 21 udeleženci iz vseh štirih dolenjskih občin se jih je pet uvrstilo v finale, ki bo 18. decembra v Ljubljani. Največ točk sta zbrala brata Sandro in Sebastijan Windisch, na državno prvenstvo pa bodo potovali še Dušan Stojanovič, Gaber Gomišček in Emir Čatič. (Foto: J. Pavlin)

PRVO SREČANJE INŠTALATERJEV - Vsi inštalaterji Dolenjske, Bele krajine in Posavja, ki sodelujejo s podjetjem Termotehnika, so se v petek, 10. decembra, dobili na prvem srečanju v prostorih Srednje kmetijske šole pod Trško goro. Zanje so poleg družabnega srečanja pripravili kar nekaj predstavitev novih proizvodov s področja ogrevanja, vodovoda, regulacije ogrevanja, armatur, toplotnih črpalk, kotlov in drugega. Srečanje naj bi postalo tradicionalno. (Foto: J. Pavlin)

RAZSTAVA UR V KRONI - V novomeški zlatarski trgovini Krona, ki jo vodi Milena Brkič, so v četrtek v lepo urejeni kletni galeriji odprli razstavo ročnih ur znane švicarske znamke Raymond Weil. Gre za ure višjega kakovostnega in cenovnega razreda, za katere je zastopnik za Slovenijo podjetje Loreks z Bleda. V Kroni je do konca leta na ogled in naprodaj 60 ur te znamke in to po 330 do 17.000 mark. (Foto: A. B.)

OBISKALI SMO OSKRBOVANČE NOVOMEŠKEGA DOMA STAREJŠIH OBČANOV - V četrtek, 18. novembra, smo pripravili družabni večer v domu starejših občanov v Novem mestu. Prijazno nas je sprejela direktorica doma Lojzka Potrč s sodelavci. Z njimi smo se pogovarjali o njihovem lepo urejenem domu, o pomanjkanju kapacitet, saj je vedno več ljudi, ki so potrebni pomoči in osebne nege. Pogovor je nanesel tudi na neuresničene želje po takem domu v Črnebjem. V jedilnici, kjer so nas čakali varovanci, smo zapeli po domače, na harmoniko pa je zaigral Franc Ržen. Recitirala je gospa iz Straže, na klavir pa je zaigral eden od stanovalcev. Po končanem programu smo skupaj povečerjali ob kozarčku domačega cvička, še naprej se je pelo, zaplesali pa so tudi stanovalci. Za ogled kapele, ki še ni zgrajena, saj jim primanjkuje denarja in so zato veseli vsakega prispevka, pa nam je zmanjkalo časa. Varovancem smo obljubili, da jih obiščemo že v kratkem. (R. Majer)

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 16. XII.

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.30 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.50 ZLATI PRAH
11.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
12.00 TEDENSKI IZBOR
12.00 40 LET PAZ VINKO VODOPIVEC
12.30 ŠOLA PODJETNIŠTVA, izobraž. serija, 1/8
13.00 POROČILA
13.05 PO DOMAČE, ponovitev
15.50 OČI KRITIKE, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM:
ŽIV ŽAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrica
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.40 ČETRTKOVE POSEBNOSTI:
MR BEAN IN PAN KOHN
21.35 TEDNIK
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
POSLOVNA BORZA
23.00 SOVA
23.00 HIŠA NAPRODAJ, amer. naniz., 10/21
23.30 PALAČA VETROV, angl. nadalj., 3/6

SLOVENIJA 2

15.15 - 23.35 Teletekst
15.30 Video strani - 15.45 Tedenski izbor: Mediteran (italij. film); 17.15 Sova (ponovitev): Burleske Charlieja Chaplina; 17.50 Palača vetrov (angl. nadalj., 2/6) - 18.45 Že veste? - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Dediščina sončnih bogov (dok. serija, 3/6) - 20.45 Umetniški večer: Velika obdobja evropske umetnosti (nem. dok. serija, 3/10); 21.45 Ves svet je oder (angl. dok. serija, 12/13) - 22.40 Svet. pokal v biatlonu (posnetek s Pokljuke)

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.50 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 58. dela) - 11.50 A shop - 12.00 Charlie Chaplin (burleska) - 12.25 Video strani - 16.40 A shop - 16.50 Smithsonian (ponovitev 9. dela) - 18.00 Luč svetlobe (59. del) - 18.45 Rock starine (ponovitev 44. oddaje) - 19.15 Risanke - 19.25 CMT - 20.00 Risanke - 20.10 Poročila - 20.30 Hladno jeklo (amer. film) - 22.00 Rock starine (45. oddaja) - 22.35 Poročila - 23.00 Charlie Chaplin - 23.25 A shop - 23.35 CMT

PETEK, 17. XII.

SLOVENIJA 1

8.15 - 2.20 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.45 TEDENSKI IZBOR
8.45 ZLATI PRAH
8.50 EBBA IN DIDRIK, šved. nadalj., 7/9
9.20 SPARTAK, amer. film
12.15 ŽE VESTE?
12.50 POSLOVNA BORZA
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev
14.05 VES SVET JE ODER, 12/13
16.10 OSMI DAN, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrica
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 FORUM
20.35 SANJARJENJE O RITI, švedski film
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 SOVA
22.55 KO SE SRCA VNAMEJO, 3. epizoda amer. naniz.
23.25 PALAČA VETROV, angl. nadalj., 4/6
0.20 ZVEZDNI PRAH, angl. film

SLOVENIJA 2

15.45 - 23.10 Teletekst
16.00 Video strani - 16.25 Tedenski izbor: Četrtkove posebnosti; 17.25 Sova (ponovitev): Hiša naprodaj (amer. naniz., 10/21); 17.55 Palača vetrov (angl. nadalj., 3/6) - 18.45 Znanje za znanje - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Znanost (32. oddaja) - 20.35 Izbor najlepše urejenega turističnega kraja (posnetek) - 21.35 Angleški kraljevi balet - 21.55 Mozart: Serenada v D-duru

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.50 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 59. dela) - 11.50 A shop - 12.00 Charlie Chaplin - 12.25 Video strani - 16.10 A shop - 16.20 Hladno jeklo (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (60. del) - 18.45 Elizije - Intervju z usodo - 19.15 Risanke - 19.25 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Teden na borzi - 20.40 Poslednji strel (am. kriminalka) - 22.10 Poročila - 22.30 Charlie Chaplin - 22.55 A shop - 23.05 Prazlo (amer. grozljivka) - 00.40 Erotična uspavanka - 1.00 Erotični film

SOBOTA, 18. XII.

SLOVENIJA 1

7.45 - 1.25 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.10 TEDENSKI IZBOR:
8.10 ZLATI PRAH
8.20 RADOVEDNI TAČEK
8.30 LONČEK, KUHAJ!
8.40 OTROCI ŠIRNEGA SVETA, amer. dok. naniz., 25/26
9.05 KLUB KLOBUK
9.55 TOK TOK
10.45 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.45 BREZREPI PETER, švedski risani film
13.00 POROČILA
13.05 TEDNIK, ponovitev
15.05 SANJARJENJE O RITI, ponovitev šved. filma
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TERRA X, nemška dok. serija, 4/8
18.00 RPL
18.45 TV MERNIK
19.00 RISANKA
19.10 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 UTRIP
20.30 DVANAJST SLOVENSKIH PODOB LJUDSKEGA PLESA
21.20 DOMAČE OBRTI NA SLOVENSKEM: KOLARJI IN KOVAČI
22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA:
PALAČA VETROV, angl. nadalj., 5/6
23.40 SMRTONOSNI VPLIV, amer. film

SLOVENIJA 2

10.45 - 1.40 Teletekst
11.00 Video strani - 11.35 smuk (ž) - 12.50 Antologija slovenske glasbe - 14.10 Sova (ponovitev): Ko se srca vnamejo (3. epizoda amer. naniz.); 14.40 Palača vetrov (angl. nadalj., 4/6) - 15.35 Onkraj gozda (amer. film, ČB) - 17.10 Športna sobota: Kri, znoj in slava (3. del športnega filma); 18.05 košarka NBA - 18.50 Vodne pustolovščine (angl. poljudnoznan. serija, 4/24) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Udobna vožnja (angl. nadalj., 5/6) - 21.00 Veliki zločini in procesi 20. stol. (dok. serija, 12/13) - 21.30 Poglej in zadeni - 22.35 Sobotna noč

KANAL A

9.00 Country Music Television Europe (CMT) - 9.50 A shop - 10.00 Kino, kino, kino (ponovitev oddaje o filmu) - 10.45 Poslednji strel (ponovitev filma) - 12.15 Teden na borzi (ponovitev) - 12.25 A shop - 17.00 ITV: Izbjeglička televizija - 17.55 BMX (7. oddaja) - 18.30 Študentskih 1/4 (oddaja študentov FDV) - 18.50 Študentsko prvenstvo v jadranju - 19.10 Radio FM (1. del amer. naniz.) - 20.00 Avtotimes (oddaja o avtomobilizmu) - 20.30 Radio FM (2. del amer. naniz.) - 21.00 Pot upanja (švicarski film) - 22.45 Poročila v angleščini - 23.00 CMT

NEDELJA, 19. XII.

SLOVENIJA 1

7.45 - 0.25 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.35 OTROŠKI PROGRAM
8.35 ŽIV ŽAV, ponovitev
9.25 HOV!, ponovitev angl. naniz., 8/8
9.50 KAM PA KAM?, lutkovna igra
10.20 TA SVET JE TUDI ZATE
10.45 NAŠI ZBORI NA FESTIVALIH V TUJINI
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 SLOVENCI V ZAMEJSTVU
12.30 VODNE PUSTOLOVŠČINE, ponovitev, 4/24
13.00 POROČILA
14.00 BLUEBERRY HILL, amer. film
15.30 DEDIŠČINA SONČNIH BOGOV, ponovitev dok. serije, 1/6
16.00 EDVARD VII., angl. nadalj., 12/13
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO DOMAČE
19.00 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ZRCALO TEDNA
20.35 NEDELJSKIH 60
21.35 S PETROM USTINOVOM OKOLI SVETA, angl. dok. serija, 5/6
22.10 DNEVNIK 3, VREME
22.30 SOVA
LUDWIG, italij. nadalj., 3/5
PALAČA VETROV, angl. nadalj., 6/6

SLOVENIJA 2

8.45 - 23.55 Teletekst
Opomba: 9.20 sl (ž), 12.05 2. tek; 9.50 vsl (m), 12.50 2. tek
9.00 Video strani - 11.00 Poglej in zadeni - 14.40 Tedenski izbor: Joseph Conrad (franc. nadalj., 2/6); 15.35 Intervju: Igor Torkar - 16.50 Marie (amer. film) - 18.35 Športna nedelja - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Alpe-Donava-Jadran - 20.30 Svet. pokal v biatlonu (posnetek s Pokljuke) - 21.00 Las Vegas: žrebanje za SP v nogometu 94 - 22.30 Biatlon (posnetek) - 23.15 Športni pregled

KANAL A

8.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 8.15 Ris (risanke in spoti) - 8.25 Male živali - 8.40 BMX (ponovitev 7. oddaje) - 9.15 Pot upanja (ponovitev filma) - 11.00 Ameriških deset (ponovitev) - 11.30 Dance session (ponovitev 11. oddaje) - 12.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 12.15 Helena (glasbena oddaja) - 13.00 Video strani - 18.00 Rally: pregled sezone - 19.00 Tropska vročica II (ponovitev 12. dela amer. nadalj.) - 19.50 Risanka - 20.00 Marlboro music show - 20.30 Tropska vročica II (15. del) - 21.25 Dannyjeve zvezde - 22.25 Kino, kino, kino (oddaja o filmu) - 23.10 Matlock: Dnevnik popolnega umora (amer. film) - 00.40 CMT

PONEDELJEK, 20. XII.

SLOVENIJA 1

10.15 - 1.05 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.50 TEDENSKI IZBOR
10.50 ZLATI PRAH
10.55 VRNITEV ANTILOPE, angl. nadalj., 10/13
11.20 ZNANOST
11.45 ZNANJE ZA ZNANJE - UČITE SE Z NAMI
12.15 TERRA X, nemška dok. serija, 4/8
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
ALPE-DONAVA-JADRAN
13.35 ŠPORTNI PREGLED
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ABC - ITD., TV igrica
19.10 OTROCI VOŠČIJO OTROKOM
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 GOSPODARSKA ODDAJA:
10.000 OBRATOV
21.00 TELEVIZIJSKA KONFERENCA
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
LJUBEZEN NA PRVI POGLED, TV naniz., 8/10
ZGODBE DICKA FRANCESA, koprod. naniz., 1/3

SLOVENIJA 2

9.15 - 0.15 Teletekst
Opomba: 9.50 slalom (m), 12.50 2. tek
9.30 Video strani - 13.45 Tedenski izbor: Forum, TV mernik, Utrip, Zrcalo tedna; 14.45 Nedeljskih 60; 15.45 Obzorja duha - 16.15 Sova (ponovitev): Palača vetrov (angl. nadalj., 5/6); 17.05 Ludwig (italij. nadalj., 3/5); 17.50 Palača vetrov (zadnji del angl. nadalj.) - 18.50 Podjetniška mreža - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Sedma steza - 20.30 Vprežení pavi (2. del angl. drame) - 21.25 R + R - 21.55 Studio City - 22.55 Večer jazza - 23.25 Slalom (m), posnetek

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 10.00 CMT - 10.45 Koala (am. risana serija) - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 60. dela) - 11.50 A shop - 12.00 Matlock (am. naniz.) - 13.00 Helena (ponovitev) - 13.50 A shop - 16.15 A shop - 16.25 Matlock (ponovitev) - 18.00 Luč svetlobe (61. del amer. nadalj.) - 18.45 Ameriških deset (glasbena oddaja) - 19.15 Koala - 19.40 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Nočni vlak za Muenchen (angl. drama) - 22.10 Matlock (am. naniz.) - 23.00 Poročila - 23.20 A shop - 23.30 CMT

TOREK, 21. XII.

SLOVENIJA 1

9.15 - 1.05 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.55 TEDENSKI IZBOR
9.55 ZLATI PRAH
10.00 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
10.05 KAM PA KAM, lutkovna igrica
10.35 TA SVET JE TUDI ZATE
11.00 PODJETNIŠKA MREŽA
11.30 R + R
12.00 VPREŽENI PAVI, 2. del angl. drame
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 SOBOTNA NOČ
16.05 SEDMA STEZA
16.25 PORABSKI UTRINKI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
LONČEK, KUHAJ!
POLETJE S SELJKOM, norveška nadalj., 1/3
RISANKA
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 ABC - ITD, TV igrica
19.10 OTROCI VOŠČIJO OTROKOM
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 MODA, MOČ IN SLAVA, 2. oddaja
21.35 OSMI DAN
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
POSLOVNA BORZA
22.55 SOVA
MEDVEDJA USLUGA, 11. epizoda angl. naniz.
ZGODBE DICKA FRANCESA, koprod. naniz., 2/3

SLOVENIJA 2

14.15 - 23.45 Teletekst
15.00 Video strani - 15.25 Tedenski izbor: Gospodarska oddaja; 16.05 Slovenci v zamejstvu; 16.35 Sova (ponovitev): Ljubezen na prvi pogled (koprod. naniz., 8/10); 17.00 Zgodbe Dicka Francesa (koprod. naniz., 1/3) - 18.45 Iz življenja za življenje: Znanje za znanje - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Železni Gustav (nemška nadalj., 3/7) - 21.05 Intervju - 22.05 Videošpon - 23.00 Svet poroča

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.45 Koala - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 61. dela) - 11.50 A shop - 12.00 Matlock (am. naniz.) - 16.10 A shop - 16.20 Nočni vlak za Muenchen (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (62. del) - 18.45 Jazzbina (ponovitev 45. oddaje) - 19.15 Koala - 19.40 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Prva moč (amer. krim.) - 22.10 Matlock (am. naniz.) - 23.00 Poročila - 23.20 Marlboro music show - 23.40 Jazzbina (46. oddaja) - 00.10 A shop - 00.20 CMT

SREDA, 22. XII.

SLOVENIJA 1

9.15 - 0.55 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.55 TEDENSKI IZBOR
9.55 ZLATI PRAH
10.05 BISKVITKI, risana serija
10.30 VIDEOŠPON
11.25 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
11.55 VELIKI ZLOČINI IN PROCESI 20. STOL., dok. serija, 12/13
12.25 S PETROM USTINOVOM OKOLI SVETA, angl. dok. serija, 5/6
12.50 POSLOVNA BORZA
13.00 POROČILA
13.05 STUDIO CITY, ponovitev
14.20 TEDENSKI IZBOR
14.20 INTERVJU
15.20 ŽELEZNI GUSTAV, nemška nadalj., 3/7
16.15 SVET POROČA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 KLUB KLOBUK
18.00 RPL
18.45 ABC - ITD, TV igrica
19.10 OTROCI VOŠČIJO OTROKOM
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.40 MILAN PUGELJ - TUGO ŠTIGLIC: NASMEH POD PAJČOLANOM, TV drama
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA
BURLESKE CHARLIEJA CHAPLINA, 4. epizoda
ZGODBE DICKA FRANCESA, koprod. naniz. 3/3

SLOVENIJA 2

9.15 - 22.30 Teletekst
Opomba: 9.55 slalom (ž), 12.55 2. tek
9.30 Video strani - 14.30 Tedenski izbor: Televizijska konferenca; 15.45 Moda, moč in slava (2. oddaja) - 16.40 Sova (ponovitev): Medvedja usluga (11. epizoda angl. naniz.); 17.10 Zgodbe Dicka Francesa (koprod. naniz. 2/3) - 18.45 Šola podjetništva (izobraž. serija, 2/8) - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Športna sreda - 22.30 Opus

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 10.00 CMT - 10.45 Koala - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 62. dela) - 11.50 A shop - 12.00 Matlock (am. naniz.) - 16.10 A shop - 16.20 Prva moč (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (63. del) - 18.45 Male živali - 19.00 Koala - 19.25 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Dance session (12. oddaja o plesu) - 21.00 Matlock (am. naniz.) - 22.00 Portret Paagal Babe (dok. oddaja) - 22.30 Poročila - 22.55 A shop - 23.05 CMT

Radio Sraka

ČETRTEK, 16.12.

6.00 Domača glasba - 8.30 Občani sprašujejo - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 11.15 Doktor na obisku - 11.30 Praktični nasveti - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Poročila - 13.20 Čestitke - 20.00 do 24.00 Večerni program.

PETEK, 17.12.

6.00 Domača glasba - 8.30 Občani sprašujejo - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 11.30 Praktični nasveti - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Poročila - 13.20 Čestitke - 15.10 Pesem tedna - 15.30 Grmski vulkan - 20.00 do 24.00 Večerni program.

SOBOTA, 18.12.

6.00 Domača glasba - 9.00 Dobro jutro, pridni ljudje - 10.00 Čestitke - 11.00 Praktični nasveti - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Lovci - 15.00 Čestitke - 16.00 Lestivica TOP 13 - 17.00 Kontaktna oddaja - 18.00 Gost na radiu: Franc Mihelič - 20.00 Čestitke - 21.00 do 1.00 Srakina veselica.

NEDELJA, 19.12.

8.00 Dobro jutro - 11.00 Grozna 60. leta - 12.00 Evergrini ob kosilu - 14.00 Srakin študentski čvek - 15.45 Kulturni komentar - 16.00 13 nemogočih - 17.00 Alter scena - 18.00 Etno - 18.30 Gosta: Damjana in Čarli - 20.00 Črno belo v zvoku - Jazz - 21.30 Country - 22.00 do 24.00 Afrika v glasbi.

PONEDELJEK, 20.12.

6.00 Domača glasba - 8.30 Občani sprašujejo - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 11.30 Praktični nasveti - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Poročila - 13.20 Čestitke - 15.00 Vesti, vreme - 17.10 Svetovalna oddaja - 20.00 do 24.00 Večerni program.

TOREK, 21.12.

6.00 Domača glasba - 8.30 Občani sprašujejo - 10.00 dober dan, pridni ljudje - 11.30 Praktični nasveti - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Poročila - 13.20 Čestitke - 18.00 Otroška oddaja Kalimero - 20.00 do 24.00 Večerni program.

SREDA, 22.12.

6.00 Domača glasba - 8.30 Občani sprašujejo - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 11.30 Praktični nasveti - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Poročila - 13.20 Čestitke - 20.00 do 24.00 Večerni program.

● *Slovenske televizije ni mogoče privatizirati, ker je že trefaltizirana. (M. Logar)*

● *Gledano s človeškega stališča, se mi zdi, da večina politikov v Sloveniji ni pokvarjena. (Poslanka dr. Vida Čadonič-Špelič)*

"FLORA", d.o.o.
Stražnji vrh 1
68340 ČRNOMELJ

objavlja

prosto delovno mesto

- **SVETOVALCA za prodajo sredstev za varstvo rastlin**

Zahtevana izobrazba:
- dipl. ing. agronomije, živilske tehnologije ali kemije

Delovno mesto razpisuje za nedoločen čas, s 3-mesečnim poskusnim delom. Prijave pošljite na naslov v roku 30 dni po dnevu objave.

dolenjka novo mesto

BOŽIČNO – NOVOLETNA PONUDBA

UGODNE CENE V PRODAJALNAH DOLENJKE

vino GRAJSKI BISER	0,7	Vino Brežice	335,50 SIT
vino LAŠKI RIZLING	0,7	KK Ptuj	255,20 SIT
vino RENSKI RIZLING	0,7	KK Ptuj	313,50 SIT
rum 1/1 Fructal			299,00 SIT
BELLE DE JOUR	0,7	Fructal	439,20 SIT
KIVI in SCOT CREAM	0,7	Dana	499,00 SIT

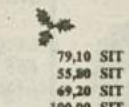

čokolada lešnik	100 gr.	Kraš	79,10 SIT
čokolada mlečna	80 gr.	Kraš	55,80 SIT
čokolada mlečna	100 gr.	uvoz	69,20 SIT
bomboni ANGELIKA	200 gr.	Žito	100,00 SIT
keksi domači	1000 gr.	D. Pekarne	199,50 SIT
keksi JAFFA	150 gr.	uvoz	119,40 SIT
napolitanke SET	750 gr.	Sloboda	244,50 SIT
napolitanke JADRO	180 gr.	Sloboda	91,30 SIT

kava mleta	100 gr.	Emba	53,10 SIT
med cvetlični	1/1	Medex	359,90 SIT
viki krema	550 gr.	Kolinska	232,50 SIT
majoneza	630 gr.	Kolinska	378,00 SIT

lak FRIZER	400 ml.	Lek	491,80 SIT
deodorant HAY sprey	125 ml.	Lek	228,10 SIT
pena za britje		Krka	342,50 SIT
čistilo za posodo 1/1		Urko	138,60 SIT
mehčalec perila	4 l	Urko	297,80 SIT
baterijski vložki super Zmaj		zelo ugodno	

od 13.12.1993 posebna ponudba:

mesnih izdelkov POMURKA Murska Sobota
mesnih izdelkov EMONA MIZ Ljubljana
piščančjega mesa in izdelkov PP Ptuj

Cenejši nakup naj vam polepša praznične dni

KRKA ZDRAVILIŠČA

zdravilišče, turistične in gostinske storitve, d.o.o.
NOVO MESTO

OBJAVLJA

prosto delovno mesto

MASERJA V ZDRAVILIŠČU DOLENJSKE TOPLICE

Delo maserja lahko opravlja delavec, ki ima:
- končano šolo za poklic BOLNIČARJA,
- veselje delati z ljudmi, posebno bolniki,
- in se je pripravljen vključiti v program izobraževanja za poklic športnega in terapevtskega maserja.

Kandidate vabimo, da v roku 8 dni oddajo pisne prijave v kadrovsko službo KRKE, tovarne zdravil, Novo mesto, C. herojev 45. Na istem naslovu lahko dobijo tudi vse informacije.

SKLAD RS ZA RAZVOJ, d.d.
in
ISKRA-ENERGETSKA ELEKTRONIKA, d.o.o.
Velika Cikava 22
Novo mesto

objavlja

javno zbiranje ponudb za prodajo posameznih poslovnih prostorov

Poslovni prostori so v poslovni stavbi Velika Cikava 22, Novo mesto.

Izklicna cena za 1 m² poslovnega (proizvodnega) prostora je 650 DEM, pisarniškega prostora 1000 DEM, v tolarski protivrednosti za DEM po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.

Na razpis se lahko prijavijo pravne in fizične osebe. Prednost pri nakupu imajo pod enakimi pogoji sedanji najemniki posameznih poslovnih prostorov.

Pisne ponudbe z navedbo poslovnih in drugih prostorov je treba poslati na naslov ISKRA-ENERGETSKA ELEKTRONIKA, d.o.o., Velika Cikava 22, Novo mesto, v zaprti ovojnici s pripisom POSLOVNI PROSTORI, nakasneje do 3.1.1994.

Ponudnik mora plačati 10-odst. varščino glede na velikost poslovnega prostora, ki ga želi v ponudbi kupiti, najkasneje do 4.1.1994 na ž.r. 52100-601-10696, s pripisom "za javno dražbo". Neuspelim udeležencem bo varščina vrnjena najkasneje v treh dneh po končani dražbi, kupcu pa vračunana v kupnino.

Javno odpiranje ponudb bo 4.1.1994 ob 13. uri v sejni sobi na sedežu podjetja.

Kupec mora skleniti kupoprodajno pogodbo in plačati kupnino v 15 dneh po končani licitaciji, sicer varščina zapade. Prometni davek, stroške overitve pogodbe in stroške vpisa v zemljiško knjigo plača kupec.

Za morebitne informacije v zvezi s to objavo se obrnite na ISKRO TENEL po telefonu (068) 21-458 ali telefaksu (068) 26-081.

V LISCI SMO SE ODLOČILI!

Pripravili smo program lastninskega preoblikovanja Lisce, ki omogoča zaposlenim, bivšim zaposlenim in upokojencem, da postanemo njeni solastniki.

Da bo **Lisca** *ostala Liščanom!*

Zato vabimo vse, ki ste bili kdaj v Lisci zaposleni, da se nam oglasite in sporočite svoje naslove kadrovskemu oddelku Lisce v Sevnici ali na enotah v Krmelju, Zagorju in na Senovem.

Le tako bomo lahko zagotovili enakovredno informiranost in dostopnost solastništva vsem upravičencem.

Uporabite lahko tudi posebno telefonsko številko: ***(0608) 41-608****!*

Vsak delavnik med 8. in 12. uro odgovori na vprašanja, ki vas zanimajo!

... pokrajinski tednik, ki poroča

- o vsem, kar se zgodi zanimivega na Dolenjskem, Beli krajini, Posavju, na Kočevskem in drugod,
- piše preprosto, razumljivo in kratko,
- daje vsem svojim bralcem možnost, da v njem sodelujejo,
- nudi nešteto možnosti za oglaševanje.

68000 Novo mesto
Glavni trg 24
tel.: 068/323-606
fax: 068/322-898
oglasno trženje:
068/323-610

Bohinjska loterija

IZIDI ŽREBANJA BOHINJSKE LOTERIJE

1. 20.000.000 SIT: 796440

2. garsonjera: 451991

3. - 5. RENAULT SAFRANE RT 2,2 SI: 224241, 271833, 251768

6. - 10. RENAULT 19, 1,8 kat: 664659, 945695, 810645, 246288, 558355,

11. - 45. RENAULT CLIO RT, 1,4 cat: 847579, 662494, 245095, 037923, 195231, 707197, 713335, 772624, 014677, 638862, 204355, 830539, 468735, 043509, 725890, 712035, 280297, 556229,207607, 714319, 107069, 699334, 281377, 262612, 221853, 094567, 771399, 190823, 508030, 035351, 971555, 005567, 663627, 752942, 002219,

46. - 545. 7-dnevnih polpenzionov za eno osebo v poletnih mesecih v Bohinju: 948651, 572319, 948654, 799772, 543517, 700954, 086501, 615659, 154435, 151808, 723019, 588860, 136075, 045015, 882886, 653300, 103524, 298036, 931762, 668519, 213841, 083833, 507541, 845614, 787147, 204694, 953814, 403924, 375173, 468637, 047057, 382728, 124345, 061613, 490773, 204152, 192278, 620598, 768881, 323473, 158748, 942086, 323650, 502867, 885054, 849506, 249330, 094253, 384382, 968193, 187525, 344309, 788744, 458408, 532551, 293260, 892380, 979209, 189912, 095829, 970918, 691837, 016761, 923584, 198338, 716626, 969440, 552156, 816814, 400600, 099934, 274536, 335791, 954637, 482041, 047510, 646027, 372275, 985826, 980436, 347019, 089757, 910372, 974515, 048884, 276420, 060195, 330365, 552542, 906046, 584607, 731581, 030513, 493364, 810585, 289103, 233928, 135619, 241356, 674810, 082222, 651443, 593829, 086508, 098871, 674526, 532399, 911294, 279558, 724823, 355419, 980123, 860882, 204136, 248045, 923117, 154367, 930630, 692207, 026169, 387710, 238066, 105445, 084220, 847175, 355320, 725985, 589669, 604506, 163755, 542378, 974284, 100655, 497873, 168228, 971430, 396052, 797470, 449744, 262131, 410901, 935387, 989034, 138369, 273007, 038539, 174759, 720433, 357274, 887013, 766104, 400546, 047787, 622154, 133213, 918064, 228320, 494483, 558691, 946150, 114718, 056678, 180039, 537230, 695313, 302538, 299579, 759725, 858414, 043664, 412980, 624317, 754497, 572515, 985758, 947242, 043721, 856267, 372896, 215336, 000887, 491424, 087599, 752411, 107987, 933746, 148657, 800581, 484300, 894987, 963843, 885137, 669489, 062928, 585636, 253997, 696912, 717007, 709601, 378883, 284614, 614858, 017135, 400221, 292945, 746377, 450718, 721053, 802386, 588787, 221163, 153270, 805773, 212325, 589308, 745191, 588667, 427592, 291867, 244648, 100518, 047475, 834101, 710830, 301931, 273249, 670564, 663155, 331273, 809926, 857488, 114370, 894679, 381244, 985805, 016394, 849951, 710020, 859148, 108150, 392638, 300232, 992525, 658372, 974490, 533242, 230364, 915507, 370263, 543224, 241418, 452127, 739433, 975158, 670890, 212298, 531335, 337564, 296962, 150601, 479176, 233308, 039686, 724609, 377862, 249553, 451082, 809654, 989342, 650726, 927876, 445997, 794049, 302255, 633330, 523582, 714121, 092830, 371648, 023511, 405264, 930952, 264637, 623974, 027716, 141127, 745539, 740681, 246823, 013650, 359597, 941764, 252223, 022853, 904004, 849436, 019286, 589871, 383430, 941807, 773430, 646309, 859891, 231077, 344955, 825740, 686068, 184083, 270447, 806739, 095664, 449835, 011904, 645587, 341961, 939924, 441663, 617032, 172163, 656677, 443063, 871167, 066880, 849081, 986131, 478628, 552054, 059637, 124257, 604075, 484116, 767280, 112661, 541745, 301431, 052830, 293026, 925391, 349961, 133212, 714393, 873257, 198826, 104423, 090543, 653117, 380432, 771263, 112444, 696579, 086808, 492040, 219869, 622054, 845791, 215489, 196853, 976946, 527224, 067332, 930094, 057989, 042006, 526698, 058906, 013952, 981057, 973128, 521775, 971077, 090040, 251768, 810645, 246288, 558355, 037923, 195231, 707197, 713335, 772624, 014677, 809738, 350855, 060226, 877540, 403180, 271143, 915670, 063856, 735854, 577908, 234947, 138079, 004625, 659272, 262367, 508470, 023466, 013068, 383502, 769613, 202176, 918894, 065500, 332403, 299995, 051339, 867103, 074688, 381695, 944652, 184449, 054887, 343699, 536619, 760631, 857037, 480092, 859401, 589908, 342573, 625799, 482625, 637071, 175660, 755940, 403766, 088229, 436257, 584705, 270827, 629918, 049293, 339292, 060697, 348527, 476787, 294086, 352186, 785359, 967720, 777142, 799004, 577529, 673774, 806690, 283331, 104415, 260056, 259544, 546079, 936844, 746445, 067417, 890782, 152159, 112358, 553524, 820583, 383032, 001002, 201950, 004460, 193195, 058804, 595673, 172289, 254592, 476121, 997712, 216917, 800544, 229809, 745207, 446411, 989622, 805039, 052353, 804771, 844237, 401006, 564564, 627798, 591221, 828506, 008015, 327123, 255450, 788975, 625098, 000929, 726042, 055498, 226241, 655098, 504593, 847660, 483748, 526591, 115211,

546. - 1045. - 7 dnevni polpenzion za eno osebo v zimskem času v Bohinju: 511193, 703195, 345231, 687322, 901220, 071456, 952994, 855892, 186661, 612618, 725958, 388789, 464123, 829394, 782868, 844157, 003381, 220338, 863801, 139953, 005904, 662184, 452641, 873935, 557883, 276243, 158118, 057707, 930140, 675429, 450490, 352598, 530390, 398826, 272864, 024371, 548459, 325804, 573626, 287322, 858556, 612425, 149365, 770174, 343134, 275704, 568208, 486010, 030619, 316248, 861869, 251711, 347188, 435365, 253350, 369235, 191214, 508915, 237824, 575743, 018126, 586330, 291790, 863509, 558716, 943380, 465894, 964416, 111102, 792718, 115103, 000788, 009872, 537431, 635835, 873499, 346685, 446313, 563210, 278809, 061795, 322544, 483753, 111072, 200195, 459933, 883013, 067163, 141742, 077273, 567524, 887701, 039107, 345040, 114932, 456711, 348489, 889249, 634902, 944014, 988220, 567486, 680676, 431481, 550057, 303710, 595310, 382095, 664986, 363888, 296425, 133813, 525324, 902074, 072443, 750162, 214969, 497063, 051655, 991590, 199870, 534301, 782530, 634592, 705104, 540921, 797025, 819189, 137807, 661713, 264700, 924258, 503430, 381342, 856362, 112923, 156108, 666387, 443184, 080268, 186185, 691081, 323824, 585285, 400439, 218020, 622573, 016183, 382814, 161456, 509155, 146729, 287944, 757688, 046437, 735128, 647568, 064663, 928760, 820692, 159494, 453665, 216241, 027947, 433664, 696471, 537320, 785768, 101243, 976415, 714903, 968226, 696167, 440487, 660101, 830708, 240417, 093973, 880509, 452600, 621171, 216469, 873010, 127632, 981633, 722064, 110234, 772752, 060903, 957812, 482674, 337527, 114726, 995404, 731477, 556054, 692131, 355844, 056633, 337383, 570719, 864039, 330303, 291927, 732229, 813546, 527547, 797503, 981663, 435020, 652802, 227796, 981512, 334513, 359267, 974005, 627958, 053413, 572212, 128610, 289521, 303387, 720008, 552296, 526067, 944212, 750210, 931832, 790948, 146490, 972702, 202771, 846005, 831872, 117740, 249686, 125538, 550478, 939805, 924638, 213118, 939654, 133926, 419612, 793216, 356918, 193270, 785236, 044277, 458771, 995808, 830585, 339704, 847999, 111127, 234830, 292116, 867075, 400768, 280843, 760151, 070144, 080252, 204826, 927719, 653058, 191277, 857078, 094907, 558650, 207836, 658380, 589977, 556486, 918223, 303632, 177141, 037351, 332568, 059483, 799278, 675521, 787549, 069988, 475455, 262219, 587413, 948410, 757018, 140512, 665828, 713306, 964984, 787017, 901517, 821154, 790477, 858917, 103073, 635819, 241674, 270618, 477389, 124766, 582357, 216972, 970666, 802562, 522517, 664948, 114033, 355076, 020689, 104438, 687709, 050505, 254374, 748738, 149006, 824607, 191745, 374073, 497132, 973019, 193468, 834893, 559200, 623647, 897739, 389638, 738780, 688800, 267388, 814063, 053472, 012040, 938064, 545071, 530906, 627020, 019945, 927048, 711165, 085138, 941793, 068651, 006517, 968637, 970645, 288748, 725966, 528044, 966763, 681935, 945540, 897184, 655540, 730089, 851094, 664845, 010325, 429470, 803397, 969530, 953056, 112894, 669500, 298693, 023543, 944528, 738367, 147701, 159596, 946383, 290192, 096530, 292041, 196053, 731464, 964867, 724445, 830869, 809441, 428015, 861324, 020024, 710154, 205525, 873211, 068001, 734926, 821161, 002057, 189005, 248131, 182346, 581295, 769966, 949042, 969522, 804642, 661749, 024541, 134709, 276281, 224016, 042813, 858072, 103185, 293616, 589851, 498865, 155783, 191092, 761417, 940779, 673786, 089155, 014300, 151397, 821241, 149595, 220659, 750462, 696822, 031222, 162346, 574671, 145576, 199115, 789033, 967018, 980872, 971942, 720295, 766343, 866504, 156774, 257308, 624551, 822755, 050043, 213618, 022999, 053590, 822022, 325841, 249403, 730828, 245722, 723134, 601248, 125702, 163588, 024624, 966652, 745538, 227699, 254171, 041470, 044962, 171369, 571433, 052017, 716334, 128254, 872383, 814530, 030023, 700360, 710293, 860538, 711632, 038017, 820509, 088597, 339714, 710990, 249585, 223873, 190556, 126788, 156615, 570832, 945074, 664757, 697358, 851085, 117984, 444655, 134864, 181845, 605012, 280706, 226167, 080962, 639463, 157742, 219291, 000867,

1046. - 1145.: 7-dnevni polpenzion s smučarsko karto v Bohinju: 136116, 790439, 395358, 877137, 941228, 070405, 846283, 067303, 800521, 724179, 095729, 670111, 750237, 974327, 702194, 246577, 738344, 335204, 067932, 056290, 112660, 205960, 144034, 252093, 120128, 106540, 403975, 205910, 249196, 874107, 281433, 151100, 026605, 240818, 049351, 076478, 212387, 000908, 220299, 049024, 025061, 846239, 023015, 248652, 966533, 098048, 184821, 833116, 566613, 092288, 622652, 088961, 064156, 075117, 066061, 495198, 296974, 119604, 241997, 297136, 845713, 096432, 012902, 136020, 052037, 094724, 003971, 967129, 125506, 855514, 863954, 012662, 111075, 005269, 559541, 573111, 789503, 878457, 879727, 296017, 056770, 671485, 834899, 270813, 135948, 000845, 453320, 034490, 163581, 001666, 253487, 731460, 136606, 323684, 870362, 337031, 094524, 574571, 281177, 085788,

1146. - 1295. 7-dnevna smučarska karta na Voglu: 139550, 800441, 183433, 851236, 669142, 574030, 661986, 734307, 929062, 103171, 853164, 030711, 600519, 428811, 785257, 846627, 832742, 254517, 773902, 207156, 556550, 086633, 660199, 028118, 036569, 191293, 211289, 816014, 881227, 802661, 751238, 112187, 002232, 015416, 717837, 207982, 880675, 724279, 206810, 586644, 136877, 184004, 053275, 800913, 999197, 750381, 081940, 011782, 047281, 698917, 810607, 256646, 671433, 083388, 926855, 928242, 841023, 991962, 207028, 135801, 084774, 710399, 389175, 175616, 020093, 245496, 067668, 104733, 174945, 207363, 872227, 279487, 282438, 063325, 587045, 993134, 134786, 004730, 973132, 107715, 260326, 880629, 926378, 158013, 281356, 943277, 200096, 273412, 066801, 143472, 245677, 717599, 586590, 252787, 143947, 026165, 946678, 580784, 792234, 805850, 073521, 724440, 790470, 262044, 761232, 660561, 099727, 724348, 202359, 255955, 796695, 045177, 047007, 212129, 971287, 581743, 069816, 297288, 209327, 135235, 795618, 080717, 736481, 027281, 295098, 195807, 583998, 589727, 296856, 125041, 736117, 877242, 663628, 232545, 880881, 021016, 966864, 427679, 287013, 454131, 047727, 603731, 712300, 065584, 714396, 070355, 017375, 204347, 745762, 252732,

1296. - 1445. 7-dnevna smučarska karta na Kobli: 999980, 032406, 949143, 232541, 292621, 033672, 403744, 997426, 557229, 091961, 199318, 011394, 667153, 273853, 451155, 290660, 284016, 197228, 733805, 857548, 857578, 860780, 276837, 437562, 730315, 451983, 049051, 062032, 555791, 045037, 070593, 106336, 848491, 248096, 874460, 720171, 664644, 672694, 081888, 292425, 083170, 793841, 588935, 993010, 847242, 940231, 021849, 665085, 555847, 021619, 246142, 669276, 058966, 880264, 772665, 174942, 802703, 251764, 081001, 726928, 789324, 851713, 800073, 774881, 233027, 063829, 875879, 833945, 272668, 216014, 224851, 272876, 965863, 586993, 962732, 027638, 073414, 452486, 823880, 211866, 995440, 802315, 156361, 667820, 102707, 664946, 046508, 773146, 807766, 702670, 696996, 934202, 581889, 823961, 343422, 940038, 941667, 243222, 910028, 479885, 925792, 652617, 756506, 323217, 198842, 846650, 797540, 859772, 018361, 189769, 103655, 115462, 140594, 371612, 700445, 807996, 035413, 532261, 288010, 662790, 021402, 931188, 741654, 225913, 084325, 536164, 934889, 941061, 373914, 239170, 559005, 090852, 358368, 722326, 210198, 138977, 851760, 610461, 433837, 051589, 253118, 555440, 785675, 068258, 045618, 451074, 436126, 005529, 795573, 730255.

Vse, kar vas še zanima, boste izvedeli po telefonu (064) 723-471 ali na BOHINJSKI TURISTIČNI DRUŽBI d.o.o., Ribčev laz 45, 64264 Bohinjsko Jezero

SKB BANKA D.D.

Kotiček za bralce Dolenjskega lista

Sodobno brezgotovinsko poslovanje

Tudi pri nas se vse bolj uveljavlja navada, da imamo svoje zdravnike, zavarovalne agente, trgovce in tudi svojo banko. Moja banka rečemo le tisti banki, preko katere prejemamo plačo ali pokojnino. Vedno več ljudi, ki svoje plače, pokojnine ali druga denarna sredstva prejemajo na tekoče račune SKB banke, dokazuje, da je brezgotovinsko poslovanje s čeki zelo razširjeno.

Enostavno poslovanje s čeki SKB banke

Za marsikaterega od obilice vsakodnevnih opravkov si želimo, da bi bil enostavnejši in manj zamuden. Poslovanje s čeki SKB banke pa je sila enostavno. Za plačilo blaga ali storitev zadostuje le izpolnjen in podpisan ček ter čekovna kartica, s katero dokazujemo identiteto podpisnika čeka. S to kartico je prav tako mogoče dvigovati gotovino na bančnih P avtomatih. Z brezplačno uporabo Bankotela pa imetniki tekočega računa lahko vsak dan dobijo informacije o stanju na svojem računu.

Tekoči računi pri SKB banki

Tekoči račun, na katerega bo dobival redne mesečne prilive pri SKB banki, lahko odpre vsak redno zaposlen občan, upokojenci, občani s pogodbeno ali honorarno dejavnostjo ter obrtniki. Tekoči račun lahko odprejo tudi tujci, ki imajo stalno prebivališče in zaposlitev v Sloveniji, ter osebe stare vsaj 16 let z redno zaposlitvijo in osebno izkaznico.

Možnost pridobitve limita

Po treh mesecih poslovanja s tekočim računom pri SKB banki lahko banka imetniku tekočega računa odobri limit v višini priliva in za dobo šestih mesecev. Imetnik kartice Eurocard Mastercard SKB banke lahko dobi izreden limit za dobo 12 mesecev, in sicer v višini dvakratne mesečne plače.

Ugodne obrestne mere

Sredstva na tekočem računu so dobro obrestovana. Trenutno je obrestna mera 80 odstotkov rasti cen na drobno v Sloveniji. Imetniki tekočih računov SKB banke lahko pridobijo tudi Zlati ček, s katerim je možno poravnavati kupnine in plačevati različne storitve do zneska 100.000 SIT.

Če želite dodatne informacije o ponudbi SKB banke nam pošljite kupon.

Dodatno informativno gradivo SKB BANKE želim prejeti na naslov:
Ime in priimek: _____
Naslov: _____
Telefon: _____

Kupon pošljite na naslov:
SKB banka, Ajdovščina 4, 61000 Ljubljana
(ali po faksu: 061/1313-227)

DISKOTEKA CHETTO METLIKA

vabi na otvoritev razširjene in klimatizirane diskoteke

V petek, 17. decembra, bo gost večera
JASMIN STAVROS
v soboto, 18. decembra
MAGNIFICO
JONAS Ž
in
LOŠA iz Plavega orkestra

SKUPŠČINA OBČINE ČRNOMELJ
IZVRŠNI SVET
Trg svobode 3, Črnomelj

ODDAJA V PODNAJEM na lokaciji MAJER V ČRNOMLJU (poslovna cona)

poslovne prostore:

— 7 enot po 293.67 m2
— 1 enoto 424 m2

Prednost pri dodelitvi prostorov bodo imeli proizvodni programi, ki bodo omogočili odpiranje novih delovnih mest. Vloge dostavite na Oddelek za gospodarstvo, družbene dejavnosti in javne finance najkasneje do 24. 12. 1993.
Vse podrobnejše informacije lahko dobite na tel.: 068/51-363.

SEBASTIAN, d.o.o.
Gornji Lenart 37 a
68250 Brežice
tel./fax: (0608) 64-009
mobitel: (0609) 617-707

VAMPIRE® car alarm system

Trenutno razpolagamo z najboljšo obliko zaščite proti kraji vašega avtomobila VAMPIRE alarm z 21 različnimi alarmnimi sistemi.

Svetujemo vam in vgradimo po vašem izboru. Garancija 2 leti!

IZKORISTITE BOŽIČNO-NOVOLETNI POPUST!

Posredujemo vam kratkoročna gotovinska posojila na podlagi čekov TR ali na podlagi nepremičninske garancije. 5-odst. obresti mesečno. Sprejemamo ponudbe posojilodajalcev, pogodbene vloge, zavarovane s pogodbo ter mesečno obrestovanje po 5%.

Posredujemo tudi pri nakupu in prodaji premičnin in nepremičnin.
Pokličite nas!
Vesel božič in srečno novo leto!

Izvršni svet
Skupščine občine Ribnica

objavlja na podlagi 18. člena Pravilnika o dodeljevanju posojil iz sredstev občinskega proračuna za pospeševanje razvoja obrti in podjetništva v občini Ribnica (Ur. list RS št. 39/92) in na podlagi sklepa IS SO Ribnica z dne 25.11.1993

RAZPIS

za dodelitev posojil za pospeševanje razvoja obrti in podjetništva v občini Ribnica v letu 1993

1. **Skupni znesek razpisanega posojila iz sredstev občinskega proračuna in sredstev SKB BANKE d.d. Ljubljana, PE Kočevje znaša 15.000.000,00 tolarjev.**

2. **Namen posojil:** nakup, graditev, prenova in adaptacija poslovnih prostorov, nakup opreme, posodobitev obstoječih proizvodnih in storitvenih zmogljivosti, nakup, urejanje in opremljanje zemljišč.

3. **Za posojilo lahko zaprosijo:** samostojni obrtniki ter zasebna in mešana podjetja z do 50 zaposlenimi.
Sedež obratovalnice in kraj investicije morata biti na območju občine Ribnica.

4. **Doba vračanja posojila je 5 let.**

Posojila se dodeljujejo z obrestno mero R + 12%.
Višina posojila ne bo presegala 30% predračunske vrednosti.

5. **Rok za vložitev prošenj za dodelitev posojila je 15.1.1994.**
Prošnje za posojila s potrebnimi prilogami naj prosilci vložijo na naslov: **Občina Ribnica, Komisija za razvoj malega gospodarstva, Gorenjska c. 3, Ribnica.** Nepopolnih prošenj ne bomo upoštevali.

6. **Prošnja za posojilo mora vsebovati:**
- ime in priimek oz. firmo, naslov, telefon prosilca,
- dejavnost in naslov obratovalnice,
- opis investicije z obrazložitvijo v skladu z 2. točko razpisa,
- predračunsko vrednost investicije z viri financiranja,
- višino zaprošenega posojila.

Prosilci predložijo investicijski program po poenostavljeni metodologiji.

7. **Prošnji za posojilo mora biti priložena naslednja dokumentacija:**
- potrdilo o vpisu obratovalnice v register obratovalnic oz. dovoljenje za opravljanje podjetniške dejavnosti,
- potrdilo o vplačilu vseh zapadlih davkov in prispevkov,
- dokazila glede na namen posojila (predračun, račun, kupoprodajna pogodba, gradbeno dovoljenje itd.).

8. Izvršni svet bo sprejel sklep o dodelitvi posojil v 8 dneh po zaključku razpisa.

9. Informacije in navodila za oddajo prošenj dobijo prosilci pri Sekretariatu za družbeno planiranje, gospodarstvo in proračun občine Ribnica, Gorenjska c. 3, Ribnica, tel. 861-094, ter na Obrtni zbornici, Vrvarska 3, Ribnica, tel. 861-556.

Zlatarna Celje

Prodajalna ČEBELICA
Prešernov trg 16
Tel. 22-949

V decembru vam pri nakupu zlatega nakita nudimo 5% gotovinski popust.
Za vse stalne stranke opravljamo brezplačno čiščenje nakita.
Prisrčno vabljeni v našo prodajalno!

OPEKARNA NOVO MESTO d.o.o.

išče kooperante za delo:

1. nakladanje z nakladačem
2. prevozi gradbenega materiala

POGOJI:
pod točko 1:
kooperant bo delo opravljal z nakladačem goseničarjem, z žlico 1,5 m3, v celem letu 1994.

Zainteresirani naj ponudbe oddajo do 30. 12. 1993. Vse ostale informacije dobite na upravi podjetja, tel.: 22-855.

Trgovina s kmetijsko mehanizacijo TABAKUM
iz velike Cikave 25. Novo mesto obvešča cenjene kupce, da imajo na zalogi ***avtoplašče za vse tipe vozil****, po konkurenčnih cenah kmetijsko mehanizacijo, olja, maziva, sredstva proti zmrzovanju in raznovrstno avtokozmetiko.*

Ekskluzivna prodaja traktorjev ***SAME Delfino, Šolar in Fruteto****, za katere Vam za* ***takojšnje plačilo nudijo UGODEN 15% POPUST!*** *Poleg teh so Vam na voljo še vsi tipi traktorjev* ***CARRARO, UNIVERSAL*** *in* ***TOMO VINKOVIČ.***

Za traktorje ***ZETOR*** *Vam v decembru nudijo* ***3% popust****. Dodatno prejme kupec, ki bo v tem mesecu kupil traktor ZETOR darilo:* ***varilni aparat VARSTROJ*** *ali* ***hladilnik GORENJE****.*

Za vso kmetijsko mehanizacijo pa Vam pri Tabakumu nudijo potrošniški kredit za dobo 4 ali 6 let!

Lahko jih pokličete na tel. številko ***068/ 322 625*** *ali* ***23 826****, še bolje pa bo, če jih obiščete. Morda boste prav pri TABAKUMU našli nekaj, kar že dolgo zaman iščete.*
Trgovina TABAKUM Vas pričakuje.

Akumulatorska delavnica ***BLAŽO TASEV*** *Vas vabi, da se pri njih oskrbite z akumulatorji* ***VESNA Maribor****.*

NA ZALOGI VSI TIPI AKUMULATORJEV. PRODAJA NA DEBELO IN DROBNO. BREZPLAČEN PREGLED. MONTAŽA IN DEMONTAŽA AKUMULATORJA. ODKUP STARIH AKUMULATORJEV.

tabakum d.o.o.

Skupščina občine Črnomelj, Odbor za kulturo, na podlagi Pravilnika o podeljevanju Županičevih priznanj v občini Črnomelj

RAZPISUJE
zbiranje predlogov za podelitev Županičičevih priznanj za leto 1993

Po Pravilniku o podeljevanju Županičičevih priznanj se vsako leto podelijo:
— Županičičeve plakete za dolgoletno uspešno in predano delovanje na kulturnem področju,
— Županičičeve diplome za pomembne enkratne dosežke in uspehe na kulturnem področju.

Predloge za dobitnike pošljite Skupščini občine Črnomelj, Odboru za kulturo, do 18. januarja 1994.
Priznanja bodo podeljena ob praznovanju kulturnega praznika v februarju 1994.

ISKRA - ENERGETSKA ELEKTRONIKA, d.o.o.
Velika Cikava 22
68000 NOVO MESTO

razpisuje
JAVNO DRAŽBO

za prodajo zidanice s pripadajočim funkcionalnim zemljiščem, kot sledi:
— zidanica 55 m2 (pritličje in klet)
— funkcionalno zemljišče 500 m2 na parceli št. 828/4, k.o. Gornja Straža.

Pogoji:
1. Izklicna cena je 27.564 DEM, plačljivo v SIT po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.
2. Varščina v višini 10% od izklicne cene se plača pred dražbo na žiro račun 52100-601-10696, s pripisom »za javno dražbo«.
3. Nakup nepremičnine je po načelu videno - kupljeno in se kasnejše reklamacije ne bodo upoštevale.
4. 50% kupnine plača kupec v 8 dneh po podpisu pogodbe, 50% pa v roku enega meseca po plačilu prvega obroka.
5. Če ponudnik ne bo sklenil pogodbe oz. ne bo plačal kupnine, bo pogodba razveljavljena, plačana varščina pa bo zadržana.
6. Davek na promet nepremičnin plača kupec.
7. Dodatne informacije dobite na tel.: 068/24-541.
8. Licitacija bo dne 4. 1. 1994 ob 14. uri na sedežu podjetja.

---

zavarovalnica triglav d.d.
PE Novo mesto

Do sreče je korak, do nesreče stopinja. Naredite korak!

stp trgovsko podjetje
NOVO MESTO d.o.o. - Ljubljanska 27 - 68000 Novo mesto

trgovina **elvod** - javna skladišča

- električni kabli
- elektroinstalacijski material
- bela tehnika
- drobni gospodinjski aparati, akustika
- rezervni deli za pralne stroje in štedilnike
- akustika
- material za telefonijo
- fitnes oprema

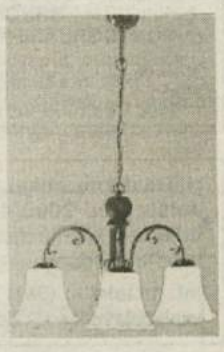

UGODNO pri plačilu z gotovino
- 10% popust za lestence in plafonijere
- 7% popust za skrinje LTH
- 5% popust za belo tehniko

Se priporočamo!
UGODNE CENE — PESTRA IZBIRA
tel./fax: (068) 26-071

Možnost nakupa na 3 obroke!

moderni interieri

December mesec ugodnih nakupov:

• kuhinj • spalnic • otroških sob• nevnih sob • predsob • sedežnih garnitur • pisarniške opreme •

O bogati ponudbi domačih in tujih proizvajalcev se lahko prepričate v moderni interieri
Cesta herojev 28, Novo mesto.

Za določene artikle vam nudimo od 5 do 30% popusta!

Temeljno sodišče v Novem mestu, Enota v Novem mestu, na podlagi sklepa stečajnega senata z dne 8. 12. 1993, opr. št. 3/93, v skladu z določili 2. in 3. odstavka ZPPSL v stečajnem postopku nad dolžnikom RRC Novo mesto v stečaju

razpisuje

javno dražbo,

ki bo dne 23. 12. 1993 ob 16. uri na sedežu dolžnika v Novem mestu, Prešernov trg 8.

Na dražbi bo na prodaj:
1. počitniška prikolica IMV ADRIA 550, letnik 1978, po izklicni ceni 12.000,00 sit;
2. tiskalnik EPSON AX-100 po izklicni ceni 3.600,00 sit;
3. računalniški program CESTE po izklicni ceni v tolarski protivrednosti 6.000,00 DEM po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila;
4. pisarniška oprema po seznamu iz cenitve z dne 20. 7. 1993 (seznam izobešen na sedežu dolžnika) po izklicni ceni v višini 30% ocenjene vrednosti.

Ogled sredstev in podrobnejše informacije bo glede izklicnih cen in načina prodaje mogoče dobiti na sedežu dolžnika 23. 12. 1993 med 14. in 15. uro ali pri stečajni upraviteljici na tel. št. 068/23-728 od 20. 12. 1993 do 23. 12. 1993 med 8. in 12. uro. Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju RS, in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljani R Slovenije.

Pooblaščenci pravnih oseb morajo na javni dražbi predložiti pisno pooblastilo za licitiranje.

Pred javno dražbo mora vsak ponudnik vplačati varščino v višini 10% izklicne cene, in sicer sredstva deponirati najpozneje uro pred dražbo pri blagajni stečajnega dolžnika.
Varščina bo uspešnemu ponudniku vračunana v kupnino, drugim ponudnikom, ki na dražbi ne bodo uspeli, pa bo vrnjena takoj po javni dražbi.

Uspešni ponudnik oz. kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v 3 dneh po končani dražbi in v celoti plačati kupnino v 3 dneh po podpisu pogodbe. Če uspešni ponudnik ne bo plačal kupnine v določenem roku, se bo prodaja razveljavila, varščina pa obdržala. Prometni davek in vse morebitne druge dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec.

Sredstva se bodo prodajala po načelu videno-kupljeno.

SKB - nepremičnine & leasing d.o.o.

SKB - Nepremičnine & leasing ponuja v prodajo trgovsko poslovne prostore v obsegu 2971,5 m2. Prostori so v sklopu atraktivnega trgovsko-poslovnega centra v Metliki, ki je bil zgrajen leta 1991. Skupna površina prostorov znaša 7000 m2. Center se nahaja na križišču glavnih cest Novo mesto - Metlika - Črnomelj, dostopen pa je tudi na Kidričevem trgu.
Poslovni prostori v trgovsko-poslovnem centru so primerni predvsem za dejavnosti, kot so bančništvo, zavarovalništvo, trgovina in gostinstvo. Podjetniki, ki se ukvarjajo s temi ali podobnimi dejavnostmi, so tudi že prvi kupci prostorov. Trgovsko-poslovni center je del novonastajajočega trga, ki bo v prihodnosti predstavljal središče trgovskoposlovnih dejavnosti v Metliki.
Celotni kompleks ima lepo urejeno okolico s številnimi zelenicami in tlakovanimi površinami. Poleg tega pa je na voljo tudi večje število parkirnih mest, s katerimi se bodo obiskovalci izognili neprijetnostim s prometnimi zastoji in parkiranjem.
Mansardni prostori so toplotno izolirani, finalno obdelani in osvetljeni z okni v frčadah. V vseh objektih je napeljana tudi električna instalacija. Prostori v posameznih objektih se prodajajo v finalizirani fazi, kar seveda omogoča izpolnitev individualnih zahtev posameznih kupcev.
SKB - Nepremičnine & leasing v svoji ponudbi omogoča dve možnosti nakupa, in sicer v obliki kupoprodaje ali leasinga. Objekt je mogoče prevzeti v 60 dneh od sklenitve kupoprodajne pogodbe.
Strokovnjaki SKB Nepremičnin & leasinga bodo vsem zainteresiranim kupcem omenjene prostore natančneje predstavili ob dnevu odprtih vrat, ki bo v petek, 17. decembra, od 8. do 12. ure, v trgovsko-poslovnem centru v Metliki.

Dodatne informacije in prodaja:
SKB Nepremičnine in leasing, d.o.o.
Slovenska 54, Ljubljana
telefon: 061/313-231, telefaks: 061/1321-202

AVTOMEHANIKA VIDRIH
SERVIS IN PRODAJA
68222 Otočec, Šentpeter 51, tel: 068/85-180

NISSAN

- NOVA VOZILA NISSAN
- PRODAJA STARO ZA NOVO
- POOBLAŠČENI SERVIS
- ORIGINALNI REZERVNI DELI IN DODATNA OPREMA
- POPRAVILO KARAMBOLOV
- OSTALE AVTOMEHANIČNE STORITVE

✶ *POSEBNA PONUDBA: DOSTAVNO VOZILO NISSAN TRADE*

Da bo odločitev lažja,
ponujamo pri nakupu
HIŠ, OKEN, POLKEN, VRAT
poleg gotovinskega, še
5% NOVOLETNI POPUST

Naj bo vaše življenje z našimi izdelki prijetno tudi v letu 1994 !

JELOVICA
Lesna industrija, Kidričeva 58, 64220 Škofja Loka, tel.: 064/631-241, fax: 064/632-261

PRODAJNA MESTA: **Novo mesto** tel./fax 068/22-772; **Krško** tel. 0608/21-236; **Bavex** Trebnje; **Kera Trade** Zagorje; **MK Trgoimpex** Kočevje; **Metlika** Cesta XV. brigade, 068/58-716

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
s Trdinovega vrha na kanalu **41**

vsak dan
ob 19. in ob 21. uri
NOVICE,

vsak torek ob 20. uri
CELOVEČERNI FILM
in NOVICE ob 21.30

vsako soboto tedenski pregled
OD SOBOTE DO SOBOTE
in
mladinska oddaja MKC TV

vsak ponedeljek po NOVICAH
ŠPORTNI PREGLED

- *Dobrota, ki računa na sedanjost, ni dobrota. (Kitajski pregovor)*
- *Dvoje težkih vprašanj je pred slovensko javnostjo. Prvo, kako priti do politikov, ki kaj znajo, in drugo, še težje, kako se znebiti tistih, ki ne znajo ničesar. (Černivc)*
- *Marsikdo samo zato ne postane mislec, ker ima predober spomin. (Nietzsche)*
- *Pisatelj sem, sodite me po besedah, ne po dejanjih. (Žarko Petan, novi direktor RTV Ljubljana)*
- *Niti ena ideja ni vredna, da bi zanjo umirali, še manj, da bi ubijali. (Panić)*
- *Kesanje je klesanje osebnosti. (Večer)*
- *Čeprav zna moški deset jezikov, ga ženska z enim zlahka premaga. (Jurič)*

Tanin

Od 26. julija dalje se ne imenujemo več Jugotanin, ampak **TANIN SEVNICA,** spremenili smo tudi telefonske številke, naš proizvodni program pa je ostal enak.

Še vedno odkupujemo
LES PRAVEGA KOSTANJA
za predelavo v tanin. Vse podrobnejše informacije lahko dobite na našem naslovu — TANIN SEVNICA, Hermanova 1, oziroma po telefonu 0608-41349, les pa lahko pripeljete vsak dan med 6. in 15. uro.

MEDIC

NOVO MESTO, Na lazu 36, tel/fax 068 25 835

Canon POOBLAŠČEN SERVIS IN TRGOVINA

VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM ŽELIMO OBILO USPEHOV TER SODELOVANJA V LETU

* 1994 *

Naročam knjigo **Pop design.** Knjiga bo izšla na 130 straneh ob koncu leta. Prednaročniška cena do 31. 12. je 1700 SIT.

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

.....

Naročilnico pošljite na naslov:
Pop design, Mala čolnarska 2/c, 61000 Ljubljana

Z najlepšimi željami voščimo zadovoljne in vesele božične praznike ter srečno in varno novo leto!

zavarovalnica triglav d.d.
PE Novo mesto

tedenski koledar

Četrtek, 16. decembra - **Albina**
Petek, 17. decembra - **Lazar**
Sobota, 18. decembra - **Teo**
Nedelja, 19. decembra - **Urban**
Ponedeljek, 20. decembra - **Julij**
Torek, 21. decembra - **Tomaž**
Sreda, 22. decembra - **Demetrij**

LUNINE MENE
20. decembra ob 23.26 - **prvi krajec**

kino

ČRNOMELJ: 17.12. (ob 20. uri) ameriška komedija Naključni junak. 18. in 19.12. (ob 17. in 20. uri) ameriška družinska komedija Ljubica, otrok je narastel!

KRŠKO: 18.12. (ob 20. uri) in 19.12. (ob 18. uri) ameriški kriminalni film Rt strahu. 20. in 21.12. (ob 16. uri) slovenska komedija Babica gre na jug. 22. in 23.12. (ob 20. uri) ameriška erotična komedija Meso.

METLIKA: 16. in 17.12. (ob 18. uri) ameriška družinska komedija Ljubica, otrok je narasel! 19.12. (ob 20. uri) ameriška komedija Naključni junak.

NOVO MESTO: 16.12. (ob 18. in 20. uri) filmski četrtek - film presenečenja. Od 17. do 21.12. (ob 16., 18. in 20. uri) komedija Sam doma.

kmetijski stroji

AGROIZBIRA KRANJ nudi po ugodnih cenah dele za generalno popravilo traktorjev Fiat, Zetor, Univerzal, Ursus, Torpedo, Tomo Vinković, IMT; akumulatorje Vesna in Topla: 12 V 97 - 100 Ah (cena 8.100 SIT); gume Barum 12.4/11 - 28 (cena 21.600 SIT). Pokličite nas! ☎ (064)324-802. 4409

TRAKTOR IMT 549, Štore 502, brane in plug prodam. ☎ 85-731. 4435

TRAKTOR TORPEDO DEUTZ, tip 6006, letnik 1984, prodam za 7.500 DEM. ☎ (068)78-429. 4443

NAKLADALKO Maragon 22 prodam. ☎ 56-170. 4451

TRAKTOR TV 818 prodam. Marjan Bojanec, Zdinja vas, n.h., Novo mesto.

UGODNA PRODAJA TRAKTORJEV MF 374 F in Deutz 55/A s kabino in Zetor kiper, prikolic Bernardi 1.8 - 4.5 t, nakladalk Durante 12 m3, 16 m3, Sip 19/9, trosilcev Bernardi 2.5 t, Tehnostroj, TG 28, Orjak 25 in 40 in kosilnic BCS. Velika izbira rabljene kmetijske mehanizacije - viličarji 1.5 - 2.5 t. Možnost plačila na 3 mesece. ☎ (064)622-575. 4457

TRAKTOR Univerzal 445 DC, 300 delovnih ur, prodam. ☎ 78-412. 4470

motorna vozila

TOYOTO KOROLO SEDAN 1.3, registrirano do oktobra 1994, odlično ohranjeno, prodam. ☎ 27-401. 4439

WV 1200, letnik 1974, prodam za 1.950 DEM. ☎ 57-145. 4445

HYUNDAI 1.3 LS, 8/90, 30.000 km, prodam. Malnarič, Kristanova 28, Novo mesto. 4446

R 4 GTL, letnik 1986, zelo dobro ohranjen, registriran do 1994, prodam. ☎ 43-631. 4452

JUGO 45, letnik 1987, registriran do 9/94 in telico simantalko, staro 10 mesecev, prodam. Muhič, Mali Podljuben 2, Novo mesto. 4454

126 P, 12/88, prodam. ☎ 50-153 ali 58-494. 4455

GOLF JX D, letnik 1986, dobro ohranjen, prodam. Zorko, Žabjek 6, Podbočje. 4460

Jugo Coral 45, letnik 5/91, 25000 km, prodam. ☎ 068/25-446, popoldan.

R TRAFIC, letnik 85, 120.000 km, povišana streha, reg. za 1 leto, prodam. ☎ 068/21-834.

EMINENT
Dol. Kamence 25a
Novo mesto
- novoletni popusti HYUNDAI
- pony 1.5LSI, kat. 3v. 16.990 DEM
- pony 1.5LSI, kat. 5v. 17.990 DEM
- lantra 1.8GT, kat, že od 26.000 DEM

(3 letna garancija ali 100.000 km in 6 letna garancija za pločevino)
— staro za novo — leasing — ugodni krediti

Delovni čas od 7.—12. in od 13.—17. ure.
Tel. fax (068)23-902
28-950
OBIŠČITE NAS!

AVTOSERVIS
MURN
Resljeva 4, Novo mesto ☎ 068/24-791
RENAULT VW ŠKODA FIAT

R 4, letnik 1989, prevoženih 43.000 km, vse 4 zimske gume, nove, prodam za 4.500 DM. ☎ (0608)31-407. 4462

GOLF D, letnik konec 1988, rdeč, prodam. ☎ (068)56-165, popoldan. 4473

FIAT 126 P, letnik 1988, registriran do 4/94, ohranjen, prodam. ☎ (0608)81-588. 4477

Z 101, letnik 1987, prodam. Cena po dogovoru. Zdravko Radovanović, Šegova 8. 4481

JUGO KORAL 60, letnik 1990, registriran do 9/94, prodam. Marjan Čujnik, Groblje N.H., Šentjernej. 4484

R 5 CAMPUS, letnik 10/91, 5V, tonirana stekla, prodam. Informacije na ☎ (068)25-556, po 16. uri. 4490

126 P, letnik 1990, prodam. Foršček, Srebrniče 16.

RENAULT AVTOHIŠA
Servisno prodajni center
Ločna 48,
68000 Novo mesto
RENAULT
— obvešča, da ima na zalogi omejeno število vozil R5 in CLIO pod izredno ugodnimi prodajnimi pogoji.
— na zalogi imamo tudi večje število rabljenih vozil
Informacije: (068) 324-533

FRANCOZ NAD FRANCOZI
PEUGEOT
SPC TERZIN
SERVISNO PRODAJNI CENTER
Peugeot 405 po stari ceni.
Dobava takoj.
tel./fax. (068) 44-533
Obrtna cona, 68210 Trebnje

RAČKA, d.o.o.
68000 Novo mesto
tel/fax: (068)21-058
računalniški sistem

obvestila

ŽALUZIJE, ROLETE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ 44-662. 4370

NOVO!
FITNESS STUDIO
RTC JASNICA
G. Ložine, 61332 Stara Cerkev
Nudimo vam naslednje storitve:
- fitness vadba na napravah
- savna
- vodna in ročna masaža
- organizirana vadba

Obiščete nas lahko vsak delovni dan od 16. do 22. ure.

POSLOVNE STORITVE podjetja FELIX, Kostanjevica na Krki, d.o.o., vam nudi po zelo ugodnih cenah računovodsko-knjigovodske storitve, registracijo novih družb, svetovanje pri dokapitalizaciji, samostojnem podjetništvu, samozaposlovanju... Informacije na ☎ (0608)60-194, od 8. do 18. ure. 4438

PRODAJAMO KOKOŠI za zakol ali nadaljnjo rejo. Zdravje, Zalog 17, ☎ 24-594. 4442

BISTRO MRAVLJICA
Ostrožnik 6, Mokronog
Tel. (068) 49-008
Vabimo vas v prijeten lokal na sredi vasice Ostrožnik pri Mokronogu. Nudimo vam pravo vaško vzdušje, domačo glasbo in kmečke večerje. Če imate poslovne prijatelje ali veselo družbo, jih pripeljite na kosilo ali večerjo. Organiziramo tudi praznovanja in zabave.
Rezervacije po tel. (068) 49-008.

KOKOŠI IN PIŠČANCE,
bele težke, primerne za zakol ali nadaljnjo rejo, prodajamo na farmi na Gor. Lazah. Po želji tudi očistimo. Menjamo tudi za koruzo in ostala žita. Naročila po tel. (068) 24-496.

ZRNO d.o.o.
Trgovsko podjetje ZRNO d.o.o., Gmajna 6, Raka, vam v svoji prodajalni na Ranču nudi po ugodnih cenah reprodukcijski in gradbeni material ter veliko izbiro keramičnih ploščic.

NAJUGODNEJŠE CENE UMETNIH GNOJIL:

NPK 15x15x15	1.120 SIT vreča
NPK 7x20x30	1.270 SIT vreča
NPK 8x26x26	1.310 SIT vreča
NPK 13x10x12	1.060 SIT vreča
kan	860 SIT vreča
Tomaževa žlindra	1.180 SIT vreča

Tel. 0608 75-086 ali 0609 616-666.
Odprto od 8. do 17. ure
sobota od 7. do 12. ure.

gostišče Loka
Županičevo sprehajališče 2
Novo mesto
tel./fax: (068) 321-685
ob zeleni Krki je loka spet
Loka
odprta vsak dan od 9. do 24. ure, pripravljena, da vam postreže z
- **malicami**
- **jedmi po naročilu**
- **poslovnimi in nedeljskimi kosili**

po vaši želji **Loka** *pripravi*
- **coctail partyje**
- **sprejeme**
- **piknike**
- **poroke**

na loki **Loka** *vsak dan!*

TV — VIDEO
servis
PLANKAR
Pod Trško goro 44
tel. 25-918
Prodaja na obroke
SELECO, ORION, LOEWE
Pooblaščeni servisi
GRUNDIG, NOKIA, SHARP
GOLDSTAR, NORDMENDE
HITACHI

SPM TRADE
tel. (068) 42-361
ŠENTJERNEJ
Prodaja in montaža vseh vrst avtoalarmov, mobitela, avtoakustike, cent. zaklepanja, el. pomika stekel, hišnih alarmov in varnostnih sistemov, telefonov...
VAMPIRE GT. PIRANHA, PIONER, SONY, BLAUPUNKT
***SPM TRADE** PARTNER, KI VAM LAHKO POMAGA!*

TELSAT d.o.o.
ANTENSKI SISTEMI
CPB 13, 68280 Brestanica
(0608) 70-465

ELEKTRIČNE OMARICE
zunanje ter notranje, kompletno opremljene, ugodno prodam. Tel.: 061/751-425; 751-432

FREECOM SAT antene
za satelite ASTRA ali vrtljive avtomatske za 5 satelitov.
Nismo najcenejši, smo najkvalitetnejši!
ANTENE
MARKO GERDEN d.o.o.
tel. (068) 44-129, Trebnje.

MONTAŽA SATELITSKIH IN KLASIČNIH ANTEN
SAT antene že od 419 DEM z montažo.
Plačilo možno do 8 obrokov.
Garancija in servis.
Predelava že obstoječih v vrtljive sisteme.
RTV SAT SERVIS
Tel. (068) 76-034
(0608) 75-132

EBIRO ELEKTRONIK
Kandijska 8 *NOVO MESTO*
Tel.-Fax: (068) 321-090
BLAGAJNE POS SISTEMI ZA TRGOVINO IN GOSTINSTVO
EPSON Uniwell TOWA
olivetti omron Canon

MINITOUR d.o.o.
Ulica Ivana Roba 30 Novo mesto
tel.:(068)-23-917, 25-506
Organiziramo enodnevne nakupovalne izlete v **BRNO (ČEŠKA)** in v **PORTOGRUARE (ITALIJA).**
Opravljamo tudi ostale prevoze doma in v tujini s turističnim avtobusom Neoplan (37+2 sedeža).

Hidravlično abkant prešo Jelšingrad 2000/40 ton v odličnem stanju in z mnogo orodja prodamo.
Inf. na telefon (061) 262-230 vsak delavnik od 7. do 16. ure.

MANA
turistična agencija
Partizanska 7, Novo mesto
tel. (068) 321-115, 28-136

»HONEY MOON«
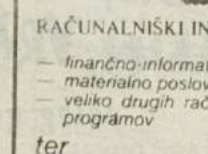
Izdelovanje in sposojanje poročnih oblek ter dodatkov, tudi za obhajilo in birmo.
Novi trg 1, etaža C, Novo mesto
NOVI TRGOVSKI CENTER pri Metropolu
tel. 28-169, 25-999
Del. čas: 10. — 12.; 16. — 19.
sobota: 10. — 12.

GRAVERSTVO STANIŠA
Dol. Težka voda 36
Tel. (068) 43-770
vam nudi:
- **vsa graverska in pasarska dela**
- **peskanje kovin**
- **izdelavo reklamnih tabel, štampiljk, raznih rozet, pokalov, medalj, cvetličnih lončkov iz Ms, bakrenih lijakov za pretok vina, bakrenih krožnikov z motivi Novega mesta, križe in svečnike iz Ms, bronasta vratna tolkala...**

Vsem strankam želimo vesel božič in srečno novo leto 1994!

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING
— *finančno-informativni sistem*
— *materialno poslovanje*
— *veliko drugih računovodskih programov*
ter
prodaja, inštalacije in servisiranje računalniške opreme
in
prodaja programskih paketov svetovnih proizvajalcev
(Podrobne informacije na telefon: (063) 27-217 fax: (063) 28-511 (Zlatko Gruber)

KOPIRANJE IN FOTOKOPIRANJE
— kopiranje načrtov
— kompletiranje v mape
— delovni čas po potrebi.
Nudimo vse usluge kopirnice + dostava ter NOVOLETNI POPUST 20%.
TOGRA, d.o.o.
Drejčetova pot 24, Novo mesto
tel. 28-913

USNJARSTVO LEON SIMČIČ
Glavni trg 19, Novo mesto
tel./fax (068) 23-880
Prodaja jaken - park s krznom na 2 čeka, izdelava jaken in kril po meri. Popravila, menjanje podloge, ovratnikov, zadrg, krajšanje, ožanje.

Agro d.o.o.
Prodajalna SEJALEC
Cesta kom. Staneta 3,
Novo mesto, tel. (068) 24-132
NOVOLETNI POPUST OD 10. DO 31. 12. od 10 — 15% za motorne žage STIHL, SOLO, TOMOS in ALPINA.
Možnost nakupa na 4 obroke brez obresti.
- ugodna prodaja mesoreznic in druge mesarske opreme
- **kotli za žganjekuho po tovarniških cenah**
- rostfrei cisterne in črpalke za pretok vina

Kupujte pri nas in zadovoljni boste!

SLAVKO PREŠEREN
centralne kurjave
vodovodne instalacije
PS&G INŠTALATER d.o.o.
68000 Novo mesto
Runkova 24
tel.: 068/28-737

preklici

OPOZARJAMO JUSTINO JAKŠE iz Malega Podljubna 5, naj preneha širiti laži v širni okolici o odnosih med Marjanom Muhičem, Jožetom Jakšetom in Marijo Jakše in jih osebno žaliti in sramotiti med prebivalci. V primeru, da Justina Jakše ne bo prenehala z neresničnimi izjavami in žalitvami, bomo sprožili sodni postopek. 4467

posest

GOZD, 6 ha, na Gorjancih, k.o. Pribišje, smer Smuk-Brezova Reber, prodam. ☎ (061)772-339. 4444

GRADBENO PARCELO velikosti 16 a, na Gor. Prekopi, s hišno številko, vodo, elektriko ter asfaltnim dovozom, poleg gozda, prodam. ☎ 42-208. 4458

STAVBNO PARCELO velikosti 10 a 70 m2, z obstoječim novim zidanim objektom dimenzije 4 x 5 m, z vso potrebno gradbeno dokumentacijo in soglasji v vasi Boršt pri Gradcu prodam. Cena po dogovoru, možno plačilo z avtomobilom. Informacije na ☎ 51-708, zvečer. 4461

VINOGRAD S HRAMOM pri kartuziji Pleterje (Drča) in omaro za prekajevanje mesa prodam. ☎ (068)40-379.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: **Dolenjski list Novo mesto, p.o.**
UREDNIŠTVO: **Drago Rustja** *(direktor in glavni urednik),* **Marjan Legan** *(odgovorni urednik),* **Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dorniž, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj** *(urednik Priloge),* **Pavel Perc** *in* **Igor Vidmar.**
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka **90 tolarjev;** *naročnina za 4. trimesečje* **1.160 tolarjev;** *za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd.* **2.320 tolarjev;** *za tujino letno* **40 USD** *ali* **70 DEM** *oz. druga valuta te vrednosti.*
OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase **1.600 tolarjev,** *na prvi ali zadnji strani* **3.200 tolarjev;** *za razpise, licitacije ipd.* **1.800 tolarjev.** *Mali oglas do deset besed* **1.000 tolarjev,** *vsaka nadaljnja beseda* **100 tolarjev.**
ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: **52100-603-30624.** *Devizni račun št.:* **52100-620-970-25731-128-4405/9** *(LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).*
NASLOV: **Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni:** *uredništvo in računovodstvo* **(068) 323-606, 324-200;** *ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij* **323-610;** *mali oglasi in zahvale* **324-006; telefax 322-898.**
Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.
Računalniški časopisni stavek **Dolenjski list Novo mesto, p.o.** *Prelom in filmi:* **Grafika Novo mesto, p.o.** *Tisk:* **Ljudska pravica, Ljubljana.**

Ni več bolečin,
ni več trpljenja,
vse to je vzela zemlja.
V domu pa ostala je praznina,
v naših srcih bolečina.

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari ata, tast, brat in stric

FRANC GOLOB

iz Vavte vasi 63

Z globoko žalostjo v srcu se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki ste nam v trenutkih slovesa stali ob strani in nam kakorkoli pomagali. Posebno smo hvaležni dr. Koklju, sestri Jelki in Internemu oddelku novomeške bolnišnice za vso skrb in nego. Hvala kolektivom Skladišča gotovih izdelkov, Mastnega in Tabletnega oddelka tovarne zdravil Krka, Konfekciji Novoteks ter vsem, ki ste pokojnega ob koncu življenjske poti zasuli s cvetjem, se poslovili od njega, mu darovali sveče in sv. maše ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Lepo se zahvaljujemo tudi pevcem, Jožetu in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

LERAN d.o.o

Novo mesto, Lebanova 24

Prodajamo:

— hiše v Novem mestu, centru in okolici, Smolenji vasi, Prečni, Otočcu, Jurki vasi, Vinici, Podborštu pri Trebnjem, Slovenski vasi, Hrastju pri Orehovici, Sevnici, Boštanju, Dol. Skopicah, Srednji vasi pri Črmošnjicah

— stanovanja v Novem mestu, Trebnjem, Krškem, Črnomlju

— poslovne prostore za najem v Novem mestu, Otočcu, Zalogu, Semiču, Črnomlju in Kostanjevici

— trgovino z živili v Novem mestu (v obratovanju), gostilno v Vrčicah

— parcele za gradnjo v Novem mestu, Žužemberku, Stopičah in Smolenji vasi

— kmetije na Trsteniku pri Mirni, v Trebnjem in v Raztezu nad Brestanico

— vikende na Trški gori, Gačah, Trščini, Klenoviku pri Šmarjeti, Semiču in Zaloki nad Šentrupertom

— kmetijska zemljišča in gozdove v okolici Novega mesta, Šentruperta, Gabrja, Brezja pri Raki, Korit pri Dobrniču, Trebnjega in Mokronoga

Tel.: (068) 22-282
(od 8. do 18. ure)

prodam

PRAŠIČA, težkega 150 kg, domače krmljenega, prodam. ☎ (068)76-049. 4430

KROMPIR za nadaljnje sajenje, lanski uvoz, petland dill (belomesnat), jerla, sante in dezire, debeline 30 do 50, ugodno prodam. Anton Krašovec, Šentvid pri Stični 64, ☎ (061)785-097. 4432

PRAŠIČE, težke 120 in 180 kg, domače krmljene, prodam. ☎ (0608)68-348. 4433

OPAŽ 480 SIT z dostavo, smrekov, suh, 7 cm, prva klasa, razne dolžine, prodam. ☎ (063)33-343. 4434

PRAŠIČA, težkega 130 kg, prodam. Frančiška Franko, Gor. Vrhpolje 3, Šentjernej. 4436

ŽGANJE prodam. ☎ (068)28-216. 4437

RAZPRODAJAM lepe kombinirane otroške vozičke. Cena je zelo ugodna. ☎ (068)26-331. 4441

DVA JOGIJA, električen štedilnik in štedilnik na trda goriva ugodno prodam. ☎ 20-243. 4464

KRAVO, staro 5 let, prodam. Vidmar, Češnjice 2, Mirna Peč. 4465

DRVA v gozdu prodam. ☎ (068)42-473. 4468

PRAŠIČE, 160 in 200 kg, prodam. ☎ (068)73-630. 4471

PRIBLIŽNO 140 KG težkega prašiča in 50 l sadjevca prodam. ☎ 73-020. 4474

DIATONIČNO HARMONIKO Melodija be, es, as, staro 1 leto, prodam. ☎ 76-186. 4475

SEMENSKI KROMPIR sante, dezire, ukana, letošnji uvoz elite, prodam. Dostava na dom. Eržen, Zg. Bitnje 41, Kranj, ☎ (064)312-056. 4476

TELICO, brejo 7 mesecev, lepo, sivo, prodam. Zvone Struna, Potov Vrh 1 b. 4482

LESSIE - škotska ovčarka, zlatorumena, z rodovnikom, odličnih staršev, naprodaj. ☎ (068)87-055. 4485

DOMAČE PRAŠIČE, živo težo, ali meso - polovice prodam. ☎ (068)42-696. 4487

ŠIVALNI STROJ Nikoleta v kovčku prodam. ☎ 47-724. 4488

razno

ABSOLVENT strojništva inštruiram fiziko in matematiko za srednje in osnovne šole. ☎ 43-760. 4447

V CENTRU Novega mesta oddam dva pisarniška prostora, v izmeri 60 m2. ☎ 22-738. 4449

OPRAVLJAMO računovodske in administrativne (tipkanje) storitve. Reka, d.o.o., Lamutova 3, Novo mesto, Mojca Golob, ☎ fax (068)21-757, od 9. do 14. ure, in (068)23-231, popoldne. 4450

PROSTOR za pisarno s posebnim vhodom, kompletno z novo opremo, oddam v najem. ☎ 25-228. 4469

NOVOST! V Novem mestu izdelujem umetne nohte po ameriški metodi. ☎ (061)265-103. 4478

PIZZERIO na tržnici v Novem mestu prodam. Možna tudi druga dejavnost. V račun vzamem tudi garsonjero v Ljubljani. ☎ 22-617. 4483

službo dobi

GOSTIŠČE PENZION MARKO išče dekle za delo za šankom. Hrana in stanovanje v hiši. ☎ (0601)81-666. 4429

Za strežbo v bifeju zaposlimo dekle. Tel. 27-280 ali 24-685.

Lokal na avtobusni postaji išče dekle za delo v strežbi. Tel.: 26-089.

ŽENSKO za 8- urno pomoč starejši gospe iščemo. Zaželjena praksa z oskrbo starejših oseb. Več po telefonu (068)22-520, vsak dan od 18. - 20. ure. 4472

HONORARNO DELO nudim akviziterjem za prodajo tekstila. ☎ 21-974, popoldan. 4479

DEKLE za strežbo v bifeju zaposlim. ☎ (061)777-374. 4480

INŠTRUKTORJA za drugi letnik trgovske šole (v popoldanskem času) iščem. ☎ 42-128. 4489

DOMUS Založba

nudi prosta dela:

1. ORGANIZATORJA na terenu,
2. ZASTOPNIKA—AGENTA na terenu

za prodajo knjižnih programov. Uspeh zagotavlja tradicija in kvaliteta artiklov.
Če imate dovolj prostega časa, lasten prevoz in ste za dobro opravljeno delo radi dobro plačani, nas takoj pokličite po ☎ 064/51-491.
Možnost redne zaposlitve.

PREDSTAVNIŠTVO DHL

— išče sposobnega ter ambicioznega kurirja z lastnim prevozom. Starost: do 25 let in najmanj srednja izobrazba. Delo ter plačilo: po ameriških standardih. Nastop dela takoj po ustreznem opravljenem testu.

TERRA, p.p. 9, NOVO MESTO, DOBRAVA 4, 68222 OTOČEC ob KRKI, tel./fax: 068/85-045, mobitel: 0609/612-401
PAGER 917 ustno sporočilo za 849 634

Zaposlim delavko za kuhanje malic in za dela v predelavi mesa — preizkusna doba tri mesece. Telefon: 068/76-225, 76-446.

stanovanja

GARSONJERO na C. herojev prodam. ☎ 28-008. 4448

AMERIŠKI INŽENIR z ženo želi najeti opremljeno hišo s centralnim ogrevanjem in telefonom v Posavju. ☎ (0608) 77-572. 4459

ENO ALI ENOINPOLSOBNO STANOVANJE vzamem v najem. Šifra: »NASTJA« 4463

MANSARDNO STANOVANJE v hiši (90 m2), opremljeno, s predplačilom, oddam. ☎ 21-466. 4466

ženitne ponudbe

ČE IŠČETE PARTNERJA za zakonsko zvezo ali trajno prijateljstvo, pokličite ženitno svetovalnico »SREČA«, kjer so storitve za ženske brezplačne: ☎ (061) 316-477, od 9. do 17. ure, sobota od 9. do 13. ure. 4401

VABIMO VAS, da z nami preživite najdaljšo noč v letu na silvestrovanju v prijetnem lokalu v bližini Dolenjskih Toplic. ☎ (061)316-477, od 9. do 17. ure, sobota od 9. do 13. ure. Vaša svetovalnica »SREČA«. 4402

DOLENJSKI LIST
Vaš četrtkov prijatelj

POGREBNE STORITVE
SONJA NOVAK

Stritarjeva 2, 68000 Novo mesto
Tel.: 068/21-134

V trenutkih, ko se srečujete z izgubo svojih najbližjih, vam stojimo ob strani mi.

Nudimo vam kompletne storitve v zvezi s pokojniki!
Dežurna služba 0.—24. ure.
068/21-134, 20-373

Kratko o družbenih

KOČEVJE - Na nedavnem sestanku z Demokrati v Kočevju je bilo izrečenih tudi več zanimivih misli o družbenih dejavnostih.

ZDRAVSTVO - KS Osilnica in Kostel imata enega zdravnika - dr. Stanka Nikoliča. To je prvi in gotovo tudi zadnji zdravnik, ki je stalno naseljen na tem območju. Včasih je oskrboval tudi bolnike s hrvaškega brega Kolpe in Čabranke, zdaj pa ne več, kar je podražilo zdravstvo na tem območju, ki je od Kočevja oddaljeno od 30 do nad 60 km in potrebuje svojega zdravnika.

ŠOLSTVO - Otrok je ob Kolpi malo, veliko šol pa ukinjenih. Do nedavnega so hodili hrvaški otroci v slovenske šole, če so jim bile bliže, slovenski pa v hrvaške. Zdaj so Hrvatje svoje otroke vzeli iz slovenskih šol, v hrvaško šolo v Čabru pa še vedno hodijo slovenski otroci iz Črnega Potoka in Podplanine, ki imajo hrvaško šolo tako rekoč pred nosom, do najbližje slovenske šole v Fari ali Loškem potoku pa bi morali potovati kar 20 do 30 km. Našim učencem v hrvaški šoli plačujejo zdaj naši Pionirski list in Cicibana, včasih pa so jim še učitelja slovenščine, za kar pa zdaj ni več denarja.

TELESNA KULTURA - Kar dve športni ekipi, ki tekmujeta v republiških ligah, imata tekme v dvorani v Ribnici. V Kočevju ni primerne dvorane. Kdo je kriv? Je krivo občinsko vodstvo?

KULTURA - Še vedno ni plačan račun za preurejanje Šeškovega doma, kjer je bila svečanost ob 50. obletnici Kočevskega zbora.

J. P.

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat in stari oče

MIHA PEČE

iz Smolenje vasi 24

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, dobrim sosedom Nageljnovim in Kestnerjevim, ki so sočustvovali z nami, nam stali ob strani in pomagali. Najlepša hvala Labodu, tovarni oblačil, Krki, tovarni zdravil - računovodstvu, tabletnemu oddelku in ATB. Posebej se zahvaljujemo župniku p. Jožetu in p. Luki, salezijancem in ostalim duhovnikom ter sestram HMP, dr. Kranjcu, šmihelskim pevcem za lepo petje in vsem, ki so našega očeta v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

ANGELA KOŠAK

roj. Salmič

iz Ločne pri Novem mestu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, podarili cvetje in sveče. Posebna zahvala osebju Nevrološkega oddelka bolnice Novo mesto, krajanom Ločne, Pihalni godbi in g. proštu Lapu za izrečene poslovilne besede in lepo opravljen obred. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Za njo žalujemo vsi, ki smo jo imeli radi

V SPOMIN

12. decembra je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi

BRANKO RAJER

z Vinjega Vrha 7
pri Šmarjeških Toplicah

Vsem, ki obiskujete njegov grob ter prižigate sveče, iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je zapustila draga mama in stara mama

ŠTEFKA BAJUK

z Radovice

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in Komunali Metlika, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in sveče ter izrekli sožalje, govornikoma in g. župniku za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 90. letu starosti je prenehalo biti srce dragi mami, stari mami in prababici

FRANČIŠKI PAJK

z Griča 6 pri Klevevžu

Ob boleči izgubi drage mame se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem, osebju Doma starejših občanov v Novem mestu za vso skrb in pozornost ter Gostinstvu Novo mesto. Hvala vsem za izrečeno sožalje in darovano cvetje ter g. župniku za lep obred.

Njeni najožji

ZAHVALA

Trnova se ti je pot končala,
v hladnem grobu boš zdaj spala,
še naprej te bomo radi imeli,
s tabo, mama, v srcu še naprej živeli.

V 75. letu starosti nas je nenadoma zapustila naša mama in stara mama

MARIJA REBSELJ

roj. Krainc

iz Ostroga 15

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše ljube mame in stare mame se iskreno zahvaljujemo za pomoč, darovano cvetje in vsem, ki so se prišli še zadnjič poslovit in so pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedom, družinam Ljubi, Pucelj, Črtalič, GD Ostrog, kolektivu Labod Libna Krško, Iskri Commerce Ljubljana ter g. župniku in kaplanu za lepo opravljen obred. Še enkrat vsem hvala!

Žalujoči: sin Vlado in hčerka Sonja z družinama

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

ANTONIJA SIMONČIČ

Šmarješke Toplice 117

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo dr. Kresetovi, Tovarni obutve, Krki - Ampulnemu oddelku, Zdravilišču Šmarješke Toplice, družinama Cvelbar in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Lepo je,
ko ljubiš dom in domovino,
še lepše je,
ko ljubiš svojo družino.
A žal vse to na koncu
spremeni se v večno bolečino.

V 71. letu starosti nas je zapustila mama, stara mama, sestra in teta

PAVLA PENCA

Mali Slatnik 5

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje in izraze sožalja. Posebno zahvalo smo dolžni osebju Doma starejših občanov v Šmihelu, sodelavcem Novoteksa-TOZD Konf. 1, DO Rudnik Kanižarica, podjetju Platana, d.o.o., ter Dolenjki Čardak, Črnomelj. Najlepša hvala ZB Mali Slatnik, govornikoma ge. Tekstorjevi, g. Avscu in pevskemu zboru iz Šmihela. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

VI NAM — MI VAM

»BARLOG« Trebnje

nudi po ugodnih pogojih in najkrajših dobavnih rokih vsa vozila iz proizvodnega programa TAM. Posebna ponudba TAM 122 T8B za prevoz tovora v tujino brez posebne dovolilnice. S takojšnjo dobavo nudimo tudi vse tipe traktorjev TORPEDO -DEUTZ.

Informacije po tel. (068) 44-701, 44-700.

ČRNE GRADNJE

KOČEVJE - Do roka je v občini Kočevje prijavilo črne gradnje 28 črnograditeljev. Občinski izvršni svet je na zadnji seji sklenil zaupati izdelavo prostorskih ureditvenih pogojev za te gradnje Geodetskemu zavodu Slovenije kot najugodnejšemu ponudniku. V tem dokumentu bodo strokovnjaki ugotavljali tudi, katere črne gradnje bi lahko uzakonili in katere bo treba rušiti.

portret tega tedna

Darko Krištof

"V mlade verjamem, z njimi lahko in rad delam," pravi 66-letni Darko Krištof z Mirne. Čeprav je leta 1986, ko je šel s 40 leti 10 meseci in 11 dnevi dela v pokoj, doživel prvi infarkt in je leta 1991 dobil kar 5 bypassov, se ni mogel sprijazniti z lenarjenjem beteżnega upokojenca. Tega mu naposled ne bi dovolili niti njegovi dosti mlajši tovariši, ker vedo, da mora biti Darko kot pravi športnik nenehno v gibanju.

V začetku petdesetih let se je Krištof s svojimi vrstniki rad podil za usnjeno žogo, a kaj prida časa ni bilo za "najpomembnejšo postransko stvar na svetu", kot tudi pravijo nogometu. Krištof je bil v obdobju povojne izgradnje mladinski funkcionar in aktivist. Organiziral je razne akcije, tudi tiste znamenite v boju zoper koloradskega hrošča. Navkljub temu da je bil kot predvojni skojevec vajen disciplinirano izpolnjevati ukaze od zgoraj, se je odločno uprl predsedniku okraja Trebnje, da bi mladinci sodelovali pri prisilnih odkupih, češ da so imeli mladinci že tako dosti političnega dela in bitk. Zaradi tega je bil partijsko kaznovan.

Pred vojno se je Darko vozil v meščansko šolo v Novo mesto. Pri mirenskem Sokolu je posebej rad telovadil na krogih. V siromašni obrtniški družini (oče je bil zidar) zaradi sezonskega značaja dela trije otroci niso imeli kruha ravno na pretek. Med vojno so mirenski in trebanjski "vlakarji" na vlakih uničevali fašistična gesla in simbole. Zato so jih začeli Italijani preganjati, večkrat so jih privedli na zaslišanje na kvesturo in jih pretepali. Krištofovega sošolca Staneta Omahna so Italijani, ko se je neko nedeljo vračal z ribolova, pri Trebnjem zaklali. Ko so aprila 1942 vlakarji vrgli italijansko zastavo z novomeške gimnazije, so jih precej izključili oz. so se morali "prostovoljno" odločiti, da zapustijo šolo. In to navzlic temu, da jim niso mogli ničesar dokazati. Med temi je bil leta 1942 tudi Krištof. Njegova družina je pomagala partizanom, pokojni brat Stane pa je šel v hosto že leta 1941, leta 1943 pa se mu je v partizanih pridružil tudi Darko.

Po osvoboditvi se je Darko došolal in sprva delal na okrajni planski komisiji v Trebnjem. Ko se je vrnil z mladinske delovne akcije Brčko-Banovići, ga je že čakal dekret, da mora za okrajnega organizacijskega sekretarja LMS v Krško. Potem je bil med drugim nekaj časa tajnik občine Mirna, šel nato za kadrovnika v Lesonit v Ilirsko Bistrico. Po dolgotrajni bolezni je spet našel službo v domačih krajih. V prostem času se je Krištof vedno razdajal za svojo krajevno skupnost in ljudi.

Po demokratičnih spremembah v Sloveniji ga moti predvsem nizka stopnja tolerance in kulture do drugače mislečih. "Zelo me motijo pavšalne obtožbe, češ da se je v prejšnjem režimu na veliko kradlo. Če bi bilo to res, danes ne bi imeli več kaj krasti, toliko, kot so pokradli v teh nekaj letih demokracije, pa verjetno niso prej nakradli v nekaj desetletjih socializma. Zakaj se v tej nesrečni demokraciji gospodje v Ljubljani tako ženejo, da bi vse centralizirali? Ali pozabljajo, da raste drevo od korenin navzgor?" pravi Darko Krištof, ki je ob letošnjem trebanjskem prazniku dobil najvišje občinsko priznanje.

PAVEL PERC

Prihodnje leto že z 18 luknjami

O načrtih za igrišče golfa in o tem vse bolj popularnem športu govorita direktorja gradu Mokrice Darko Terihaj in mladi učitelj golfa Bogdan Palovšnik

MOKRICE - Na gradu Mokrice, ki ga bolj poznamo kot eno izmed središč konjeniškega športa v Sloveniji, so v zadnjih treh letih vse svoje moči zastavili v razvoj golfa. Polovično igrišče (osem lukenj) privablja vedno več ljubiteljev tega športa, iz Slovenije in tudi tujine. K večji popularizaciji golfa so vsekakor veliko prispevali tudi turnirji, ki so jih za amaterske igralce letos imeli že osem. O nadaljnjih načrtih drugega centra slovenskega golfa - prvi je na Bledu - smo se pogovarjali z direktorjem Gradu Mokrice Darkom Terihajem.

"Nared je že celotno golf igrišče, ki bo imelo osemnajst lukenj, vendar druge polovice ne obešamo preveč na "veliki zvon", ker ga je potrebno še utrditi in pripraviti tako, da bo ustrezalo vsem zahtevanim normativom. Marca bo druga polovica igrišča lahko že sprejela prve igralce, tedaj pa bomo tudi pričeli delati s polno paro, je dejal direktor Terihaj.

V Mokricah imajo tudi poklicnega učitelja golfa - gre za mladega strokovnjaka Bogdana Palovšnika - ker opažajo, da se število ljubiteljev golfa hitro povečuje. Zato bodo pripravili vrsto začetniških in nadaljevalnih tečajev. Poleg tega bodo prihodnje leto pripravili štirinajst turnirjev, v glavnem za amaterje, včasoma pa bo potrebno misliti tudi na profesionalce.

Palovšnik je povedal: "Pri ljudeh vlada zgrešeno mišljenje, da se z golfom lahko ukvarjajo samo premožni ljudje, kar pa ni res. Če upoštevamo, koliko stane smučarska oprema, potem je oprema za golf skoraj zastonj. Golf lahko igrajo ljudje vseh starosti, saj gre končno samo za gibanje v naravi brez velikih fizičnih obremenitev. Enako mišljenje je dolgo časa vladalo tudi za tenis. Pa poglejte, kakšen razmah je doživel! Kaj takega od golfa ne moremo pričakovati, vendar sem prepričan, da je to tudi v Sloveniji šport bodočnosti.

SLAVKO DOKL

ZIMZELENČKI

Te dni je pri Reclamansu izšla cd plošča z zgovornim naslovom Zimzelenčki. Gre za izbrane slovenske popevke iz najbolj plodnega obdobja slovenske zabavne glasbe. Najstarejša popevka na plošči je Cinca Marinca iz leta 1952, ki jo je posnel Frane Milčinski-Ježek, najmlajša popevka pa je iz leta 1970. Med izvajalci so: Berti Ambrož, Rafko Irgolič, Katja Levstik, Bele vrane, Irena Kohont, Jelka Cvetežar, Mladi levi, Delial in druga imena slovenske nostalgije. Izdaja plošče lovi za rep usmeritve v svetu, kjer se na cedejih pogosto pojavljajo takšne kompilacije. Žal pa na plošči, ki predstavlja del slovenske kulture, pogrešamo nekaj eminentnih imen slovenske zabavne glasbe. Velja še zapisati, da nekateri posnetki kljub časovni patini močno presegajo raven današnjih popevk.

R. BOŽIČ

STEKEL PES

KOČEVJE - V kočevski občini so te dni zabeležili prvi primer stekline pri psu, medtem ko so jih doslej le pri lisicah in mačkah. Zanimivo pa ni le to, da je bil to prvi stekli pes, ampak še, da je bil že pred meseci cepljen proti steklini in torej te bolezni sploh ne bi smel dobiti. Gre za psa čuvaja iz Črnega Potoka pri Kočevju. Sumijo, da ga je stekla lisica oklala že letos poleti.

Klemen vse bliže svojim vrstnikom

TREBNJE - Po skoraj enoletnem čakanju so Demšarjevi iz Trebnjega 3. maja letos na povabilo iz Wuerzburga s katrco le odpotovali Nemčijo. Silvo, programer-operater v Trimu, in Magdalena, ekonomski tehnik v Pionirju nista nestrpno pričakovala poziva iz Nemčije, ker bi se morebiti veselila izleta. Še zdaleč ne. Njun sinko Klemen, ki je 7. avgusta letos praznoval svoj 4. rojstni dan, je le prišel na vrsto za operacijo možganske kile v univerzitetni otroški nevrokirurški kliniki v Wuerzburgu. Klemen je imel od rojstva v korenu nosa za kurje jajce veliko bulo. Dvakrat so ga operirali že naši zdravniki, ker pa imajo s tovrstnimi posegi Nemci večje izkušnje, so v Ljubljani svetovali ponovno operacijo v Wuerzburgu.

Klemena je 14. maja operiral

PRIKRAJŠAN ZA IGRO - Klemen se počuti dobro, nima bolečin, a je vseeno prikrajšan za običajno igro z otroki z žogo, sankanje in smučanje, ker bi bil morebiten udarec na operirano mesto obraza lahko nevaren.

doc. dr. Collmann. Operacija naj bi trajala okrog 2 uri, vendar se je zavlekla na dobrih pet ur. 24. maja je bil Klemen že zunaj bolnišnice. Najpomembnejše pa je to, da je operacija uspela. V Nemčiji sta bila starša lahko ves čas ob Klemenu po zaslugi več posameznikov in podjetij (Tilia je dala največ - 6000 mark), 9460 mark za stroške zdravljenja pa je prispeval Zavod za zdravstveno zavarovanje.

P. P.

HOLIDAY IN HAJDI V LUKNI

PREČNA - V petek bo na "mega" žuru v diskoteki Lukna z najnovejšimi hiti evropskih top lestvic in imitacijami znanih glasbenikov obiskovalce zabavala skupina Holiday, v soboto ob 17. uri pa bo za mlade obiskovalce in njihove starše poskrbela pevka Hajdi. Vabljeni!

NOVOLETNI PLES

NOVO MESTO - Vsi, ki jih "tiščijo pete", bodo svoje plesne sposobnosti spet lahko preizkusili tudi na tradicionalnem novoletnem plesu, ki ga prireja Plesni center Dolenjske. Za dobro plesno glasbo bo skrbel ansambel Šou, vrteti pa se bo moč v petek, 17. decembra, od 20. ure dalje v športni dvorani Marof.

Kdo od naročnikov Dolenjskega lista bo zadel avtomobil?

Danes žrebanje na Loki

NOVO MESTO - V gostišču na Loki bo danes ob 13. uri zaključni del nagradne igre za naše naročnike, v kateri bomo s pomočjo računalnika z žrebom nekomu od vas podarili avtomobil Škoda favorit GLX iz novomeške Novotehne, kasko zavarovan pri zavarovalnici Triglav, ter še veliko praktičnih nagrad. Naj jih nekaj naštejemo: vrednostni bon v višini 100.000 tolarjev v trgovini talnih oblog PCP Pureber iz Javnih skladišč, predsoba Alples, vikend paket za dve osebi iz turistične poslovalnice Mana iz Novega mesta, kolo iz trgovine in servisa Smole iz Žabje vasi itd. Žrebanje bo javno. Z Loke se bo oglašal tudi Studio D, tako da bodo poslušalci že okrog pol dveh vedeli, komu od naročnikov je bila sreča naklonjena.

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

DOBRO JE VEDETI...

NOVOTEHNA TRGOVINA

NOVOTEHNA

DARILNI BON

Tih božični čas in novoletno veselje prihajata v Vaš dom. To je čas, ko svojo pozornost izrazimo tudi z darili. Včasih pa se zgodi, da ne najdemo primernega darila. V Novotehni smo za tiste, ki se težko odločijo, a potem nikoli ne zgrešijo, pripravili darilne bone v vrednosti 2.500 SIT ali 5.000 SIT. V kombinaciji s pripadajočo čestitko boste z njimi najverjetneje ugodili tihim željam Vaših dragih.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Zanesljiva le odjuga - Kakšen bo davek za odpis davka? - Čakajočim nič - Toliko moče, pa ni vode - Nagrado "pravemu" - Avti brez invalidov - Ona že ni klicala - Zakaj brez imen

V prvi polovici novinarske dežurne ure je telefon zvonil "sto na uro", nakar vse tiho je bilo do zadnjega klica malo pred sedmo.

Ob snegu, ki ga je sicer že domala pobralo, se je **Novomeščanki z ločenske strani mesta** zastavilo vprašanje, kdo je dolžan skrbeti za pluženje pločnikov. Opazila je namreč, da je bil pločnik na Cesti herojev lepo očiščen nekako do pogrebnega urada, naprej proti Ločni pa so morali pešci hoditi po cesti, saj je bil pločnik povsem zametan s snegom. Gospa je po našem mnenju pravilno ugotovila, da pešcev nič ne briga, kako so si komunalci in cestarji razdelili očiščevalni posel, očitno pa se eni ali drugi bolj zanesejo na odjugo kot na svoje pluge.

Gospa K. B. z Rateža in Novomeščan H. J. ne bereta samo "Dolenjca", ampak tudi Slovenske novice - in v slednjih ju je nedavno razburil prispevek o tem, kako je novomeška davkarija velikim obrtnikom velikodušno odpisala precejšnje vsote neplačanega davka, menda na račun njihove škode med desetdnevno vojno 1991. leta. Za kaj je dejansko šlo, o tem bo mogoče brati tudi v našem časopisu, vsekakor pa tako dejanje ni povsem čisto, še zlasti ne, je dejala gospa, ker država tudi prek novomeške davkarije pobira dohodnino od tistih, ki imajo zelo malo ali celo nič, denimo od brezposelnih, upokojencev, študentov... Kaj pa mali obrtniki, se je spraševal Novomeščan, mar so oni omenjeno vojno prespali brez škode?

Enim da, drugim ne - tako se je zgodilo tudi v novomeški Adrii, kjer so po besedah **gospe D. Š. z Mirne** zaposleni pred kratkim dobili dvajset tisočakov nekakšnega regresa, pri delitvi pa se ni nihče spomnil na več sto Adriinih delavcev, ki so ob mizernem nadomestilu že več mesecev na t.i. čakanju kot presežni delavci.

"V času največje suše z vodo pri nas ni bilo težav, ko pa se je začelo jesensko deževje in zdaj ob snegu, pa iz pip občasno teče le ponoči. Na teden nimamo vode več ko za en dan," je potožil **gospod z zgornjega predela Podzemlja.** Pravi naslov za tovrstne zagate so običajno komunalci, metliški so s tem primerom podrobno seznanjeni, a na pritožbe že nekaj mesecev le zmigujejo z rameni in nemočno dodajajo, da se pač ne da nič storiti. Res?

Gospod iz Črnomlja, ki pozorno spremlja politična in druga dogajanja v občini, se ne strinja s tem, da v Črnomlju letos ne bodo razpisali nagrad za raziskovalno delo. Po njegovem bi tako nagrado, morebiti celo brez razpisa, lahko podelili predsedniku črnomaljskega izvršnega sveta, saj je "znanstvenoraziskovalno" dokazal, da je mogoče v kratkem času več ko podeseteriti število brezposelnih, dolgo in trdno sedenje na dobro plačanem delovnem mestu pa je za tak "dosežek" skoraj preslabo plačilo. In še ena gospodova pobuda: Semičanom, ki si prizadevajo dobiti svojo občino, svetuje, naj ob morebitnem uspehu medse sprejmejo vse svoje politike, ki zdaj krojijo podobo črnomaljske občine.

Nova parkirna hiša ni izboljšala parkirnih razmer v Novem mestu, to občutijo tudi invalidi, saj je tistih nekaj njim namenjenih parkirnih prostorov vedno zasedenih z avti, na katerih ni nobene oznake, da jih vozijo invalidi. Zato se mora **N. M. iz Otočca** znajti po svoje; še najbolj ga jezi, ker ne komunalci ne policisti nikoli ne preverjajo, ali invalidom namenjene parkirne prostore res zasedajo pravi avti.

Po glasu **Ivanke Pavlič z Javorovice** ne bi mogli reči, da nas je klical "zelo mladosten ženski glas", kakršen je pred tedni v pričujoči rubriki svetoval lovcem, "naj skačejo malo tudi za volkovi", čeprav se jih ne da pojesti. A ker je v vasi pod Gorjanci malo žensk, sploh pa pri vseh hišah nimajo telefona, so vaščani prepričani, da si je lovcev lahko privoščila le gospa Ivanka. "A jaz res nisem klicala, zato prosim, naj se iz mene na ta račun nihče več ne norčuje."

Ko se je predstavil za **Janka Krošlja iz Zgornje Pohance 49,** je gospod izrazil nestrinjanje s tem, da ljudje, ki kličejo dežurnega novinarja, nočejo biti imenovani. Še bolj ga moti, ker v časopisih, pri čemer Dolenjski list ni izjema, ne najde polnih imen pri povzročiteljih nesreč ali storilcih kaznivih dejanj. Verjemite, bralci in gospod Janko, novinarjem ne bi bilo pretežko zapisati imena in naslova, a kaj, ko pri tem veljajo pravila, ki si jih nismo mi izmislili. V sklop človekovih pravic sodita tudi t.i. zasebnost in domnevna nedolžnost pred pravnomočno sodbo, in slednje je treba spoštovati tudi pri pisanju, bodisi da gre za mladoletnike ali za storilce, ki jim krivda ni dokazana s pravnomočno sodbo.

D. R.

ZA KONEC LETA FANTJE VSEH VETROV IN NACE JUNKER

OTOČEC - V motelski restavraciji na Otočcu je bilo vedno veselo, prav gotovo bo tudi letos. Na silvestrovo in 1. januarja bodo goste zabavali Fantje z vseh vetrov, ki se bodo tokrat predstavili v popolnoma novi podobi, 31. decembra pa bo kot gost nastopil tudi Nace Junker.

Halo, tukaj
DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado JOŽICI ADAM iz Črnomlja. Nagrajenki čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

1 (2) Dober nasvet - ANS. MIRO KLINC
2 (1) Hej, šofer - ANS. VIGRED
3 (5) Ob sanjavi Krki - ANS. RUBIN
4 (3) Novo življenje - ANS. PETRA FINKA
5 (7) Klic kukavice - ANS. SIMONA LAGNARJA
6 (4) Lepote Slovenije - HMELJARSKI INSTR. KVINTET
7 (6) Vrt brez smeha - ANS. TONIJA VERDERBERJA
8 (10) Kaj mi nuca planinca - ANS. ROM POM POM
9 (-) Beli božič - ANS. HENČEK
10 (8) Nazaj na vas - IGOR IN ZLATI ZVOKI

Predlog za prihodnji teden: Se spominjaš življenja - SLOVENSKI ODMEV

KUPON ŠT. 50 _____

Glasujem za:.....

Moj naslov:.....

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

107 let Marije Jančar

Najstarejša Slovenka praznovala 107. rojstni dan

LJUBLJANA - Minulo nedeljo je najstarejša Slovenka Marija Jančar praznovala zares častitljiv jubilej, dopolnila je 107. leto svojega življenja. Poleg sorodnikov jo je ob tej priložnosti v njenem stanovanju v Šiški v Ljubljani, kjer že dolgo vrsto let živi pri svoji hčerki Rezki, obiskal in blagoslovil slovenski metropolit in ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar.

Marija se je rodila 12. decembra 1886 na Lekanovi kmetiji v Češnjicah pri Zagradcu na Dolenjskem kot deseti otrok v družini. Komaj desetletna je izgubila očeta, osem let kasneje pa še mater. Od mladih nog jo je spremljalo trdo delo in skrb za kmetijo, vendar se dela ni nikoli ustrašila in morda so jo prav kmečko delo, preprosto življenje, skromnost in zmernost tako okrepili, da ji danes na Slovenskem po starosti ni para. Leta 1908 se je poročila s Francem Jančarjem in mu rodila osem otrok: šest hčera in dva sina. Druga svetovna vojna ji je vzela oba sina, kar ji je vsekalo najbolj pekočo rano v srce. Po vojni je s hčerjo kot vdova sama obdelovala kmetija vse do šestdesetih let, ko se je preselila v Ljubljano, kjer še danes živi. Njeno potomstvo šteje poleg preživelih petih hčera še 42 vnukov, 26 pravnukov in 7 prapravnukov.

MiM